ଆହୁରି କାହାଣୀ

ପୁନର୍କଥନ

ଚିତ୍ତରଞ୍ଜନ ଦାସ

ଭୁବନେଶ୍ୱର

ଆହୁରି କାହାଣୀ

ପୁନର୍କଥନ :

ଚିତ୍ତରଞ୍ଜନ ଦାସ

ନବପଲ୍ଲବ

ଭୁବନେଶ୍ୱର

ଆହୁରି କାହାଣୀ

ପୁନର୍କଥନ :
ଚିତ୍ତରଞ୍ଜନ ଦାସ

ପ୍ରକାଶ କାଳ : ୨୦୦୩

ପ୍ରକାଶକ :
ନବପଲ୍ଲବ
ଏମ୍.-୧୫୯, ହାଉସିଂ ବୋର୍ଡ଼ କଲୋନୀ,
ବରମୁଣ୍ଡା, ଭୁବନେଶ୍ୱର - ୭୫୧ ୦୦୩
ଫୋନ୍ : ୦୬୭୪-୨୫୫୩୩୮୭

ମୁଦ୍ରଣ :
ରିପ୍ରୋପ୍ରିଣ୍ଟ, ଭୁବନେଶ୍ୱର
ଫୋନ୍ : ୨୫୫୨୦୬୬/୨୫୫୦୬୪୨

ମୂଲ୍ୟ : ଟ. ୬୦/-

— o —

Āhuri kahani

Retold by :
Chittaranjan Das

Publisher :
Nabapallav
M-159, H.B. Colony
Baramunda, Bhubaneswar
Ph. : 0674-2553387

1st Edition : **2003**

Printed at :
Reproprint (P) Ltd.
Ph. : 0674-2552066/2550642

Price : **Rs. 60/-**

—ଲୋକଗଳ୍ପ ସବୁ ଭାଷାରେ ଅଛି, ସବୁ ମହାଦେଶରେ ରହିଛି । ସେଗୁଡ଼ିକୁ କେହି ଲେଖିନାହାନ୍ତି, କେହି ଫାନ୍ଦି ନାହାନ୍ତି । ସେମାନେ ମୁହଁରୁ ମୁହଁ କୁହାହୋଇ ଆସିଛନ୍ତି । ଏବେ ତ ଗପ ଫନ୍ଦାହେଲଣି, ଲେଖା ହେଲାଣି ।

ସେହି ଲୋକଗଳ୍ପଗୁଡ଼ିକ ଦେଶକୁ ଦେଶ ବୁଲିଛନ୍ତି, କାଳକୁ କାଳ ଗଡ଼ି ଆସିଛନ୍ତି । ନଈକେ ବାଙ୍କ ଏବଂ ଦେଶକେ ଫାଙ୍କ ହୋଇଛନ୍ତି ସିନା - ତଥାପି ସେହି ଗୋଟିଏ ହୋଇ ରହିଛନ୍ତି । ଏଭଳି କିପରି ହେଲା କେଜାଣି ?

ଏବେ ତ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ସଂଗ୍ରହ କରାଗଲାଣି, ଏକାଠି କରି ବହି ଛପା ହେଲାଣି । ମାତ୍ର ଲେଖିପଢ଼ି ନଜାଣି ମଧ୍ୟ ଯେଉଁମାନେ ଗପ କହିଛନ୍ତି, ଗଳ୍ପଗୁଡ଼ିକୁ ମନେରଖିଛନ୍ତି ଓ ସେମାନଙ୍କଠାରେ ଗୋଡ଼ ଖଞ୍ଜିଦେଇ ସେମାନଙ୍କୁ ପୃଥିବୀଯାକର କେତେ କେତେ କାନମାନଙ୍କ ଯାଏ ପଠାଇ ଦେଇ ପାରିଛନ୍ତି, ଏବେ ସେମିତିଆ ମଣିଷମାନେ କୁଆଡ଼େ ଗଲେ କେଜାଣି ?

ଶ୍ରୀ ଅରବିନ୍ଦ ସାଧନା କେନ୍ଦ୍ର
ଗ୍ରା - ସିଙ୍ଗିଡିଆ ପୋ - କୈଁଣ୍ଟର
ଭା - ଶରଦପୁର ଜି - କେନ୍ଦୁଝର
, ଓଡ଼ିଶା
ବହି ନଂ - ୩୮୨

When the heart overflows,
it comes out through the mouth.

— Ethopian Proverb

''ହୃଦୟ ଉଚ୍ଛୁଳିପଡ଼େ ଯେତେବେଳେ,
ସେତେବେଳେ ତାହା -
ତୁଣ୍ଡ ବାଟେ,
ବାହାରକୁ ବାହାରିଆସେ ।''

— ଏଥିଓପିଆର ଏକ ଲୋକୋକ୍ତି

କାହାଣୀ ସୂଚୀ

ପରିଚ୍ଛେଦ ସଂଖ୍ୟା	ବିଷୟ	ପୃଷ୍ଠା
୧.	ମୁଲ୍ଲା ନସ୍‌ରୁଦ୍ଦିନ୍ ହୋଦା (ତୁରସ୍କ)	୧
୨.	ଅଳସୁଆ ଜ୍ୟାକ୍ (ଇଂଲଣ୍ଡ)	୪
୩.	ବୁଦ୍ଧିମତୀ ଝିଅ (ରୁଷିଆ)	୮
୪.	ଯାଉଛି, ନମସ୍କାର (ହେଇଟି)	୧୪
୫.	କୃଷକ ଓ ଶଇତାନ (ଜର୍ମାନୀ)	୧୬
୬.	ଭୋକିଲା କୃଷକ, ଈଶ୍ୱର ଓ ମୃତ୍ୟୁଦେବତା (ମେକ୍ସିକୋ)	୧୮
୭.	ବେଙ୍ଗବର - ଉପାଖ୍ୟାନ (କୋରିଆ)	୨୩
୮.	ଭାଗ୍ୟ ବଳରେ (ହଙ୍ଗେରୀ)	୨୯
୯.	ମଣିଷର ବୟସ (ଜର୍ମାନୀ)	୩୩
୧୦.	ଗଧିଆ, ଛେଳି ଏବଂ ପରିବା ବୋଝ (ଆଫ୍ରିକା)	୩୭
୧୧.	କମାରଘର ଭାରିଯା (ସ୍କଟ୍‌ଲାଣ୍ଡ)	୩୮
୧୨.	ମାଛି ସାକ୍ଷୀ ହେଲା (ଭିଏଟ୍‌ନାମ୍)	୪୧
୧୩.	ସତ୍ୟ ଏବଂ ମିଥ୍ୟା (ଗ୍ରୀସ୍)	୪୮
୧୪.	କମ୍ବଳରୁ ଅଧେ (ଆୟର୍ଲାଣ୍ଡ)	୫୨
୧୫.	ବୁଢ଼ା ଓ ବୁଢ଼ାର ନାତି (ଜର୍ମାନୀ)	୫୪
୧୬.	ସବୁଠାରୁ ମଧୁର ସଙ୍ଗୀତ (ଆଫଗାନିସ୍ତାନ)	୫୬
୧୭.	ସିଲ୍‌ମାଛର ଚମଡ଼ା (ଆଇସ୍‌ଲାଣ୍ଡ)	୫୮
୧୮.	ରାଜାଙ୍କର ଅତିପ୍ରିୟ (ଚୀନ)	୬୧
୧୯.	ହଂସକନ୍ୟା (ସୁଇଡ଼େନ)	୬୩

ପରିଚ୍ଛେଦ ସଂଖ୍ୟା	ବିଷୟ	ପୃଷ୍ଠା
୨୦.	ହରିଣ-ଶିକାରୀ ଏବଂ ଧଳା-ଶସ୍ୟ ଝିଅ (ଲୋହିତ ଆମେରିକା)	୬୭
୨୧.	ଦୁଇ ବିଦୂଷକ କଥା (ଜର୍ମାନୀ)	୭୪
୨୨.	ଦୁଇଟି ପ୍ରାର୍ଥନା, ଯାହା ସଫଳ ହୋଇଥିଲା (ତିବ୍ବତ)	୭୭
୨୩.	ସୁଖୀ ଲୋକଟିର କୁର୍ତ୍ତା (ଇଟାଲୀ)	୮୪
୨୪.	ହଜି ଯାଇଥିବା କୁରାଢ଼ି (ଚୀନ)	୮୯
୨୫.	ଜନ୍ ବ୍ରୋଡ଼ିସନ୍ (ଆୟର୍ଲାଣ୍ଡ)	୯୦
୨୬.	ବେଦୁଇନ୍‌ର ହରିଣ (ସାଉଦି ଆରବ)	୯୨
୨୭.	ଦୂର ଦେଶରୁ ବାର୍ତ୍ତା ଆସିଲା (ନରୱେ)	୯୫
୨୮.	ଅସୁରମାନେ ଚାଲିଗଲେ (ଆଫ୍ରିକା)	୯୮
୨୯.	ଓକିଲ ଏବଂ ଶଇତାନ (ଆୟର୍ଲାଣ୍ଡ)	୧୦୩
୩୦.	ଦୁଇ କୁଜା (ଇଟାଲୀ)	୧୦୫
୩୧.	ଉପଯୁକ୍ତ ପ୍ରାପ୍ୟ (ସୁଇଡ଼େନ୍)	୧୦୯
୩୨.	ଭଉଣୀ ଆନୁସ୍କା ଭାଇ ଇଭାନୁସ୍କା (ରୁଷିଆ)	୧୧୩
୩୩.	ଧନୀ ଲୋକ, ଦରିଦ୍ର ଲୋକ (ଆଫ୍ରିକା)	୧୨୧
୩୪.	ଶେଷକୁ ଶିଖିଲା (ଜର୍ମାନୀ)	୧୨୫
୩୫.	ଏବଂ ଶେଷରେ ଆଉ ଗୋଟିଏ	୧୪୫

ମୁଲ୍ଲା ନସ୍ରୁଦ୍ଦିନ୍ ହୋଦା

ଦିନେ ମୁଲ୍ଲା ନସ୍ରୁଦ୍ଦିନ୍ ହୋଦା ପ୍ରାର୍ଥନା-ମନ୍ଦିରରେ ଭକ୍ତମାନଙ୍କୁ ଧର୍ମୋପଦେଶ ଦେଉଥିଲେ । ଉପଦେଶ ଆରମ୍ଭ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ସିଏ ଭକ୍ତମାନଙ୍କୁ ସମ୍ବୋଧନ କରି କହିଥିଲେ : "ଆଜି ଆପଣମାନେ ଅନୁଗ୍ରହ କରି ସତକୁ ସତ କହନ୍ତୁ ତ, ଆଜି ମୁଁ ଆପଣମାନଙ୍କୁ ଯାହା କିଛି କହିବି, ଆପଣମାନେ ତାହାକୁ ଆଗରୁ ହିଁ ଜାଣିଛନ୍ତି ନା ମୁଁ ପ୍ରକୃତରେ କିଛି ନୂଆ କଥା କହିବି ?"

ସମବେତ ଭକ୍ତମାନେ ସତେ ଅବା ଏକସ୍ୱର ହୋଇ ଉତ୍ତରରେ କହିଥିଲେ ଯେ, ସେମାନେ କଦାପି ସେହି ପ୍ରଶ୍ନଟିର ଉତ୍ତର ଦେଇ ପାରିବେ ନାହିଁ ଏବଂ ହୋଦା ସେମାନଙ୍କୁ ସେଦିନ କ'ଣ ସବୁ କହିବାକୁ ଯାଉଛନ୍ତି, ସେମାନେ ସେକଥା ବା ଆଗରୁ କିପରି ଜାଣିବେ ! ଏକଥା ଶୁଣି ହୋଦା ପୁଣି କହିଥିଲେ, "ତେବେ ଯାହା ଆପଣମାନଙ୍କୁ କିମ୍ବା ମୋତେ ଜଣା ନାହିଁ, ସେକଥା ଆମ ଦୁଇ ପକ୍ଷ ମଧ୍ୟରୁ କାହାର ବା କୌଣସି କାମରେ କାହିଁକି ଆସିବ ?" ଏତକ କହି ସିଏ ଧର୍ମୋପଦେଶ ଦେବାର ବେଦୀଟି ଉପରୁ ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆସିଲେ ଓ ମସ୍‌ଜିଦ୍‌ରୁ ଚାଲି ଯାଇଥିଲେ ।

ତା'ପର ସପ୍ତାହର ଶୁକ୍ରବାର ଦିନ ଭକ୍ତମାନେ ତାଙ୍କର ଉପଦେଶକୁ ଶୁଣିବାଲାଗି ଆହୁରି ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟାରେ ଆସିଥିଲେ - ସେହି ସଂଖ୍ୟାରେ ଆଦୌ କୌଣସି ହ୍ରାସ ହୋଇନଥିଲେ ଏବଂ ସେଦିନ ହୋଦା ଉପଦେଶ ସମୟରେ ସେମାନଙ୍କୁ ପ୍ରକୃତରେ କ'ଣ ସବୁ କହିବେ, ସେହିକଥା ଭାବି ସେମାନେ ଖୁବ୍ ଉତ୍କଣ୍ଠାରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ରହିଥିଲେ ।

ହୋଦା ମସ୍‌ଜିଦ୍‌ରେ ପହଞ୍ଚି ଉପଦେଶ ଦେବାର ବେଦୀ ଉପରେ ଆରୋହଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ କହିଥିଲେ, "ଉପାସକ ଓ ଭକ୍ତ ଭ୍ରାତୃବର୍ଗ, ଆପଣମାନେ ସତକୁ ସତ କହନ୍ତୁ, ମୁଁ ଆପଣମାନଙ୍କୁ ଆଜି ଯାହା କହିବି, ସେସବୁ ଆପଣମାନଙ୍କୁ ଆଗରୁ ଜଣାଅଛି ନା ନାହିଁ ।"

ପ୍ରଶ୍ନଟି ପଚରାହେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଯେପରି ଠୋ' ଠୋ' ହୋଇ ଉତ୍ତରଟି ବାହାରି ଆସିଥିଲା, ସେଥିରୁ ବେଶ୍ ଅନୁମାନ କରାଯାଇ ପାରୁଥିଲା ସତେଯେପରି ସମସ୍ତେ ଉତ୍ତରଟିକୁ ଆଗରୁ ହିଁ ସ୍ଥିର କରି ରଖିଥିଲେ । ଭକ୍ତମାନେ ଗୋଟିଏ ସ୍ୱରରେ ଉତ୍ତର ଦେଇଥିଲେ : 'ହଁ ହଁ, ଜନାବ୍, ଆଜି ଆପଣ ଆମକୁ ଯାହା କହିବେ, ତାହାକୁ ଆମେ ନିଶ୍ଚୟ ଜାଣୁ ।''

ହୋଦା ତା'ପରେ ଉତ୍ତର ଦେଇ କହିଥିଲେ, ''ଯଦି କଥାଗୁଡ଼ିକ ଜଣାଅଛି, ତେବେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ପୁନର୍ବାର କହି ଆପଣମାନଙ୍କର ଓ ମୋ' ନିଜର ସମୟ ନଷ୍ଟ କରିବାର କୌଣସି ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ । ଏହିପରି ଉତ୍ତର ଦେଇ ସେ ବେଦୀ ଉପରୁ ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆସିଥିଲେ ଏବଂ ମସ୍‌ଜିଦ୍‌ରୁ ମଧ୍ୟ ଚାଲିଯାଇଥିଲେ । ଉପସ୍ଥିତ ଶ୍ରୋତାମଣ୍ଡଳୀ ମଧ୍ୟ ତା'ପରେ ନିୟମିତ ପ୍ରାର୍ଥନା ଶେଷକରି ଗୋଟି ଗୋଟି ହୋଇ ସେଠାରୁ ପ୍ରସ୍ଥାନ କଲେ — ଆଉ କେତେ ଦଳ ବାନ୍ଧି ବି ବାହାରି ଯାଇଥିଲେ ।

ସପ୍ତାହକ ପରେ ପୁଣି ଗୋଟିଏ ଶୁକ୍ରବାର ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା । ନସ୍‌ରୁଦ୍ଦିନ୍ ହୋଦା ସବୁଥର ଭଳି ପୁନର୍ବାର ଉପଦେଶ ବେଦୀ ଉପରେ ଆରୋହଣ କଲେ । ସେଦିନ ତ ଏତେ ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟାରେ ଲୋକମାନେ ଆସି ସମବେତ ହୋଇଥାନ୍ତି ଯେ କେଉଁଠି ଏତେ ଟିକିଏ ମଧ୍ୟ ଖାଲି ଜାଗା ନଥାଏ । ହୋଦା ସବୁଥର ପରି ଆସ୍ଥାନ ଉପରକୁ ଯାଇ ଶ୍ରୋତାମାନଙ୍କୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କରି ସେଦିନ ମଧ୍ୟ କହିଥିଲେ, ''ହେ ମୋ'ର ଭାଇମାନେ ଏବଂ ଭକ୍ତମାନେ, ଆପଣମାନେ ଅନୁଗ୍ରହ କରି କହନ୍ତୁ ତ, ମୁଁ ଆଜି ଯାହାସବୁ କହିବି, ଆପଣମାନଙ୍କୁ ତାହା ଜଣାଅଛି କି ନାହିଁ ?''

ବୃହଦ୍ ଶ୍ରୋତାବର୍ଗଟିର ଉତ୍ତର ସେଦିନ ଅତ୍ୟନ୍ତ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ପୂର୍ବରୁ ହିଁ ଠିକ୍ ହୋଇରହିଥିଲା । ସେଦିନ ଅଧେ ଲୋକ ଛିଡ଼ା ହୋଇ କହିଥିଲେ, ''ଆପଣ ଆମକୁ ଆଜି ଯାହା କହିବେ, ଆମେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଆଗରୁ ଜାଣୁ ।'' ତା'ପରେ ଆର ଅଧଟି ଛିଡ଼ା ହୋଇ କହିଥିଲା, ''ଆମେ ତ ଜନାବ୍ ନିତାନ୍ତ ମାମୁଲି ଓ ମୂର୍ଖ — ଆପଣ ଆମକୁ କ'ଣ ସବୁ କହିବେ ବୋଲି ଇଛା କରିଛନ୍ତି, ସେସବୁ ବିଷୟରେ ଆମକୁ ପ୍ରକୃତରେ କ'ଣ ବା ଜଣାଅଛି ?''

ଏହାପରେ ହୋଦା ଉତ୍ତର ଦେଇ କହିଲେ, ''ତେବେ ଭାରି ଭଲ ହେଲା; ଯେଉଁ ଅଧକ ଜାଣିଛନ୍ତି, ତେବେ ସେମାନେ ଜାଣିନାହାନ୍ତି ବୋଲି କହୁଥିବା ଆର ଅଧଟିକୁ ନିଶ୍ଚୟ ସବୁକଥା ବୁଝାଇ କହିଦେଇ ପାରିବେ ! ସେମାନଙ୍କ ପାଖରେ ମୁଁ ଅତ୍ୟନ୍ତ କୃତଜ୍ଞ ହୋଇ ରହିବି, କାରଣ ମୋତେ ଅକାରଣରେ ଆଜି ମଧ ଆଦୌ କିଛି କହିବାକୁ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ ।''

ଏତିକି କହି ହୋଦା ବେଦୀ ଉପରୁ ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆସିଥିଲେ ଏବଂ ମସ୍‌ଜିଦ୍‌ରୁ ପ୍ରସ୍ଥାନ କରିଥିଲେ ।

[ତୁରସ୍କ]

ଅଳସୁଆ ଜ୍ୟାକ୍

ଏକଦା ଜ୍ୟାକ୍ ବୋଲି ଗୋଟିଏ ପୁଅପିଲା ଥିଲା । ନିଜର ମାଆ ସହିତ ଏକାଠି ରହୁଥିଲା । ଚାରିପାଖଯାକ ଖାଲି ଶୁଖିଲା ପଡ଼ିଆ, ମଝିରେ ସେମାନଙ୍କର ଘର । ସେମାନେ ବଡ଼ ଗରିବ ଏବଂ ବୁଢ଼ୀ ମାଆଟି ସୂତା କାଟି ଯାହା ଉପାର୍ଜନ କରୁଥିଲା, ସେମାନଙ୍କର ସଂସାର ସେଇଥିରେ ଚଳୁଥିଲା । ମାତ୍ର ଜ୍ୟାକ୍ ଏତେ ଅଧିକ ପରିମାଣରେ ଅଳସୁଆ ଥିଲା ଯେ, କୁଟା ଖଣ୍ଡିକୁ ମଧ ଦୁଇଖଣ୍ଡ କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁନଥିଲା । ପାଗ ଭଲ ଥିଲେ ବାହାରକୁ ଯାଇ ଖରା ପୁଉଁଥିଲା ଏବଂ ଶୀତମାସ ଆସିଲେ ଚୂଲୀପାଖରେ ଗୋଟିଏ କଣରେ ବସି ଦେହ ଉଷୁମ କରୁଥିଲା । ମାଆ କଥା ପାଳନ କରୁଥିଲେ ସିନା ସିଏ ତାକୁ ଦରକାର ହେଲେ ଏଇଟା କରିଦେ' କିମ୍ବା ସେଇଟା କରିଦେ' ବୋଲି କହୁଥାଆନ୍ତେ ! ତଥାପି ଶେଷରେ ଦିନେ ତାକୁ ବୁଝାଇବା ଭଳି କହିଥିଲେ ଯେ, ଯଦି ସିଏ ନିଜର ପେଟ ଭରିବା ପାଇଁ ମୋଟେ କିଛିହେଲେ ନକରିବ, ତେବେ ସିଏ ତାକୁ ଘରୁ ବାହାର କରିଦେବେ । ତା'ପରେ ଜ୍ୟାକ୍ ତା'ର ଯାହା ଇଚ୍ଛା ତାହା ଆବଶ୍ୟ କରିପାରିବ ।

ମାଆଙ୍କର ଏହି କଡ଼ା କଥାରେ ଜ୍ୟାକ୍ ମନରେ କିଛି ଚେତା ପଶିଲା ଭଳି ଅବଶ୍ୟ ମନେହେଲା ଓ ସିଏ ବାହାରକୁ ଯାଇ ପଡ଼ିଶା ଚାଷୀଙ୍କ କ୍ଷେତରେ ଦିନକୁ ଅଣାଏ ମଜୁରିରେ ମୂଲିଆ କାମ କଲା । କିନ୍ତୁ, କାମ କରିସାରି ମଜୁରି ନେଇ ଘରକୁ ଫେରୁଥିବା ସମୟରେ ଗୋଟିଏ ନାଳ ପାରି ହେଉଥିବା ବେଳେ ଅଣିଟି ନାଳ ଭିତରକୁ ଖସିପଡ଼ିଲା । ଆଗରୁ ସିଏ କେବେହେଲେ ପଇସା କାରବାର କରିନଥିଲା, ତେଣୁ ସାବଧାନ ହୋଇପାରିଲା ନାହିଁ । ମାଆ କହିଲେ, ''ଧନ୍ୟରେ ତୁ ବୋକା ପିଲାଟି, ପଇସାକୁ ସିନା ଭଲ କରି ପକେଟ୍ ଭିତରେ ରଖିଥାଆନ୍ତୁ ।'' ''ମାଆ, ମୁଁ ଆରଥରକୁ ସବୁ ଠିକ୍ ଭାବରେ ନିଶ୍ଚୟ କରିବି''— ଜ୍ୟାକ୍ ଉତ୍ତର ଦେଇଥିଲା ।

ତହିଁ ଆରଦିନ ଜ୍ୟାକ୍ କାମ କରିବାକୁ ପୁଣି ବାହାରକୁ ଗଲା । ଏଥର ଜଣେ ଗଉଡ଼ଘରେ ମୂଲ ଲାଗି ଯାଇଥିଲା । ମୂଲ ହିସାବରେ ଗଉଡ଼ଘରୁ ଠେକିଏ କ୍ଷୀର ପାଇଲା । ଠେକିଟାକୁ ସେ ବହୁତ ବଳ ଖରଚ କରି ନିଜ କପଡ଼ାର ବଡ଼ ପକେଟ୍‌ଟାରେ

ପୂରାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲା । ଏମିତି ମେହେନତ କରିବାରେ ଓ ଯୁଦ୍ଧ ଲଢ଼ିବାରେ ଠେକିରେ ଆଣିଥିବା କ୍ଷୀରତକ ପୂରା ଇଡ଼ି ଆଡ଼ି ଗଲା ଏବଂ ଘରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିବା ବେଳକୁ ସେଥିରେ ଟୋପାଏ ହେଲେ ବି କ୍ଷୀର ନଥିଲା । ମାଆ ବୁଢ଼ୀ ତା'ର ଅବସ୍ଥାଟିକୁ ଦେଖି ଭାରି ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ କହିଲେ, ''ହାୟ ହାୟ, ତୁ ଠେକିଟାକୁ ସିନା ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ ବୋହି କରି ଆଣିଥାନ୍ତୁ ।'' ''ତେବେ ମୁଁ ଆର ଥରକୁ ସେହିପରି କରିବି''— ଜ୍ୟାକ୍ ଉତ୍ତର ଦେଇଥିଲା ।

ପୁଣି ତହିଁ ଆରଦିନ ଜ୍ୟାକ୍ ଆଉ ଜଣେ ଚାଷୀ ଘରକୁ କାମ କରି ଯାଇଥିଲା । କାମ ପରେ ସିଏ ମୁଣ୍ଡାଏ ସରଛେନା ପାଇବ ବୋଲି ଚାଷୀଠାରୁ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ପାଇଥିଲା । ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଅନୁସାରେ ସଞ୍ଜବେଳକୁ ତାକୁ ମିଳିଥିବା ସରଛେନାକୁ ମାଆ କହିଥିବା ଅନୁସାରେ ମୁଣ୍ଡଉପରେ ରଖି ସିଏ ଘରକୁ ଫେରିଲା । ଘରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିବା ବେଳକୁ ଛେନାଟି ଭାଙ୍ଗି ଟିକି ଟିକି ହୋଇ ଯାଇଥିଲା, ତାହାର କିଛି ଅଂଶ ବାଟରେ କେତେ କେଉଁଠି ତଳକୁ ମଧ୍ୟ ପଡ଼ିଯାଇଥିଲା । କିଛି ଅଂଶ ତା' ମୁଣ୍ଡ ବାଳ ଭିତରକୁ ପଶି ବାଳଗୁଡ଼ାକୁ ଅଠା ପରି ବଳି ବି ଦେଇଥିଲା । ପୁଅର ଏ ଅବସ୍ଥା ଦେଖି ମାଆ କହିଥିଲେ, ''ହାୟରେ ବୋକା ଗଧ, ଛେନାଟିକୁ ସିନା ତୁ ଅତି ଯତ୍ନକରି ହାତରେ ଧରି ଆସି ଥାଆନ୍ତୁ ।'' ''ଆରଥରକୁ ନିଶ୍ଚେ ସେହିଭଳି କରିବି, ମାଆ !''— ଜ୍ୟାକ୍ ଉତ୍ତର ଦେଇଥିଲା ।

ତହିଁ ଆରଦିନ ଜ୍ୟାକ୍ ପୁଣି କାମ କରି ବାହାରକୁ ଗଲା । ସେଦିନ ସିଏ ଗୋଟିଏ ପାଉଁରୁଟି ତିଆରି କରୁଥିବା କାରଖାନାରେ ମୂଲ ଲାଗିଲା । ଆଜି କାରଖାନାର ମାଲିକଠାରୁ ମଜୁରି ସ୍ୱରୂପ ତାକୁ ଗୋଟାଏ ଭୁଆ ବିଲେଇ ମିଳିଥିଲା । ଜ୍ୟାକ୍ ଖୁବ୍ ଯତ୍ନ କରି ବିଲେଇଟିକୁ ନିଜ ହାତ ଉପରେ ରଖି ଆଣିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲା । କିନ୍ତୁ ବିଲେଇଟା ପ୍ରାୟ ଆଦ୍ୟରୁ ହିଁ ଏପରି ଆମ୍ପୁଡ଼ା କାମୁଡ଼ା ଆରମ୍ଭ କରି ଦେଇଥିଲା ଯେ, ଜ୍ୟାକ୍ ଆଉ ସହି ପାରିଲା ନାହିଁ ଓ ସେଇଟାକୁ ରାସ୍ତା ଉପରକୁ ଫୋପାଡ଼ି ଦେଇଥିଲା । ଖାଲି ହାତରେ ଘରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା । ମାଆ ତା'ର ଦଶା ଦେଖି କହିଲେ, ''ତୁ ପ୍ରକୃତରେ ବଡ଼ ବୋକା, ବିଲେଇଟାକୁ ଆଗ ଗୋଟିଏ ଦଉଡ଼ିରେ ବାନ୍ଧି ଥାଆନ୍ତୁ ଏବଂ ତେବେ ସିନା ଟାଣି ଟାଣି ଘରଯାଏ ଆଣି ପାରିଥାନ୍ତୁ ।'' ''ଆଚ୍ଛା, ଏଥର ସେହିପରି କରିବି''— ଜ୍ୟାକ୍ ଉତ୍ତର ଦେଲା ।

ତହିଁ ଆରଦିନ ଜ୍ୟାକ୍ ଜଣେ କଂସେଇ ପାଖକୁ କାମ କରି ଯାଇଥିଲା । ତା' କାମରେ ଖୁସୀ ହୋଇ କଂସେଇ ତାକୁ କାନ୍ଧରେ ବୋହି ଆଣିଲା ଭଳି ବୋଝେ ମାଉଁସ ଦେଲା । ଜ୍ୟାକ୍ ମାଉଁସ-ଫଡ଼ିଆଟାକୁ ଗୋଟିଏ ଦଉଡ଼ିରେ ବାନ୍ଧିଲା ଏବଂ ରାସ୍ତାରେ ଘୋଷାରି ଘୋଷାରି ଘରଯାଏ ଆଣିଲା । ଧୂଳିରେ ଜୁଡୁବୁଡୁ ହୋଇ ଘରଯାଏ ଆସିଲା ବେଳକୁ ସେହି ମାଂସର ଆଉ କୌଣସି ଅବସ୍ଥା ହିଁ ନଥିଲା । ଏହି କାଣ୍ଡଟାକୁ ଦେଖି ମାଆଙ୍କର ଆଉ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ରହିଲା ନାହିଁ । କାରଣ, ତହିଁ ଆରଦିନ ରବିବାର ଥିଲା ଓ ମାଉଁସଟା ଥିଲେ ଘରେ ସେମାନେ କେଡ଼େ ମନଆନନ୍ଦରେ ତାହାକୁ ରାନ୍ଧି ଖାଇଥାନ୍ତେ । କିନ୍ତୁ ଭାଗ୍ୟରେ ନଥିବାରୁ ସେଦିନ ରାତିରେ କେବଳ ବନ୍ଧାକୋବିରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ରହିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା । ''ତୋ' ବୋକାମି ଆଉ କସ୍ମିନ୍‌କାଳେ ବି ଯିବ ନାହିଁ''— ସିଏ ପୁଅକୁ ଭର୍ତ୍ସନା କଲାପରି କହିଥିଲେ— ''ତୁ ମାଉଁସଟାକୁ କାନ୍ଧରେ ସିନା ବୋହି କରି ଆଣିଥାନ୍ତୁ ।'' ''ମାଆ, ମୁଁ ଆରଥରକୁ ନିଶ୍ଚୟ ସେହିଭଳି କରିବି ।''— ଜ୍ୟାକ୍ ଉତ୍ତର ଦେଇଥିଲା ।

ସୋମବାର ଦିନ ଜ୍ୟାକ୍ କାମ କରିବା ସକାଶେ ପୁନର୍ବାର ବାହାରକୁ ଯାଇଥିଲା । ସେଦିନ ସିଏ ଜଣେ ଗୋରୁ-ମାଲିକର ଗୋରୁମାନଙ୍କୁ ଚରାଇ ନେଇଥିଲା । ସେଦିନ ମଜୁରି ହିସାବରେ ଗଧଟିଏ ପାଇଲା । ଜ୍ୟାକ୍ ଦେହରେ ଅବଶ୍ୟ ଅପ୍ରମିତ ବଳ ରହିଥିଲା ସତ, ମାତ୍ର ଗଧଟାକୁ ସିଏ କିପରି ଉଠାଇ ନିଜ କାନ୍ଧ ଉପରେ ନେଇ ରଖିବ, ସେଥିପାଇଁ ତାକୁ ଆଦୌ କିଛି ସୁବିଧା ଦେଖାଗଲା ନାହିଁ । ତଥାପି ବହୁ କଷ୍ଟରେ ସେହି କାମଟିକୁ ସାଧି କରି ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ପାଦ ପକାଇ ଜ୍ୟାକ୍ ଘରଆଡ଼କୁ ଯିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା । ହଁ, ତା' ଯିବା ବାଟରେ ଏପରି ଜଣେ ବଡ଼ ଧନୀ ଲୋକର ଘର ପଡ଼ିଲା, ଯାହାର ସନ୍ତାନ ହିସାବରେ କେବଳ ଝିଅଟିଏ ହିଁ ଥିଲା । ଝିଅଟି କେଡ଼େ ସୁନ୍ଦର, ମାତ୍ର ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟବଶତଃ ମୂକ ଓ ବଧିର । ସିଏ ତା'ର ଜୀବନ ଅବଧି କେବେ ହେଲେ ହସିନଥିଲା ଏବଂ ଡାକ୍ତରମାନେ କହିଥିଲେ ଯେ, କେହି ଆସି ତାକୁ ହସାଇ ନପାରିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଝିଅଟିର ରୋଗ ମୋଟେ ଭଲ ହେବ ନାହିଁ । କେତେ କିଏ ଆସିଲେ ଏବଂ ଚେଷ୍ଟା କଲେ, ମାତ୍ର କେହି ସଫଳ ହୋଇ ପାରିନଥିଲେ । ଶେଷକୁ ଭାରି ହତାଶ ହୋଇ ବାପ ଘୋଷଣା କରିଥିଲେ ଯେ,

ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ଆସି ପ୍ରଥମେ ତାଙ୍କ ଝିଅକୁ ହସାଇ ପାରିବ, ସିଏ ତାହାରି ସହିତ ଝିଅର ବିବାହ ଦେବେ । ଅକସ୍ମାତ୍ ଏପରି ହେଲା ଯେ, ଝିଅଟି ସେଦିନ ବାହାରକୁ ଅନାଇ ଝରକା ପାଖରେ ବସିଥିଲା ଓ ଜ୍ୟାକ୍ ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ ଗଧଟିକୁ ମୁଣ୍ଡାଇ ସେହି ରାସ୍ତାରେ ସେହିଠାରେ ଆସି ପହଞ୍ଚି ଗଲା । ଗଧର ଚାରିଗୋଡ଼ ଉପରକୁ ମୁହଁ କରି ଛଟପଟ ହେବାରେ ଲାଗିଥିଲେ । କି ବିଚିତ୍ର ଦୃଶ୍ୟଟିଏ ଏବଂ ଏଥିରେ ପୁଣି କିଏ ନହସି ରହିପାରନ୍ତା । ଝିଅଟି ଠୋ ଠୋ ହୋଇ ହସିଉଠିଲା ଏବଂ ଡାକ୍ତରମାନେ ଯେପରି କହିଥିଲେ, ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଶୁଣିପାରିଲା ଓ କଥା କହିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା । କନ୍ୟା ପିତାଙ୍କର ମଧ୍ୟ ଆଉ ଆନନ୍ଦର ସୀମା ରହିଲା ନାହିଁ । ସିଏ ନିଜର ପ୍ରତିଜ୍ଞାଟିର ପାଳନ କରି ଜ୍ୟାକ୍ ସହିତ ଝିଅର ବିବାହ ମଧ୍ୟ କରାଇ ଦେଲେ । ଜ୍ୟାକ୍ ଜଣେ ଧନାଢ୍ୟ ଓ ସମ୍ଭ୍ରାନ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିରେ ପରିଣତ ହୋଇଗଲା । ସେମାନେ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ଘରେ ଆସି ରହିଲେ ଏବଂ ଜ୍ୟାକ୍‌ର ମାଆ ମଧ୍ୟ ମରିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପୁଅବୋହୂଙ୍କ ସହିତ କେଡ଼େ ସୁଖରେ ରହିପାରିଥିଲେ ।

[ଇଂଲଣ୍ଡ]

✿ ✿ ✿

ବୁଦ୍ଧିମତୀ ଝିଅ

ଥରେ ଦୁଇ ଭାଇ ବିଦେଶ କରି ଯାଇଥିଲେ । ଗୋଟିଏ ଭାଇ ଗରିବ, ଆଉ ଗୋଟିଏ ଭାଇ ଧନୀ । ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କ ପାଖରେ ଗୋଟିଏ ଘୋଡ଼ା । ଗରିବ ଭାଇଟିର ଭାଗ୍ୟରେ ଘୋଡ଼ୀଟିଏ ଏବଂ ଧନୀ ଭାଇର ଖାସୁ କରାହୋଇଥିବା ଅଣ୍ଡିରାଟିଏ । ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରେ ରାତି ହୋଇଯିବାରୁ ସେମାନେ ସେହିଠାରେ ରହିଲେ । ଏ ଘରେ ଜଣେ ଏବଂ ତାହାକୁ ଲାଗିକରି ଆର ଘରଟିରେ ଆଉ ଜଣେ । ଘଟଣା ଏପରି ଘଟିଲା ଯେ, ରାତିରେ ଗରିବ ଭାଇଟିର ଘୋଡ଼ୀଟି ଗୋଟିଏ ଛୁଆ ଜନ୍ମ କଲା ଏବଂ ଦିହରୁ ଲାଳ ଛାଡ଼ି ନଥିବା ଛୁଆଟି ଗଡ଼ିଯାଇ ଧନୀ ଭାଇଟିର ଖଟ ତଳକୁ ଚାଲିଯାଇଥିଲା ।

ସକାଳ ହେବା ଉତ୍ତାରୁ ଧନୀ ଭାଇଟି ଗରିବ ଭାଇକୁ ଶେଯରୁ ଉଠାଇ କହିଲା, ‘‘ହଇରେ ଦେଖିଲୁଣି, ରାତିରେ ମୋ ଗାଡ଼ୀ ଗୋଟିଏ ଛୁଆ ଜନ୍ମ କରିଛି ।’’

ଗରିବ ଭାଇ ବିଛଣାରୁ ଉଠି ଆସି ସବୁ ଦେଖିଲା ଓ ଉତ୍ତର ଦେଲା, ‘‘ଗୋଟାଏ ଗାଡ଼ୀ କିପରି ଗୋଟାଏ ଘୋଡ଼ାଛୁଆ ଜନ୍ମ କରିବ ? ତେଣୁ, ମୋର ଘୋଡ଼ୀ ସିନା ଛୁଆ ଜନ୍ମ କରିଥିବ ।’’

ଧନୀ ଭାଇ କହିଲା, ‘‘ଯଦି ତୋ’ ଘୋଡ଼ୀ ଛୁଆଟିକୁ ଜନ୍ମ କରିଥାନ୍ତା, ତେବେ ସକାଳକୁ ତ ସିଏ ସେଇ ଘୋଡ଼ୀ ପାଖରେ ହିଁ ଶୋଇ ରହିଥାଆନ୍ତା ।’’

କଥାଟିର ମୀମାଂସା କରାଇବାକୁ ଦୁହେଁ ବିଚାରଜାଗାରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲେ । ଧନୀ ବ୍ୟକ୍ତିଟି ସେଠାରେ ବିଚାରକର୍ତ୍ତାମାନଙ୍କୁ କିଛି ପଇସା ଲାଞ୍ଚ ଦେଇ ହାତ କରି ନେଇଥିଲା । ଗରିବ ବ୍ୟକ୍ତିଟି ତା’ର ଯାହା କହିବାର କଥା, କେବଳ ମୁହଁରେ ହିଁ କହିଲା ।

ଶେଷରେ ଘଟଣାଟି ଯାଇ ସମ୍ରାଟଙ୍କର ଦରବାରରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲା । ସମ୍ରାଟ ଦୁଇ ଭାଇଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ଦରବାରରେ ଆସି ହାଜର ହେବାକୁ ଆଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ସେ ଭାଇ ଦୁହିଁଙ୍କୁ ଚାରୋଟି ପ୍ରହେଳିକାର ଉତ୍ତର ଦେବା ପାଇଁ କହିଥିଲେ : ପୃଥିବୀରେ ସବୁଠାରୁ କାହାର ବଳ ବେଶୀ ଓ କିଏ ସମସ୍ତଙ୍କଠାରୁ ଅଧିକ ବେଗରେ ଗତି

କରିପାରେ ? ସାରା ପୃଥିବୀରେ ସବୁଠାରୁ ବେଶୀ ମୋଟା କିଏ ? ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ନରମ କିଏ ? ଏବଂ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ସୁନ୍ଦର ବି କିଏ ? ସେମାନଙ୍କୁ ସମ୍ରାଟ ତିନିଦିନ ସମୟ ଦେଲେ ଓ କହିଥିଲେ, ''ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ସହିତ ତିନିଦିନ ଅନ୍ତେ ତୁମେମାନେ ପୁଣି ମୋ'ପାଖକୁ ଆସିବ ।''

ଧନୀ ବ୍ୟକ୍ତିଟି ଉତ୍ତରଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ବହୁତ କିଛି ଭାବିଲା । ସେତିକିବେଳେ ତା'ର କିନ୍ତୁ ଆଈ କଥା ମନେପଡ଼ିଲା । ହଁ, ବର୍ତ୍ତମାନ ଉତ୍ତରଗୁଡ଼ିକ ଆଈଙ୍କଠାରୁ ହିଁ ମିଳିବ । ଆଈଙ୍କ ଘରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିବାରୁ ସିଏ ତାକୁ ଆଗ ବସାଇ ଖାଇବା ପିଇବାକୁ ଦେଲେ ଓ ତା'ପରେ ପଚାରିଲେ, ''ନାତି ଆଜି ତୋ' ମୁହଁ ଏଭଳି ଶୁଖିଲା ଦିଶୁଛି କାହିଁକି କହିଲୁ । କିଛି ବିପଦ ପଡ଼ିଛି କି ?''

''ମୋତେ ମହାରାଜା ଚାରୋଟି ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରି ଉତ୍ତର ଦେବାକୁ କହିଛନ୍ତି । ଏଥିପାଇଁ ମୋ' ହାତରେ ମୋଟେ ତିନିଦିନ ସମୟ ରହିଛି ।''

''ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକ ମୋତେ କହିଲୁ ।''

''ପ୍ରଥମ ପହେଳିଟି ହେଉଛି, ପୃଥିବୀରେ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ବଳ କାହାର ଓ କିଏ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ବେଗରେ ଗତି କରିପାରେ ?''

''ଏହାର ଉତ୍ତର ଦେବା ଖୁବ୍ ସହଜ । ମୋ' ସ୍ୱାମୀଙ୍କର ଗୋଟିଏ ବଳୁଆ ଘୋଡ଼ାଟି ରହିଛି, ଦଉଡ଼ିବାରେ ବେଗରେ କେହି ତାହାର ସମକକ୍ଷ ହେବେ ନାହିଁ । ଗୋଟାଏ ଛାଟ ବାଜିବା ମାତ୍ରକେ ସିଏ ଏମିତି ବେଗରେ ଦଉଡ଼ିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିବ ଯେ, ଆଖି ପିଛୁଳାକେ ଗୋଟାଏ ଠେକୁଆକୁ ମଧ୍ୟ ଟପି ଚାଲିଯିବ ।''

''ଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରହେଳିକା ହେଉଛି, ପୃଥିବୀରେ ସବୁଠାରୁ କିଏ ବେଶୀ ମୋଟା ?''

''ଆମ ଘରେ ଯେଉଁ ଛଉଛଉକା ଘୁଷୁରିଟା ଅଛି, ଆମେ ତାକୁ ଗଲା ଦୁଇବର୍ଷ ହେଲା ଏତେ ବେଶୀ ଖାଇବାକୁ ଦେଉଛୁ ଯେ ସିଏ ଫୁଲି ଅତିଶୟ ମୋଟା ହୋଇଗଲାଣି । ଏତେ ମୋଟା ହେଲାଣି ଯେ ନିଜର ଗୋଡ଼ଗୁଡ଼ିକୁ ଭିଡ଼ିକରି ଠିଆ ହେବା ମଧ୍ୟ ତା' ପାଇଁ କଷ୍ଟକର ହୋଇପଡୁଛି ।''

‘‘ତୃତୀୟ ପ୍ରହେଳିକାଟି ହେଲା : ‘‘ପୃଥିବୀରେ ସବୁଠାରୁ ନରମ ଦ୍ରବ୍ୟଟି କ’ଣ ?’’

‘‘ଏକଥା ତ ସମସ୍ତେ ଜାଣିଛନ୍ତି; ସମୁଦ୍ରରେ ବାସ କରୁଥିବା ବତକମାନଙ୍କର ପର— ତା’ଠାରୁ ଅଧିକ ନରମ ପଦାର୍ଥ କୋଉଠି ହେଲେ ନାହିଁ ।’’

‘‘ଏବଂ ଚତୁର୍ଥ ପ୍ରହେଳିକାଟି ହେଲା, ପୃଥିବୀରେ କେଉଁ ଜିନିଷଟି ସବୁଠାରୁ ସୁନ୍ଦର ?’’

‘‘ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ସୁନ୍ଦର ହେଉଛି ମୋ’ ନାତି — ତୁ ।’’

‘‘ତୁମେ ମୋର କେତେ ଉପକାର କଲ, ଆଈ, କେଡ଼େ ଚମତ୍କାର ଭାବରେ ସବୁଯାକ ପ୍ରହେଳିକାର ସମାଧାନ କରିଦେଲ । ମୁଁ ଏଥିପାଇଁ ତୁମପାଖରେ ଜୀବନଯାକ କୃତଜ୍ଞ ହୋଇ ରହିବି ।’’

ଏବଂ ତା’ ଦରିଦ୍ର ଭାଇଟିକୁ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ଘରକୁ ଯିବାକୁ ପଡ଼ିଲା । ଘରେ ତା’ର ସାତ ବର୍ଷର ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ଝିଅ ବାପାଙ୍କୁ ଦେଖି ପଚାରିଲା, ‘‘ବାପା, ତୁମେ ଏପରି ଦୀର୍ଘ ନିଃଶ୍ୱାସ ପକାଇ କାନ୍ଦୁଛ କାହିଁକି କହିଲ ।’’

‘‘କାନ୍ଦିବା ଛଡ଼ା ମୋର ଆଉ କୌଣସି ଗତି ନାହିଁ । ସମ୍ରାଟ ମୋତେ ସମାଧାନ କରିବା ସକାଶେ ଚାରୋଟି ପହେଳି ଦେଇଛନ୍ତି ଏବଂ ସମାଧାନ ମୋତେ କୋଉଠୁ ହେଲେ ବି ମିଳିବ ନାହିଁ ।’’

‘‘ପହେଳିଗୁଡ଼ିକ କ’ଣ ମୋତେ କହିଲ !’’

‘‘ପହେଳିଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି, ପୃଥିବୀରେ ସବୁଠାରୁ ବେଶୀ ବଳ କାହାର ଓ କିଏ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ବେଗରେ ଗତି କରିପାରେ ? ସବୁଠାରୁ ମୋଟା ଜିନିଷ କ’ଣ ? ସବୁଠାରୁ ନରମ ଜିନିଷ କ’ଣ ଏବଂ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ସୁନ୍ଦର କେଉଁ ପଦାର୍ଥ ?’’

‘‘ବାପା, ତୁମେ ଯାଇ ରାଜାଙ୍କୁ କହ ଯେ, ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ବଳୁଆ ଓ ବେଗ ଥିବା ପଦାର୍ଥ ହେଉଛି ପବନ, ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ମୋଟା ହେଉଛି ପୃଥିବୀ, କାରଣ ଏଠି ଯାହାକିଛି ବୃଦ୍ଧିପ୍ରାପ୍ତ ହେଉଛି ଏବଂ ଜୀବନ ଧାରଣ କରି ରହିଛି, ସେହି ପୃଥିବୀର

ମାଟି ହିଁ ସେମାନଙ୍କୁ ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଇ ଦେଉଛି । ସବୁଠାରୁ ନରମ ଜିନିଷଟି ହେଉଛି ମଣିଷର ହାତ, ମାତ୍ର ମଣିଷ ଯେଉଁଠାରେ ଯାହା ଉପରେ ଶୋଇଥାଉ ପଛକେ, ସେଠାରେ ସିଏ ନିଜ ହାତଟିକୁ ମୁଣ୍ଡ ତଳେ ରଖି ଶୋଉଛି ଏବଂ ନିଦ ହେଉଛି ପୃଥିବୀଯାକରେ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ସୁନ୍ଦର ଓ ପ୍ରିୟ ଜିନିଷ ।''

ଦରିଦ୍ର ଓ ଧନୀ ଦୁଇ ଭାଇ ସମୟ ଅନୁସାରେ ସମ୍ରାଟଙ୍କର ଦରବାରରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ । ସମ୍ରାଟ ଉଭୟଙ୍କଠାରୁ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ସମାଧାନକୁ ଶୁଣିଥିଲେ ଓ ତା'ପରେ ଦରିଦ୍ର ଭାଇଟିକୁ ପଚାରିଥିଲେ, ''ତୁମେ ନିଜେ ପହେଲିଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ବାହାର କରିଛ ନା ଆଉ କେହି ତୁମ ପାଇଁ ସେଗୁଡ଼ିକର ସମାଧାନ କରିଦେଇଛି ?''

ଦରିଦ୍ର ବ୍ୟକ୍ତିଟି ଉତ୍ତର ଦେଇ କହିଲା, ''ମଣିମା, ମୋ'ର ସାତ ବର୍ଷର ଝିଅଟିଏ ଅଛି । ସେଇ ମୋ' ପାଇଁ ଏହି ଉତ୍ତରଗୁଡ଼ିକୁ ବାହାର କରି ଦେଇଛି ।''

''ଯଦି ତୁମ ଝିଅର ପ୍ରକୃତରେ ଏତେ ବୁଦ୍ଧି, ତେବେ ମୁଁ ତା' ପାଇଁ ତୁମକୁ ଏହି ରେଶମ ସୂତାଟି ଦେଉଛି, ଝିଅକୁ କହିବ, କାଲି ସକାଳ ସୁଦ୍ଧା ସିଏ ମୋ' ପାଇଁ ତଉଲିଆଟିଏ ବୁଣିଦେବ ଏବଂ ତଉଲିଆରେ କିଛି କମ ବି ପଡ଼ିଥିବ ।''

ବିଚରା ଚାଷୀଟି ରେଶମର ସୂତାଟିକୁ ନେଇ ଭାରି ଦୁଃଖମନରେ ଘରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା । ନିଜର ଝିଅକୁ ଡାକି କହିଲା, ''ପୁଣି ଗୋଟିଏ ବିପଦ ଆସି ପଡ଼ିଲାଣି । ମହାରାଜା କହିଛନ୍ତି ଯେ, ତୁ ଏହି ଖଣ୍ଡେ ସୂତାରୁ ହିଁ ତାଙ୍କ ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ତଉଲିଆ ବୁଣିଦେବୁ ।''

''ତୁମେ ଏଥିପାଇଁ କୌଣସି ଚିନ୍ତା କରନାହିଁ, ବାପା''— ସାନ ଝିଅଟି ଉତ୍ତର ଦେଇଥିଲା । ସିଏ ଘରେ ଥିବା ବଢ଼ିଣାରୁ ଖଣ୍ଡେ ଖଡ଼ିକା ଭାଙ୍ଗି ଆଣିଲା ଓ ବାପାଙ୍କୁ ଦେଇ କହିଲା, ''ତୁମେ ମହାରାଜାଙ୍କୁ ଯାଇ କହିବ ଯେ ଏହି ଖଡ଼ିକା କାଠିରୁ ତନ୍ତଟିଏ ତିଆରି କରି ଦେବା ପାଇଁ ସିଏ ଆମକୁ ଜଣେ ବଢ଼େଇ ଆଣିଦେବେ । ସେହି ତନ୍ତରେ ମୁଁ ତାଙ୍କର ତଉଲିଆଟିକୁ ବୁଣିଦେବି ।''

ଝିଅ ଯେଉଁପରି କହିଥିଲା, ବାପ ଠିକ୍ ସେହିଭଳି କଲା । ମହାରାଜା ସବୁ ଶୁଣିଲେ ଏବଂ ତା'ପରେ ତାକୁ ଶହେ ପଚାଶଟା ଅଣ୍ଡା ଦେଇ କହିଥିଲେ, ''ଏହି

ଅଣ୍ଡାଗୁଡ଼ିକୁ ତୁ ଝିଅକୁ ନେଇ ଦେବୁ ଓ କାଲି ସୁଦ୍ଧା ସିଏ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଛୁଆ ଫୁଟାଇ ମୋ' ପାଖକୁ ପଠାଇ ଦେବ ।''

ଏଥର ଆହୁରି ଅଧିକ ମନଦୁଃଖରେ ଚାଷୀଟି ଘରକୁ ଫେରିଆସିଲା । ଝିଅକୁ କହିଲା, ''ତୁ ଗୋଟାଏ ବିପଦରୁ ସିନା ଉଭରିଗଲୁ, କିନ୍ତୁ ତୋ' ଉପରେ ପୁଣି ଗୋଟିଏ ବିପଦ ଆଣି ଲଦି ଦିଆଗଲାଣି ।''

''ତୁମେ ଚିନ୍ତା କରନାହିଁ, ବାପା''— ସାତ ବରଷର ଝିଅଟି ଜବାବ ଦେଇ କହିଥିଲା । ସେଦିନ ଦୁଇ ବକ୍ତ ଖାଇବା ପାଇଁ ସିଏ ଅଣ୍ଡାଗୁଡ଼ିକରୁ ଆହାର ପ୍ରସ୍ତୁତ କଲା ଓ ତା'ପରେ ବାପାଙ୍କୁ ରାଜାଙ୍କ ପାଖକୁ ପଠାଇଲା । ଖବର ଦେଲା, ''ତୁମେ ରାଜାଙ୍କୁ କହିବ ଯେ, ଚିଆଁମାନଙ୍କର ଖାଇବା ସକାଶେ ସିଏ ଦିନକର ଆହାର ପଠାଇଦେବେ । ଏହି ଦିନକ ଭିତରେ ଜମି ହଳ କରାଯିବ, ଦାନା ବୁଣାଯିବ, ଫସଲ କାଟି ଦାନା ଅମଳ କରାଯିବ । ଆମ କୁକୁଡ଼ା ଛୁଆମାନେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ପ୍ରକାରରେ ଦାନା ମୋଟେ ଖାଇବେ ନାହିଁ ।''

ମହାରାଜା ଏଥର ମଧ୍ୟ ସବୁକଥା ଶୁଣିଲେ ଏବଂ କହିଥିଲେ, ''ତୋ' ଝିଅ ଯେତେବେଳେ ଏଡ଼େ ବୁଦ୍ଧିମତୀ, ତେବେ ସିଏ କାଲି ସକାଳେ ନିଜେ ମୋ' ପାଖରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିବ । ମାତ୍ର ମନେରଖିଥା, ସିଏ ପାଦରେ ଚାଲି ଆସିବ ନାହିଁ କି ଘୋଡ଼ାରେ ଚଢ଼ି ଆସିବ ନାହିଁ, ଲଙ୍ଗଳା ହୋଇ ଆସିବ ନାହିଁ କିମ୍ବା ଲୁଗା ପିନ୍ଧି ବି ଆସିବ ନାହିଁ, କୌଣସି ଉପହାର ନେଇ ଆସିବ ନାହିଁ, ତଥାପି କିଛି ଭେଟି ଦେବାକୁ ନିଶ୍ଚୟ ଆଣିଥିବ ।''

ଚାଷୀ ଭାବିଲା, ''ଏଥର ମୋ ଝିଅ କଦାପି ଏଡ଼େ ଜଟିଳ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ କରି ପାରିବ ନାହିଁ । ଏଥର ଆମ କପାଳ ଫାଟିଲା ବୋଲି ଜାଣ ।''

ମାତ୍ର ତା' ସାତ ବରଷର ଝିଅଟି ତାକୁ ଆଶ୍ୱାସନା ଦେଇ କହିଥିଲା, ''ତୁମେ କୌଣସି ଚିନ୍ତା କରନାହିଁ, ବାପା ! ତୁମେ ଶିକାରୀମାନଙ୍କ ପାଖରୁ ମୋତେ ଗୋଟିଏ ଜୀଅନ୍ତା ଠେକୁଆ ଓ ଗୋଟିଏ ଜୀଅନ୍ତା ଚଟିଆ ଚଢ଼େଇ ଆଣିଦିଅ ।'' ବାପ ଝିଅର କଥାମାନି ଠେକୁଆ ଓ ଚଢ଼େଇଙ୍କୁ ଆଣି ଦେଇଥିଲା ।

ତହିଁ ଆରଦିନ ସାତ ବରଷର ଝିଅଟି ଦେହରୁ ପିନ୍ଧିଥିବା ସବୁଯାକ ଲୁଗା କାଢ଼ିଦେଲା, ଗୋଟିଏ ଜାଲକୁ ଆଣି ଦେହରେ ଗୁଡ଼ାଇଦେଲା । ତା'ପରେ ଠେକୁଆ ଉପରେ ବସି ରାଜପ୍ରାସାଦ ଆଡ଼କୁ ଯାତ୍ରା କରିଥିଲା । ପ୍ରାସାଦର ଫାଟକ ପାଖରେ ହିଁ ତା'ର ସମ୍ରାଟଙ୍କ ସହିତ ଭେଟ ହୋଇଗଲା । ସସମ୍ମାନ ପ୍ରଣିପାତ କରି ଝିଅଟି ସମ୍ରାଟଙ୍କୁ କହିଲା, ‘‘ମଣିମା ହଜୁର, ଏଇଟି ହେଉଛି ମୋ' ତରଫରୁ ଆପଣଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ଭେଟି ।'' ଏହା କହି ସିଏ ଚଢ଼େଇଟିକୁ ରାଜାଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ବଢ଼ାଇଦେଲା । ରାଜା ହାତ ବଢ଼ାଉ ବଢ଼ାଉ ଚଟିଆ ଚଢ଼େଇଟି ଡେଣା ଫଙ୍କ ଫଙ୍କ କଲା ଏବଂ ମୁହୂର୍ତ୍ତକ ମଧ୍ୟରେ ଉଡ଼ି ଚାଲିଗଲା ।

ସମ୍ରାଟ କହିଲେ, ‘‘ଆଚ୍ଛା, ମୁଁ ଯେପରି ଆଦେଶ ଦେଇଥିଲି, ତୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ସେହିପରି ହିଁ କରିପାରିଲୁ । କିନ୍ତୁ ମୋତେ କହିଲୁ, ତୋ' ବାପା ତ ଏଡ଼େ ଦରିଦ୍ର, ତେବେ ତୁମେମାନେ କ'ଣ ଖାଅ, କିପରି ପେଟ ଭରାଅ ।''

‘‘ମୋ ବାପା ନଦୀ କଣ୍ଠିଆ ଉପରୁ ମାଛ ମାରି ଆଣନ୍ତି,— ସିଏ କେବେହେଲେ କୌଣସି ଥୋପ ଗୁଛି ପାଣି ଭିତରକୁ ପକାନ୍ତି ନାହିଁ ଏବଂ ମୁଁ ମୋ ଲୁଗା ଅଣ୍ଟି ଭିତରେ ମାଛ ଝୋଳ ରାନ୍ଧିଦିଏ ।''

‘‘କେଡ଼େ ବୋକା କଥାଗୁଡ଼ାକ ! ମାଛମାନେ କେବେହେଲେ କଣ୍ଠିଆ ଉପରେ ରହନ୍ତି ନାହିଁ, ମାଛମାନେ ପାଣି ଭିତରେ ରହନ୍ତି ।''

‘‘ଆଉ ଆପଣ, ଆପଣ ଭାରି ଜ୍ଞାନୀ ? ଗୋଟାଏ ଗାଡ଼ୀ କେବେ ଘୋଡ଼ାଛୁଆ ଜନ୍ମ କରିଥିବାର କିଏ ଦେଖିଛି କହିଲେ ! ଗାଡ଼ୀ ନୁହେଁ, ମାଆ ଘୋଡ଼ା ହିଁ ସବୁଠାରେ ଘୋଡ଼ାଛୁଆକୁ ଜନ୍ମ ଦିଏ ।''

ରାଜା ଶେଷକୁ ଘୋଡ଼ା ଛୁଆଟିକୁ ଗରିବ କୃଷକଟିକୁ ଦାନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଝିଅଟିକୁ ନିଜ ଉଆସରେ ନେଇ ରଖିଲେ । ଝିଅ ବଡ଼ ହେଲା ପରେ ସିଏ ନିଜେ ତାକୁ ବିବାହ କଲେ ଏବଂ ଝିଅଟି ତା'ପରେ ସେଠାରେ ରାଣୀ ହୋଇ ରହିଲା ।

[ରୁଷିଆ]

✿ ✿ ✿

ଯାଉଛି, ନମସ୍କାର !

ସେଇଟି ଦ୍ୱୀପରେ ଯେତେ ପକ୍ଷୀ ଥିଲେ, ସମସ୍ତେ ନିଉୟର୍କକୁ ଉଡ଼ି ଚାଲି ଯାଉଥିଲେ । କିନ୍ତୁ କଚ୍ଛପର ତ ଡେଣା ନାହିଁ । ତେଣୁ ସିଏ କିପରି ବା ଯାଇପାରନ୍ତା !

ଏହିକଥା ଭାବି ପାରା ମନରେ ବଡ଼ ଦୁଃଖ ହେଲା ଏବଂ ସିଏ କଚ୍ଛପକୁ ଯାଇ କହିଲା, "ଭାଇ, ତୁମେ ମଧ୍ୟ ଯାଇପାରିବ । ମୁଁ ତୁମକୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇଯିବି । ଆମକୁ ସେଥିପାଇଁ ଏହିପରି ବ୍ୟବସ୍ଥାଟିଏ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଗୋଟିଏ କାଠ ଡାଙ୍ଗର ଗୋଟିଏ ପାଖକୁ ମୁଁ ମୋ' ଥଣ୍ଟରେ କାମୁଡ଼ି ଧରିବି ଓ ତୁମେ ତାହାର ଅନ୍ୟ ପଟଟିକୁ ପାଟିରେ କାମୁଡ଼ି ଧରିବ । ମାତ୍ର, କେବେହେଲେ ପାଟିକୁ ହୁଗୁଳା କରି ଦେବ ନାହିଁ ଟି ! ଯେତେ ଯାହା ହେଉ ପଛକେ, ମୋଟେ ପାଟିର ଜାବକୁ ଛାଡ଼ିବ ନାହିଁ ଟି ! ନହେଲେ, ସିଧା ସମୁଦ୍ର ପାଣିରେ ଯାଇ ପଡ଼ିଯିବ ।"

ଡାଙ୍ଗର ଗୋଟିଏ ପଟକୁ ପାରା କାମୁଡ଼ି ଧରିଲା ଏବଂ କଚ୍ଛପ ଆର ଅଗଟିକୁ । ପାରା ଡେଣା ଖୋଲି ସିଧା ଆକାଶ ଉପରକୁ ଚାଲିଗଲା । କଚ୍ଛପ ମଧ୍ୟ ଉଡ଼ି ଉଡ଼ି ଯିବାରେ ଲାଗିଥାଏ । ସ୍ଥଳଭାଗକୁ ପାର ହୋଇ ସେମାନେ ସମୁଦ୍ର ଆଡ଼କୁ ମୁହାଁଇ ଥାଆନ୍ତି ।

ମହାସାଗର ପାଖେଇ ଆସୁଥିବା ସମୟରେ କଚ୍ଛପ ଓ ପାରା ଉଭୟେ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲେ ଯେ, ତଳେ ପାଣିକୂଳରେ କେତେ କେତେ ପ୍ରାଣୀ ପଲ ପଲ ହୋଇ ଆସି ଜମା ହୋଇଛନ୍ତି । ଦ୍ୱୀପଟିକୁ ଛାଡ଼ି ଯାଉଥିବା ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ବିଦାୟ ଦେବାଲାଗି ସେମାନେ ସେଠାରେ ରୁଣ୍ଡ ହୋଇଥାଆନ୍ତି । ଚାଲି ଯାଉଥିବା ଚଢ଼େଇ କୁଳକୁ ହାତ ହଲାଇ ବିଦାୟ ଦେଉଥାନ୍ତି । ଶେଷରେ ପାରା ଓ କଚ୍ଛପ ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟି ଗୋଚର ହୋଇ ଆସିଥିଲେ । କଚ୍ଛପ ବି ଯାଉଛି ? ସେମାନଙ୍କର ହାତ ହଲାଇବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବନ୍ଦ ହୋଇଗଲା ଏବଂ ଗୋଟିଏ ବିରାଟ ହୋ' ହା' ଆରମ୍ଭ ହୋଇଯାଇଥିଲା ।

ସେମାନେ ନିଜ ଭିତରେ ଏଡ଼େ ପାଟିରେ କଥା ହେଉଥାନ୍ତି : ''ଦେଖ ଭାଇ, କଚ୍ଛପ ମଧ୍ୟ ନିଉୟର୍କ୍‌କୁ ଯାଉଛି । କଚ୍ଛପ ମଧ୍ୟ ନିଉୟର୍କ୍ ଯାଉଛି ।''

ଏତେ ଏତେ ପ୍ରାଣୀ ତା' ବିଷୟରେ କଥାବର୍ତ୍ତା କରୁଛନ୍ତି ଶୁଣି କଚ୍ଛପ ମଧ୍ୟ ଭାରି ଖୁସୀ ହୋଇଗଲା । ଏଡ଼େ ଖୁସୀ ହୋଇଗଲା ଯେ ସିଏ ସେମାନଙ୍କୁ ପ୍ରତି-ଅଭିନନ୍ଦନ ଜଣାଇବା ପାଇଁ ଇଚ୍ଛାବି କରି ପକାଇଲା । ଇଂରାଜୀ ଭାଷାରେ ସିଏ ''ହଁ ଯାଉଛି, ନମସ୍କାର'' ଏହି ଗୋଟିଏ କଥା ହିଁ ଜାଣିଥିଲା ।

ହାଁ- ହାଁ- ମାତ୍ର ତେଣେ ବି କ'ଣ ହେଲା ! ତା' ପାଟିର ଜାବ ଖୋଲିଗଲା, ଡାଙ୍ଗଟିରୁ ପାଟି ଛାଡ଼ି ହୋଇଗଲା ଓ କଚ୍ଛପ ଯାଇ ସିଧା ସମୁଦ୍ର ଭିତରେ ପଡ଼ିଲା ।

ସେହି ଘଟଣାଟି ହେତୁ ନିଉୟର୍କ୍‌ରେ ପାରାମାନେ ସିନା ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇରହିଲେ, କିନ୍ତୁ କଚ୍ଛପ ଏଣେ ତଥାପି ହେଇଟି ଦ୍ୱୀପରେ ରହିଗଲା ।

[ହେଇଟି]

କୃଷକ ଓ ଶଇତାନ

ଗୋଟିଏ ଭାରି ବୁଦ୍ଧିଆ କୃଷକ ଥିଲା । ତାକୁ ସବୁ ଅଡୁଆ ପାଇଁ ସମାଧାନ ମିଳି ଯାଉଥିଲା । ତାକୁ ଜାଣିଥିବା ଲୋକମାନେ ସେଥିପାଇଁ ତା'ର ବହୁତ ପ୍ରଶଂସା କରୁଥିଲେ । ସେହି କୃଷକ ଥରେ ଶଇତାନକୁ ମଧ ବୋକା ବନାଇ ଦେଇଥିଲା ।

ଦିନେ କୃଷକଟି ତା' ଜମିରେ କାମ କରୁଥିଲା । କାମ କରୁ କରୁ କ୍ରମେ ସନ୍ଧ୍ୟା ହୋଇଗଲା ଏବଂ ସିଏ ଏଥର ଘରକୁ ଯିବ ବୋଲି ମନେ ମନେ ସଜ ହେଉଥିଲା । ସେତିକିବେଳେ ବିଲ ମଝିକୁ ଅନାଇ ଦେଇ ଗଦାଏ ରଡ଼ ଜଳନ୍ତା କୋଇଲା ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲା । ଭାରି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ କୃଷକଟି ବିଲ ମଝିକୁ ଯାଇ ଦେଖିଲା ଯେ, କୋଇଲାଗୁଡ଼ିକ ହୁତୁ ହୁତୁ ହୋଇ ଜଳୁଛି ଓ ତାହାରି ମଝିରେ ସାନ କଳାରଙ୍ଗର ଗୋଟାଏ ଶଇତାନ ଚେକା ମାଡ଼ି ବସିଛି ।

"କିରେ, ସେଠି ମାଟିତଳେ କିଛି ରତ୍ନବରବ ଅଛି କି ?"— ଚାଷୀଟି ଶଇତାନକୁ ପଚାରିଲା ।

ଶଇତାନ ଉତ୍ତର ଦେଇ କହିଲା, "ହଁ, ତୁ ପୂରା ସତକଥା କହିଲୁ— ସେଠି ବହୁତ କିଛି ସମ୍ପଦ ରହିଛି, ଏତେ ସୁନାରୂପା ରହିଛି ଯାହାକି ତୁ ଦିହକରେ କଦାପି ଦେଖିନଥିବୁ ।"

"ଯାହାକିଛି ଥିବ, ତାହା ମୋ' ଜମିରେ ଅଛି; ତେଣୁ ସେସବୁ ମୋ'ର ।"— କୃଷକ କହିଥିଲା ।

ଏଥିକୁ ଉତ୍ତର ଦେଇ ଶଇତାନ କହିଥିଲା, "ହଁ, ଏସବୁ ତୋ'ର ହେବ ଯଦି ତୁ ଦୁଇବର୍ଷ ପାଇଁ ତୋ ଜମିରେ ଯାହା ଫଳିବ, ସେଥିରୁ ମୋତେ ଅଧା ଭାଗ ଦେବୁ । ମୋ' ପାଖରେ ତ ଯାହାକୁ ଯେତେ ଟଙ୍କା ପଇସା ଅଛି; ମାତ୍ର ଭୂଇଁରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ ହେଉଥିବା କିଛି ଚିଜ୍ ଓ ଆହାର ପାଇଁ ମୋ'ର ଭାରି ମନହେଉଛି ।"

କୃଷକଟି ସେଥିରେ ରାଜୀ ହୋଇଗଲା । ଶଇତାନକୁ କହିଲା, "ଦେଖ୍, ପରେ ଆମେ ମିଛଟାରେ କ'ଣ ପାଇଁ ଝଗଡ଼ା କରୁଥିବା, ତେଣୁ ଭାଗବାଣ୍ଟ ବିଷୟରେ ପ୍ରଥମରୁ

ହିଁ ସବୁ ସ୍ଥିର ହୋଇଯିବା ଉଚିତ । ଏଥର ଜମିରୁ ଯାହା ମିଳିବ, ସେଥିରୁ ଭୂଇଁ ଉପରେ ଯାହା ଥିବ, ସେସବୁ ତୋ'ର ଏବଂ ଭୂଇଁତଳେ ଯାହା ଥିବ, ସେସବୁ ମୋ'ର ।''

ଶଇତାନର ମନ ପୂରା ବୁଝିଗଲା । କିନ୍ତୁ କଉଶଳୀ କୃଷକ ସେଥର ତା' ଜମିରେ ଶାଲ୍‌ଗମ୍ ଲଗାଇଥିଲା ।

ଫସଲ ଅମଳ କରିବାର ସମୟ ଆସି ପହଞ୍ଚିବାରୁ ଶଇତାନ ନିଜ ଭାଗଟିକୁ ନେବ ବୋଲି ଯାଇ ଜମିରେ ହାଜର ହୋଇଗଲା । ଯାଇ ଦେଖିଲା ଫସଲ ଫସଲ ମୋଟେ କିଛି ନାହିଁ, ଖାଲି ଶୁଖିଲା ହଳଦିଆ ପତର ଗୁଡ଼ାଏ । ଆଉ ତେଣେ ଚାଷୀ ଆସି ମାଟି ତଳୁ ଶାଲ୍‌ଗମ୍‌ଗୁଡ଼ିକୁ ଖୋଳିବାରେ ଲାଗିଥାଏ । ତା'ର ମନ ଆନନ୍ଦରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ଉଠୁଥାଏ ।

ଶଇତାନର ମନଟା କ'ଣ ମନ କ'ଣ ହୋଇଗଲା । ଚାଷୀଟିକୁ କହିଲା, ''ହଉ, ହଉ, ତୁ ସିନା ଥରେ ଜିତିଗଲୁ — କିନ୍ତୁ ଆରଥରକୁ ଏପରି କଦାପି ହେବ ନାହିଁ । ଯାହା ଭୂଇଁଉପରେ ଫଳିବ, ତାହା ତୋ'ର ଏବଂ ମାଟିତଳେ ଥିବା ଦ୍ରବ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ମୋ'ର ।''

କୃଷକ ସେଥିରେ ରାଜୀ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଯେତେବେଳେ ବିହନ ଲଗାଇବାର ସମୟ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା, ସେତେବେଳେ ସିଏ ଆଉ ଶାଲଗମ୍ ନଲଗାଇ ଗହମ ବୁଣିଲା । ଫସଲ ବଢ଼ ହେଲା, ଦାନାମାନେ ପାଚିଲେ ଏବଂ କୃଷକ ବିଲକୁ ଯାଇ ଗହମକେଣ୍ଡା ଗୁଡ଼ିକୁ କାଟି ଆଣିଲା । ସବୁ ପୋଛିପାଛି କରି କାଟି ଆଣିଲା ।

ଶଇତାନ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା ବେଳକୁ ଜମିରେ ଥୁଣ୍ଟା ମୂଳଗୁଡ଼ିକ ବ୍ୟତୀତ ଆଉ କିଛି ନଥିଲା । ତା' ଭିତରଟା ରାଗରେ ଜଳି ଯାଉଥାଏ । ମୁହଁ ଲୁଚାଇବାକୁ ସିଏ ଗୋଟାଏ ପାହାଡ଼ର ଗୁମ୍ଫା ଭିତରେ ଯାଇ ପଶିଗଲା ।

''ଏମିତି କଲେ ଯାଇ ତୁମେ ଶଇତାନକୁ ଠକି ପାରିବ''— କୃଷକଟି ମନେ ମନେ କହୁଥାଏ । ବିଲକୁ ଯାଇ ଅମଳ ହୋଇଥିବା ଫସଲକୁ ସିଏ ଘରକୁ ବୋହିନେଲା ।

[ଜର୍ମାନୀ]

ଭୋକିଲା କୃଷକ, ଈଶ୍ୱର ଓ ମୃତ୍ୟୁଦେବତା

ଅମୁକ ସହରଟିର ଅନତିଦୂରରେ ଜଣେ ଚାଷୀ ବାସ କରୁଥିଲା । ଭାରି ଗରିବ ଅବସ୍ଥାରେ ଜୀବନ କଟାଉଥିଲା । ଜମିରେ ଯେତିକି ଫସଲ ଫଳୁଥିଲା, ପରିବାରର ଉଦର ଭରାଇବା ନିମନ୍ତେ ତାହା ଆଦୌ ଯଥେଷ୍ଟ ହେଉନଥିଲା । ପରିବାରରେ ତ ଖାଲି ସିଏ ନୁହଁ, ସ୍ତ୍ରୀ ଅଛି ଓ ପିଲାମାନେ ବି ଅଛନ୍ତି ଏବଂ ବରଷକୁ ବରଷ ଜମିରୁ କମ୍ ଓ ଆହୁରି କମ୍ ଫସଲ ମିଳୁଥିଲା ଓ ତେଣେ ପରିବାରର ଜନସଂଖ୍ୟା ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ହେବାରେ ଲାଗିଥିଲେ । ଦିନ ପରେ ଦିନ ଏହିଭଳି ବିତିଯାଉଥାଏ । ଚାଷୀଟିର ନିଜ ଆହାର ବି କମ୍ ଓ ଆହୁରି କମ୍ ହୋଇ ଆସୁଥାଏ । କାରଣ, ନିଜର ସ୍ତ୍ରୀ ଓ ପିଲାମାନେ ତ ପୁଣି ଅଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କୁ ଆଗ ଯଥେଷ୍ଟ ନଦେଇ ସିଏ କିପରି ନିଜେ ସବୁ ଭୁଞ୍ଜି ପକାଉ ଥାଆନ୍ତା !

ଏମିତି ଭାବରେ ଅଧାପେଟ ରଖି ରଖି କୃଷକକୁ ଭାରି ବିକାର ଲାଗିଲା ଓ ତା'ର ଆଉ ଜ୍ଞାନ ଅଜ୍ଞାନ ରହିଲା ନାହିଁ । ଦିନେ ଆଉ କିଛି ବିଚାର କରି ନପାରି ସିଏ କାହା ଘରୁ କୁକୁଡ଼ାଟିଏ ଚୋରି ବି କଲା, କିନ୍ତୁ ଘରକୁ ନେଲେ ତ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଭାଗ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ତେଣୁ ଭାବିଲା, ଏକାବେଳେକେ ଦୂରକୁ, କେତେ ଦୂରକୁ ଚାଲିଯିବ ଯେ ସେଠି ଦେଖିବାକୁ ଆଉ କେହି ନଥିବେ । ତେଣୁ ସେ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ହୋଇ କୁକୁଡ଼ାଟିକୁ ଖାଇପାରିବ । କାହାକୁ ଭାଗ ବେବାର ପ୍ରୟୋଜନ ହିଁ ନଥିବ । ହାତରେ ପାତ୍ରଟିଏ ଧରି ସେ ନିକଟସ୍ଥ ଗୋଟିଏ ପାହାଡ଼ର ପୂରା ବଙ୍କଡ଼ା ପାଖଟିରେ ଉପରକୁ ଚଢ଼ି ଚାଲିଗଲା । ଠିକଣା ଜାଗାଟିଏ ଦେଖି ନିଆଁ ଜଳାଇଲା, କୁକୁଡ଼ାଟିକୁ ରୁମ ଛଡ଼ାଇ ତିଆରି କରିଦେଲା ଏବଂ ସେଥିରେ ଆଉ କିଛି ଶାକସବଜୀ ବେଇ ରାନ୍ଧିବା ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲା ।

ରନ୍ଧା ସରିବା ଉତ୍ତାରୁ ଚାଷୀଟି ପାତ୍ରଟିକୁ ଚୂଲୀ ଉପରୁ ଉତାରି ଆଣିଲା ଏବଂ ଭୋଜନ ଦ୍ରବ୍ୟଟି ଥଣ୍ଡା ହେଲା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭାରି ଅଧୈର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଅପେକ୍ଷା କଲା । ଶେଷକୁ ତାହାକୁ ଠିକ୍ ଖାଇବାକୁ ଯାଉଛି, ତାହିଁ ଦେଖିପାରିଲା ଯେ ଆଉଜଣେ ଲୋକ ତାହାରି ଆଡ଼କୁ ଆସୁଛି । କୃଷକଟି ଟାଉ ଟାଉ କରି ଖାଦ୍ୟପାତ୍ରଟିକୁ ପାଖରେ ଥିବା ବୁଦାମାନଙ୍କ ଭିତରେ ନେଇ ଲୁଚାଇଦେଲା ଓ ମନେ ମନେ ନିଜକୁ ଭର୍ତ୍ସନା

କରି କହିଲା, "ହାୟରେ ମୋ' ଭାଗ୍ୟଟା । ଏଠି ଏହି ପାହାଡ଼ କାନ୍ତାରରେ ମଧ୍ୟ ଶାନ୍ତିରେ ଖାଇବା ସକାଶେ ମୋତେ ଟିକିଏ ସୁଯୋଗ ମିଳି ପାରୁନାହିଁ ।"

ସେତେବେଳକୁ ଲୋକଟି ଆସି ଏକାବେଳକେ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚି ଯାଇଥାଏ ।— "ଭାଇ ନମସ୍କାର ।"

"ଈଶ୍ୱର ତୋ'ର ଏହି ସକାଳଟିକୁ ଶୁଭଦାୟକ କରନ୍ତୁ ।"— ସେ ଉତ୍ତର ଦେଲା ।

"ଭାଇ, ତୁମେ ଏଠାରେ କ'ଣ କରୁଛ ?"

"ନାଇଁ ବାବୁ, ମୁଁ ସେପରି କିଛି କରୁନାହିଁ, ଖାଲି ଟିକିଏ ବିଶ୍ରାମ ନେଉଛି । ମାତ୍ର ତୁମେ କୁଆଡ଼େ ଯାଉଛ କହିଲ ।"

"ହଁ- ମୁଁ ମଧ୍ୟ ଏହି ବାଟ ଦେଇ ଯାଉଥିଲି ଯେ, ଯଦି ତୁମେ ମୋତେ ଖାଇବା ପାଇଁ କିଛି ଦେଇପାରିବ, ସେଥିଲାଗି ଏଠାରେ ଟିକିଏ ଅଟକିଗଲି ।"

"ନାଇଁ ବାବୁ, ମୋ' ପାଖରେ ସେପରି ପଦାର୍ଥ ଆଦୌ କିଛି ନାହିଁ ।"

"କିଛି ପୁଣି ନାହିଁ କିପରି— ତେବେ ନିଆଁ କାହିଁକି ଜଳୁଛି ?"

"ନାଇଁମ, ମୋତେ ଥଣ୍ଡା ଲାଗିଲା ଯେ ଟିକିଏ ନିଆଁ ପୁଉଁଥିଲି ।"

"ତୁମେ ମୋତେ ସତକଥା କହୁନାହଁ ଭାଇ ! ସେଇ ବୁଦା ଭିତରେ ତୁମେ ଖାଦ୍ୟ ଥିବା ପାତ୍ରଟିଏ ଲୁଚାଇ ରଖିଛ ନା ? ମୁଁ ତ ଏତେ ଦୂରରୁ ମଧ୍ୟ ରନ୍ଧା ହୋଇ ରହିଥିବା କୁକୁଡ଼ାଟିର ବାସନା ପାଇପାରୁଛି ।"

"ହଁ, ରଖିଛି । କୁକୁଡ଼ାଟିଏ ରାନ୍ଧି ରଖିଛି ଯେ, ମୁଁ ସେଥିରୁ ଆଦୌ କୌଣସି ଭାଗ ଦେବି ନାହିଁ । ଏଥିରୁ ମୁଁ ମୋ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଭାଗ ଦେବି ନାହିଁ । ମୁଁ ଏତେ ଦୂରକୁ ଏହି ଅବାଟ ଜାଗାଟିକୁ ଏଇଥିପାଇଁ ଆସିଲି ଯେ, ଜୀବନରେ ଅନ୍ତତଃ ଗୋଟିଏ ଥର ଲାଗି ମୁଁ ପେଟପୂରା କିଛି ଖାଇବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲି । ନାଇଁ, ନାଇଁ, ତୁମକୁ ମୁଁ ଏହି ଖାଇବାରୁ କଦାପି ଭାଗ ଦେବି ନାହିଁ ।"

"ନାଇଁ ଭାଇ, ଏମିତି ନିରାଟ ଭାବରେ ମୋତେ ନିର୍ଦ୍ଦୟ ହୁଅ ନାହିଁ । ମୋତେ ଅନ୍ତତଃ ବକଟେ ଦେଇଥାଅ ।"

‘‘କହିଲି ପରା ଦେବି ନାହିଁ । ମୋଟେ କିଛି ଦେଇ ପାରିବି ନାହିଁ । ମୋ ଜୀବନଯାକ ମୁଁ ଖାଲି ଅଧାପେଟ ରହି ଆସିଛି, ପୂରା ଉଦର ଶାନ୍ତି ହେବା ଯାଏ ଥରେହେଲେ ମଧ୍ୟ କେବେ ଖାଇନାହିଁ । ଦିନକ ପାଇଁ ବି ନୁହେଁ ।’’

‘‘ମାତ୍ର ଦେବ, ଅବଶ୍ୟ ଦେବ । ମୁଁ କିଏ ତୁମେ ସେକଥା ଜାଣିନାହଁ ବୋଲି ସିନା ନାହିଁ କରି ପାରୁଛ ।’’

''ନା-ନା-ମୁଁ ମୋତେ ଦେବିନାହିଁ । ତୁମେ ଯିଏ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ମୋତେ କିଛି ଦେଇ ପାରିବି ନାହିଁ ।''

''ହଁ ଦେବ; ମୁଁ କିଏ ବୋଲି ଜାଣିଲେ ଅବଶ୍ୟ ଦେବ ।''

''ଆଚ୍ଛ, କହିଲ, ତୁମେ କିଏ ?''

''ମୁଁ ଈଶ୍ୱର, ତୋର ସୃଷ୍ଟିକର୍ତ୍ତା, ମାଲିକ ।''

''ଈଶ୍ୱର ? ତେବେ ତ ମୋ' ଖାଦ୍ୟରୁ ତୁମକୁ ଭାଗ ଦେବାକୁ ଆହୁରି କମ୍ ଇଚ୍ଛା କରିବି । ଗରିବମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ତୁମର କେବେ କୌଣସି ବିଚାର ନାହିଁ । ତୁମେ କେବଳ ଯେଉଁମାନଙ୍କୁ ନିଜର ବୋଲି ଭାବ, ସେଇମାନଙ୍କୁ ଯାହା କିଛି ଦିଅ । କେତେ ଲୋକଙ୍କୁ ସମ୍ପତ୍ତି ଦିଅ, ଉଆସ ଦିଅ, ରେଳଗାଡ଼ି, ଘୋଡ଼ାଗାଡ଼ି, କେତେ କ'ଣ ଦିଅ । ଆଉ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ କିଛି ଦିଅ ନାହିଁ — ମୋରି ପରି ଲୋକମାନଙ୍କୁ । ତୁମେ ତ ମୋତେ ଦିନେହେଲେ ପେଟ ଭରାଇ ଖାଇବାକୁ ବି ଦେଇ ନାହଁ । ତେଣୁ, ଏହି କୁକୁଡ଼ାରୁ ତୁମକୁ ମୁଁ କିଛିହେଲେ ଦେବି ନାହିଁ ।''

ଈଶ୍ୱର ଆହୁରି କେତେ କ'ଣ ବୁଝାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲେ, କିନ୍ତୁ ଲୋକଟି ତାଙ୍କୁ ଡଙ୍କାରେ ଡଙ୍କାଏ ଝୋଳ ମଧ୍ୟ ଦେବାକୁ ରାଜୀ ହେଲା ନାହିଁ । ତେଣୁ ଈଶ୍ୱର ବାଧ୍ୟ ହୋଇ ସେଠାରୁ ପ୍ରସ୍ଥାନ କଲେ ।

ତା'ପରେ କୃଷକଟି କୁକୁଡ଼ାଟିକୁ ଖାଇବ ବୋଲି ଯାଉଛି, ଆଉ ଜଣେ ଅପରିଚିତ ବ୍ୟକ୍ତି ଆସି ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିଗଲା । ଦେଖିବାକୁ ବଡ଼ ପତଳା, ମୁହଁଟା ଭାରି ଶ୍ୱେତା ପଡ଼ିଯାଇଥାଏ ।

ଲୋକଟି କହିଲା, ''ନମସ୍କାର, ଭାଇ ! ତୁମ ପାଖରେ ଏପରି କିଛି ଜିନିଷ ଥିବ, ଯାହା ମୋତେ ତୁମେ ଖାଇବାକୁ ଦେଇପାରିବ ?''

''ନାଇଁ ବାବୁ, କିଛି ନାହିଁ ।''

''ନାଇଁ ଭାଇ, ଏମିତି ମୋତେ ଅବିବେକୀ ହୁଅନ୍ତି ନାହିଁ । ତୁମେ ଯେଉଁ ରନ୍ଧା କୁକୁଡ଼ାଟିକୁ ଲୁଚାଇ ରଖିଛ ନା, ସେଥିରୁ ମୋତେ ସାନ ଟୁକୁଡ଼ାଟିଏ ଦେବ ।''

''ନାଇଁ, ମୁଁ ତୁମକୁ ମୋଟେ କିଛି ଦେବି ନାହିଁ ।''

''ହଁ, ହଁ ନିଶ୍ଚୟ ଦେବ । ମୁଁ କିଏ ତୁମେ ଜାଣିନାହଁ ବୋଲି ନାହିଁ ବୋଲି କହୁଛ ।''

''ତୁମେ ପୁଣି ଆଉ କିଏ ? ନିଜେ ବିଶ୍ୱଯାକର ମାଲିକ ଈଶ୍ୱର ବର୍ତ୍ତମାନ ଆସିଥିଲେ ଯେ ମୋତେ ଯେତେ ମାଗିଲେ ମଧ୍ୟ ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ଏହି ଖାଇବାରୁ ଭାଗ ଦେଲି ନାହିଁ । ତେଣୁ ସେମିତି ଫେରିଗଲେ । ଆଉ ତୁମକୁ ନିଶ୍ଚୟ ଦେବି ବୋଲି କ'ଣ କହୁଛ ?''

''କିନ୍ତୁ, ମୁଁ କିଏ ବୋଲି ଯେତେବେଳେ ଜାଣିବ, ସେତେବେଳେ ନିଶ୍ଚୟ ଦେବ ।''

''ତେବେ ତୁମେ କିଏ କହ ତ !''

''ମୁଁ ମୃତ୍ୟୁଦେବତା — ଯମରାଜା ।''

''ତେବେ ତୁମେ ଠିକ୍ କହୁଥିଲ । ତୁମକୁ ମୁଁ ଏହି କୁକୁଡ଼ାରୁ ନିଶ୍ଚୟ ଭାଗ ଦେବି । କାରଣ, ତୁମେ କେବେହେଲେ ଅନ୍ୟାୟ କରନାହିଁ । ତୁମେ ସମୟ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ ମୋଟା ମଣିଷଙ୍କୁ ନିଅ ଏବଂ ପାତଳାଙ୍କୁ ବି ନିଅ । ବୁଢ଼ା ଟୋକା ସମସ୍ତଙ୍କୁ ନିଅ । କିଛି ବାଛବିଚାର ରଖ ନାହିଁ । ଧନୀ ଓ ଗରିବ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ଫରକ କରନାହିଁ । କାହାପ୍ରତି ବିଶେଷ ଅନୁଗ୍ରହ ବା ପକ୍ଷପାତ ଦେଖାଅ ନାହିଁ । ହଁ, ହଁ, ତୁମକୁ ମୁଁ ମୋ' କୁକୁଡ଼ା ମାଉଁସରୁ ନିଶ୍ଚୟ କିଛି ଭାଗ ଦେବି ।''

[ମେକ୍ସିକୋ]

✿ ✿ ✿

ବେଙ୍ଗବର - ଉପାଖ୍ୟାନ

ଗୋଟିଏ ଗାଆଁରେ ଜଣେ କେଉଟ ବାସ କରୁଥିଲା । ଭାରି ଗରିବ । ସବୁଦିନ ପରି ସିଏ ମାଛ ଧରିବା ପାଇଁ ହ୍ରଦକୁ ଗଲା । ମାତ୍ର ସେଦିନ ସିଏ ପ୍ରତିଦିନ ଯେତେ ମାଛ ଧରେ, ସେତେ ମାଛ ଧରିପାରିଲା ନାହିଁ ଏବଂ ଦିନକୁ ଦିନ ସତେ ଯେପରି ଦୈନିକ ମାଛ ଧରିବାର ପରିମାଣ କମ୍‌ରୁ ଆହୁରି କମ୍ ହୋଇ ଯାଉଥିଲା । ନୂଆ ନୂଆ ଥୋପ ଆଣିଲା, ନୂଆ ବନସିକଣ୍ଟା ବି କିଣିଲା । ମାତ୍ର କୌଣସି ଫଳ ହେଲା ନାହିଁ ଏବଂ ଶେଷରେ ହ୍ରଦରୁ ପାଣି ମଧ ଶୁଖି ଆସିଲା ଏବଂ ଏତେ କମି ଆସିଲା ଯେ ଆଉ ମାଛ ଧରିବା ଆଦୌ ସମ୍ଭବ ହେଲା ନାହିଁ ।

ଦିନେ ଖରାଦିନର ଏକ ବିକାଳ ସମୟରେ ପାଣିତଳେ ଭୂଇଁଟା ମଧ ପୂରା ଦେଖାଗଲା । କେଉଟ ଭାଇଟି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ସେହି ଆଡ଼କୁ ଅନାଇଛି, ଏହି ସମୟରେ ଗୋଟାଏ ଏଡ଼େ ବଡ଼ ବେଙ୍ଗ ତାହାରି ଭିତରୁ ଉଠି ଆସୁଥିବାର ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲା । କେଉଟ ତତ୍‌କ୍ଷଣାତ୍ ଅନୁମାନ କରିନେଲା ଯେ ଏହି ବେଙ୍ଗଟା ହିଁ ନିଶ୍ଚୟ ମାଛମାନଙ୍କୁ ଖାଇ ପକାଇଛି । ଖୁବ୍ କ୍ରୋଧରେ ସିଏ ତାହାର ତିନି ପୁରୁଷକୁ ଉଝାଳିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲା । ପ୍ରଥମେ ତା'ର ବାପାମାଆଙ୍କୁ, ତା'ପରେ ଭାଇମାନଙ୍କୁ ଓ ଭାରିଯାକୁ ଓ ଶେଷରେ ତା'ର ପିଲାମାନଙ୍କୁ ।

ଗାଳିଯାକ ଶୁଣି ସାରି ବେଙ୍ଗଟି ତାକୁ ଭଦ୍ର ଭାବରେ କହିଲା, ''ଭାଇ, ତୁମେ ମୋ ଉପରେ ଏତେ ରାଗ ନାହିଁ । କଥା କହିବା ବେଳକୁ ତା'ର ଆଖି ଦୁଇଟି ଚକ ପରି ବୁଲିବାରେ ଲାଗିଥାଏ ଏବଂ ଡୋଳାଗୁଡ଼ିକ ଚକ୍‌ଚକ୍ ବି ଦେଖାଯାଉଥାଏ— ''କାରଣ ତୁମକୁ ମୁଁ ଦିନେ ନା ଦିନେ ଜଣେ ଭାଗ୍ୟବାନ୍ ମଣିଷରେ ପରିଣତ କରିଦେବି । ମୁଁ ତୁମ ସହିତ ତୁମ ଘରକୁ ଯାଇ ବାସ କରିବା ପାଇଁ ଇଚ୍ଛା କରୁଛି । ତେଣୁ, ମୋତେ ତୁମେ ସାଙ୍ଗରେ ଘରକୁ ନେଇଯାଅ ।'' ମାତ୍ର ଗୋଟାଏ ବେଙ୍ଗ କିପରି ଏଭଳି ଗୋଟିଏ ପ୍ରସ୍ତାବ କରିପାରୁଛି— ସେଥିପାଇଁ କେଉଟକୁ ବଡ଼ ବିରକ୍ତ ଲାଗୁଥାଏ । ସିଏ ତେଣେ ଘରକୁ ଯିବା ପାଇଁ ତରତର ବି ହେଉଥାଏ ।

ସେଦିନ ସଂଜବେଳେ ବେଙ୍ଗ ନିଜେ କେଉଟର ଘରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଗଲା । କେଉଟର ଭାରିଯା ତ ଆଗରୁ ସ୍ୱାମୀ ପାଖରୁ ସେଦିନର ଘଟଣା ବିଷୟରେ ଶୁଣିଥିଲା । ସିଏ ବେଙ୍ଗକୁ ଦୟାପରବଶ ହୋଇ ଘରକୁ ଆସିବାକୁ କହିଲା ଏବଂ ରନ୍ଧା ଘରର ଗୋଟିଏ କୋଣକୁ ବିଛଣାଟିଏ ବି କରିଦେଲା । ସିଏ ଖାଇବ ବୋଲି କିଛି ପୋକ ଆଉ ବଳକା ଭାତ ଆଣି ଦେଲା । କେଉଟ କେଉଟୁଣୀଙ୍କର ପିଲାପିଲି କିଛି ନଥିଲେ, ତେଣୁ ସେମାନେ ବେଙ୍ଗଟିକୁ ନିଜ ଘରେ ଗୋଟିଏ ପ୍ରିୟ ଜୀବ ହିସାବରେ ପାଳିବେ ବୋଲି ସ୍ଥିର କରିଥିଲେ । ବେଙ୍ଗଟି କ୍ରମେ ବଡ଼ ହେଲା, ଗୋଟିଏ ଥାକୁଲା ପୁଅପିଲା ପରି ଦିଶିଲା ଏବଂ ସେମାନେ ବି ତାକୁ ନିଜର ପୁଅ ପରି ଭଲ ପାଇବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ ।

ପଡ଼ିଶା ଘରେ ଜଣେ ଭାରି ଧନୀ ବ୍ୟକ୍ତି ବାସ କରୁଥିଲେ । ତାଙ୍କର ତିନୋଟି ଝିଅ ଥାଆନ୍ତି । ଦିନେ ବେଙ୍ଗ ସେହି କେଉଟ ଓ ତା'ର ଭାରିଯାକୁ ଯାଇ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇ କହିଥିଲା ଯେ, ସେହି ତିନି ଝିଅଙ୍କ ଭିତରୁ କାହାକୁ ଜଣକୁ ହେଲେ ବାହା ହେବାକୁ ତା'ର ଭାରି ଇଚ୍ଛା ହେଉଛି । ପ୍ରସ୍ତାବଟିକୁ ଶୁଣି କେଉଟ କେଉଟୁଣୀ ବଡ଼ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଯାଇଥିଲେ । ଏମିତି କଥାଟାଏ ଏହି ପୃଥିବୀରେ କେଉଁଠାରେ କେବେ ସମ୍ଭବ ହେଲାଣି ? ସେମାନେ ପ୍ରକୃତରେ ଭାରି ଆତଙ୍କିତ ହୋଇପଡ଼ିଲେ । ଏପରି ଗୋଟାଏ ଅସମ୍ଭବ ଅଭିଳାଷକୁ ମନରୁ ପୋଛି ପକାଇବା ଲାଗି ବେଙ୍ଗକୁ ପରାମର୍ଶ ଦେଇଥିଲେ । କହିଥିଲେ, "ବଡ଼ ଅସମ୍ଭବ କଥା ତୁ କହୁଛୁ । ଆମ ଭଳି ଗରିବ ଲୋକେ ତାଙ୍କ ପରି ଏକ ବଡ଼ଲୋକର ଘରକୁ ଯାଇ ବିବାହର ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇପାରିବେ କହିଲୁ ! ଏବଂ ତୁ ତ ପୁଣି ଗୋଟାଏ ବେଙ୍ଗ, ମଣିଷ ମଧ୍ୟ ନୋହୁ ?"

ଏକଥା ଶୁଣି ବେଙ୍ଗ ଉତ୍ତର ଦେଲା, "ସେମାନେ ଯେତେ ବଡ଼ଘରର ହୋଇଥାନ୍ତୁ ସେଥିରେ ମୋ'ର କ'ଣ ଯାଏ ? ବାପାମାଆ ହୁଏତ ଆପତ୍ତି କରିବେ । ତଥାପି, ଅନ୍ତତଃ ତିନିଜଣଙ୍କ ଭିତରୁ ଜଣେ ଝିଅ ରାଜୀ ହୋଇଯାଇପାରେ । ଆଗରୁ ମୋତେ କିଛି କହି ହେବ ନାହିଁ । ତେଣୁ ଥରେ ଯାଇ ପଚାରିବା ଉଚିତ । ସେମାନେ ଯାହା ଉତ୍ତର ଦେବେ, ମୋତେ ଆବଶ୍ୟ ଆସି କହିବ ।"

ଏହାପରେ କେଉଟ ଭାରିଯା ପଡ଼ିଶା ଘରକୁ ଯାଇ ଘରର ସାଆନ୍ତାଣୀଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କର ବେଙ୍ଗ ପୁଅ କରିଥିବା ପ୍ରସ୍ତାବଟି ବିଷୟରେ କହିଥିଲା । ସାଆନ୍ତାଣୀ ତ

ଶୁଣୁ ଶୁଣୁ ରାଗରେ ପଞ୍ଚମ ହୋଇଗଲେ ଏବଂ କଥାଟିକୁ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଯାଇ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଆଗରେ କହିଦେଲେ । ଏପରି ଗୋଟିଏ ଅସମ୍ଭବ ପ୍ରସ୍ତାବରେ ସିଏ ମଧ୍ୟ ଭୟାନକ ଭାବରେ ରାଗି ଯାଇଥିଲେ ଏବଂ ଚାକର ହାତରେ କେଉଟୁଣୀକୁ ମାଡ଼ ବି ମରାଇଲେ । ବିଚାରୀ କେଉଟୁଣୀ ସିଧା ତା' ଘରକୁ ଦଉଡ଼ି ପଳାଇ ଆସିଲା ଓ ବେଙ୍ଗ ପୁଅ ଆଗରେ ନିଜ ଦୁଃଖର ଅନୁଭୂତିଗୁଡ଼ିକୁ ବର୍ଣ୍ଣନା କରି କହିଥିଲା ।

"ସେମାନେ ତୁମ ପ୍ରତି ଏପରି ମନ୍ଦ ବ୍ୟବହାର କରିଥିବାରୁ ମୁଁ ପ୍ରକୃତରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୁଃଖିତ"— ଶୁଣି ବେଙ୍ଗ ଉତ୍ତର ଦେଇଥିଲା —"ମାତ୍ର ମାଆ, ତୁମେ ଆଉ ବେଶୀ ମନକଷ୍ଟ ମୋତେ କରନାହିଁ । ଅପେକ୍ଷା କରି ଦେଖ ଏହା ପରେ କ'ଣ ଘଟୁଛି ।" ବାହାରକୁ ଯାଇ ବେଙ୍ଗ କୁଆଡୁ ଗୋଟାଏ ଚିଲ ଧରି ଆଣିଲା । ସେଦିନ ରାତି ବେଶୀ ହୋଇଗଲା ପରେ ସିଏ ତା' ଗୋଡ଼ରେ ଜଳୁଥିବା ଲଣ୍ଠନଟିଏ ବାନ୍ଧିଦେଲା ଏବଂ ଗୁପ୍ତ ଭାବରେ ଗଳି ଗଳି ଯାଇ ସେହି ଧନୀଘରର ହତା ଭିତରେ ପ୍ରବେଶ କଲା । ଚିଲର ଗୋଡ଼ରେ ଗୋଟାଏ ଲମ୍ବା ଦଉଡ଼ି ବାନ୍ଧି ଘର କଡ଼କୁ ଥିବା ଗୋଟିଏ ଡେଙ୍ଗା ନାରଙ୍ଗିଗଛ ଉପରେ ଯାଇ ଚଢ଼ିଲା । ଦଉଡ଼ିର ଗୋଟିଏ ପାଖକୁ ନିଜ ପାଦରେ ବାନ୍ଧି ରଖି ସେହିଠାରେ ଥାଇ ଚିଲଟିକୁ ଘର ଉପରକୁ ଉଡ଼ାଇଦେଲା । ଚିଲ ଆକାଶରେ ଉଡ଼ିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲାମାତ୍ରକେ ବେଙ୍ଗ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗମ୍ଭୀର ଭାବରେ ରଡ଼ି କରି କହିବାକୁ ଲାଗିଲା, "ହେ ଏହି ଘରର ମାଲିକ, ମୁଁ କ'ଣ କହୁଛି ଶୁଣ । ମୋତେ ଗୋଟିଏ ଖବର ଦେଇ ସ୍ୱର୍ଗର ରାଜା ତୁମ ପାଖକୁ ପଠାଇଛନ୍ତି । ଆଜି ତୁମେ ବିବାହପ୍ରସ୍ତାବଟିରେ ରାଜି ନହୋଇ ଘୋର ଅପରାଧ କରିଛ ଓ ତୁମର ଏହି ଉଦ୍ଧତପଣିଆ ସକାଶେ ତୁମକୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଦଣ୍ଡ ଦିଆଯିବ । ତୁମକୁ ମୁଁ ଗୋଟିଏ ଦିନ ସମୟ ଦେଉଛି, ତୁମେ ପୁନର୍ବାର ବିଚାର କରି ଦେଖ ! ତୁମେ ବେଙ୍ଗର ପ୍ରସ୍ତାବରେ ରାଜୀ ହୋଇଯାଅ । କାରଣ, ଯଦି ରାଜୀ ନହେବ, ତେବେ ତୁମେ, ତୁମର ଭାଇମାନେ ଓ ପିଲାମାନେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଧ୍ୱଂସ ହୋଇଯିବେ ।"

ଏତେ ରାତିରେ ଏଡ଼େ ରଡ଼ି କରି ଆକାଶ ଭିତରୁ କିଏ କହୁଥିବା କଥାଗୁଡ଼ିକୁ ଶୁଣି ଘର ଭିତରେ ଥିବା ଲୋକମାନେ ଭାରି ଆଚମ୍ବିତ ହୋଇଯାଇଥିଲେ ଏବଂ ପ୍ରକୃତରେ କଥାଟି କ'ଣ ବୋଲି ଦେଖିବା ପାଇଁ ସେମାନେ ଝରକା ବାଟ ଦେଇ

ଉପରକୁ ଅନାଇଲେ । ଆକାଶମାର୍ଗକୁ ଅନାଇ ସେମାନେ କ୍ଷୀଣ ଆଲୋକଟିଏ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ବ'ରୁ ଝୁଲି ରହି ଏପାଖ ସେପାଖ ହେଉଥିବାର ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲେ । ଅଧିକ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଘଟଣାଟିକୁ ଜାଣିବେ ବୋଲି ଘରର କର୍ତ୍ତା ଘରବାହାରେ ଥିବା ବଗିଚାକୁ ବାହାରି ଯାଇଥିଲେ ଏବଂ ନମ୍ର ଭାବରେ ଆଣ୍ଠୁ ମାଡ଼ି ବସି ଆକାଶମାର୍ଗକୁ ଅନାଇଥିଲେ । ସେତେବେଳେ ବେଙ୍ଗଟି ନିଜ ହାତରେ ଗୁଡ଼ାଇ ରଖିଥିବା ଦଉଡ଼ିକୁ ଆହୁରି ଅଧିକ ଛାଡ଼ି ଦେଲା ଏବଂ ତାହା ଫଳରେ ଚିଲଟି ମଧ୍ୟ ଲଣ୍ଠନଟି ସହିତ ଆହୁରି ଅଧିକ ଉଚ୍ଚକୁ ଉଠି ଯାଇଥିଲା । ମାଲିକଙ୍କ ମନରେ ଏହି ବିଷୟରେ ଆଉ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ରହିନଥିଲା ଯେ, ଘରଭିତରେ ସିଏ ଯାହାକିଛି ଶୁଣିବାକୁ ପାଇଥିଲେ ତାହା ସ୍ୱର୍ଗର ଜଣେ ଦୂତଙ୍କ ମୁହଁର ବାଣୀ ହିଁ ଥିଲା । ସିଏ ତତ୍‌କ୍ଷଣାତ୍ ବେଙ୍ଗର ବିବାହ ବିଷୟକ ପ୍ରସ୍ତାବରେ ରାଜୀ ହୋଇଯିବେ ବୋଲି ସ୍ଥିର କରିନେଲେ । ନିଜର କୌଣସି ନା କୌଣସି ଝିଅକୁ ବେଙ୍ଗଟିର କଥା ଅନୁସାରେ ତାକୁ ବିବାହ ଦେବାକୁ ହିଁ ପଡ଼ିବ ।

ତହିଁ ଆରଦିନ ସକାଳେ ସିଏ ନିଜେ ବେଙ୍ଗର ଧର୍ମ-ପିତାମାନଙ୍କୁ ଭେଟିବେ ବୋଲି ସେମାନଙ୍କ ଘରକୁ ଗଲେ ଏବଂ ପୂର୍ବଦିନ ଯେ ସେ ଏପରି ଅଭଦ୍ର ଭାବରେ ବିବାହର ପ୍ରସ୍ତାବଟି ବିଷୟରେ ନାହିଁ କରିଦେଇଥିଲେ, ସେଥିପାଇଁ ବଡ଼ ବିନୟ ସହିତ କ୍ଷମା ପ୍ରାର୍ଥନା କଲେ । ବେଙ୍ଗକୁ ଖୁସୀ ହୋଇ ନିଜର କୌଣସି ଗୋଟିଏ ଝିଅର ସ୍ୱାମୀ ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରିବେ ବୋଲି ସିଏ ଏଥର ଅବଶ୍ୟ ସମ୍ମତି ପ୍ରଦାନ କରିବେ ବୋଲି କହିଥିଲେ । ତା'ପରେ ନିଜ ଘରକୁ ଫେରି ଆସି ସିଏ ବେଙ୍ଗକୁ ବିବାହ କରୁ ବୋଲି ବଡ଼ଝିଅକୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇଥିଲେ । ମାତ୍ର ଝିଅଟି ବାପାଙ୍କର କଥା ଶୁଣୁ ଶୁଣୁ ରାଗରେ ଓ ଅପମାନରେ ତାଙ୍କ ଆଗରୁ ଆର ବଖରାକୁ ଚାଲିଯାଇଥିଲା । ତା'ପରେ ସେ ମଝିଆଁ ଝିଅ ପାଖକୁ ଯାଇ ସବୁକଥା କହିଲେ ଏବଂ ସିଏ ମଧ୍ୟ ବେଙ୍ଗକୁ କଦାପି ବାହା ହେବ ନାହିଁ ବୋଲି ଇଙ୍ଗିତ ଦେଇ ଆଦୌ କଥା ନକହି ଅନ୍ୟ ଘରକୁ ପଳାଇଗଲା । ତା'ପରେ ବାପା ସାନଝିଅ ପାଖକୁ ଗଲେ ଏବଂ ତାକୁ ସବୁ କଥା ଭଲ କରି ବୁଝାଇଦେଇ କହିଲେ ଯେ, ଯଦି ସିଏ ମଧ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତାବଟିରେ ରାଜୀ ନହେବ, ତେବେ ପରିଣାମରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିବାରଟି ହିଁ ମହା ବିପଦରେ ଯାଇ ପଡ଼ିବ; କାରଣ,

ସିଧା ସ୍ୱର୍ଗରୁ ଦୂତ ଆସି ଏହି ସତର୍କ ବାଣୀଟିକୁ ଶୁଣାଇ ଦେଇ ଯାଇଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ସାନ ଝିଅ କ'ଣ ପାଇଁ କେଜାଣି କୌଣସି ଆପତ୍ତି ନକରି ବେଙ୍ଗକୁ ବାହା ହେବା ପାଇଁ ରାଜି ହୋଇଯାଇଥିଲା ।

ତହିଁ ଆରଦିନ ବିବାହ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପନ୍ନ ହେଲା ଏବଂ ଲୋକମାନେ ବହୁତ, ବହୁତ ସଂଖ୍ୟାରେ ଖୁବ୍ ଉତ୍କଣ୍ଠାର ସହିତ ସେଥିରେ ଯୋଗ ଦେବାକୁ ଆସିଥିଲେ । ଏପରି ଏକ ବିଚିତ୍ର ବିବାହ ସେମାନେ ପୂର୍ବରୁ କେବେହେଲେ ଦେଖିନଥିଲେ । ସେଦିନ ରାତିରେ ଯେତେବେଳେ ବରକନ୍ୟା ଶୋଇବାକୁ ଗଲେ, ସେତେବେଳେ ବେଙ୍ଗ ତା' ନୂଆ କନିଆଁକୁ ଗୋଟିଏ କତୁରି ଆଣିବାକୁ କହିଥିଲା । ଝିଅ କତୁରି ଆଣିଦେଲା ଏବଂ ତା'ପରେ ସେହି କତୁରି ଦେଇ ବେଙ୍ଗ ତା' ପିଠିପଟ ଚମଡ଼ାକୁ କାଟିଦେବାକୁ ତାକୁ କହିଲା । ଏପରି ଏକ ପ୍ରସ୍ତାବ ଶୁଣି ଝିଅ ବହୁତ ଆଚମ୍ବିତ ହୋଇଗଲା । ଶୀଘ୍ର ତା' କଥା ଅନୁସାରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ବେଙ୍ଗ ପୁନର୍ବାର ଅନୁରୋଧ କରିବାରୁ ଝିଅ ସତକୁ ସତ ତାହାହିଁ କରିଥିଲା । ତା'ପରେ, ସତେଅବା ଗୋଟିଏ କିମିଆ ଘଟିଲା ପରି ଚମଡ଼ା ଭିତରୁ ଗୋଟିଏ ରୂପବାନ୍ ଯୁବକ ବାହାରକୁ ବାହାରି ଆସିଲା ।

ସକାଳ ହେଲାରୁ ଯୁବକ ବରଟି ପୁଣି ବେଙ୍ଗର ଚମଡ଼ାଟିକୁ ନିଜ ଦେହରେ ପିନ୍ଧି ପକାଇଲା, ଯେପରିକି କେହି ଆଦୌ ପାର୍ଥକ୍ୟ ରହିଥିବାର ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିନପାରିବେ । ବଡ଼ ଭଉଣୀ ଦୁଇଜଣଯାକ ସାନ ଭଉଣୀକୁ ତା'ର ଏହି ଅପୂର୍ବ ବେଙ୍ଗବର ସକାଶେ ଛିଗୁଲେଇ କେତେ କ'ଣ କହୁଥା'ନ୍ତି । ମାତ୍ର ସିଏ କୌଣସି କଥାକୁ ଆଦୌ ଦେହକୁ ନେଉନଥାଏ । ଖରାବେଳେ ସେହି ଘରର ପୁରୁଷଲୋକମାନେ ହାତରେ ଧନୁଶର ଧରି ଶିକାର କରିବାକୁ ବାହାରିଗଲେ । ବେଙ୍ଗ ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ଗଲା, ମାତ୍ର ସିଏ ଚାଲି ଚାଲି ଗଲା, ହାତରେ କୌଣସି ଧନୁଶର ନଥିଲା । ମାତ୍ର ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତେ କିଛି ଶିକାର ନପାଇ ଖାଲି ହାତରେ ଫେରିଲେ । ସେମାନେ ଚାଲିଆସିବା ପରେ ବେଙ୍ଗବର ନିଜ ବେଙ୍ଗ ଚମଡ଼ାକୁ ଦେହରୁ ଓହ୍ଲାଇ ଦେଲା ଏବଂ ଜଣେ ପୁରୁଷରେ ପରିଣତ ହୋଇଯାଇଥିଲା । ନିଜ ହାତକୁ ଉପରକୁ କରି ହଲାଇବା ମାତ୍ରକେ ଜଣେ ବାଳ ପୂରା ଧଳା ହୋଇଯାଇଥିବା ବୁଢ଼ା ଆସି ଉଭା ହୋଇଗଲେ । ମନୁଷ୍ୟ ରୂପ ଧାରଣ କରିଥିବା ବର ତାଙ୍କୁ ତତ୍‌କ୍ଷଣାତ୍ ଶହେଟା ହରିଣ ଆଣି

ପହଞ୍ଚାଇବାକୁ ଆଦେଶ ଦେଲା । ହରିଣମାନେ ଆସି ହାଜର ହୋଇଯିବାରୁ ସିଏ ପୁଣି ବେଙ୍ଗ-ଚମଡ଼ାକୁ ପିନ୍ଧି ହରିଣମାନଙ୍କୁ ନେଇ ଘରକୁ ବାହୁଡ଼ିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା । ଏକାବେଳେକେ ଏତେଗୁଡ଼ିଏ ହରିଣଙ୍କୁ ଦେଖି ସମସ୍ତେ ବିସ୍ମିତ ହୋଇ ଯାଇଥିଲେ । ଠିକ୍ ସେତିକିବେଳେ ବେଙ୍ଗଟି ମଧ୍ୟ ନିଜ ଦେହରୁ ବେଙ୍ଗ ଚମଡ଼ାଟାକୁ କାଢ଼ି ଫିଙ୍ଗିଦେଲା ଓ ଏକ ସୁନ୍ଦର ଯୁବକ ରୂପରେ ନିଜକୁ ସମସ୍ତଙ୍କ ଆଗରେ ପ୍ରକାଶିତ କରି ଦେଇଥିଲା । ଲୋକମାନଙ୍କ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର ଆଦୌ କୌଣସି ସୀମା ହିଁ ରହିନଥିଲା । ତା'ପରେ ସିଏ ହରିଣମାନଙ୍କୁ ମୁକ୍ତ କରିଦେଲା ଓ ନିଜ କନିଆଁକୁ ପିଠିରେ ବସାଇ ସ୍ୱର୍ଗରାଜ୍ୟକୁ ପ୍ରସ୍ଥାନ କଲା । ନିଜ ବାପାମାଆଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ନିଜର ଦୁଇ ବାହୁ ଉପରେ ବସାଇ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ଯାଇଥିଲା ।

[କୋରିଆ]

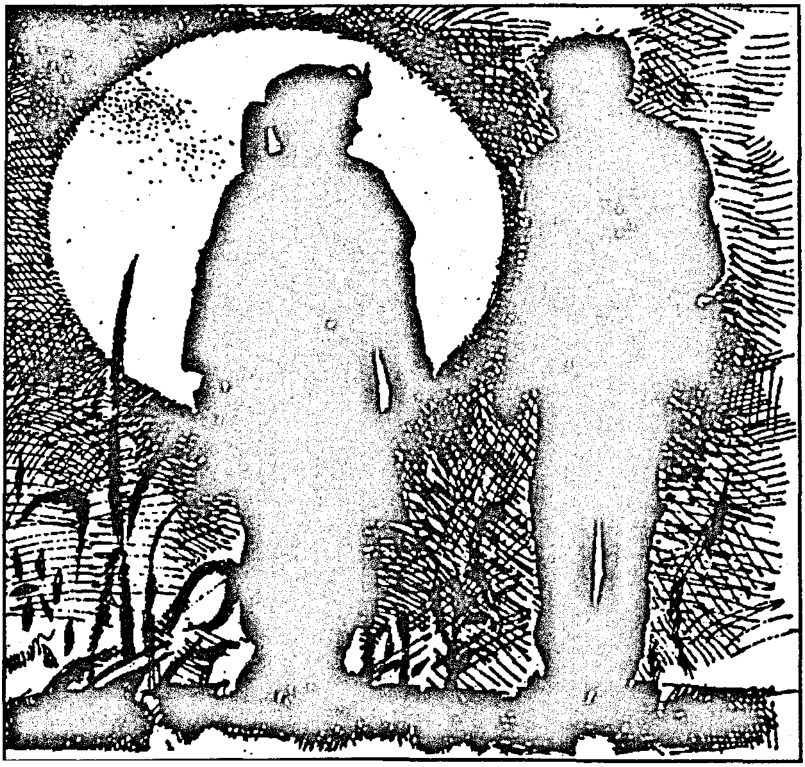

ଭାଗ୍ୟ ବଳରେ

ଚାଷୀଟି ବିଲରେ ଚାଷ କରିବାରେ ଲାଗିଥାଏ । ବଡ଼ ଦରିଦ୍ର ମନୁଷ୍ୟଟିଏ । ଦିନେ ଭାଗ୍ୟକୁ ହଳ କରୁଥିବା ସମୟରେ ଲଙ୍ଗଳ ମାଟିତଳେ ଥିବା କ'ଣଟିଏ ସହିତ ଝଣ୍ କରି ବାଜିଲା ଓ ସେହି ଜାଗାକୁ ଖୋଳିବାରୁ ସେଠାରୁ ବହୁତ ଟଙ୍କା ବାହାରିଲା । ଟଙ୍କାଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଆଖି ପକାଉ ପକାଉ ଏହି ଘଟଣାଟି ବିଷୟରେ ନିଜ ଭାରିଯାକୁ କ'ଣ କିପରି କହିବ, କୃଷକଟି ସେହିକଥା ଖୁବ୍ ଭାବିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା । ତା'ର ଭାରି ଡର ହେଉଥାଏ ଯେ, ଭାରିଯା କଥାଟାକୁ ଜାଣିବା ମାତ୍ରକେ ସାହୀପଡ଼ିଶାଙ୍କ ଆଗରେ ଯାଇ କହିଦେବ— ତା'ପରେ କାନ କାନ ହୋଇ ତାହା ଚାରିଆଡ଼େ ରଟିଯିବ ଏବଂ ତା'ପରେ ସରକାରୀ ହାକିମଙ୍କ ପାଖରେ ହାଜର ହେବା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କ ପାଖକୁ ସମନ ମଧ୍ୟ ଆସି ପହଞ୍ଚିଯିବ ।

ସିଏ ଯାଇ ଠେକୁଆଟିଏ କିଣି ଆଣିଲା । ତା' ସାଙ୍ଗକୁ ମାଛଟିଏ ବି ଆଣିଥାଏ ।

ଖରାବେଳ ହେବାରୁ ଭାରିଯା ତା'ପାଇଁ ଖାଇବା ଧରି ବିଲରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା । ଖାଇସାରି ଚାଷୀ ନିଜ ଭାରିଯାକୁ କହିଲା, ''ଗୋଟିଏ ମାଛ ଭାଜିବା ଚାଲ ।''

ଭାରିଯା ପଚାରିଲା, ''ଏଠି ବିଲ ମଝିରେ ଆମେ ମାଛଟାକୁ କୋଉଠୁ ଧରିବା ? ତୋ' ମୁଣ୍ଡ କ'ଣ ଖରାପ ହୋଇଗଲାଣି କି ?''

''ତୁ ମୁଁ ଯାହା କହୁଛି କର । ସେଇ ଯେଉଁ କଣ୍ଟା ବୁଦାଟା କଳା କଳା ହୋଇ ଦିଶୁଛି, ହଳ କରୁଥିବା ସମୟରେ ସେଠାରେ ମୁଁ ଦୁଇଟା ମାଛ ଦେଖିଛି ।'' ଭାରିଯାକୁ ଡାକି ସିଏ ସେହି କଣ୍ଟାବୁଦା ପାଖକୁ ନେଇଗଲା ।

ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚୁ ପହଞ୍ଚୁ ତା' ଭାରିଯା କହିଲା, ''ହେଇ ଦେଖ, ଏଠି ଗୋଟାଏ ମାଛ !''

''ମୁଁ ତତେ କହିଥିଲି ନା ନାହିଁ ?'' କୃଷକଟି ତା' ବଳଦ ଅଡ଼ାଇବା ପାଞ୍ଚଣଟିକୁ ସେହି ବୁଦା ଆଡ଼କୁ ପକାଇବା ମାତ୍ରକେ ତା' ଭିତରୁ ମାଛଟା ଚଟ୍ କରି ବାହାରି ଆସିଲା ।

ତା'ପରେ ପୁଣି ଭାରିଯାକୁ କହିଲା, ''ଚାଲ୍, ଠେକୁଆଟାଏ ବି ଧରିବା ।''

''ମୋ' ସାଙ୍ଗରେ ଥଟ୍ଟା କାହିଁକି ଖେଳୁଛୁ କହିଲୁ । ପାଖରେ ବନ୍ଧୁକ ଥିଲେ ସିନା ଠେକୁଆ ମାରିପାରନ୍ତୁ !''

''ସେଥିରେ ମୋଟେ କିଛି ଯାଏ ଆସେ ନାହିଁ । ଏଇ ପାଞ୍ଚଣଟିକୁ ବି ମୁଁ ଏମିତି ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ପକାଇବି ଯେ ଠେକୁଆ ଦେହରେ ବାଜିବା ମାତ୍ରକେ ଛଟପଟ ହୋଇ ମରିଯିବ ।''

ସେମାନେ ପାଦେ ଦି'ପାଦ ଆଗକୁ ଯାଇଛନ୍ତି କି ନାହିଁ, ଭାରିଯା ଚିତ୍କାର କରି କହିଉଠିଲା, ''ହେଇ ଅନା ଅନା— ସେଇ ଯୋଉ ଗଛ ଦେଖାଯାଉଛି, ତା' ମୂଳରେ ଠେକୁଆଟାଏ ଯାଉଛି !''

ଚାଷୀଟି ନିଜର ପାଞ୍ଚଣଟିକୁ ସେହି ଗଛଆଡ଼କୁ ପକାଇଲା ଓ ଠେକୁଆଟି ମରି ତଳେ ପଡ଼ିଗଲା ।

ସେମାନେ କାମ କରୁ କରୁ ବେଳ ବୁଡ଼ି ଆସିଲା ଏବଂ ସଂଜ ହେବାରୁ ସେମାନେ ଘରକୁ ଫେରିଲେ । ଗାଆଁ ଭିତରେ ଥିବା ଗୀର୍ଜା ବାଟ ଦେଇ ଯାଉଛନ୍ତି, ସେମାନେ ଗୋଟିଏ ଗଧ ବୋବାଇବାର ଶୁଣିବାକୁ ପାଇଲେ ।

କୃଷକଟି ତା' ଭାରିଯାକୁ କହିଲା, ''ଏହି ଗଧ ଏମିତି ବୋବାଇ ଆମକୁ କ'ଣ କହୁଛି ଜାଣିଛୁ ? କହୁଛି, 'ପାଦ୍ରୀ ଆଜି ଗୀର୍ଜାରେ ଧର୍ମୋପଦେଶ ଦେଲାବେଳେ କହିଛନ୍ତି ଯେ ଆଉ ଅଳ୍ପ କେତେଦିନ ପରେ ଆକାଶରେ ଗୋଟିଏ ଧୂମକେତୁର ଆବିର୍ଭାବ ହେବ ଓ ତା'ପରେ ପୃଥିବୀ ପ୍ରଳୟ ହୋଇଯିବ ।'

ସେମାନେ ଏହିପରି ଚାଲିବାରେ ଲାଗିଥାଆନ୍ତି । ସେମାନେ ଗାଆଁର ସଭାଘର ପାଖରେ ହୋଇଛନ୍ତି, ଗଧଟି ପୁନର୍ବାର ତା'ର ସ୍ୱରରେ ବୋବାଇବାକୁ ଲାଗିଲା । କୃଷକଟି କହିଲା, ''ଗଧ କହୁଛି, 'ଆମ ଏଠାକାର ହାକିମ ଓ ତାଙ୍କ କିରାନି ସାଧାରଣ ପଇସା ତୋଷରପାତ କରି ଧରା ପଡ଼ିଛନ୍ତି' ।''

ଏହାପରେ ସ୍ୱାମୀ ସ୍ତ୍ରୀ ସେଇ ପଇସାକୁ ଖରଚ କରି ଖୁବ୍ ଭଲରେ ରହିଲେ ।

ପଡ଼ୋଶୀମାନେ କ୍ରମେ ଫୁସ୍‌ଫାସ୍ ହେବାରେ ଲାଗିଥାଆନ୍ତି, ''ସେମାନଙ୍କ ପାଖକୁ ଏତେ ଟଙ୍କା ପଇସା କୁଆଡୁ ଆସିଲା କେଜାଣି ?''

ଦିନେ କୃଷକର ଭାରିଯା ପାଖ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଘରର ଜଣେ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକକୁ ଯାଇ କହିଥିଲା, ''ତୋତେ କହିବାରେ ମୋ'ର କିଛି ଆପତ୍ତି ନାହିଁ ଯେ, କିନ୍ତୁ ଭଉଣୀ, ତୁମେ ଆଉ କାହାକୁ ମୋଟେ କହିବ ନାହିଁ ଟି !'' ତା'ପରେ ସେମାନେ ବିଲ ଭିତରୁ ପାଇଥିଲେ, କହୁ କହୁ ସେହି କଥାଟିକୁ କହିଦେଲା । କଥାଟି ଶେଷକୁ ତୁଣ୍ଡରୁ ତୁଣ୍ଡ ହୋଇ କଚେରୀରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲା । ସେମାନେ ଉଭୟେ ଯାଇ ହାଜର ହେବା ସକାଶେ ହାକିମଙ୍କର ସମନ ଆସିଗଲା ଏବଂ ପାଇଥିବା ପଇସା ବିଷୟରେ ଯେତେବେଳେ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚରାଗଲା, ସେତେବେଳେ କୃଷକ ସେକଥାକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଅସ୍ୱୀକାର କଲା । ସେମାନଙ୍କର କପାଳ କେଡ଼େ ଯେ ସେମାନଙ୍କୁ ଏତେଗୁଡ଼ାଏ ଟଙ୍କା ସତକୁ ସତ ମିଳିବ ? ସେମାନେ ପ୍ରକୃତରେ ପଇସାଟିଏ କୋଉଠୁ ହେଲେ ପାଇନାହାନ୍ତି ।

ହାକିମ ପଚାରିଲେ, ''ତୋ' ଭାରିଯା ଏଥର ତା' କଥା କହିବ ।''

କୃଷକ ଉତ୍ତର ଦେଲା, ''ହଜୁର, ତା'ର ବୁଦ୍ଧି କେତେ ଯେ ସିଏ ଆପଣଙ୍କୁ କ'ଣ ଉତ୍ତର ଦେବ ! ତାକୁ ବୃଥାଟାରେ ଆପଣ କାହିଁକି କ'ଣ ପଚାରିବେ ।''

ଭାରିଯା ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ରାଗରେ ତମ ତମ ହୋଇ ଉଠିଲା ଏବଂ ନିଜ ଗୃହସ୍ଥକୁ ଗାଳି ଦେବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା । ''କ'ଣ କହୁଛୁ ଆଉ ଥରେ କହିଲୁ । ଯୋଉଦିନ ଆମେ ସେହି କଳା କଣ୍ଟାବୁଦା ତଳୁ ମାଛଟାଏ ପାଇଥିଲେ, ସେଦିନ ମାଟିତଳୁ ଆମକୁ ଟଙ୍କା ବି ମିଳିଥିଲା ନା ନାହିଁ ?''

''ହାକିମ ନିଜେ ଆପଣ ଶୁଣିଥାଆନ୍ତୁ ଆଜ୍ଞା ! ଗୋଟିଏ ବୁଦା ତଳୁ କେଉଁଠି କେବେ ମାଛ ମିଳିଲେଣି ନା ଆମକୁ ମିଳିଥିବ ? ଆହୁରି କ'ଣ କହିବୁ, କହି ଯାଉନୁ ?''

''ସେଇ ଗଛମୂଳକୁ ପାଞ୍ଚଣ ଫୋପାଡ଼ି ତୁ କିପରି ଠେକୁଆଟାଏ ବି ମାରିଲୁ, ତୋ'ର କ'ଣ ମନେ ନାହିଁ ?''

‘‘ହାକିମେ ଶୁଣିଲେ ତ ଆଜ୍ଞା ? ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ ସେହିକଥା ହିଁ କହିଥିଲି ନା ! ସେଇ ବାଲୁରୀ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଟାକୁ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରି ମୋଟେ କିଛି ଲାଭ ହେବ ନାହିଁ ।’’

‘‘କ’ଣ ହେଲା ! ମୋତେ ବାଲୁରୀ ବୋଲି କହିଲୁ ! ତୁ ନିଜେ ବାଲୁରା ହୋଇଥିବୁ ! ତୁ କ’ଣ ଗୋଟା ସୁଦ୍ଧା ଭୁଲିଗଲୁ ଯେ, ସେଦିନ ଘରକୁ ଫେରୁଥିବା ସମୟରେ ବାଟରେ ଗଧଟାଏ ବୋବାଇଥିଲା — ସେହି ଗୀର୍ଜା ପାଖରେ ଆମେ ଆସୁଥିବା ସମୟରେ । ଆଉ ତୁ ମତେ କହିଥିଲୁ ଯେ ଅଳ୍ପଦିନ ପରେ ଆକାଶକୁ ଗୋଟିଏ ଧୂମକେତୁ ଆସିବ ଏବଂ ତା’ପରେ ପୃଥିବୀ ପ୍ରଳୟ ହୋଇଯିବ ବୋଲି ପାଦ୍ରୀ ତାଙ୍କ ଧର୍ମ ଉପଦେଶରେ ଲୋକମାନଙ୍କୁ କହୁଥିଲେ ।

‘‘ଆପଣେ ଶୁଣିଲେ ତ ହାକିମ ଆଜ୍ଞା ! ତାକୁ ଆଉ କିଛିହେଲେ ପଚାରିବାର କୌଣସି ପ୍ରୟୋଜନ ନାହିଁ । ଯାତୁ ସ୍ୟାତୁ ଆହୁରି କ’ଣ ସବୁ କହି ସିଏ ହୁଏତ ଆପଣଙ୍କର ଅପମାନ ହେଲା ଭଳି ବି କିଛି କହି ପକାଇବ ।’’

ଏକଥା ଶୁଣି ଭାରିଯାର କ୍ରୋଧ ଏକାବେଳେକେ ତା’ ମଥା ଉପରକୁ ଚହଟି ଯାଇଥିଲା ଓ ସିଏ ଆହୁରି ଟାଣ ହୋଇ କହି ଚାଲିଲା, ‘‘ହଇରେ, ତୋ’ର କ’ଣ ଏକଥାଟା ବି ମନେ ପଡୁନାହିଁ ଯେ ଆମେ ସଭାଘର ବାଟ ଦେଇ ଆସୁଥିବା ସମୟରେ ଗଧ ଆଉଥରେ ଆହୁରି ଅଧିକ ଜୋରରେ ବୋବାଇଲା, ତୁ ସେତେବେଳେ ମୋତେ କହିଥିଲୁ ଯେ, ହାକିମ ଓ ତାଙ୍କ କିରାନି ଦୁହେଁ ଟଙ୍କା ତୋଷରପାତ କରିଥିବାରୁ ଇହାବେ ଧରା ପଡ଼ିଛନ୍ତି ?’’

ହାକିମ ଆଉ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଧରି ରହିପାରିଲେ ନାହିଁ ଏବଂ ଚାଷୀକୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କରି କହିଥିଲେ, ‘‘ତୁ ତାକୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଘରକୁ ନେଇଯା’ । ତା’ ମୁଣ୍ଡ ସତକୁ ସତ ଖରାପ ହୋଇଯାଇଛି । ତୁ ଠିକ୍ କହୁଥିଲୁ ।’’

[ହଙ୍ଗେରୀ]

ମଣିଷର ବୟସ

ଏହି ଜଗତକୁ ସୃଷ୍ଟି କରିଥିବା ସମୟରେ ଯେତେବେଳେ ଭଗବାନ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜୀବର ଆୟୁଷ ସ୍ଥିର କରିବାକୁ ଯାଉଥିଲେ, ସେତେବେଳେ ସବା ଆଗ ଗଧ ଆସି ଭଗବାନଙ୍କୁ ପଚାରିଲା, ''ମହାପ୍ରଭୁ, ମୁଁ କେତେବର୍ଷ ବଞ୍ଚିବି ?''

ଭଗବାନ ଉତ୍ତର ଦେଲେ, ''ତୁ ତିରିଶି ବର୍ଷ ବଞ୍ଚିବୁ । କ'ଣ ରାଜୀ ତ ?''

ଗଧ ଆପତ୍ତି କରି କହିଲା, ''ହେ ମହାପ୍ରଭୁ ତିରିଶି ବର୍ଷ ଗୁରାଏ ସମୟ ଆଜ୍ଞା । ମୋର ଏହି ଦୁଃଖପୂର୍ଣ୍ଣ ଜୀବନଟିର ଅବସ୍ଥା ବିଷୟରେ ଆପଣ ଥରେ ଚିନ୍ତା କଲେ; ସକାଳ ପହରରୁ ପହରେ ରାତି ଯାଏ ବୋଝ ବୋହି ବୋହି ମୋ'ର ଧୋକଡ଼ା ଉଡ଼ିଗଲାଣି । ବସ୍ତା ବସ୍ତା ଶସ୍ୟ ପଦାର୍ଥ ପେଷା କଳକୁ ବୋହି ବୋହି ସିନା ମୋ'ର ହଂସା ଉଡ଼ିଯାଉଛି, ମାତ୍ର ସେଥିରୁ ମୋର କେଉଁ ଲାଭ ହେଉଛି ? ମୋର ସେହି କଠିନ ପରିଶ୍ରମ ଫଳରେ ଅନ୍ୟମାନେ ପେଟେ ପେଟେ ରୁଟି ଖାଉଛନ୍ତି ଆଉ ମୋ' ଭାଗ୍ୟରେ କେବଳ ପାଞ୍ଚଣମାଡ଼ ଛଡ଼ା ଆଉ କିଛି ହେଲେ ବି ନାହିଁ । ଏହି ଲମ୍ବା ବୟସଟାକୁ ଆପଣ କିଛି କମ୍ କରି ଦିଅନ୍ତୁ ଆଜ୍ଞା ।'' ଭଗବାନଙ୍କ ମନରେ ଗଧର କଥା ଶୁଣି ପ୍ରକୃତରେ ଦୟା ହୋଇଗଲା ଓ ସିଏ ଗଧର ଆୟୁଷରୁ ଅଠର ବର୍ଷ କାଟି ଦେଇଥିଲେ । ଗଧ ଅଶେଷ ସାନ୍ତ୍ୱନା ପାଇ ସେଠୁ ବିଦାୟ ନେଇ ଆସିଥିଲା ।

ତା'ପରେ କୁକୁରର ପାଳି ପଡ଼ିଲା । ''ତୁ କହିଲୁ ତୁ କେତେବର୍ଷ ବଞ୍ଚିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁଛୁ ?''— ଭଗବାନ କୁକୁରକୁ ପଚାରିଲେ । ''ତିରିଶି ବରଷ ଗଧ ପାଇଁ ସିନା ବହୁତ ଲମ୍ବା ହୋଇଗଲା, ମାତ୍ର ସେଥିରେ ତୋ'ର କୌଣସି ଅସନ୍ତୋଷ ରହିବ ନାହିଁ ତ ?''

ଏକଥା ଶୁଣି କୁକୁର କହିଲା, ''ହେ ମହାପ୍ରଭୁ, ଆପଣ କ'ଣ ସତରେ ସେହିଭଳି ଇଚ୍ଛା କରୁଛନ୍ତି ? ଥରେ ଭାବି ଦେଖନ୍ତୁ ତ, ମତେ ଏତେଗୁଡ଼ାଏ ବର୍ଷ କେବଳ ଦଉଡ଼ିବାକୁ ପଡୁଥିବ — ଦଉଡ଼ି ଦଉଡ଼ି ମୋ ଗୋଡ଼ ଆଉ ଗୋଡ଼ ହୋଇ ରହିବ ନା ? ଏବଂ ଯେତେବେଳେ ମୋ'ର ଭୁକିବା ନିମନ୍ତେ କୌଣସି ଶକ୍ତି ରହିବ ନାହିଁ,

କାମୁଡ଼ିବାକୁ ଏ ଦାନ୍ତଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ନଥିବ, ସେତେବେଳେ ଖାଲି ନସରପସର ହୋଇ ଏଠାରୁ ସେଠାକୁ ଧାଇଁ ଗଅଁ ଗଅଁ ହେବା ବ୍ୟତୀତ ମୋ'ର ଆଉ କି ଚାରା ରହିବ ଆଜ୍ଞା ?'' କୁକୁର ସତକଥା କହୁଛି ବୋଲି ଭଗବାନ ଭଲ କରି ବୁଝିଗଲେ ଏବଂ ତା' ଆୟୁଷରୁ ବାରବର୍ଷ କାଟି ଦେଇଥିଲେ ।

ତା'ପରେ ମାଙ୍କଡ଼ ଆସି ପହଞ୍ଚିଥିଲା । ମହାପ୍ରଭୁ ମାଙ୍କଡ଼କୁ କହିଥିଲେ, ''ତୁ ମାଙ୍କଡ଼ ଖୁସୀ ହୋଇ ନିଶ୍ଚୟ ତିରିଶି ବର୍ଷ ବଞ୍ଚିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରିବୁ । ଗଧ ଆଉ କୁକୁର ପରି ତୋର ତ ଏପରି କାମ ଖଟିବାର ପ୍ରୟୋଜନ ହୁଏ ନାହିଁ । ତେଣୁ ତିରିଶିଟା ବରଷ ତୋ'ର ଅବଶ୍ୟ କଟିଯିବ ।''

ମାଙ୍କଡ଼ ଉତ୍ତର ଦେଇ କହିଲା, ''ଭଗବାନ, ଆଜ୍ଞା, ବାହାରକୁ ଦେଖିଲେ ନିଶ୍ଚୟ ସେହିଭଳି ମନେ ହେଉଥିବ ସତ; ମାତ୍ର ପ୍ରକୃତ ଅବସ୍ଥା ଆଦୌ ସେପରି ନୁହେଁ, ନିଜ ଖାଇବା ଦ୍ରବ୍ୟ ଖାଇଲା ବେଳେ ମୋ' ପାଖରେ କୌଣସି ଚାମଚ ନଥାଏ— ମୋତେ ସବୁବେଳେ ଖତେଇ ହୋଇ ନାନା ଅଙ୍ଗଭଙ୍ଗୀ କରିବାକୁ ପଡୁଥିବ, ମଣିଷମାନେ ହସିବେ ବୋଲି କେତେ ଅଭିନୟ କରିବାକୁ ହେବ; ଏବଂ ସେମାନେ ଯଦି କେବେ ମୋତେ ଆପେଲ୍‌ଟିଏ ବି ଖାଇବାକୁ ଦେବେ, ତେବେ ତାହାକୁ ଥରେ କାମୁଡ଼ିଦେବା ମାତ୍ରକେ ଖାଲି ଖଟା ହିଁ ଲାଗିବ । ଆପଣେ ତ ଜାଣିଥିବେ ଆଜ୍ଞା, ବାହାରର ଏହି ଖୁସୀ-ଅଭିନୟ ପଛରେ ସବୁବେଳେ କେତେ ଦୁଃଖ ଲୁକ୍କାୟିତ ହୋଇ ରହିଥାଏ । ନାହିଁ ଆଜ୍ଞା, ତିରିଶି ବରଷ ଯାଏ ମୋ'ର କେବେହେଲେ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ରହିବ ନାହିଁ ।'' କୃପାଳୁ ଈଶ୍ୱର କୃପା କରି ଦଶବର୍ଷ କମ୍ କରି ଦେଇଥିଲେ ।

ସବାଶେଷକୁ ଆସିଲା ମଣିଷ । ଖୁସୀରେ କେଡ଼େ ଚକ୍ ଚକ୍ ଦେଖା ଯାଉଥାଏ— କେଡ଼େ ସୁସ୍ଥ ସବଳ ଦେହ, ଚେହେରା ଭିତରୁ ଖାଲି ଶକ୍ତିର ହିଁ ବିକୀରଣ ହେବାରେ ଲାଗିଥାଏ । ତା'ର ବୟସ ସ୍ଥିର କରିଦେବାକୁ ବି ସିଏ ଈଶ୍ୱରଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କରି କହିଲା ।

ଈଶ୍ୱର କହିଲେ ''ତୁ ତିରିଶି ବର୍ଷ ବଞ୍ଚିବୁ । ତୋତେ ତିରିଶି ବର୍ଷ କୁଳେଇବ ତ ?''

''ଆଜ୍ଞା, ଜମାରୁ ତିରିଶି ବର୍ଷ''— ମଣିଷ ଆପତ୍ତି କରି କେଡ଼େ ବଡ଼ ପାଟିରେ ଜବାବ ଦେଇଥିଲା, ''ଯେତେବେଳେ ମୁଁ ରହିବି ବୋଲି ନିଜର ଘରଟିଏ ତିଆରି କରି ସାରିଲିଣି, ଉଷୁମ ମିଳିବ ବୋଲି ଯେତେବେଳେ ଚୂଲୀ ବି ଜଳୁଛି, ମୁଁ କେତେ କେତେ ଗଛ ଲଗାଇଛି ଯେଉଁଥିରେ କି ଫୁଲମାନେ ଫୁଟୁଛନ୍ତି ଓ ଫଳମାନେ ଫଳିଲେଣି, ଯେତେବେଳେ ଜୀବନଟାକୁ ଉପଭୋଗ କରିବି ବୋଲି ଆରମ୍ଭ ହି କରୁଥିବି, ମୋତେ ଠିକ୍ ସେତିକିବେଳେ ମରିବାକୁ ହେବ ! ହେ ପ୍ରଭୁ, ମୋ' ବୟସକୁ ଆପଣ ଆଉ କିଛି ବଢ଼ାଇ ଦିଅନ୍ତୁ !''

ଭଗବାନ କହିଲେ, ''ତେବେ ଗଧର ଅଠର ବର୍ଷ ମୁଁ ତୁମକୁ ଦେଉଛି ।''

''ମୋଟେ ଅଠରଟା ବର୍ଷ ?''- ମଣିଷ ଆପତ୍ତି କରି କହିଲା ।

''ତେବେ କୁକୁରର ବାର ବର୍ଷ ମଧ୍ୟ ତୁମକୁ ଦିଆଯିବ ।''

''ତଥାପି ଅଳ୍ପ ହେଲା ଆଜ୍ଞା ।''

ଭଗବାନ ଶେଷରେ କହିଲେ, ''ତେବେ ମାଙ୍କଡ଼ର ଦଶ ବରଷ ଯାକ ମଧ୍ୟ ମୁଁ ତୁମକୁ ଦେଉଛି, ମାତ୍ର ଆଉ ଅଧିକ ମାଗିଲେ ମୁଁ ଆଦୌ ଦେଇ ପାରିବି ନାହିଁ ।'' ମଣିଷ ସେକଥା ଶୁଣି ସେଠାରୁ ପ୍ରସ୍ଥାନ ସିନା କଲା, କିନ୍ତୁ ତା'ର ମନ ମୋଟେ ବୋଧ ହୋଇ ନଥିଲା ।

ତେଣୁ ଏହିପରି ଭାବରେ ମଣିଷର ବୟସ ସତୁରି ହେଲା । ପ୍ରଥମ ତିରିଶିଟା ବରଷ ଜଣେ ମଣିଷ ହିସାବରେ ପ୍ରକୃତ ଭାଗ ଓ ସେତିକିବେଳେ ସିଏ ମଣିଷ ହିସାବରେ ବଞ୍ଚିଥାଏ । ମାତ୍ର ସେହି ବର୍ଷଗୁଡ଼ିକ ଚାହୁଁ ଚାହୁଁ ଅତିବାହିତ ହୋଇଯାଏ । ସେହି କେତେଟା ବର୍ଷ ମଣିଷ ସୁସ୍ଥସବଳ ରହେ, ଖୁସୀ ଥାଏ, ଖୁସୀ ଖୁସୀରେ ସବୁକାମ କରେ ଏବଂ ଏପରି ଜୀବନଟିଏ ପାଇଛି ବୋଲି ଖୁସୀ ବି ଥାଏ । ତା'ପରେ ଗଧ ଆୟୁଷର ସେହି ଅଠର ବର୍ଷ ଆସି ପହଞ୍ଚେ— ସେତେବେଳେ ତାକୁ ଖାଲି ବୋଝ ହିଁ ବୋହିବାକୁ ପଡ଼େ । ନାନା ଦାୟିତ୍ୱ ସମ୍ଭାଳିବାକୁ ହୋଇଥାଏ । ସିଏ ଶସ୍ୟବସ୍ତା ବୁହେ ଓ ତାକୁ ଅନ୍ୟମାନେ ଖାଆନ୍ତି ଏବଂ ଯେଡ଼େ ବିଶ୍ୱସ୍ତ ହୋଇ ଯେତେ ଯାହା କଲେ ମଧ୍ୟ କେବଳ ନାତ ଓ ମାଡ଼ଗୁଡ଼ାକୁ ହିଁ ସହ୍ୟ କରେ । ତା'ପରେ କୁକୁରର ବାରବରଷ ଆସି ପହଞ୍ଚି ଯାଆନ୍ତି । ସେତେବେଳେ କୋଉଠି ଗୋଟିଏ କୋଣଜାଗାରେ ଯାଇ ତାକୁ ପଡ଼ି ରହିବାକୁ ପଡ଼େ । ମଝିରେ ମଝିରେ ଗଅଁ ଗଅଁ ହେଉଥାଏ, ମାତ୍ର କାମୁଡ଼ିବାକୁ ଦାନ୍ତ ବି ନଥାଏ ଏବଂ ଏହି ପର୍ବଟି ଶେଷ ହୋଇଗଲେ ମାଙ୍କଡ଼ ଦଶ ବରଷ ଆସି ପହଞ୍ଚନ୍ତି । ସେତେବେଳେ ମଣିଷର ଦେହରେ ଆଉ କୌଣସି ବଳ ନଥାଏ, ଭାରି ନିର୍ବୋଧ ହୋଇଯାଏ ଓ ନାନା ନିର୍ବୋଧ କାର୍ଯ୍ୟ କରିପକାଏ । ପିଲାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ପରିହାସର ବସ୍ତୁଟିଏ ହୋଇ ରହିଥାଏ ।

[ଜର୍ମାନୀ]

ଗଧିଆ, ଛେଳି ଏବଂ ପରିବା ବୋଝ

ଥରେ ଗୋଟିଏ ଲୋକ ନିଜର ଗାଆଁ ଛାଡ଼ି ପଳାଇ ଯାଉଥାଏ । ନିଜର ସମଗ୍ର ସମ୍ପତ୍ତି ରୂପେ ତା' ସହିତ ଗୋଟିଏ ଗଧିଆ, ଗୋଟିଏ ଛେଳି ଏବଂ ଏକ ପରିବା ବୋଝ ରହିଥାଏ । ବାଟରେ ଏମାନଙ୍କୁ ନେଇ ସିଏ ଗୋଟିଏ ନଦୀପାଖରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା, ଯେଉଁଠାରେ କି ପାରି ହେବା ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ଡଙ୍ଗା ଥାଏ । ଡଙ୍ଗାଟି ପୁଣି ଏଡ଼େ ଛୋଟ ଯେ, ସିଏ ଥରକର ଇଦଉରେ ତା' ସଂପତ୍ତିର କେବଳ ଗୋଟିଏ କୌଣସି ଦ୍ରବ୍ୟକୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ପାରି ହୋଇପାରିବ । ତେବେ ନିଜର ଏହି ତିନୋଟିଯାକ ଦ୍ରବ୍ୟକୁ ସିଏ ସେଦିନ କିପରି ପାରି କରାଇ ସେପାଖକୁ ନେଇ ପାରିଲା ? ଯଦି ସିଏ ଛେଳି ଆଉ ପରିବାବୋଝକୁ କୌଣସି ପାଖରେ ଏକାଠି ଛାଡ଼ିଯିବ କିମ୍ବା ଗଧିଆକୁ ମଧ୍ୟ ଛେଳି ସହିତ ଛାଡ଼ିଦେଇ ଯିବ, ତେବେ ଛେଳି ପରିବାଗୁଡ଼ାକୁ ଖାଇଦେବ ବା ଗଧିଆ ମଧ୍ୟ ଛେଳିକୁ ଖାଇଯିବ । ତଥାପି ସିଏ ସେଦିନ କିପରି କ'ଣ ଉପାୟ କରିଥିବ କହିଲ !

ଏହାର ଉତ୍ତର ହେଉଛି : ସେହି ଲୋକଟି ପ୍ରଥମେ ଛେଳିକୁ ନେଇ ସେପାଖରେ ରଖି ଆସି ଥିବ । ତା'ପରେ ପରିବା ବୋଝକୁ ସେପାଖକୁ ନେଇ ସେପାଖରୁ ଛେଳିଟିକୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ଫେରିଥିବ । ତା'ପରେ ଗଧିଆକୁ ନେଇ ସେପାଖକୁ ଯାଇଥିବ ଏବଂ ପୁନର୍ବାର ଫେରିଆସି ଚତୁର୍ଥ ଖେପାରେ ଛେଳିକୁ ଧରି ନଦୀ ପାର ହୋଇଥିବ ।

[ଆଫ୍ରିକା]

କମାରଘର ଭାରିଯା

ବେଶ୍ ଢେର ବର୍ଷ ପୂର୍ବର ଘଟଣା । ଗୋଟିଏ କମାରର ଶାଳରେ ଦୁଇଭାଇ କାମ କରୁଥିଲେ । ସେମାନେ ଶାଳକାମରେ କମାରକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଥିଲେ, କମାର-କାମ ବି ଶିଖୁଥିଲେ । ଦୁହେଁ କେହି କାହାଠାରୁ କମ୍ ନୁହନ୍ତି : ଦେଖିବାକୁ ବଡ଼, ମଜବୁତ, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟବାନ୍ ଓ କୌଣସି କାମକୁ ହଟିଯିବାର ବି ନୁହନ୍ତି । ଏମିତି ଦୁହେଁ କେତେ ମାସ କାମ କଲାପରେ ସାନ ଭାଇଟି କାହିଁକି ଦିନକୁ ଦିନ ରୋଗଣା ହୋଇଆସିଥିଲା । ତା' ମୁହଁ ଶ୍ୱେତା ପଡ଼ିଗଲା । ଦେହ ଭାରି ପତଳା ହୋଇଗଲା, ଖାଇବାକୁ ଇଛା ହେଲା ନାହିଁ ଏବଂ ଆହୁରି କେତେ ଉପସର୍ଗରେ ଉପକ୍ରମ ମଧ୍ୟ ଦେଖାଯିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା । ଏକଥାକୁ ବଡ଼ ଭାଇଟି ବଡ଼ ଚିନ୍ତିତ ହେବାକୁ ଲାଗିଲା, ''ତୋ' ଦେହ କିଛି ଖରାପ ହେଲାଣି କି, ତୁ ଏମିତି କାହିଁକି ଝଡ଼ି ଝଡ଼ି ଯାଉଛୁ ?'' ବୋଲି ସିଏ ଅନେକ ସମୟରେ ଭାଇକୁ ପଚାରୁଥାଏ । ଭାଇ ମଧ୍ୟ ତାହାର ସେପରି କିଛି ଉତ୍ତର ଦେଉନଥାଏ । ଏମିତି ଥରେ ଭାଇ ତାକୁ ସେହି କଥାଟି ପଚାରିବା ସମୟରେ ସିଏ କିଛି କହିନପାରି କଇଁ କଇଁ ହୋଇ କାନ୍ଦିଉଠିଲା । ଭାରି ଆକୁଳ ହୋଇ ଉତ୍ତର ଦେଇଥିଲା ଯେ ତା'ର ସତକୁ ସତ ଏପରି ଅବସ୍ଥା ହେଲାଣି ଯେ ସିଏ ଆଉ ମୋଟେ ବଞ୍ଚି ପାରିବ ନାହିଁ । କମାର ଘରର ଘରଣୀ ତାକୁ ନେଇ ଯେଉଁ ଉତ୍ପାତ କରୁଛି, ଶେଷରେ ମଶାଣିକୁ ବୁହାହୋଇ ଯିବା ହିଁ ତା' ଭାଗ୍ୟରେ ଲେଖା ହୋଇ ରହିଛି । କାରଣ, ତା' ଜାଣିବାରେ କମାରୁଣୀ ଆଦୌ ମଣିଷ ହିଁ ନଥିଲା ଓ ପୂରା ଡାଆଣୀଙ୍କ ପରି କାରବାର କରୁଥିଲା ଏବଂ ସିଏ ଗୋଟାଏ ଡାଆଣୀ ବୋଲି ବାହାରୁ କେହି କୌଣସି ସଙ୍କେତ ପାଇ ପାରୁନଥିଲେ । ସାନଭାଇଟି ସେହିପରି କାନ୍ଦୁଥାଏ ଓ କହୁଥାଏ, ''ସିଏ ସବୁଦିନ ରାତିରେ ମୋ' ବିଛଣା ପାଖକୁ ଆସୁଛି, ମୋତେ କ'ଣ ଗୋଟାଏ କିମିଆ କରି ମୋ' ଉପରେ ଗୋଟିଏ ଦଉଡ଼ି ପକାଇ ଦେଉଛି ଏବଂ ମୁଁ ତତ୍‌କ୍ଷଣାତ୍ ଗୋଟିଏ ଘୋଡ଼ା ହୋଇଯାଉଛି । ତା'ପରେ ଆସି ମୋ ପିଠିଉପରେ ବସି ମୋତେ କୁଆଡ଼େ କେତେ ଦୂରରେ ଥିବା ବୁଦାଳିଆ ଜାଗାକୁ ଦଉଡ଼ାଇ ନେଉଛି । ସେଠାରେ ଆଉ କେତେ ଭୟାନକ ପ୍ରବୃତ୍ତିର ଅନ୍ୟ ଡାଆଣୀମାନେ ତା' ସହିତ ଆସି ଜୁଟି ଯାଉଛନ୍ତି ଏବଂ ସମସ୍ତେ ମିଶି ଭୋଜୀ କରିବାରେ ଲାଗି ଯାଉଛନ୍ତି ।

ସେଠାରେ ମୋତେ ତା'ରି ପାଇଁ ସାରା ରାତି ରହିବାକୁ ପଡୁଛି ଏବଂ ସକାଳ ହୋଇଆସିବା ବେଳକୁ ପୁଣି ତାକୁ ପିଠିରେ ବସାଇ ଘରକୁ ଫେରିବାକୁ ହେଉଛି । ତା'ପରେ ଯାଇ ମୋ' ଉପରୁ ଘୋଡ଼ାସଜ କାଢ଼ି ଦେଇ ମୋତେ ମଣିଷ କରୁଛି । ସେତେବେଳେ ମୋତେ ଏପରି କ୍ଳାନ୍ତ ଲାଗୁଛି ଯେ, ମୁଁ ସାଧାରଣ ଭାବରେ ଛିଡ଼ା ବି ହୋଇ ପାରୁନାହିଁ । ଏମିତି ରାତିପରେ ରାତି ଘଟିବାରେ ଲାଗିଛି । ତୁମେ ଏଠି ଏଣେ ନିଘୋଡ଼ ନିଦରେ ଶୋଇଛ, କିନ୍ତୁ ମୋ' ରାତିଗୁଡ଼ିକ ଏହି ଘୋଡ଼ା ହୋଇ ଦଉଡ଼ିବାରେ ବିତି ଯାଉଛି ।''

ବଡ଼ ଭାଇ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସାନକୁ ପ୍ରସ୍ତାବଟିଏ ଦେଇ କହିଥିଲା ଯେ, ସିଏ ବି ଗୋଟିଏ ରାତି ସେହି ଡାଆଣୀମାନଙ୍କ ସହିତ ରହି ସବୁକଥା ଜାଣିବାକୁ ଚାହୁଛି । ତେଣୁ ସେଦିନ ରାତିରେ ସିଏ କାନ୍ଥକୁ ଲାଗି ଭାଇର ବିଛଣାରେ ଶୋଇବ ଏବଂ ଡାଆଣୀ ଆସିବା ପୂର୍ବରୁ କ'ଣ ସବୁ ଘଟଣା ଘଟୁଛି, ତାହା ଦେଖିବା ନିମନ୍ତେ ନଶୋଇ ଚେଇଁ ରହିଥିବ । ସବୁଦିନ ପରି ଡାଆଣୀ ମଧ୍ୟ ତା' ଉଚିତ ସମୟରେ ଆସି ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚି ଯାଇଥିଲା । ହାତରେ ଧରିଥିବା ଲଗାମଟିକୁ ହଲାଇଦେବା ମାତ୍ରକେ ବଡ଼ଭାଇ ତତ୍‌କ୍ଷଣାତ୍ ଏକ ଘୋଡ଼ାରେ ପରିଣତ ହୋଇଗଲା । ଡାଆଣୀ ଫକ୍ କରି ଡେଇଁପଡ଼ି ତା' ପିଠିଉପରେ ଯାଇ ବସିପଡ଼ିଲା । ତା'ପରେ ସେମାନେ ଠିକଣା ଜାଗାଟିରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚି ଯାଇଥିଲେ । ସେଦିନ ସେମାନେ ପଡ଼ିଶାଘରର ମାଟିତଳ ଭଣ୍ଡାରଘରେ ଯାଇ ଏକାଠି ହୋଇଥିଲେ । କମାରୁଣୀ ଓ ଅନ୍ୟ ଡାଆଣୀମାନେ ସେଠାରେ ମଦ ପିଇ ନାଚୁଥିବା ସମୟରେ ଘୋଡ଼ାଟି ତା' ବେକରେ ପଡ଼ିଥିବା ଲଗାମକୁ ନିଜ ବେକଦ୍ୱାରା କାନ୍ଥରେ ଘଷି ଘଷି ବହୁକଷ୍ଟରେ ଛିଡ଼ାଇ ଦେଇଥିଲା ଏବଂ ତା'ଫଳରେ ନିଜର ମନୁଷ୍ୟରୂପଟିକୁ ମଧ୍ୟ ପୁନର୍ବାର ଫେରି ପାଇଗଲା । କମାରୁଣୀ ସବୁଯାକ ମଜା ସାରି ଘର ଭିତରୁ ବାହାରିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ଘର ବାହାରେ ଲୁଚି କରି ଲଗାମ ହାତରେ ଛିଡ଼ା ହୋଇ ରହିଥାଏ । କମାରୁଣୀ ବାହାରିବା ମାତ୍ରକେ ସେ ଲଗାମଟିକୁ ତା' ଉପରକୁ ଫୋପାଡ଼ିଦେଲା ଏବଂ କମାରୁଣୀ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଗୋଟିଏ ମାଟିଆ ରଙ୍ଗର ଘୋଡ଼ୀରେ ପରିଣତ ହୋଇଗଲା । ଘୋଡ଼ୀ ଉପରେ ବସି ବିଜୁଳି ବେଗରେ କମାର ଘରେ ଆସି ପହଞ୍ଚି ଯାଇଥିଲା । ସେଠାରେ

ସିଏ କମାରୁଣୀକୁ ପୁଣି ଘୋଡ଼ୀରୁ ମଣିଷ କରିଦେଲା ଏବଂ କମାର ବିଛଣାରୁ ଉଠିବା ଆଗରୁ ଅର୍ଥାତ୍ ସକାଳ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ହିଁ କମାରୁଣୀ ତା' ନିଜ ବିଛଣାକୁ ଯାଇ ଶୋଇ ପଡ଼ିଥିଲା ।

ବିଚରା କମାରଟି ସବୁଦିନ ପରି ବିଛଣାରୁ ଉଠିଲା । ରାତିଯାକ ଘଟି ଯାଇଥିବା ନାଟକଟି ବିଷୟରେ ସିଏ କିପରି ବା କ'ଣ ଜାଣିଥାଆନ୍ତା ! ସ୍ୱାମୀକୁ ଦେଖି କମାରୁଣୀ କହିଲା ଯେ ତା' ଦେହ ଭାରି ଖରାପ ଅଛି । ଏପରିକି ଏଥିରୁ ବଞ୍ଚିପାରିବ ବୋଲି ଆଦୌ ବିଶ୍ୱାସ ହେଉନାହିଁ । ଜଣେ ଡାକ୍ତର ଡକାଇବା ନିହାତି ଦରକାର । କମାରର ଆଦେଶରେ ବଡ଼ ଭାଇଟି ଯାଇ ଜଣେ ଡାକ୍ତର ଡାକି ଆଣିଥିଲେ । ଡାକ୍ତର ଆସିଲେ ଓ କମାରୁଣୀର ନାଡ଼ି ଦେଖିବାକୁ ଚାହିଁଲେ । ମାତ୍ର କମାରୁଣୀ ମୋଟେ ରାଜି ହେଉନଥାଏ ଓ ହାତ ଦୁଇଟାକୁ ଜୋର କରି ଲୁଚାଇ ରଖିଥାଏ । ତଥାପି କମାର ଛାଡ଼ିଲା ନାହିଁ ଓ ଭାରିଯା ଦେହରୁ ସବୁ ଲୁଗାପଟା ବାହାର କରି ନେଲା । କମାରୁଣୀର ଦେହଯାକ ଖାଲି ଛାଟ ବାଜି ଖଣ୍ଡିଆ ହୋଇଥିବାର ଚିହ୍ନ, ମାଡ଼ ଖାଇ ଖାଇ କେତେ କେତେ ଥାନ ଫୁଲି ମଧ୍ୟ ଯାଇଥାଏ ।

ତା'ପରେ ଦୁଇ ଭାଇ ଆଦୌ କିଛିହେଲେ ଲୁଚାଇ ନରଖି କମାରକୁ ସବୁକଥା କହି ଦେଇଥିଲେ । ଅଡ଼ିଶା ପଡ଼ିଶା ବି ଜାଣିବାକୁ ପାଇଥିଲେ । ତହିଁ ଆରଦିନ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ କମାର-ଘରର ଡାଆଣୀର ବିଚାର କରାଗଲା । ବିଚାରପତିମାନେ ରାୟ ଦେଇଥିଲେ ଯେ ପ୍ରଚଳିତ ଆଇନ ଅନୁସାରେ କମାରୁଣୀକୁ ଗୋଟିଏ ଉଚ୍ଚ ପଥର ଉପରେ ବସାଇ ନିଆଁ ଜଳାଇ ପୋଡ଼ି ଦିଆଯିବ । ଆଦେଶଟିକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ବି କରାଗଲା । ସାନଭାଇର ଦେହ ମଧ୍ୟ କ୍ରମେ ଭଲ ହୋଇ ଆସିଲା; ଗୋରସରୁ ତିଆରି ହୋଇଥିବା ଲହୁଣୀ ଖାଇବାରୁ ଦେହ କ୍ରମେ ମୋଟା ଦେଖାଗଲା । ଡାହାଣୀର ଉତ୍ପାତ ଦ୍ୱାରା ଦେହ କ୍ଷୟ ହୋଇ ଆସୁଥିଲେ ଲହୁଣୀ ଯେ ସର୍ବୋତ୍ତମ ଔଷଧ ଭଳି କାମ ଦିଏ, ସେକଥା ସମସ୍ତେ ଜାଣିଥିଲେ ।

[ସ୍କଟ୍‌ଲାଣ୍ଡ]

ମାଛି ସାକ୍ଷୀ ଦେଲା

ଏକ ମହାଜନଟିକୁ ଗାଆଁଯାକ ସମସ୍ତେ ଜାଣିଥିଲେ । ଧନ-ସଂପତ୍ତି କେତେ ନା କେତେ, ବ୍ୟବହାରରେ ବଡ଼ ଚାଇଁ । ବର୍ଷ ବର୍ଷ ଧରି ସିଏ କେତେ ଧନ ଜମା କରି ରଖିଥିଲା, ସମସ୍ତଙ୍କ ଆଖିରେ କେତେ କ'ଣ ବୋଲି ଦେଖାଯାଉଥିଲା । ରାଜପ୍ରାସାଦ ପରି ଘର, ଚାରିପାଖରେ ବିସ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ବଗିଚା—ଭୟଙ୍କର କୁକୁରମାନେ ଦିନରାତି ହତାଭିତରେ ଜଗି ରହିଛନ୍ତି । ତଥାପି, ଏତେ ସମ୍ପତ୍ତି ଜମା କରି ରଖିବା ପରେ ମଧ୍ୟ ତା' ମନରେ କିଛି ସନ୍ତୋଷ ନଥାଏ । ଲୋକଟା ଆହୁରି ଅଧିକ ଧନ କମାଇବ ବୋଲି ନିଜ ମିହନ୍ତକୁ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ଊଣା କରି ପାରି ନଥିଲା । ବହୁତ ସୁଧ ହାରରେ ସିଏ ଅଞ୍ଚଳଯାକର ଲୋକଙ୍କୁ ଟଙ୍କା କରଜ ଦେଉଥାଏ । ନିଜକୁ ସତେଅବା ଅଞ୍ଚଳ ଗୋଟାକର କର୍ତ୍ତା ବୋଲି ମନେ କରୁଥାଏ । କାରଣ ବହୁତ ଲୋକ ତା'ପାଖରେ ସେହି କରଜ-ଜାଲରେ ପଡ଼ିଥାନ୍ତି ।

ଦିନକର ଏହି ଧନୀ ମହାଜନ ତା'ଠାରୁ ଟଙ୍କା କରଜ ନେଇଥିବା ଜଣେ କୃଷକର ଘରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଗଲା । ତା'ଉପରେ ମହାଜନର କୋଉକାଳରୁ କେତେଗୁଡ଼ାଏ ଟଙ୍କା ବାକୀ ଥିଲା, ବାରମ୍ବାର ଯାଇ ତାଗିଦା କରି ଦେଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ପରିଶୋଧ କରି ପାରିନଥିଲା । ହାଡ଼ଭଙ୍ଗା ପରିଶ୍ରମ କରି କୃଷକଟି ଯେତିକି ଉପାର୍ଜନ କରୁଥିଲା, ନିଜ ଉଦରଭରଣ ସକାଶେ ମଧ୍ୟ ତାହା ଅନେକ ସମୟରେ ଯଥେଷ୍ଟ ହେଉନଥିଲା । କିନ୍ତୁ ପାପିଷ୍ଠ ମହାଜନ ଏଥର ସତେଅବା ମନରେ ସଂକଳ୍ପ କରି ଆସିଥିଲା ଯେ, ଯଦି ଏଥର ମଧ୍ୟ ସିଏ ନିଜର ଟଙ୍କା ଫେରି ନପାଇବ, ତେବେ ସିଏ ନିଶ୍ଚୟ ତା' ଘରେ ଥିବା ମୂଲ୍ୟବାନ କେତେକ ଦ୍ରବ୍ୟକୁ ବାଜ୍ୟାପ୍ତି କରି ନେଇଯିବ, ଆଦୌ ଦୟା ଦେଖାଇବ ନାହିଁ । ମାତ୍ର, ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚି ସେ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲା ଯେ, କୃଷକର ଘରେ ବଡ଼ ମଣିଷ କେହି ହେଲେ ନଥିଲେ, କେବଳ ଆଠ ନଅ ବର୍ଷର ସାନ ପୁଅପିଲାଟିଏ ମଇଳା ଅଗଣାଟାରେ ଖେଳିବାରେ ଲାଗିଥିଲା ।

''ହେ ଛୁଆ'' - ସାହୁକାର ତାକୁ ପଚାରିଲା, ''ତୋ ବାପାମାଆ ଘରେ ଅଛନ୍ତି ?''

''ନାଇଁ କେହି ଘରେ ନାହାନ୍ତି''— ଉତ୍ତର ଦେଇ ପିଲାଟି ପୁନର୍ବାର ନିଜର ଗୋଡ଼ି ଏବଂ କାଠିଗୁଡ଼ିକୁ ନେଇ ଖେଳରେ ନିମଗ୍ନ ହୋଇଗଲା— ମହାଜନ ଆଡ଼କୁ ମୋଟେ କୌଣସି ଧ୍ୟାନ ଦେଇନଥିଲା ।

ଧନୀ ମହାଜନ ପୁନର୍ବାର ପଚାରିଲା, ''ତେବେ ସେମାନେ କୁଆଡ଼େ ଯାଇଛନ୍ତି ?'' ସେତେବେଳକୁ ସିଏ ମନେ ମନେ ପୂରା ବିଗିଡ଼ି ସାରିଥିଲା । କିନ୍ତୁ ପିଲାଟା ତଥାପି ନିଜ ଖେଳଭିତରେ ବୁଡ଼ି ରହିଥିଲା ଓ କୌଣସି ଉତ୍ତର ଦେଲା ନାହିଁ ।

ମହାଜନ ପୁଣିଥରେ ପଚାରିଲା, ସେତେବେଳେ ଯାଇ ବାଳକଟି ମୁହଁ ଉପରକୁ ଟେକି ତା' ଆଡ଼କୁ ଅନାଇଲା ଓ ସତେଅବା ଜାଣିଶୁଣି ଦାନ୍ତକୁ ଚିପି ଚିପି କହିଲା, ''ଆଜ୍ଞା, ମୋ' ବାପା ଜୀଅନ୍ତା ଗଛମାନଙ୍କୁ କାଟି ମଲା ଗଛମାନଙ୍କୁ ଲଗାଇବାକୁ ଯାଇଛନ୍ତି ଆଉ ମୋ' ମାଆ ପବନ ବିକିବାକୁ ହାଟକୁ ଯାଇଛି । ପବନ ବିକି ସିଏ ଜହ୍ନ କିଣି ଘରକୁ ଆଣିବ ।''

''କ'ଣ ହେଲା ? ତୁ କ'ଣ ସବୁ ଯାତୁ ସାତୁ କହି ଯାଉଛୁରେ ?'' — ଧନୀ ସାହୁକାର ବଡ଼ ରିଷା ହୋଇ ପିଲାଟାକୁ କହିଲା, ''ତୋ' ବାପା କୋଉଠି ଅଛନ୍ତି ମୋତେ ଶୀଘ୍ର କହ, ନହେଲେ ମୋ' ହାତରେ ଥିବା ଏହି ବାଡ଼ିଟିକୁ ଦେଖୁଛୁ ଟି ! ଦେଖିବୁ, ତା'ପରେ ସିଏ କ'ଣ କରିବ !'' ସାହୁକାର ତା' ହାତରେ ଧରିଥିବା ବାଉଁଶ ବାଡ଼ିଟା ପ୍ରକୃତରେ ଭାରି ଭୟଙ୍କର ଦେଖାଯାଉଥିଲା ।

ମହାଜନ ବାରମ୍ବାର ପ୍ରଶ୍ନ କରୁଥାଏ ଏବଂ ପିଲାଟା ସେହି ଏକା ଉତ୍ତର ଦେଉଥାଏ । ଧନୀ ଲୋକଟାର ଆଖିର ଆଉ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ରହିଲା ନାହିଁ । ସିଏ ରାଗରେ ତମ ତମ ହୋଇ କହିଲା, ''ତା'ହେଲେ ମାଙ୍କଡ଼, ମୁଁ ଯାହା କହିଯାଉଛି, ସେକଥା ଶୁଣି ମନେ ରଖିଥା । ତୋ' ବାପା ମାଆ ମୋ'ଠାରୁ କରଜ କରିଥିବା ଟଙ୍କାକୁ ମୁଁ ନେବାକୁ ଆଜି ଆସିଥିଲି । ଗୁରାଏ ଦିନ ହୋଇଗଲାଣି । କିନ୍ତୁ ସେମାନେ କରଜ ଶୁଝି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ସେମାନେ ସତକୁ ସତ କୁଆଡ଼େ ଯାଇଛନ୍ତି ଓ ସେଠାରେ କ'ଣ କରୁଛନ୍ତି, ଯଦି ତୁ ମୋତେ ସେକଥାକୁ କହିଦେବୁ ତେବେ ମୁଁ ସେମାନଙ୍କର ସବୁ କରଜ ମାଫ କରିଦେବି । ତୁ ବୁଝୁଛୁ ନା ନାହିଁ ?''

''ଆଜ୍ଞା, ଆପଣ ଏପରି କହି ଏହି ଗରିବ ପିଲାଟା ସହିତ କାହିଁକି ଥଟ୍ଟା ଖେଳୁଛନ୍ତି କହିଲେ ! ଆପଣ କ'ଣ ଭାବୁଛନ୍ତି ଯେ ଆପଣଙ୍କ କଥାରେ ମୁଁ ବିଶ୍ୱାସ କରିବି ?''— ପିଲାଟି ଉତ୍ତର ଦେଇଥିଲା, ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ ସିଏ ପ୍ରକୃତରେ ଆଗ୍ରହର ସହିତ ଏହି କଥାଗୁଡ଼ିକୁ କହିଥିଲା ।

ଧନୀ ମହାଜନ ଉତ୍ତର ଦେଇ କହିଲେ, ''ମୁଁ କରିଥିବା ପ୍ରତିଜ୍ଞା ସକାଶେ ଉପରେ ସ୍ୱର୍ଗରେ ଥିବା ଧର୍ମ ସାକ୍ଷୀ ରହିଲେ, ଏହି ପୃଥିବୀ ମଧ୍ୟ ସାକ୍ଷୀ ରହିଲା ।'' ସିଏ ନିଜ ହାତକୁ ଥରେ ଉପରକୁ ଟେକି ଓ ତା'ପରେ ତଳ ଆଡ଼କୁ କରି ସ୍ୱର୍ଗ ରାଜ୍ୟ ଓ ପୃଥିବୀକୁ ସୂଚିତ କରି ଦେଇଥିଲେ ।

ପିଲାଟା କେବଳ କିରି କିରି ହୋଇ ହସୁଥାଏ । ''ସ୍ୱର୍ଗପୁର ଓ ପୃଥିବୀ କ'ଣ କେବେ ହେଲେ କଥା କହି ପାରିବେ ଯେ ଦରକାର ବେଳକୁ ମୋ' ପାଇଁ ସାକ୍ଷୀ ଦେବେ ? ଜୀବନ ଥିବା କୌଣସି କେହି ଆମର ସାକ୍ଷୀ ରହିଲେ ସିନା ମୁଁ ବିଶ୍ୱାସ କରି ପାରିବି ।''

ସେତେବେଳେ ନିକଟରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ବାଉଁଶ ଖୁଣ୍ଟରୁ ଗୋଟିଏ ମାଛି ଉପରୁ ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆସୁଥିଲା । ତା'ଉପରେ ମହାଜନର ଆଖି ପଡ଼ିଯିବାରୁ ସିଏ ପ୍ରସ୍ତାବଟିଏ ଦେଇ କହିଲା, ''ସେଠି ସେହି ମାଛିଟା ଖୁଣ୍ଟରୁ ଓହ୍ଲାଉଛି । ତା'ର ତ ଜୀବନ ଅଛି, ସେଇ ଆମର ସାକ୍ଷୀ ରହିବ ।'' ଖଳ ମତଲବରେ ସିଏ ନିଜ ଭିତରେ ପ୍ରକୃତରେ ହସିବାରେ ଲାଗିଥାଏ । ଏମିତି କହି ପିଲାଟାକୁ ବୋକା ବନାଇବ ବୋଲି ଭାବି ନେଇଥାଏ । ତା'ପରେ ସେ ପିଲାଟିକୁ କହିଲା, ''ବର୍ତ୍ତମାନ ଆଉ ଡେରି ନକରି ମୋତେ ଉତ୍ତର ଦେ— ବାପା ଜୀଅନ୍ତା ଗଛ କାଟି ମଲା ଗଛମାନଙ୍କୁ ଲଗାଇବାକୁ ଯାଇଛି ଏବଂ ତୋ ମାଆ ପବନ ବିକି ଜହ୍ନ କିଣି ଆଣିବ ବୋଲି ହାଟକୁ ଯାଇଛି, ଏଭଳି କହି ତୁ ପ୍ରକୃତରେ କ'ଣ କହିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁଛୁ, ଏଥର ମୋତେ କହି ଦେ ।''

ଖୁଣ୍ଟ ଉପରେ ଚାଲି ଯାଉଥିବା ମାଛିଟି ଉପରେ ପିଲାଟି ଦୃଷ୍ଟି ପକାଇଲା ଓ ତା'ପରେ କହିଲା, ''ଏହି ମାଛିଟି ପ୍ରକୃତରେ ମୋ' ପାଇଁ ଭଲ ସାକ୍ଷୀ ହୋଇପାରିବ । ତେବେ ଶୁଣନ୍ତୁ ଆଜ୍ଞା, ମୁଁ କହିଥିବା କଥାଗୁଡ଼ିକର ଅର୍ଥକୁ ଶୁଣନ୍ତୁ । ମୋ' ବାପା ଯାଇଛି ବାଉଁଶମାନଙ୍କୁ

ବାଉଁଶବୁଦାରୁ କାଟିବ ଓ ତା'ପରେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ନେଇ ନଦୀପାଖରେ ବାସ କରୁଥିବା ଜଣେ ଲୋକର ବାରିରେ ବାଡ଼ ବୁଜିଦେବ । ଆଉ ମୋ' ମାଆ... ଆଜ୍ଞା ଆପଣ ନିଜର ପ୍ରତିଜ୍ଞା ଅନୁସାରେ କାମ କରିବେ ତ ? ମୋ' ବାପାମାଆଙ୍କୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଋଣମୁକ୍ତ କରିଦେବେ ଟି ? ଭୁରୁଡ଼ାଇ ଦେବେ ନାହିଁ ତ ?''

''ଆରେ ନାହିଁରେ ନାହିଁ, ଏହି ମାଛିଆଗରେ ମୁଁ ସତକୁ ସତ ଶପଥ କରି କହୁଛି, ମୁଁ ଯେଉଁ ପ୍ରତିଜ୍ଞା କରିଛି, ସେହି ଅନୁସାରେ ଅବଶ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବି ।'' ମହାଜନ ଅସ୍ଥିର ହୋଇ ପିଲାଟିକୁ ଶୀଘ୍ର ଦ୍ୱିତୀୟ ଉତ୍ତରଟିକୁ କହିବା ଲାଗି କହିଥିଲେ ।

''ତାହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି, ମାଆ ହାଟକୁ ବିକିବ ବୋଲି କେତୋଟି ତାଳପତ୍ର ବିଚଣା ନେଇଯାଇଛି, ବିଚଣାଗୁଡ଼ିକୁ ବିକିବ ଓ ସେହି ପଇସାରେ ଆମ ଘରର ବତୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ତେଲ କିଣି ଆଣିବ । ଏହି କଥାଟିକୁ ଆପଣ ପବନକୁ ବିକି ଜହ୍ନ କିଣିବା ବୋଲି କହିପାରିବେ ନା ନାହିଁ ?''

ଧନୀ ମହାଜନ ମୁଣ୍ଡ ହଲାଇଲେ । ପିଲାଟି ଯେ ପ୍ରକୃତରେ କେଡ଼େ ବୁଦ୍ଧିମାନ୍, ସେହି କଥା ଭାବି ସେ ମନେ ମନେ ଖୁବ୍ ତାରିଫ କରୁଥାଆନ୍ତି । ତଥାପି ସେ ଏକଥା ମଧ୍ୟ ଭାବୁଥାନ୍ତି ଯେ ଛୁଆଟିର ଏବେ ମଧ୍ୟ ଆହୁରି ବହୁତ କିଛି ଶିଖିବାକୁ ରହିଛି । କାରଣ ଗୋଟିଏ ମାଛି ବି ସଚକୁ ସତ କାହାପାଇଁ ସାକ୍ଷୀ ହୋଇପାରିବ ବୋଲି ବିଶ୍ୱାସ କରିପାରୁଛି । ମହାଜନ ଯିବାକୁ ବାହାରିଲେ ଏବଂ ଶୀଘ୍ର ଅଳ୍ପଦିନ ପରେ ଆଉ ଥରେ ଆସି ସିଏ କରିଥିବା ପ୍ରତିଜ୍ଞା ଅନୁସାରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବେ ବୋଲି କହିଥିଲେ ।

କିଛିଦିନ ଅନ୍ତେ ମହାଜନ ପୁନର୍ବାର ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ । ସେତେବେଳେ କୃଷକ ଓ ତା'ର ସ୍ତ୍ରୀ ଘରେ ହିଁ ଥିଲେ, କାରଣ ସେତେବେଳକୁ ସନ୍ଧ୍ୟା ବୁଡ଼ି ରାତି ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ତା'ପରେ ଖୁବ୍ ଅସୁନ୍ଦର ଘଟଣାସବୁ ଘଟିଲା — ଧନୀ ମହାଜନ ଚାଷୀକୁ ସେ କରଜ ଦେଇଥିବା ପଇସାତକ ମାଗୁଥାଏ ଏବଂ ଚାଷୀ ମଧ୍ୟ ତା' ପାଖରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ମୋଟେ ପଇସା ନାହିଁ ବୋଲି ବଡ଼ ନେହୁରା ହୋଇ କହୁଥାଏ — ଆଉ ଥରକ ପାଇଁ ମହଲିତ ଦେବା ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରୁଥାଏ । ଆଉଥରକୁ ସିଏ ନିଶ୍ଚୟ ସବୁ ପରିଶୋଧ କରିଦେବ । ପୁଅଟି ଶୋଇପଡ଼ିଥିଲା, ଏମାନଙ୍କର ପାଟି ଶୁଣି ତା'ର

ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଗଲା । ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଉଠି ପଡ଼ି ସେ ନିଜ ବାପାକୁ କହିଲା, ''ବାପା, ତୁମକୁ ଏହି ଟଙ୍କା ଆଦୌ ଶୁଝିବାକୁ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ । ଏହି ବାବୁ ତ ମୋ' ପାଖରେ ପ୍ରତିଜ୍ଞା କରିଛନ୍ତି ଯେ, ତୁମେ ତାଙ୍କଠାରୁ କରଜ ଆଣିଥିବା ଟଙ୍କାକୁ ସିଏ ପୂରା ମାଫ୍ କରିଦେବେ ।''

''ପୂରା ନିରର୍ଥକ କଥା— ପୂରା ବାଜେ କଥା, ପିଲାଟା ଯାହା କହୁଛି''— ଧନୀ ମହାଜନ ହାତରେ ଧରିଥିବା ବାଡ଼ିକୁ ବାପ ପୁଅ ଦୁହିଁଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଉଞ୍ଚାଇ କହିଲେ, ''ପୂରା ବାଜେ କଥା, ତୁ ବି ବଡ଼ଟିଏ ହୋଇ ସେ ପିଲାଟାର ମନଗଢ଼ା କଥାଗୁଡ଼ାକ ସେଠି ଛିଡ଼ା ହୋଇ ଶୁଣୁଛୁ ? ଏ ଟୋକାଟାକୁ ମୁଁ କେବେହେଲେ ପଦେ ବି କଥା କହିନାହିଁ । ମୋତେ ଶୀଘ୍ର କହିଲୁ, ତୁ ମୋତେ ମୋ' ଟଙ୍କା ଦେବୁ କି ନାହିଁ ?''

କଥା ନଛିଡ଼ିବାରୁ ବ୍ୟାପାରଟା ଶେଷକୁ ସେହି ରାଜ୍ୟର ଶାସନକର୍ତ୍ତାଙ୍କର ଦରବାରକୁ ଅଣାଯାଇଥିଲା । ପୁଅ ନା ସାହୁକାର, କାହାର କଥା ପ୍ରକୃତରେ ସତ, କିଛି ବିଶ୍ୱାସ କରିନପାରି ଦରିଦ୍ର କୃଷକ ଏବଂ ତା'ର ସ୍ତ୍ରୀ ସେମାନଙ୍କର ପୁଅଟିକୁ ମଧ୍ୟ ସାଙ୍ଗରେ କଚେରୀକୁ ନେଇ ଆସିଥିଲେ । ପିଲାଟି ବାରବାର ସେହି ଗୋଟିଏ କଥା ହିଁ କହୁଛି ଏବଂ ମହାଜନର କଥାକୁ ଆଦୌ ସ୍ୱୀକାର କରି ନେଉନାହିଁ, ଏହି ଗୋଟିଏ କଥା ହିଁ ବାପାମାଆଙ୍କର ମନରେ ଅନ୍ତତଃ କିଛି ଆଶାର ସଂଚାର କରି ରଖିଥିଲା ।

ସାହୁକାର ଓ ତା' ଭିତରେ ପ୍ରକୃତରେ କ'ଣ ସବୁ କଥାବର୍ତ୍ତା ହୋଇଛି, କୌଣସି ପରିବର୍ତ୍ତନ ନକରି ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ କହିବା ପାଇଁ ବିଚାରକ ପ୍ରଥମେ ସେହି ସାନ ଛୁଆଟିକୁ ଆଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ପିଲାଟି ଖୁବ୍ ଉତ୍ସାହିତ ହୋଇ ମହାଜନ ତା'ର ବାପାମାଆ କରଜ ନେଇଥିବା ଟଙ୍କା ମାଗିବାକୁ ଆସିଥିବା ବେଳେ ଉତ୍ତର ଦେଇ ତାଙ୍କୁ ଯାହାସବୁ କହିଥିଲା, ସବୁ ଗୋଟି ଗୋଟି କରି କହିଗଲା ।

ତା'ର କଥାସବୁ ଶୁଣି ସାରି ବିଚାରକ କହିଲେ, ''ଆଚ୍ଛା, ଏଠାରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିବା ଲୋକଟି ଯଦି ସତକୁ ସତ ଏହିପରି ଏକ ପ୍ରତିଜ୍ଞା କରିଥାଏ, ତେବେ ଏକଥା ପ୍ରକୃତରେ ଘଟିଛି ବୋଲି କେବଳ ତୋ' ମୁହଁର କଥାଗୁଡ଼ିକୁ ଛାଡ଼ିଦେଲେ ତାହାର ଆଉ କି ଅନ୍ୟ ପ୍ରମାଣ ରହିଛି ? ତୁ' ଯେ ନିଜ ମନରୁ ଫାନ୍ଦି ଏହି କଥାସବୁ କହିନାହୁଁ,

ସେକଥା ଆମେ କିପରି ଜାଣିପାରିବୁ ? ତେଣୁ ଜଣେ ସାକ୍ଷୀ ଆବଶ୍ୟକ, ଯିଏ କି ତୋ' କଥାଗୁଡ଼ିକ ଠିକ୍ ବୋଲି ପ୍ରମାଣ ଦେଇପାରିବ । ମାତ୍ର ତୋ' ପକ୍ଷରୁ କୌଣସି ସାକ୍ଷୀ ତ ତୁ ଆଣି ନାହୁଁ !'' ପିଲାଟି କ୍ଷଣକ ନିମନ୍ତେ ଚୁପ୍ ହୋଇ ଠିଆ ହୋଇ ରହିଲା ଏବଂ ତା'ପରେ କହିଲା ଯେ ମହାଜନ ସହିତ ତା'ର କଥୋପକଥନ ବେଳେ ପ୍ରକୃତରେ ଗୋଟିଏ ସାକ୍ଷୀ ଥିଲା ଓ ସେଇ ସାକ୍ଷୀ ହୋଇପାରିବ ।

''ସେହି ସାକ୍ଷୀ ଜଣକ କିଏ ?'' - ବିଚାରପତି ପଚାରିଥିଲେ ।

''ଆଜ୍ଞା, ମୋ' ସାକ୍ଷୀ ହେଉଛି ଗୋଟିଏ ମାଛି !''

''ଗୋଟାଏ ମାଛି ? ତୋ' ସାକ୍ଷୀ ଗୋଟିଏ ମାଛି ? ତୁ ପିଲା କିଭଳି କଥା କହୁଛୁରେ ! ଛୁଆ, ଜାଣି ରଖ, ଏହି କଚେରୀରେ ମନରୁ ଗଢ଼ା କୌଣସି ଖିଆଲୀ କଥା ମୋଟେ ଶୁଣାଯାଏ ନାହିଁ ।'' କଥା କହୁ କହୁ ତାଙ୍କର ସହାନୁଭୂତିପୂର୍ଣ୍ଣ ମୁହଁଟି ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଗମ୍ଭୀର ହୋଇଯାଇଥିଲା ।

''ହଁ ଆଜ୍ଞା, ଗୋଟିଏ ମାଛି । ଆମ କଥାବାର୍ତ୍ତା ସମୟରେ ଏହି ମାଛିଟି ମହାଜନଙ୍କର ନାକ ଉପରେ ବସିଥିଲା । କେତେବେଳେ ଉପରକୁ ଉଠି ଯାଉଥିଲା ତ ପୁଣି କେତେବେଳେ ତଳକୁ ବି ଖସି ଆସୁଥିଲା ।'' ପିଲାଟି ସତେଅବା ଉତ୍ତେଜିତ ହୋଇ ଉଠି ଠିଆ ହୋଇ ଯାଇଥାଏ ।

''ହଇରେ ମାଙ୍କଡ଼ ଛୁଆ, କ'ଣ ବଢ଼ି ବଢ଼ି ଭାରି କଥା କହିଯାଉଛୁ ! ଧର୍ମାବତାର, ଏଗୁଡ଼ାକ ପୂରା ମିଛ କଥା ଆଜ୍ଞା !'' ମହାଜନ ଲୋକଟା ଘୋର ପ୍ରତିବାଦ କରି ଗର୍ଜନ କରି ଉଠିଲା । ତା'ର ମୁହଁଟା ସେତେବେଳକୁ ଫୁଲିଯାଇ ଗୋଟିଏ ନାଲିରଙ୍ଗର ପାତଲଘଣ୍ଟା ବାଗିର୍ ଦେଖା ଯାଉଥାଏ । ''ମାଛିଟା ମୋଟେ ମୋ' ନାକ ଉପରେ ବସିନଥିଲା ହଜୁର; ସିଏ ତ ସେହି ଘରଭିତରର ଗୋଟିଏ ଖୁଣ୍ଟ ଉପରେ ବସିଥିଲା ।'' ଏତିକି କହି ସିଏ ହଠାତ୍ ଚୁପ୍ ହୋଇଗଲା । ଏତିକିରେ ତ ସବୁ ଧରାପଡ଼ିଯାଇଥିଲା । ନିଜକୁ ସିଏ ନିଜେ ହିଁ ଧରା ପକାଇଦେଲା । ମାତ୍ର ତୁଣ୍ଡରୁ ବାହାରି ଯାଇଥିବା କଥାଟାକୁ ସିଏ କିପରି ବା ଫେରାଇ ଆଣିଥାନ୍ତା !

ମହାଜନର କଥା ଶୁଣି ସ୍ୱୟଂ ବିଚାରପତି ମଧ୍ୟ ଖେଁ କରି ହସି ଉଠିଥିଲେ । ସେଠି ଇଜଲାସରେ ଜମା ହୋଇଥିବା ଲୋକମାନେ ମଧ୍ୟ ହସି ଉଠିଲେ । ଯେତେ ଆଶଙ୍କାପୂର୍ଣ୍ଣ ଓ ବିଷଣ୍ଣ ଭାବରେ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ପିଲାଟିର ବାପାମାଆ ବି ହସି ପକାଇଲେ ଏବଂ ଖୋଦ୍ ପିଲାଟି ଓ ଧନୀ ସାହୁକାର ସେମାନେ ବି ଆଉ ନହସି କିପରି ରହିପାରିଥାଆନ୍ତେ । ନିଜର ଗୋଟିଏ ହାତକୁ ଆପଣାର ଥନ୍ତଲ ପେଟ ଉପରେ ରଖି ବିଚାରପତି ଆର ହାତଟି ଦ୍ୱାରା ଧନୀ ବ୍ୟକ୍ତିଟି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ କରି କହିଲେ :

"ତେବେ ଏଇଠି ତ ସମସ୍ତ କଥାର ଫଇସଲା ବି ହୋଇଗଲା ବାବୁ, ତୁମ ନିଜର କଥା ହିଁ ପ୍ରମାଣ କରିଦେଲା ଯେ ତୁମେ କରଜ ଛାଡ଼ିଦେବ ବୋଲି ପିଲାଟି ଆଗରେ ନିଶ୍ଚୟ ପ୍ରତିଜ୍ଞା କରିଛ । ସେହି ଘରଭିତରେ ଆଦୌ କୌଣସି ଖୁଣ୍ଟ ଥାଉ କି ନଥାଉ, ତୁମ ଦୁହିଁଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ନିଶ୍ଚୟ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହୋଇଛି । ତେଣୁ ଅଦାଲତର ରାୟ ହେଉଛି ଯେ, ତୁମକୁ ନିଜେ କରିଥିବା ପ୍ରତିଜ୍ଞାକୁ ଅବଶ୍ୟ ରକ୍ଷା କରିବାକୁ ହେବ ।"

ଏବଂ ମୁରୁକି ମୁରୁକି ହସି ବିଚାରପତି ସେଦିନ ଉଭୟ ପକ୍ଷକୁ ବିଦା ଦେଇଥିଲେ ।

[ଭିଏଟ୍‌ନାମ]

ସତ୍ୟ ଏବଂ ମିଥ୍ୟା

ଦିନେ ଗୋଟିଏ ଛକ ଜାଗାରେ ସତ୍ୟ ଏବଂ ମିଥ୍ୟାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଭେଟ ହୋଇଯାଇଥିଲା । ସେମାନେ ପରସ୍ପରକୁ ଅଭିବାଦନ ଜଣାଇ ସାରିବା ପରେ ମିଥ୍ୟା ସତ୍ୟକୁ ତୁମ ସଂସାର କିଭଳି କ'ଣ ଚାଲିଛି ବୋଲି ପ୍ରଶ୍ନ କରିଥିଲା । ''ମୋ' ସଂସାର କିଭଳି ଚାଲିଛି ?''- ସତ୍ୟ ଉତ୍ତର ଦେଲା, ''ମୋ' ସଂସାର ବରଷକୁ ବରଷ ଖରାପ ଓ ଆହୁରି ଖରାପ ହେବାରେ ଲାଗିଛି । ମିଥ୍ୟା ଏକଥା ଶୁଣି ଅତ୍ୟନ୍ତ ସହାନୁଭୂତି ସହିତ କହିଲା; ''ହଁ, ତୁମର ଅବସ୍ଥାକୁ ମୁଁ ତୁମକୁ ଦେଖି ହିଁ ଜାଣିପାରୁଛି । ସତ୍ୟ ତା' ଦେହରେ ପିନ୍ଧିଥିବା ଛିଣ୍ଡା ମଇଳା କପଡ଼ାଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଦୃଷ୍ଟି ପକାଇ ମିଥ୍ୟା ସେକଥା କହୁଥାଏ - ''ଭାଇ ତୁମର ଦେହଟା ମଧ୍ୟ କେମିତି କେମିତି ଗନ୍ଧାଇଲା ପରି ଲାଗୁଛି !'' ''ହଁରେ ଭାଇ, ଗତ ତିନି ଦିନ ହେଲା ମୋ' ମୁହଁ ଭିତରେ କୌଣସି ଆହାର ପଡ଼ିନାହିଁ ।'' ''ମୁଁ ଯେଉଁଠାକୁ ଯେତେବେଳେ ଯାଉଛି, ଖାଲି ଅଡୁଆ ଭିତରେ ଯାଇ ପଡ଼ିଯାଉଛି; ଖାଲି ମୋ' ପାଇଁ ଯେ ସମସ୍ୟାମାନଙ୍କୁ ଡାକି ଆଣୁଛି ତା' ନୁହେଁ, ଯେଉଁ ଅଳ୍ପ କେତେଜଣ ମଣିଷ ମୋତେ ତଥାପି ଭଲ ପାଉଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ବହୁ ଅଡୁଆ ସୃଷ୍ଟି କରି ପକାଉଛି । ଏମିତି ଗୋଟିଏ ଧାରାରେ ମୋତେ ବଞ୍ଚି ହେବ ନାହିଁ ବୋଲି ମୋର ବେଳେ ବେଳେ ସନ୍ଦେହ ମଧ୍ୟ ହେଉଛି ।''

ସବୁକଥା ଶୁଣି ମିଥ୍ୟା ଜବାବ ଦେଇ କହିଥିଲା, ''ସତ୍ୟ ଭାଇ, ଏଥିପାଇଁ ଆଉ ଅନ୍ୟ କେହିହେଲେ ଦାୟୀ ନୁହନ୍ତି, ଦାୟୀ କେବଳ ତୁମେ ନିଜେ । ତୁମେ ମୋ ସହିତ ଆସ ଦେଖିବ ତୁମର ଆଉ କୌଣସି ଦୁଃଖ ରହିବ ନାହିଁ । ମୋ' ଭଳିଆ ଚକଚକ ବଢ଼ିଆ ପୋଷାକମାନ ପିନ୍ଧି ପାରିବ; ଯାହା ଖାଇବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରିବ, ତାହା ପ୍ରଚୁର ପରିମାଣରେ ମିଳିଯାଇ ପାରିବ । କିନ୍ତୁ ଗୋଟିଏ ସର୍ତ୍ତ ହେଉଛି ଯେ ତୁମେ ମୋ' କଥା ଉପରେ ତାହାର ବିରୋଧ କରି କେବେ କିଛି କହିବ ନାହିଁ ।''

ସତ୍ୟ ରାଜି ହୋଇଯାଇଥିଲା; ଅନ୍ତତଃ ଥରକ ସକାଶେ ଯିବ, ମିଥ୍ୟା ସହିତ ଭଲ କରି କିଛି ଖାଇ ତ ପାରିବ । କାରଣ, ସେତେବେଳେ ସିଏ ଏତେବେଶୀ କ୍ଷୁଧାର୍ତ୍ତ ହୋଇ ରହିଥିଲା ଯେ, ସିଧା ହୋଇ କ୍ୱଚିତ୍ ଠିଆ ହୋଇପାରୁଥିଲା । ତା'ପରେ ଦୁହେଁ ଏକାଠି

ହୋଇ ବାହାରିଲେ ଓ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ସହରରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚି ଯାଇଥିଲେ । ଭୋଜନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ସହରରେ ଥିବା ସବୁଠାରୁ ଭଲ ଓ ବଢ଼ିଆ ହୋଟେଲ୍‌ରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଗଲେ । ହୋଟେଲରେ ଲୋକମାନଙ୍କର ବଡ଼ ଭିଡ଼ । ସେଠାରେ ଜାଗାଟିଏ ଦେଖି ଖାଇ ବସିଥିଲେ । ଭଲ ଭଲ ଦ୍ରବ୍ୟକୁ ବାଛି ବାଛି ପେଟେ ପେଟେ ଖାଇଲେ । ଏମିତି ଘଣ୍ଟା ପରେ ଘଣ୍ଟା ଅତିବାହିତ ହୋଇଯିବା ପରେ ଯେତେବେଳେ ଖାଇବାକୁ ଆସିଥିବା ଲୋକମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ଅଧିକାଂଶ ଭୋଜନ ସାରି ଚାଲିଗଲେ, ସେତେବେଳେ ମିଥ୍ୟା ଖାଇବା ଟେବୁଲ ଉପରେ ନିଜ ହାତକୁ ଖୁବ୍ ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇଥିବା ପରି ବାଡ଼େଇବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲା । ଏହି ଗର୍‌ହାକ ଦୁହିଁଙ୍କର କ'ଣ ଅସୁବିଧା ହୋଇଛି ବୋଲି ଦେଖିବା ସକାଶେ ହୋଟେଲ୍‌ର ମାଲିକ ସ୍ୱୟଂ ଆସି ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚି ଯାଇଥିଲେ । କାରଣ, ନିଜର ପୋଷାକପତ୍ରରୁ ମିଥ୍ୟା ପ୍ରକୃତରେ କେଉଁ ସ୍ଥାନର ଜଣେ ଧନୀ ସମ୍ଭ୍ରାନ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପରି ଦେଖାଯାଉଥିଲା । ଗର୍‌ହାକମାନଙ୍କର କ'ଣ ଆବଶ୍ୟକ ବୋଲି ହୋଟେଲ ମାଲିକ ସେମାନଙ୍କୁ ପଚାରିଥିଲେ ।

''ଟେବୁଲ୍‌ରେ ଆମକୁ ଖାଇବା ପରଷୁଥିବା ତୁମ ବ୍ୟକ୍ତିଟିକୁ ଗୋଟିଏ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣମୁଦ୍ରା ଦେଇ ବାକୀ ରେଜା ପଇସା ପାଇବାକୁ ମୋତେ ଆଉ କେତେ ସମୟ ଅପେକ୍ଷା କରିବାକୁ ହେବ ଆଜ୍ଞା କହିଲେ ?'' ମିଥ୍ୟା କେଡ଼େ ବଡ଼ ପାଟି କରି କହିଲା । ହୋଟେଲମାଲିକ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ପରିଚାରକଟିକୁ ସେଠାକୁ ଡକାଇ ଆଣିଥିଲେ । ପରିଚାରକ ବିଚରା ଉତ୍ତର ଦେଇ କହିଲା, ''ଆଜ୍ଞା, ଏ ବାବୁ ତ ମୋତେ ଆଦୌ କୌଣସି ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣମୁଦ୍ରା ଦେଇନାହାନ୍ତି ।'' ଏହାପରେ ମିଥ୍ୟାର କ୍ରୋଧକୁ ଆଉ ଦେଖିବ କିଏ । ସିଏ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଗର୍ଜନ ତର୍ଜନ କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲେ । ଏଡ଼େ ବଡ଼ ଏହି ହୋଟେଲରେ ଗର୍‌ହାକମାନଙ୍କୁ ଏହିପରି ତସ୍କରଙ୍କ ହାବୁଡ଼ରେ ପଡ଼ିବାକୁ ହେବ ବୋଲି ସିଏ କେବେହେଲେ ବିଶ୍ୱାସ କରିନଥିଲେ । ଏଠାକୁ ଗର୍‌ହାକମାନେ ଖାଇବାକୁ ଆସିବେ ନା ଚୋରଙ୍କଦ୍ୱାରା ଠକି ହେବାକୁ ଆସିବେ । ତେଣୁ, ଆଉ ଥରେ କେତେବେଳେ ହୋଟେଲ୍‌ରେ ଖାଇବା ପାଇଁ ମନ କଲାବେଳେ ଏହି ଘଟଣାଟିକୁ ସିଏ ଅବଶ୍ୟ ମନେ ରଖିବେ । ଏହିପରି ତାଙ୍କ ପାଟିରୁ କେତେ କ'ଣ କଥା ବାହାରି ଯାଉଥାଏ । ପ୍ରଚଣ୍ଡ ଭାବରେ ତମ ତମ ହୋଇ ସିଏ ନିଜ ପକେଟରୁ ଗୋଟିଏ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣମୁଦ୍ରା ବାହାର କରି ହୋଟେଲମାଲିକଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଫିଙ୍ଗିଦେଲେ । ''ଏଇ ନିଅନ୍ତୁ ଆପଣଙ୍କର ପଇସା ଓ ମୋ' ରେଜାତକ ଶୀଘ୍ର ଆଣି ଦିଅନ୍ତୁ ।''

ଏମିତି ଗୋଟିଏ ଘଟଣା ଘଟିଲେ ହୋଟେଲ୍‌ର ବଦନାମ ହୋଇଯିବା ହିଁ ସାର ହେବ । ତେଣୁ ମାଲିକ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣମୁଦ୍ରାଟିକୁ ନେବାର କୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନ ହିଁ ନଥିଲା । ତେଣୁ

ସେ ଆଉ ବିଳମ୍ବ ନକରି ରେଜା ପଇସାତକ ନିଜ ପାଖରୁ କାଢ଼ି ଗର୍‌ହାକ ମହାଶୟଙ୍କୁ ଆଣି ଦେଇଦେଲେ । ପରିଚାରକଟିର କାନ ମୋଡ଼ିଦେଲେ । ସିଏ ଏମିତି ଭୋଳାନାଥଙ୍କ ପରି ମୁଦ୍ରାଟି ନେଇଛି ବୋଲି ଠିକ୍ ଭାବରେ ମନେରଖି ପାରିଲା ନାହିଁ କାହିଁକି କେଜାଣି ? ପରିଚାରକଟି ଭୋ ଭୋ ହୋଇ କାନ୍ଦିବାରେ ଲାଗିଥାଏ ଏବଂ ସିଏ କୌଣସି ମୁଦ୍ରା ପ୍ରକୃତରେ ନେଇନାହିଁ ବୋଲି ପ୍ରତିବାଦ କରି କହୁଥାଏ । କିନ୍ତୁ ତା' କଥାକୁ କିଏ କାହିଁକି ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତା ? ସିଏ କେବଳ ଦୀର୍ଘନିଃଶ୍ୱାସ ପକାଇ କହୁଥାଏ, "ହାୟ ହାୟ କେଡ଼େ ଦୁଃଖୀ ତୁ ସତ୍ୟରେ, ତୁ କୁଆଡ଼େ ଚାଲିଗଲୁରେ ? ତୁଁ କ'ଣ ସତକୁ ସତ ଏହି ପୃଥିବୀ ଛାଡ଼ି ଚାଲିଗଲୁ ।"

"ନାଇଁ ନାଇଁ, ମୁଁ ଏଇଠି ଅଛି ।" ଯେମିତି କେହି ଶୁଣି ନପାରିବେ, ସତ୍ୟ ଦାନ୍ତକୁ ଚିପି ଚିପି ସେହି କଥାର ଉତ୍ତର ଦେଇଥିଲା । "ମାତ୍ର ତିନିଦିନ ହେଲା ମୁଁ

କିଛି ଖାଇନଥିଲି ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଁ ହୁଏତ ଆଦୌ କିଛି କହିପାରିବି ନାହିଁ । ମୋ ପାଟିକୁ ବନ୍ଦ କରି ଦିଆଯାଇଛି, ତେଣୁ ତୋତେ ବର୍ତ୍ତମାନ ନିଜକୁ ହିଁ ଉଚିତ ପ୍ରତିକାରଟିକୁ ଆବିଷ୍କାର କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।''

ସେମାନେ ହୋଟେଲ୍ ଭିତରୁ ବାହାରକୁ ଆସିଲେ । ମିଥ୍ୟା ସେଉଠୁ ଠୋ' ଠୋ' ହସିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା ଏବଂ ସତ୍ୟକୁ କହିଥିଲା, ''ଦେଖିଲଟି ଭାଇ, ମୁଁ କେଡ଼େ ଚଞ୍ଚଳ ନିଜ ମୁଣ୍ଡରୁ କେତେ କଥା ବାହାର କରିଦେଇ ପାରୁଛି ।''

ସତ୍ୟ ଉତ୍ତର ଦେଇଥିଲା, ''ହଁ ଦେଖିଲି, କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଭୋକରେ ମରିଯିବି ପଛକେ, କିନ୍ତୁ ତୁମେ କରି ପାରୁଥିବା କାମଗୁଡ଼ିକୁ ମୋଟେ କରିପାରିବି ନାହିଁ ।'' ତା'ପରେ ସେମାନେ ସବୁଦିନ ପାଇଁ ଅଲଗା ହୋଇ ଯାଇଥିଲେ ।

[ଗ୍ରୀସ୍]

କମ୍ବଳରୁ ଅଧେ

ପୁଅ ବାହା ହୋଇ ସାରିଥାଏ । ଇତି ମଧ୍ୟରେ ତା'ର ବି ଗୋଟିଏ ପୁଅ ହୋଇ ସାରିଥାଏ । ପୁଅଟି ଅତି ସାନ, ଦୋଳିରେ ଶୋଇ ଖେଳୁଥାଏ । ବାପା ବୁଢ଼ା ହୋଇ ସାରିଲାଣି । ଏହି ସଂସାରଟିକୁ ସିଏ ସିନା ଦିନେ ନିଜ ହାତରେ ଗଢ଼ିଥିଲା । କେତେ ମେହେନତ କରି ସବୁ ଖଞ୍ଜି ରଖିଥିଲା । ମାତ୍ର ସେ ଆଉ କୌଣସି କାମକୁ ପାରୁନାହିଁ । ଅଧିକାଂଶ ସମୟ ମେଞ୍ଚାଟିଏ ହୋଇ ବସି ରହୁଛି । ହଁ, ଖାଇବା ବେଳେ ଖାଇ ଦେଉଛି ଏବଂ ଦିନଯାକ ବସି ଖାଲି ଚିଲମ ଟାଣୁଛି । ପୁଅ ଆଖର ଭାବିବାକୁ ଆରମ୍ଭ ବି କରିଦେଲା ଯେ ଏପରି ନିକମା ମଣିଷଟାକୁ ଖାଇବାକୁ ଦେଇ ଆଉ ମୋଟେ କିଛି ଲାଭ ନାହିଁ । ସିଏ ଯାଉ; ପରିଚିତ ଭାଷାରେ କହିଲେ, ତା' ରାସ୍ତା ସିଏ ନିଜେ ଦେଖୁ ।

ପୁଅ ଏହିସବୁ କଥା ମନେ ମନେ କହୁଥିବା ସମୟରେ ତା' ନିଜର ଛୁଆପୁଅଟି ଦୋଳିରେ ଚେଇଁଥାଏ । ତା' ନିଜ ଭାରିଯା ମଧ୍ୟ ସ୍ୱାମୀ ମନ ଭିତରେ ଏପରି କଥା ଭାବିଲେଣି ଜାଣି ବୁଢ଼ା ବାପଟି ପ୍ରତି ଏଭଳି ନିର୍ଦ୍ଦୟ ନହେବା ନିମନ୍ତେ ତାକୁ ବୁଝାଇବାରେ ଲାଗିଥାଏ । ମାତ୍ର ସ୍ୱାମୀ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ରାଜୀ ହେଉନଥାଏ । ଶେଷକୁ ଏପରି ହେଲା ଯେ ବୁଢ଼ା ଘରୁ ବାହାରିଯିବ ଓ ନିଜ ବାଟ ନିଜେ ଦେଖିବ ବୋଲି ସ୍ଥିର ହୋଇଗଲା । ନମାନିବାକୁ ବି ବୁଢ଼ାର କି ଚାରା ରହିଥିଲା ? ଶେଷକୁ ସ୍ତ୍ରୀ'ର ଏହି କଥାରେ ସ୍ୱାମୀ ମଧ୍ୟ ରାଜୀ ହେଲା ଯେ, ତା' ବାପ ଘରୁ ଗଲାବେଳେ ଗୋଟିଏ କମ୍ବଳ ଅବଶ୍ୟ ନେଇଯିବ ।

''ଆମେ ତାଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ ପୂରା କମ୍ବଳ ଦେବା ।''- ସ୍ତ୍ରୀ କହିଥିଲା ।

ପୁଅ ମୋଟେ ସେପରି ଭାବୁନଥିଲା । କମ୍ବଳରୁ ଅଧେ କାଟି କରି ଦେଲେ ତ ହେବ; ଏହି କଥାଟିକୁ ଅଧିକ ଉଚିତ ବୋଲି ବିଚାରୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସିଏ ତଥାପି ସ୍ତ୍ରୀ କଥାରେ ଅମଙ୍ଗ ହେଲାନାହିଁ । ''ହଉ, ଆମେ ଗୋଟାଏ ପୂରା କମ୍ବଳ ଦେବା ।''- ସ୍ତ୍ରୀ'କୁ କହିଲା ।

ଏକଥା ଶୁଣି ଦୋଳିରେ ଥିବା ଛୁଆଟି କହିଲା, ''ନାଇଁ ନାଇଁ, ତୁମେ ସେକଥା ମୋଟେ କର ନାହିଁ ବାପା । ତୁମେ ବୁଢ଼ାକୁ କମ୍ବଳରୁ ଅଧେ ଦିଅ । ଆର ଅଧଟିକୁ ଘରେ ଜାଗ୍ରତରେ ରଖି ଦେଇଥାଅ । ତୁମକୁ ଯେତେବେଳେ ଘର ଛାଡ଼ି ରାସ୍ତାକୁ ଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ, ସେତେବେଳେ ତୁମକୁ ଦେବା ସକାଶେ ଏହି ଅନ୍ୟ ଖଣ୍ଡଟି ଅବଶ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକ ହେବ ! ସେତେବେଳେ ଏହି ସାଇତା ହୋଇ ରହିଥିବା ଖଣ୍ଡଟି ମୋ'ର ମଧ୍ୟ କାମରେ ଆସିବ ।''

ଛୁଆଟି କଥା କହି ଶିଖି ନଥିଲା । ତଥାପି ତା'ର ମୁହଁରୁ ଏହି କଥାଗୁଡ଼ିକ ବାହାରି ଆସିଲା । ଏହା ଫଳରେ ବୁଢ଼ାଟିକୁ ଆଉ ରାସ୍ତାକୁ ଯିବାକୁ ପଡ଼ିଲା ନାହିଁ । ତା' ପୁଅଟି ସବୁ ବୁଝି ନେଇଥିଲା । ତା' ନିଜ ଛୁଆଟା ଏହି ସମୟରୁ ହିଁ ତା' ବିଷୟରେ କ'ଣ ସବୁ ଭାବି ସାରିଲାଣି, ଛୁଆଟିର କଥାରୁ ତାକୁ ତାହାର ସଙ୍କେତ ବେଶ୍ ମିଳିଗଲା । ତେଣୁ ବୁଢ଼ାର ବି ଘରୁ ବାହାରି ନିଜ ରାସ୍ତା ଦେଖିବା ସେତିକିରେ ରହିଲା ।

[ଆୟର୍ଲାଣ୍ଡ]

ବୁଢ଼ା ଓ ବୁଢ଼ାର ନାତି

ଥରେ ଗୋଟିଏ ବୁଢ଼ା ବାସ କରୁଥିଲା; ସିଏ ପ୍ରକୃତରେ ଭାରି ବୁଢ଼ା ହୋଇଯାଇଥିଲା । ଆଖିକୁ ପ୍ରାୟ କିଛି ସଫା ହୋଇ ଦେଖା ଯାଉନଥିଲା, କାନକୁ ଶୁଭୁ ବି ନଥିଲା । ଗୋଡ଼ର ଆଣ୍ଠୁ-ଦୁଇଟା ଗୋଟାଏ ଆରଟା ସହିତ ସିଏ ଚାଲିବା ସମୟରେ ଠକ ଠକ ହୋଇ ବାଜୁଥିଲେ ଏବଂ ସେମାନେ ଖାଇବା ସମୟରେ ସିଏ କ୍ୱଚିତ୍ ଖାଇବା ଚାମଚଟିକୁ ଠିକଣା ଭାବରେ ଧରି ବି ରଖି ପାରୁଥିଲା । କେତେବେଳେ ଖାଇବାର ଦ୍ରବ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଟେବୁଲ ଉପରେ ପଡ଼ିଥିବା କନା ଉପରେ ପଡ଼ି କନାକୁ ଅସନା କରି ଦେଉଥିଲେ ବି ଆଉ କେତେବେଳେ ତା' ପାଟିରୁ ବାହାରକୁ ବାହାରି ବି ଆସୁଥିଲେ । ସାଙ୍ଗରେ ବସି ଖାଉଥିବା ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ପ୍ରକୃତରେ ଭାରି ଅସନା ଲାଗିବ ହିଁ ଲାଗିବ । ଏସବୁ ବାରମ୍ବାର ଦେଖି ଦେଖି ବୁଢ଼ାର ପୁଅ ଓ ବୋହୂ ମଧ କ୍ରମେ ଭାରି ବିରକ୍ତ ହୋଇଗଲେ । ତା'ପରେ ବିଚରା ବୁଢ଼ାକୁ ଟେବୁଲରେ ସମସ୍ତଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ନବସି ଚୂଲୀ ପାଖରେ ଥିବା ଗୋଟାଏ କଣରେ ଅଲଗା ହୋଇ ବସି ଖାଇବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା । ସେଠାରେ ତାକୁ ଗୋଟିଏ ମାଟିପାତ୍ରରେ ତା'ର ଖାଇବା ବାଢ଼ି ଦିଆଯାଉଥିଲା, ସେହି ଖାଦ୍ୟ-ଦ୍ରବ୍ୟ ଅନେକ ସମୟରେ ତା' ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟବି ହେଉନଥିଲା । ବିଚରା ବୁଢ଼ାଟି ଢଳ ଢଳ ଲୁହ ଆଖିରେ ଟେବୁଲ ଆଡ଼କୁ ଅନାଇ ରହୁଥାଏ ଏବଂ କେତେ କ'ଣ ଭାବିବାରେ ଲାଗିଥାଏ । ଦିନେ ଏପରି ମଧ ହେଲା ଯେ, ଖାଉଥିବା ପାତ୍ରଟିକୁ ସିଏ ହାତ ମଜବୁତ କରି ଧରି ନପାରିବାରୁ ସେଇଟି ହାତରୁ ଖସିଗଲା ଓ ତଳେ ପଡ଼ି ଭାଙ୍ଗି ଯାଇଥିଲା । ବୋହୂ ରାଗରେ ନିଆଁ ହୋଇ ବୁଢ଼ା ଶ୍ୱଶୁର ଉପରେ ଗାଳି ବର୍ଷଣ କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲା । ବୁଢ଼ାଟି ଖାଲି ଅତି ଦୁଃଖରେ ଦୀର୍ଘନିଃଶ୍ୱାସ ହିଁ ପକାଇବାରେ ଲାଗିଥାଏ । ସିଏ ଆଉ ଅଧିକ କ'ଣ ବା କରିପାରନ୍ତା ? ତେଣୁ ପୁଅବୋହୂ ଠିକ୍ କରିଥିଲେ ଯେ ଏଣିକି ଅଳ୍ପ ପଇସାରେ ବୁଢ଼ା ସକାଶେ ଗୋଟିଏ କାଠ ତିଆରି ପାତ୍ର କିଣି ଅଣାଯିବ ଯେ ତଳେ ପଡ଼ିଗଲେ ମଧ ଭାଙ୍ଗିବ ନାହିଁ । ବୁଢ଼ାକୁ ସେଇଥିରେ ଖାଇବାକୁ ଦିଆଯିବ ।

ଏହାପରେ ଦିନେ ସ୍ୱାମୀ ସ୍ତ୍ରୀ ଏକାଠି ବସି କଥା ହେଉଛନ୍ତି, ଏହି ସମୟରେ ସେମାନଙ୍କର ଚାରିବର୍ଷର ପୁଅଟି ଆସି ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିଗଲା । ତଳୁ କେତେଖଣ୍ଡ ଟୁକୁଡ଼ା କାଠକୁ ଗୋଟାଇ ଆଣି ଛୁଆଟି ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଯୋଡ଼ି କ'ଣଟିଏ ତିଆରି କରିବାରେ ଲାଗିଥାଏ । ''ତୁ କ'ଣ କରୁଚୁରେ !''— ବାପ ପଚାରିବାରୁ ଉତ୍ତର ଦେଲା : ''ଏଗୁଡ଼ିକୁ ଏକାଠି ଯୋଡ଼ି ମୁଁ ଗୋଟିଏ ପାତ୍ର ତିଆରି କରିବି; କାରଣ, ମୋ' ବାପା ଆଉ ମାଆ ଯେତେବେଳେ ବୁଢ଼ା ହୋଇ ଯାଇଥିବେ ଓ ମୁଁ ମଧ ବଡ଼ ହୋଇଯାଇଥିବି, ସେତେବେଳେ ସେମାନଙ୍କୁ ମୁଁ ଏଇଥିରେ ହିଁ ଯାହାକିଛି ଖାଇବାକୁ ଦେବି ।''

ପୁଅ ଓ ତା' ଭାରିଯା ସେକଥା ଶୁଣି ପରସ୍ପର ଆଡ଼କୁ କିଛି ସମୟ ଅନାଇ ରହିଥିଲେ ଏବଂ ତା'ପରେ କଇଁ କଇଁ ହୋଇ କାନ୍ଦିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲେ । ତା'ପରେ ସେମାନେ ବାପାବୁଢ଼ାକୁ ପୁଣି ଖାଇବା ଟେବୁଲ ପାଖକୁ ଡାକି ନେଇ ଯାଇଥିଲେ । ସେହିଦିନଠାରୁ ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ସେହିଠାରେ ହିଁ ଏକାଠି ବସି ଖାଇଲେ ଏବଂ କେତେବେଳେ ଟେବୁଲ ଉପରେ କିଛି ଖାଇବା ପଦାର୍ଥ ପଡ଼ିଗଲେ ମଧ ପୁଅ ଓ ବୋହୂ ବୁଢ଼ାକୁ ଆଦୌ କିଛି କହିନଥିଲେ ।

[ଜର୍ମାନୀ]

✿ ✿ ✿

ସବୁଠାରୁ ମଧୁର ସଂଗୀତ

ପାରସ୍ୟ ଦେଶର ଶାହ ଆବ୍‌ବାସ୍ ଖୁବ୍ ବୁଦ୍ଧିମାନ୍ ଏବଂ ପଣ୍ଡିତ ବ୍ୟକ୍ତି ଥିଲେ ଓ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା କଲାବେଳେ ନାନା କାହାଣୀର ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ଦେଇ କହୁଥିଲେ, ତାଙ୍କ ମନ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ମିର୍ଜା ଜାକି ଏପରି ଜଣେ ମନ୍ତ୍ରୀ ଥିଲେ ଯିଏକି ସେହି କାହାଣୀଗୁଡ଼ିକର ଅର୍ଥକୁ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ଭଲ ଭାବରେ ବୁଝି ପାରୁଥିଲେ ।

ଦିନେ ଶାହ ନିଜ ମନ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କ ସହିତ ଦରବାରରେ ବସିଥିଲେ,— ଏହି ପୃଥିବୀର ଚାଲିଚଳଣ ବିଷୟରେ ନାନା କଥାର ଆଲୋଚନା ହେଉଥିଲା । ତା'ପରେ ଶାହ ମନ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ, "କେଉଁ ସଙ୍ଗୀତକୁ ପୃଥିବୀରେ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ମଧୁର ବୋଲି କୁହାଯିବ ?"

ଜଣେ ମନ୍ତ୍ରୀ ଉତ୍ତର ଦେଲେ, "ବଇଁଶୀର ସଂଗୀତକୁ ।"

ସେଥିରେ ସମ୍ମତ ହୋଇ ନପାରି ଆଉ ଜଣେ ମନ୍ତ୍ରୀ ତା'ପରେ କହିଲେ, "ନାହିଁ ସମ୍ରାଟ, ବୀଣାର ସ୍ୱରଟି ହିଁ କାନକୁ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ମଧୁର ମନେ ହୋଇଥାଏ ।"

ଜଣେ ତୃତୀୟ ମନ୍ତ୍ରୀ ମତ ଦେଲେ : "ନାଇଁ ନାଇଁ, ବଇଁଶୀ ନୁହେଁ ବା ବୀଣା ବି ନୁହେଁ, ଗୋଟିଏ ବେହେଲା ସ୍ୱର ସହିତ କେହି ସମକକ୍ଷ ହୋଇ ପାରିବେ ନାହିଁ ।"

ଏହିପରି ଭାବରେ ଏକ ତୀବ୍ର ମତଭେଦ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଯାଇଥିଲା ।

ମିର୍ଜା ଜାକି ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କେବଳ ନୀରବ ହୋଇ ବସିଥାଆନ୍ତି । କାହାରି ମତ ଉପରେ କିଛି କହି ନଥା'ନ୍ତି । ଏହିପରି କିଛି ଦିନ ବିତି ଯିବାପରେ ମିର୍ଜା ଜାକି ଗୋଟିଏ ଭୋଜୀର ଆୟୋଜନ କଲେ ଏବଂ ସେହି ଭୋଜୀକୁ ସିଏ ଶାହ ତଥା ରାଜ୍ୟ ଶାସକମାନଙ୍କୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରିଥିଲେ । ସେଠାକୁ ଅତିଥିମାନଙ୍କର ଚିତ୍ତବିନୋଦନ ଲାଗି କେତେ କେତେ ବାଦକ ଓ ଗାୟକ ମଧ୍ୟ ହକରା ହୋଇ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ । ସେମାନେ ଚମତ୍କାର ଗୀତମାନ ଗାଇଲେ, ବିବିଧ ବାଦ୍ୟଯନ୍ତ୍ର ବଜାଇଲେ । ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଶୁଣି ଅତିଥିମାନେ ମୁଗ୍ଧ ହୋଇଯାଇଥିଲେ । ମାତ୍ର, ସବୁ ତ ହେଲା, ଅତିଥିମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଟେବୁଲ ଉପରେ କୌଣସି ଖାଦ୍ୟ-ଦ୍ରବ୍ୟ ରଖାଯାଇନଥିଲା । ଅତିଥିମାନଙ୍କୁ

କ୍ରମେ ଭାରି ବିଚିତ୍ର ବୋଧ ହେଉଥାଏ । ଖାଇବା ଏବଂ ପିଇବାର କିଛି ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ହୋଇନାହିଁ, ଭୋକରେ ପେଟ ଜଳିଲାଣି, ଇଏ ପୁଣି କେଉଁ ପରି ଭୋଜୀ ! ଦେଶରେ ତ ଏଭଳି ଭୋଜୀ କେବେ ହୁଏ ନାହିଁ, ଯେଉଁଠି ଖାଦ୍ୟର ବରାଦ କିଛି ନଥାଏ । ଅତିଥିମାନେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ସନ୍ତୋଷ ହେବା ପରେ ମଧ୍ୟ ତଥାପି କେତେ ନା କେତେ

ଖାଦ୍ୟପଦାର୍ଥ ଟେବୁଲ ଉପରେ ଜମା ହୋଇ ରହିଥାଏ । ତା'ପଛକୁ ତା' ପଛକୁ ହୋଇ ତମ୍ୱା ପାତ୍ରମାନଙ୍କରେ ମାଂସ ଓ ଭାତ ବରାଦ ହୋଇ ଆସି ପହଞ୍ଚି ଯାଉଥାଏ । ଏଠି ଏପରି ଅନ୍ୟପ୍ରକାରେ କିପରି ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ହେଲା କେଜାଣି ? ପେଟ ଭୋକରେ କଳ କଳ ତାକିଲାଣି, ଅଥଚ ଖାଇବା ପାଇଁ କିଛି ନାହିଁ ! ମୁହଁ ଖୋଲି ଏସବୁ କଥା କ'ଣ ବୋଲି ପଚାରିବାକୁ ବି ଖୁବ୍ ଅଡୁଆ ଲାଗୁଥାଏ । ତେଣୁ ଅତିଥିମାନଙ୍କୁ ବଡ଼ ଦୁର୍ଗତି ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରାୟ ଅଧରାତି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବସି ରହିବାକୁ ହୋଇଥିଲା । ତା'ପରେ ଯାଇ ମିର୍ଜା ଜାକି ପ୍ରଧାନ ପରିକରକୁ ଇସାରା ଦେଲେ ଓ ସିଏ ରନ୍ଧା ଦ୍ରବ୍ୟ ରହିଥିବା ପାତ୍ରଟିଏ ଧରି ସେହି ପ୍ରକୋଷ୍ଠଟି ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରବେଶ କଲା । ଆଗରୁ ଶାହ କହିଥିବା ମୁତାବକ ସେ ପାତ୍ରଟିର ଘୋଡ଼ଣିକୁ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ଡଙ୍କି ଦେଇ ବଜାଇବାରେ ଲାଗିଥାଏ । ଅତିଥିମାନେ ସତେଅବା ଏକାବେଳେକେ ଅସମ୍ଭାଳ ହୋଇ ଉଠିଥିଲେ ।

ଡଙ୍କି ଶବ୍ଦ ଶୁଣିବା ପରେ ଯାଇ ସେମାନଙ୍କ ମନରେ କିଛି ଭରସା ପଶିଥିଲା ଏବଂ ଶାହଙ୍କ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଉଚିତ ମୁହୂର୍ତ୍ତଟି ଆସି ପହଞ୍ଚି ଯାଇଥିଲା । ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କରି ଶାହ କହିଲେ, "ଜଣେ ମଣିଷ ଭୋକିଲା ହୋଇ ରହିଥିବ ଓ ଖାଦ୍ୟ ମହଜୁଦ ହୋଇ ରହିଥିବା ବାସନରୁ ସେତିକିବେଳେ ଟିଣ୍ ଟିଣ୍ ସଂଗୀତ ବାଜି ଉଠିବ — ତାହାହିଁ ହେଉଛି ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ମଧୁର ଲାଗୁଥିବା ସଂଗୀତ ।"

[ଆଫଗାନିସ୍ତାନ]

ସିଲ୍‌ମାଛର ଚମଡ଼ା

ଆମ ଦେଶର ପୂର୍ବାଞ୍ଚଳରେ ବାସ କରୁଥିବା ଜଣେ ଲୋକ ସମୁଦ୍ର କୂଳରେ ଅବସ୍ଥିତ ପାହାଡ଼ିଆ ଅଞ୍ଚଳରେ ଦିନେ ପାଦରେ ଚାଲି ଚାଲି ଯାଉଥିଲା । ସେତେବେଳେ ପୂରା ବଡ଼ିସକାଳ, ଜନପ୍ରାଣୀ କେହିହେଲେ ବିଛଣାରୁ ଉଠି ନଥାନ୍ତି । ଏମିତି ଚାଲୁ ଚାଲୁ ଲୋକଟି ଗୋଟିଏ ଗୁମ୍ଫାର ଦ୍ୱାର ଦେଶରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଥିଲା । ଗୁମ୍ଫା ଭିତରେ କେଉଁଠି ବହୁତ ଲୋକ ମିଶି ନାଚି ଗୀତ ଗାଇ ଆନନ୍ଦ-ଉତ୍ସବ କରୁଥିବାର ଶବ୍ଦ ଆସି ବାଜିବାରୁ ସିଏ ଭାରି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ମାତ୍ର ଗୁମ୍ଫା ବାହାରେ ସିଲ୍‌ମାଛମାନଙ୍କର ବହୁତ ଚମଡ଼ା ପଡ଼ି ରହିଥିଲା । ସେଥିରୁ ଗୋଟିଏ ଚମଡ଼ାକୁ ଉଠାଇ ସିଏ ଘରକୁ ନେଇ ଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଘରେ ସେଇଟିକୁ ଗୋଟିଏ ସିନ୍ଦୂକ ଭିତରେ ବନ୍ଦ କରି ରଖିଦେଲା । ସେହି ଦିନ କେତେ ଘଣ୍ଟା ପରେ ମଧ୍ୟ ସିଏ ଆଉଥରେ ସେହି ଗୁମ୍ଫାମୁହଁକୁ ଯାଇଥିଲା । ଦେଖିଲା, ଗୋଟିଏ ଭାରି ସୁନ୍ଦରୀ ଝିଅଟିଏ ସେଠାରେ ବସିରହିଛି; ଦେହରେ ବସ୍ତ୍ର ବୋଲି ଆଦୌ କିଛି ନଥିଲା ଓ ସିଏ ଭାରି ବିକଳ ହୋଇ କାନ୍ଦିବାରେ ଲାଗିଥିଲା । ପ୍ରକୃତ କଥା ହେଉଛି ଯେ ଏହି ଝିଅଟି ସତକୁ ସତ ଗୋଟିଏ ସିଲ୍‌ମାଛ ହିଁ ଥିଲା, ଯାହାର ଚମଡ଼ାକୁ ଲୋକଟି ସେଦିନ ସକାଳେ ଗୁମ୍ଫା ବାହାରୁ ଉଠାଇ ନିଜ ଘରକୁ ନେଇ ଯାଇଥିଲା । ଝିଅଟିକୁ ସିଏ ପିନ୍ଧିବା ଲାଗି କିଛି ଲୁଗାପଟା ଦେଲା, ତାକୁ ବହୁତ କଥା କହି ଶାନ୍ତ କଲା ଏବଂ ତାକୁ ସାଙ୍ଗରେ ନିଜ ଘରକୁ ମଧ୍ୟ ନେଇ ଯାଇଥିଲା । ଝିଅଟି ମଧ୍ୟ କ୍ରମେ ଲୋକଟିକୁ ଖୁବ୍ ଭଲ ପାଇଲା ସତ; ମାତ୍ର ଅନ୍ୟ ଲୋକମାନଙ୍କ ସହିତ ତା'ର ମୋଟେ ସେପରି ଭଲ ପଡୁନଥାଏ । ତେଣୁ, ଅଧିକାଂଶ ସମୟରେ ସିଏ ଏକୁଟିଆ ବସି ସମୁଦ୍ର ଆଡ଼କୁ ଅନାଇ ରହୁଥିଲା ।

କିଛିଦିନ ଅନ୍ତେ ଲୋକଟିର ବିଭାଘର ମଧ୍ୟ ସେହି ଝିଅଟି ସହିତ ହୋଇଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସେମାନେ ପରସ୍ପରକୁ ପାଇ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଖୁସୀ ହୋଇ ରହିବାକୁ ଲାଗିଲେ । କେତୋଟି ପିଲାଙ୍କର ପିତାମାତା ମଧ୍ୟ ହେଲେ । ମାତ୍ର ଲୋକଟି ଏକଦା ସମୁଦ୍ର କୂଳରୁ ଆଣିଥିବା ସିଲ୍‌ଚମଡ଼ାଟିକୁ ସିନ୍ଦୂକ ଭିତରେ ଚାବି ପକାଇ ରଖିଥାଏ । ସିଏ ଯେତେବେଳେ ଯୁଆଡ଼େ ଗଲେ ଚାବିଟିକୁ ସର୍ବଦା ନିଜ ପାଖରେ ରଖିଥାଏ । ମାତ୍ର,

ସେହିପରି ଗୁର୍ଦ୍ଧୁ ବର୍ଷ କଟିଗଲା ପରେ ଏପରି ହେଲା ଯେ ଦିନେ ମାଛ ମାରିଗଲାବେଳେ ସିଏ ଚାବିଟିକୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେବାକୁ ପାସୋରିବେଲା । ଚାବିଟିକୁ ଘରେ ବିଛଣା ଉପରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ତକିଆ ତଳେ ଛାଡ଼ିଦେଇ ଯାଇଥିଲା । ଆଉ କେହି କେହି କହନ୍ତି ଯେ ଲୋକଟି ଘରର ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ ବଡ଼ଦିନ ଉପଲକ୍ଷ୍ୟରେ ପ୍ରକୃତରେ ଗୀର୍ଜାକୁ ହିଁ ଯାଇଥିଲା । ତା' ସ୍ତ୍ରୀର ଦେହ ଭଲ ଲାଗୁନଥିବାରୁ ସିଏ ଏକୁଟିଆ ଘରେ ରହିଥାଏ । ଗୀର୍ଜା ଯିବା ପାଇଁ ନିଜର ବିଶେଷ କପଡ଼ା ପିନ୍ଧିଲାବେଳେ ଚାବିଟି ଭୁଲବଶତଃ ତା'ର ସବୁଦିନର ପୋଷାକରେ ରହିଯାଇଥିଲା । ମାତ୍ର ପ୍ରକୃତ କଥା ଯାହା ହୋଇଥାଉ ପଛକେ, ଲୋକଟି ଯେତେବେଳେ ପୁନର୍ବାର ଘରକୁ ଫେରିଲା, ସେତେବେଳେ ସିନ୍ଦୁକଟି ମେଲା ପଡ଼ିଥିବାର ଦେଖିଥିଲା । ଘରେ ତା' ସ୍ତ୍ରୀ ନଥିଲା । ସିନ୍ଦୁକରେ ସେହି ଚମଡ଼ାଟି ମଧ୍ୟ ନଥିଲା । ସ୍ତ୍ରୀଟି ଚାବିଟି ପାଇ ନିଶ୍ଚୟ ବାକ୍ସଟିକୁ ଖୋଲିଥିବ ଓ ତା' ଭିତରେ ଚମଡ଼ାଟିକୁ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଥିବ । ତା'ପରେ ସେ ଆଉ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ଲୋଭ ସମ୍ଭାଳି ପାରିନଥିବ ଓ ନିଜ କୁଟୁମ୍ବଙ୍କଠାରୁ ବିଦାୟ ନେଇ ଚମଡ଼ାଟିକୁ ପିନ୍ଧି ସମୁଦ୍ର ଭିତରକୁ ଡେଇଁ ପଡ଼ିଥିବ ।

ସମୁଦ୍ର ଭିତରକୁ ଡେଇଁ ସିଲ୍‌ମାଛଟିଏ ହୋଇଯିବା ପୂର୍ବରୁ, ଲୋକମାନେ କହନ୍ତି ଯେ, ଝିଅଟି ଗୁଣୁଗୁଣୁ ହୋଇ ଏହି ଗୀତଟିକୁ ଗାଇଥିଲା :

ହାୟରେ ମୋ' ଭାଗ୍ୟ - ମୋ' ଭାଗ୍ୟ
ଏଣେ ସ୍ଥଳଭାଗରେ ମୋ'ର ସାତଟି ଛୁଆ,
ତେଣେ ସମୁଦ୍ର ଭିତରେ ମଧ୍ୟ ସାତଟି !

ଏହି ଘଟଣାଟି ଘଟିବା ପରେ ଲୋକଟି ଏକାବେଳକେ ମର୍ମାହତ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲା । ଏହାପରେ ସିଏ ଯେତେ ଦିନ ଡଙ୍ଗାରେ ବସି ସମୁଦ୍ର ଭିତରକୁ ଯାଇଥିଲା, ସେତେ ଥର ଗୋଟିଏ ସିଲ୍‌ମାଛ ଅନେକ ସମୟରେ ଆସି ତା' ଡଙ୍ଗା ଚାରିପାଖରେ ପହଁରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଦେଉଥିଲା । ମନେ ହେଉଥିଲା, ସତେ ଯେପରି ତା' ଆଖିରୁ ଧାର ଧାର ଲୁହ ମଧ୍ୟ ବୋହି ଯାଉଥିଲା । ସେହିଦିନଠାରୁ ତା' ଜାଲରେ ମଧ୍ୟ ସବୁବେଳେ ବହୁତ ମାଛ ପଡ଼ିଲେ ଏବଂ ତା' ପାଇଁ ଭଲି ଭଲି ମୂଲ୍ୟବାନ୍ ଦ୍ରବ୍ୟ ମଧ୍ୟ ସମୁଦ୍ର ଭିତରୁ ଭାସି ଆସି କୂଳରେ ଲାଗି ଯାଉଥିଲେ । ଲୋକମାନେ ଏକଥା

ମଧ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଥିଲେ ଯେ, ଏହି ସିଲ୍-ସ୍ତ୍ରୀଟିର ଗର୍ଭରୁ ଜନ୍ମ ହୋଇଥିବା ସାତୋଟିଯାକ ପିଲା ଯେତେବେଳେ ସମୁଦ୍ରକୂଳକୁ ଯାଉଥିଲେ, ସେତେବେଳେ ଗୋଟିଏ ସିଲ୍ ମାଛ ପାଣି ଭିତରୁ ପହଁରି ପହଁରି ଆସି ଏକାବେଳେକେ ପ୍ରାୟ କୂଳରେ ଲାଗି ଯାଉଥିଲା ଏବଂ ପିଲାମାନେ କୂଳେ କୂଳେ ଯାଉଥିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମାଛଟି ମଧ ସେମାନଙ୍କ ସହିତ ଆଗକୁ ଆଗକୁ ଯାଉଥିଲା । ବଡ଼ ଆଦରରେ ସେ ପିଲାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ବହୁତ ସମୟରେ ଜେଲିମାଛ ଓ ସୁନ୍ଦର ସୁନ୍ଦର ସାମୁକାମାନ ମଧ କୂଳ ଆଡ଼କୁ ଫିଙ୍ଗି ଦେଉଥିଲା । ମାତ୍ର ତଥାପି ସେମାନଙ୍କର ଏହି ମାଆ ପାଣିରୁ ବାହାରି କେବେହେଲେ ବେଳା ଉପରର ସ୍ଥଳ ଭାଗକୁ ପୁନର୍ବାର ମୋଟେ ଆସିନଥିଲା ।

[ଆଇସ୍‌ଲାଣ୍ଡ]

❁ ❁ ❁

ରାଜାଙ୍କର ଅତିପ୍ରିୟ

ଏକ ଅତୀତକାଳରେ ସୁନ୍ଦରୀ ରମଣୀ ମି ଡ୍ସୁ-ଶିଆ ହିଁ ରାଜ୍ୟରେ ରାଜାଙ୍କର ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ପ୍ରିୟ ଥିଲେ । ସେକାଳେ, ସେହି ରାଜ୍ୟର ଆଇନ୍ ଅନୁସାରେ, ଯିଏ ରଜାଙ୍କର ବିନା ଅନୁମତିରେ ତାଙ୍କ ଯାନଟି ଉପରେ ଯାଇ ବସୁଥିଲା, ସେତେବେଳେ ସେହି ଅପରାଧର ଦଣ୍ଡ ସ୍ୱରୂପ ତା'ର ଗୋଡ଼କୁ କାଟି ଦିଆଯାଉଥିଲା । ଥରେ ମି ଡ୍ସୁ-ଶିଆର ମାଆଙ୍କର ଦେହ ଖରାପ ହେଲା ଏବଂ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ରାତି ମଧ୍ୟରେ ଆସି ତାକୁ ଏହି ଖବରଟି ଆଣିଦେଇ । ମି ଡ୍ସୁ-ଶିଆ ଆଉ କୌଣସି ଡେରି ନକରି ରାଜାଙ୍କର ଯାନଟିକୁ ନେଇ ମାଆଙ୍କୁ ଦେଖିବା ନିମନ୍ତେ ବାହାରି ଯାଇଥିଲା । ରାଜା ଯେତେବେଳେ ଏକଥା ଜାଣିଲେ, ସେତେବେଳେ ତା'ର କେବଳ ପ୍ରଶଂସା ହିଁ କଲେ । କହିଲେ, ''ନିଜର ମାଆ ପ୍ରତି ତା'ର କେତେ ନିଘା ଦେଖିଲ ! ନିଜ ମାଆ ପାଇଁ ସିଏ ଗୋଡ଼ କଟିବାର ବିପଦଟି ରହିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତାହାକୁ ମୋଟେ ଭୟ କଲା ନାହିଁ ।''

ଆଉଦିନେ ମିଡ୍ସୁ-ଶିଆ ଫଳ-ଉଦ୍ୟାନରେ ରାଜାଙ୍କ ସହିତ ବିହାର କରୁଥିଲା । ଦୁହେଁ କେତେ ଆମୋଦ-ପ୍ରମୋଦ କରିବାରେ ଲାଗିଥିଲେ । ସିଏ ଗଛରୁ ଫଳଟିଏ ତୋଳି ଆଣିଲା ଏବଂ ଆଗ ଚାଖି ସେଇଟି ଏତେ ମିଠା ବୋଲି ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲା ଯେ, ପୂରା ନଖାଇ ନିଜେ ରାଜା ମଧ୍ୟ ଚାଖି ଦେଖନ୍ତୁ ବୋଲି ସେଇଟିକୁ ତାଙ୍କ ହାତକୁ ବଢ଼ାଇଦେଲା । ରାଜା ଅତିଶୟ ଖୁସୀ ହୋଇ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ କହିଲେ : ''ସିଏ ସତକୁ ସତ ମୋତେ ବହୁତ ଭଲ ପାଏ । ଫଳଟିକୁ ପୂରା ଖାଇବାର ଆନନ୍ଦରୁ ନିଜକୁ ବଞ୍ଚିତ କରି ମୁଁ ମଧ୍ୟ ସେହି ସୁଆଦଟିକୁ ଚାଖିବି ବୋଲି ମୋ' ହାତକୁ ବଢ଼ାଇ ଦେଇ ପାରିଲା ।''

ମାତ୍ର କ୍ରମେ ବୟସ ବଢ଼ିବାରେ ଲାଗିଥାଏ । ମି ଜୁ ଶିଆର ସେହି ପୂର୍ବ ରୂପ ମଧ୍ୟ ରହିଲା ନାହିଁ— ଧୀରେ ଧୀରେ ମଉଳି ଆସିଲା ଏବଂ ସେହି ଅନୁସାରେ ତା' ପ୍ରତି ରାଜାଙ୍କର ଭଲ ପାଇବା ମଧ୍ୟ ଶୀତଳ ହୋଇ ଆସୁଥାଏ ଏବଂ ଏହାପରେ ଥରେ ସିଏ ଯେତେବେଳେ ରାଜାଙ୍କର ଅସମ୍ମାନ ହେବାଭଳି କାର୍ଯ୍ୟଟିକୁ କଲା, ''ଦେଖ ତା'ର ସାହସକୁ ! ଆଗେ ଦିନେ ମୋ'ଠାରୁ ଅନୁମତି ନନେଇ ମୋର ନିଜ ଯାନଟିକୁ ନେଇ କୁଆଡ଼େ ଚାଲିଯାଇଥିଲା ନା ? ଏବଂ, ଆଉ ଦିନେ ଗୋଟିଏ ଫଳକୁ ନିଜେ ଅଇଁଠା କରିବା ପରେ ମୋତେ 'ଖାଆନ୍ତୁ' ବୋଲି କହିଥିଲା ନା ?''

[ଚୀନ୍]

ହଂସକନ୍ୟା

ଗୋଟିଏ ପ୍ରଦେଶର ଯୁବକ କୃଷକଟିଏ — ଶିକାର କରିବାକୁ ସିଏ ଖୁବ୍ ଭଲ ପାଉଥିଲା । ଥରେ ସିଏ ତିନୋଟି ହଂସ ଉଡ଼ି ଉଡ଼ି ତା' ଆଡ଼କୁ ଆସୁଥିବାର ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲା । ହଂସଗୁଡ଼ିକ ଆସି ପାଖରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ଯୋର ପାଖରେ ବସିଲେ । ସେହି ଥାନଟି ଆଡ଼କୁ ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ଯାଇ ଯୁବକଟି ଭାରି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଥିଲା ଯେ, ତିନୋଟିଯାକ ହଂସ ଥିରି ଥିରି ହୋଇ ନିଜର ପକ୍ଷୀଖୋଳଗୁଡ଼ିକୁ ଦେହଉପରୁ ଖସାଇ ଦେଲେ । ଖୋଳଗୁଡ଼ିକୁ ସେମାନେ ଘାସବୁଦା ଭିତରକୁ ଫିଙ୍ଗି ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ତା'ପରେ ତିନୋଟି ସୁନ୍ଦରୀ ଯୁବତୀ ରୂପରେ ଉଭା ହୋଇ ଯାଇଥିଲେ । ଏଡ଼େ ସୁନ୍ଦର ଯେ ଦେଖିବା ଲୋକର ଆଖି ପୂରା ଝଲସିଯିବ । ସୁନ୍ଦରୀ ଝିଅମାନେ ତା'ପରେ ପାଣି ଭିତରକୁ ଡେଇଁ ପଡ଼ିଲେ ଏବଂ ଆନନ୍ଦରେ ପହଁରିବାକୁ ଲାଗିଲେ ।

କିଛି ସମୟ ସେହିପରି ଢେଉମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କ୍ରୀଡ଼ା କରିସାରିବା ପରେ ସେହି କନ୍ୟାମାନେ ସ୍ଥଳଭାଗକୁ ଉଠି ଆସିଥିଲେ ଏବଂ ପୁନର୍ବାର ନିଜନିଜର ପୂର୍ବର ବସ୍ତ୍ରାବରଣ ଗୁଡ଼ିକୁ ପିନ୍ଧି ଯୋଉ ଦିଗରୁ ଆସିଥିଲେ, ସେହି ଦିଗରେ ଉଡ଼ି ପଳାଇଲେ ।

ହଂସମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ଯିଏ ସବୁଠାରୁ ସାନ, ପ୍ରକୃତରେ ସେଇ ସମସ୍ତଙ୍କଠାରୁ ଅଧିକ ସୁନ୍ଦର ଥିଲା । ସିଏ ଏତିକି ସମୟ ଭିତରେ ନିଜର ରୂପ ଦ୍ୱାରା ଯୁବକ ଶିକାରୀଟିକୁ ଏପରି ମୋହିତ କରି ଦେଇଥିଲା ଯେ, ସିଏ କି ରାତି କି ଦିନ ଖାଲି କନ୍ୟାଟିର କଥା ଭାବିବାକୁ ଲାଗିଲା । ସେହି କନ୍ୟାଟିର ସେହି ଝଲଝର ସୁନ୍ଦର ରୂପଟିକୁ ସିଏ ମୋଟେ ମନରୁ ପୋଛିଦେଇ ପାରୁନଥାଏ ।

ପୁଅର ନିଶ୍ଚୟ କ'ଣ ଗୋଟାଏ କେଉଁଠି ବିଗିଡ଼ି ଯାଇଛି,—କାରଣ, ଆଗରୁ ସିଏ କେତେ ଖୁସୀ ହୋଇ ଶିକାର କରିବାକୁ ବାହାରି ପଡୁଥିଲା, ବର୍ତ୍ତମାନ ସେହି

ଶିକାର ନିମନ୍ତେ ମଧ୍ୟ ସିଏ କୌଣସି ଆକର୍ଷଣ ଅନୁଭବ କରୁନାହିଁ ବୋଲି ସନ୍ଦେହ କରି ତା'ର ମାଆ ଶେଷକୁ ତାକୁ ଏପରି ବିରସ ବିଷଣ୍ଣ ହୋଇ ପଡ଼ିବାର କାରଣ କ'ଣ ବୋଲି ପଚାରିଥିଲେ । ପୁଅ ଯାହାକିଛି ଦେଖିଥିଲା, ମାଆଙ୍କ ଆଗରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରି କହିଥିଲା ଏବଂ ବଡ଼ ଦୁଃଖିତ ଭାବରେ କହିଥିଲା ଯେ, ଏହି ସୁନ୍ଦରୀ ହଂସ କନ୍ୟାଟିକୁ ନିଜର୍ କରି ନପାଇବା ଯାଏ ସେ ତା' ଜୀବନରେ ଆଉ କେବେହେଲେ ସୁଖ ପାଇ ପାରିବ ନାହିଁ ।

''ଭାରି ସହଜ କଥାରେ ବାବୁ''— ମାଆ ଉତ୍ତର ଦେଇ କହିଲେ, ''ଆସନ୍ତା ଗୁରୁବାର ଦିନ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଅସ୍ତ ହେଉଥିବା ସମୟରେ ତୁ ସେହି ଝିଅଟିକୁ ଦେଖିଥିବା ଜାଗାକୁ ଯିବୁ । ଯେତେବେଳେ ତିନି ହଂସ ଆସି ସେହି ଜାଗାରେ ଓହ୍ଲାଇ ଦେହରୁ ନିଜର ପରଖୋଳ ଗୁଡ଼ିକୁ ଉତାରି ଦେବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିବେ, ସେତେବେଳେ ତୁ ଯୋଉ କନ୍ୟାଟିକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁଛୁ, ସିଏ ନିଜର ଖୋଳଟି ଠିକ୍ କେଉଁଠାରେ କାଢ଼ିକରି ରଖିଲା, ତୁ ସେହି କଥାଟିକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖିଥିବୁ । କନ୍ୟାମାନେ ପାଣି ଭିତରକୁ ଯିବା ମାତ୍ରକେ ତୁ ସେହି ଖୋଳଟିକୁ ନେଇ ଦଉଡ଼ି ପଳାଇ ଆସିବୁ ।''

ଯୁବକଟି ତା' ମାଆର ପରାମର୍ଶକୁ ଖୁବ୍ ଭଲ କରି ଶୁଣି ନେଇଥିଲା ଏବଂ ତହିଁଆର ଗୁରୁବାର ଦିନ ସେହି ଯୋର ପାଖକୁ ଯାଇ ଠିକଣା ଜାଗାଟିଏ ଦେଖି ସେଠାରେ ଲୁଚି ରହିଲା । ହଂସମାନେ ଆସିବେ ଓ ସେହି ସ୍ଥାନରେ ଆସି ଓହ୍ଲାଇବେ ବୋଲି ତାକୁ ଯେତିକି ଅପେକ୍ଷା କରିବାକୁ ପଡୁଥାଏ, ନିଜଭିତରେ ସିଏ ସେତିକି ଅଧୀର ହୋଇ ଉଠୁଥାଏ । ସୂର୍ଯ୍ୟାସ୍ତ ସମୟ ହୋଇ ଆସୁଥାଏ । ଗଛଗୁଡ଼ିକର ଉହାଡ଼ରୁ ଖରାର ଆଲୁଅ ଚକ ଚକ ଦେଖାଯାଉଥାଏ । ହଠାତ୍ ଆକାଶର ଗୋଟାଏ ଆଡୁ ଚଢ଼େଇ ଉଡ଼ି ଆସୁଥିବାର ସୁ' ସୁ' ଶବ୍ଦ ଶୁଣିବାକୁ ମିଳିଲା । ଯୁବକଟି ଛପି ଛପି ଅନାଇ ଦେଖୁଥାଏ । ପକ୍ଷୀ ତିନୋଟିଯାକ ଓହ୍ଲାଇ ଆସି ପାଣିକୂଳରେ ଆସି ବସିଲେ । ପୂର୍ବଥର ଯେଉଁପରି କରିଥିଲେ ଠିକ୍ ସେମିତି । ପକ୍ଷୀସାଜଗୁଡ଼ିକୁ ଉତାରି ଦେବାମାତ୍ରକେ ସେମାନେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ସୁନ୍ଦରୀ କନ୍ୟାରେ ପରିଣତ ହୋଇଯାଇଥିଲେ । ତା'ପରେ ପାଣିକୂଳରେ ଧଳା ବାଲି ଉପରେ ନାଚି ନାଚି ଯାଇ ପାଣି ଭିତରେ ପଶିଗଲେ ଏବଂ ଆନନ୍ଦରେ କ୍ରୀଡ଼ା କରିବାରେ ଲାଗିଗଲେ ।

ସିଏ ପସନ୍ଦ କରିଥିବା ସବା ସାନଟି ନିଜର ସାଜଟିକୁ କେଉଁ ଜାଗାରେ ରଖିଥିଲା, ଲୁଚି ରହିଥିବା ଯୁବକଟି ତାହାକୁ ଭଲ କରି ଠାବ କରି ରଖିଥିଲା। ଧୀରେ ଧୀରେ ସେହି ଥାନଟିକୁ ଲୁଚି ଲୁଚି ଯାଇ ସିଏ ସେହି ସାଜଟିକୁ ନେଇ ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ବୁଦାଗହଳରେ ଥିବା ଲୁଚିଥିବା ଜାଗାଟିକୁ ଫେରି ଆସିଥିଲା।

କିଛି ସମୟ ପରେ ସିଏ କାନ ଡେରି ଶୁଣିପାରିଥିଲା ଯେ ଦୁଇଟି ହଂସ ସେମାନଙ୍କର ନିଜ ନିଜ ସାଜ ପିନ୍ଧି ଆକାଶମାର୍ଗକୁ ଉଡ଼ି ଚାଲି ଯାଇଥିଲେ ଏବଂ ବିଚରା ତୃତୀୟଟି ଅତ୍ୟନ୍ତ ବ୍ୟାକୁଳ ହୋଇ ତା' ଡେଣା ଦୁଇଟିକୁ ଖୋଜିବାରେ ଲାଗିଥିଲା। ଏହିପରି ଖୋଜୁ ଖୋଜୁ ତା'ର ଯୁବକଟି ସହିତ ଭେଟ ବି ହୋଇଗଲା। ଏହି ଲୋକଟି ନିଶ୍ଚୟ ମୋ' ସାଜଟିକୁ ନେଇ କେଉଁଠାରେ ଲୁଚାଇ ରଖିଛି ବୋଲି ବିଶ୍ୱାସ କରି କନ୍ୟାଟି ତା' ପାଖକୁ ଯାଇ କେତେ ନେହୁରା ହେଲା, ତା' ଗୋଡ଼ତଳେ ମଧ୍ୟ ପଡ଼ିଲା ଏବଂ ଡେଣାଗୁଡ଼ିକୁ ଫେରାଇଦେ ବୋଲି କହି ବହୁତ କାକୁତିମିନତି କରିଥିଲା। ଏଡ଼େ ସୁନ୍ଦରୀ ଏହି କନ୍ୟାଟିକୁ ଛାଡ଼ି ଦେବାକୁ ଯୁବକଟି କାହିଁକି ବା ଇଚ୍ଛା କରିଥାନ୍ତା। ତେଣୁ, ଝିଅଟି ଉପରେ ନିଜ କୋଟ୍‌ଟିକୁ ପକାଇ ଦେଇ ସିଏ ତାକୁ ନିଜ ଘରକୁ ନେଇ ଆସିଥିଲା।

ତା'ପରେ ଏକ ଜାକଯମକପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଭାଘର ନିମନ୍ତେ ସମସ୍ତେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବାକୁ ଲାଗିଲେ ଏବଂ ଖୁବ୍ ଆଡ଼ମ୍ବର ସହିତ ସବୁ ବିଧିମତେ ସମ୍ପନ୍ନ ବି ହୋଇଯାଇଥିଲା। ଉଭୟେ ପରସ୍ପରକୁ ସ୍ୱୀକାର କରିନେଲେ ଓ ସେହିପରି ଭାବରେ ବେଶ୍ କିଛି କାଳ ଅତିବାହିତ ହୋଇଗଲା।

ତା'ପରେ ଆଉଗୋଟିଏ ଗୁରୁବାରର ଘଟଣା— ପ୍ରାୟ ସାତବର୍ଷ ପରେ, କିପରି କୌଶଳ ଫାନ୍ଦି ସିଏ ଝିଅଟିକୁ ଏକଦା ଘରକୁ ନେଇ ଆସିଥିଲା, ଦିନେ ଯୁବକଟି ସ୍ତ୍ରୀ ଆଗରେ ବିସ୍ତୃତ କରି ସେହି କାହାଣୀଟି ପ୍ରକୃତରେ କହି ଦେଇଥିଲା। ସେଇଦିନୁଁ

ସିଏ ସାଇତି କରି ରଖିଥିବା ଧଳା ରଙ୍ଗର ହଂସଡେଣା ଦୁଇଟିକୁ ଆଣି ମଧ୍ୟ ତାକୁ ଦେଖାଇଲା । ଡେଣା ଦୁଇଟିକୁ ନିଜ ହାତରେ ଧରୁ ଧରୁ ତା'ର ସ୍ତ୍ରୀ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଗୋଟିଏ ହଂସରେ ପରିଣତ ହୋଇଯାଇଥିଲା ଏବଂ ତା'ପରେ ସିଏ ଝରକାବାଟ ଦେଇ ବାହାରକୁ ଉଡ଼ି ପଳାଇଲା । ବଡ଼ ବିସ୍ମିତ ହୋଇ ଯୁବକଟି ଏହି ଘଟଣାଗୁଡ଼ିକୁ କେବଳ ଦେଖିବାରେ ଲାଗିଥାଏ । ହଂସଟି ଦେଖୁଁ ଦେଖୁଁ ଆକାଶ ଭିତରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଗଲା । ତା'ପରେ ତା'ର ମନ ମୋଟେ କେଉଁଠି ହେଲେ ଲାଗିଲା ନାହିଁ; ସିଏ କେବଳ ନିଜର ପତ୍ନୀକୁ ଝୁରି ହେବାକୁ ଲାଗିଲା । ଏହିପରି ଦୁଃଖ ଭିତରେ ଜୀବନ ଧରି ରହିଥିବା ସମୟରେ ଠିକ୍ ଗୋଟିଏ ବର୍ଷ ଓ ଗୋଟିଏ ଦିନ ପରେ ସିଏ ମଧ୍ୟ ଏହି ପୃଥିବୀରୁ ବିଦାୟ ନେଇ ଚାଲିଯାଇଥିଲା । ତା'ର ଆତ୍ମୀୟମାନେ ତାକୁ ଗାଆଁରେ ଥିବା ଗୀର୍ଜାର ହତା ଭିତରେ କବର ଦେଇ ଆସିଥିଲେ ।

[ସୁଇଡ଼େନ]

ହରିଣ-ଶିକାରୀ ଏବଂ ଧଳା-ଶସ୍ୟ ଝିଅ

ବହୁତ ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ସେହି ପୁରାତନ ଲୋକମାନଙ୍କର ଦେଶରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ଗାଆଁରେ — ସେହି ଗ୍ରାମରେ ଭଗ୍ନାବଶେଷ ନଇ ଏପାରିରୁ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବି ଦୃଷ୍ଟିଗୋଚର ହୋଇପାରିବ — ଦୁଇଜଣ ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରତିଭାବାନ ପୁଅ ଓ ଝିଅ ବାସ କରୁଥିଲେ ଯେଉଁମାନଙ୍କୁ କି ବହୁତ ପ୍ରକାରର କିମିଆ ଜଣାଥିଲା । ଯୁବକଟିର ନାମ ହେଉଛି ହରିଣର ଶିକାରୀ, କାରଣ ସେହି ପିଲାବୟସରୁ ମଧ୍ୟ କେବଳ ଏକୁଟିଆ ହୋଇ ଜଣେ ହିଁ ଶିକାର କରି ଗଲେ କେବେହେଲେ ଖାଲି ହାତ ହୋଇ ଫେରୁନଥିଲା । ଝିଅଟିକୁ ସମସ୍ତେ ଧଳା-ଶସ୍ୟ ଝିଅ ବୋଲି ଡାକୁଥିଲେ — ଝିଅଟି ମାଟିରୁ କେଡ଼େ ସୁନ୍ଦର ବାସନସବୁ ଗଢ଼ି ଥୋଇ ଦେଉଥିଲା,

କପଡ଼ା ଉପରେ କେଡ଼େ ସୁନ୍ଦର ସୁନ୍ଦର କମ ମଧ୍ୟ ପକାଇଦେଇ ପାରୁଥିଲା । ତା'ର ସମକକ୍ଷ ହେବାପରି ଏଭଳି କୁଶଳୀ କାରିଗର ହାତ ସେହି ଗାଆଁରେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ସ୍ତ୍ରୀଲୋକର ନଥିଲା । ଦେଖିବାକୁ ମଧ୍ୟ ଖୁବ୍ ଡଉଲଡାଉଲ— ଗାଆଁରେ କେହି ହେଲେ ସେମାନଙ୍କର ସରି ହୋଇ ପାରିବେ ନାହିଁ । ତେଣୁ, ଏହି ଦୁହେଁ ଯେ ସବୁବେଳେ ପରସ୍ପର ସହିତ ରହିବାକୁ ଭାରି ଇଚ୍ଛା କରୁଥିଲେ, ସେମାନଙ୍କର ବାପାମାଆ ସେକଥା ଦେଖି ଆଦୌ ବିସ୍ମିତ ହୋଇ ଯାଉନଥିଲେ । ଭଗବାନ୍ ଯେତେବେଳେ ସେମାନଙ୍କୁ ଏତେ କୃପା ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିଛନ୍ତି, ଏକଥା ଦେଖି ଗ୍ରାମରେ ସମସ୍ତେ ଅନୁମାନ କରି ନେଇଥିଲେ ଯେ, ବଡ଼ ହୋଇ ସେମାନେ ନିଶ୍ଚୟ ପରସ୍ପରକୁ ବାହା ହେବେ ଏବଂ ବୟସ ହେବା ପରେ ସେମାନଙ୍କର ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରକୃତରେ ବାହାଘର ହୋଇ ବି ଯାଇଥିଲା । ସେମାନଙ୍କ ବାପମାଆ ସିନା ଏପରି ହେବ ବୋଲି ଆଗରୁ ସେଭଳି କିଛି ଭାବିନଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ବୟସ ବଢୁଥିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେମାନେ ପରସ୍ପର ସହିତ ଅଧିକ ସମୟ କଟାଇବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଦେଇଥିଲେ । ସେହି ଏକାଠି ହେବାରେ ଏତେ ସମୟ କଟି ଯାଉଥିଲା ଯେ, ଧଳା-ଶସ୍ୟ ଝିଅ ବାସନ ଗଢ଼ିବାରେ ଆଉ ସେତେ ମନ ଦେଲା ନାହିଁ, କପଡ଼ା ଉପରେ କମ ପକାଇବାର କାର୍ଯ୍ୟରେ ମଧ୍ୟ ଅବହେଳା କରିଥିଲା । ତେଣେ ହରିଣ-ଶିକାରୀ ମଧ୍ୟ କ୍ରମେ ଆଉ ଶିକାରକୁ ଗଲାନାହିଁ । ଆଗେ ତ ସେଇ ମାରି ନେଇ ଆସୁଥିବା ଶିକାରରେ ତା' ଗୋଷ୍ଠୀର କେତେ କେତେ ଲୋକଙ୍କର ପେଟ ଭରି ପାରୁଥିଲା, ଏବେ ସେମାନେ ଅନେକ ସମୟରେ ଭୋକିଲା ରହିଲେ । ଦୁହେଁ ନିଜ ଧର୍ମର ଦୈନନ୍ଦିନ ବିଧିବିଧାନଗୁଡ଼ିକୁ ପାଳନ କରିବାକୁ ମଧ୍ୟ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଭୁଲି ଯାଉଥିଲେ । ଦୁଇ ପକ୍ଷର ବାପା ମାଆ ଏହିସବୁ ଆଚରଣ ଦେଖି ବଡ଼ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇପଡ଼ିଲେ ଓ ସେମାନଙ୍କର ଅନୁରୋଧରେ ଦିନେ ଗ୍ରାମର ପୁରୁଖାମାନେ ଗ୍ରାମରେ ସଭାଟିଏ ଡାକିଲେ । ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଗାଆଁଟି ଯେପରି ଭଲରେ ରହିବ ଏବଂ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ସମୃଦ୍ଧି ଲାଭ କରୁଥିବ, ଏ ଦୁହେଁ ସେହିସବୁ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଏବଂ ପରମ୍ପରାକୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅବହେଳା କରୁଛନ୍ତି—ନିଜର କର୍ତ୍ତବ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ପାସୋରି ପକାଉଛନ୍ତି; ଗ୍ରାମବାସୀ ଭାରି ଭୟ କରୁଥିଲେ ଯେ ଏକଥା ଦେଖି ଏଥର ଦେବତାମାନେ ନିଶ୍ଚୟ କ୍ରୋଧ ପ୍ରକାଶ କରିବେ । ପୁନଶ୍ଚ ଦେବତାମାନେ କ୍ରୋଧ କଲେ ହୁଏତ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ପଡ଼ିବ । ନଦୀରେ ପ୍ରବଳ ବନ୍ୟା ଆସିବ, ଲୋକମାନେ ରୋଗମାନଙ୍କରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହେବେ ଏବଂ ଆହୁରି କେତେ କେତେ କଷ୍ଟ ମଧ୍ୟ ଭୋଗିବାକୁ ହେବ ।

ଗାଁଆସଭା ତରଫରୁ ସିନା ଏତେସବୁ କଥା କୁହାଗଲା ଓ ଆତଙ୍କ ପ୍ରକାଶ କରାଗଲା— କିନ୍ତୁ ହରିଣ-ଶିକାରୀ ଓ ଧଳା-ଶସ୍ୟ ଝିଅ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ମୋଟେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଲେ ନାହିଁ । ସେମାନେ ତ ଏଣିକି ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଏକାଠି ସାଙ୍ଗ ହେଲେ— ଯାହା ଘଟିଲେ ମଧ୍ୟ ସେମାନେ ଜଣେ ଆଉଜଣଙ୍କୁ କଦାପି ଛାଡ଼ିବେ ନାହିଁ ବୋଲି ପରସ୍ପର ପାଖରେ ପ୍ରତିଜ୍ଞା ମଧ୍ୟ କଲେ । ପୂରା ଗାଆଁ ନାନା ଆଶଙ୍କା ଭିତରେ ବୁଡ଼ି ରହିଲା । ସେତେବେଳେ ବସନ୍ତ ଋତୁ ତଥାପି ଯାଇନଥାଏ ଏବଂ ପ୍ରକୃତିରାଣୀ ଏକ ନୂତନ ଜୀବନର ଶୋଭାପସରା ମେଲି ଦେଇଥାଏ ।

ତା'ପରେ ଦୈବାତ୍ ଏପରି ଘଟିଲା ଯେ, ଧଳା-ଶସ୍ୟ ଝିଅର ଦେହ ଖରାପ ହେଲା ଏବଂ ମାତ୍ର ତିନି ସପ୍ତାହ ପରେ ସିଏ ମରିଗଲା । ଏଥିରେ ହରିଣ-ଶିକାରୀର ଆଉ ମୋଟେ ଦୁଃଖର ସୀମା ରହିଲା ନାହିଁ । ସିଏ ମୋଟେ କାହାରି ସହିତ କଥା କହିଲା ନାହିଁ ବା ଆହାର ମଧ୍ୟ ସ୍ପର୍ଶ କଲା ନାହିଁ । କେବଳ ନିଜ ସ୍ତ୍ରୀ'ର ଶବ ପାଖରେ ପହରା ଦେଲାପରି ବସି ରହିଲା । ଗୋଟିଏ ଦିନ ପରେ ବଡ଼ିସକାଳୁ ଶବକୁ ସମାଧିସ୍ଥ କରାଯାଇଥିଲା ।

ମୃତ୍ୟୁ ହେବାରେ ଚାରିଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମୃତବ୍ୟକ୍ତିର ଆତ୍ମା ଗାଆଁ ଭିତରେ ଓ ଗାଆଁର ଚାରିଦିଗରେ ବୁଲୁଥାଏ ବୋଲି ଗ୍ରାମର ଅଧିବାସୀମାନେ ବିଶ୍ୱାସ କରୁଥିଲେ । ଆତ୍ମାଟି ଚାରିଆଡ଼େ ବୁଲୁଥାଏ ଓ ଜୀବନକାଳରେ କାଳେ କୌଣସି ଭୁଲ କରିଥିବ, ସେଥିଲାଗି ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଖରେ କ୍ଷମାପ୍ରାର୍ଥନା ମଧ୍ୟ କରେ । ଏହି ସମୟଟା ବଞ୍ଚିଥିବା ମନୁଷ୍ୟମାନଙ୍କ ସକାଶେ ଭାରି ଚିନ୍ତା ଏବଂ ଅସ୍ୱସ୍ତିର କାରଣ ହୋଇଯାଏ, କାରଣ ଏପରି ଆଶଙ୍କା ମଧ୍ୟ ରହିଥାଏ ଯେ, ଆତ୍ମାଟି ହୁଏତ ଗୋଟିଏ ଝଡ଼ପବନ ଆକାରରେ ହଠାତ୍ ଆସି ପହଞ୍ଚିଯିବ, କୌଣସି ଆଶରୀରୀର କଣ୍ଠପରି ଶବ୍ଦ କରିବାରେ ଲାଗିବ, ଅଥବା ଏକ ସ୍ୱପ୍ନରେ ଆସି ଦୃଶ୍ୟ ହେବ ବା ଏପରିକି ବେଳେ ବେଳେ ଗୋଟିଏ ମନୁଷ୍ୟରୂପ ବି ଧାରଣ କରିଥିବ । ଏହିପରି ଅଘଟଣାମାନ ଯେପରି ନଘଟିବ, ସେଥିପାଇଁ ଗାଆଁର ଲୋକମାନେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିର ଶବକୁ ସମାଧି ଦିଆଯିବା ପୂର୍ବରୁ ତା' ପାଖକୁ ଯାଆନ୍ତି ଏବଂ ଅତ୍ୟନ୍ତ ନରମ ସ୍ୱରରେ କ୍ଷମାଭିକ୍ଷା କରି ଗୋଟିଏ ପ୍ରାର୍ଥନା ଉଚ୍ଚାରଣ କରିଥାଆନ୍ତି ଏବଂ ମୃତ୍ୟୁର ଚାରିଦିନ ପରେ ଆତ୍ମୀୟସ୍ୱଜନମାନେ ଏକାଠି ହୋଇ କ'ଣ ସବୁ ବିଧି ପାଳନ କରନ୍ତି,

ଯାହାଫଳରେ କି ପ୍ରେତଟି ମୁକ୍ତ ହୋଇ ଆତ୍ମାର ଜଗତଟିକୁ ଚାଲିଯାଏ ଏବଂ ସେଠାରୁ ପୁନର୍ବାର ଆସି ମର୍ତ୍ତ୍ୟଧାମରେ ପ୍ରବେଶ କରିବାର କୌଣସି ସମ୍ଭାବନା ରହେ ନାହିଁ ।

ମାତ୍ର ହରିଣ-ଶିକାରୀ ତା' ପତ୍ନୀର ମୃତ୍ୟୁକୁ ଆଦୌ ସ୍ୱୀକାର କରିନେଇ ପାରିନଥିଲା । ସେଇ ଯେଉଁ ଚାରି ଦିନର ସମୟଟିରେ ହୁଏତ ତା' ସହିତ ଭେଟ ହୋଇପାରିବ ବୋଲି ଖୁବ୍ ଆଶା ପୋଷଣ କରି ସିଏ ଗାଆଁ ସରହଦର ଧାରେ ଧାରେ ସବୁବେଳେ ଘୁରି ବୁଲିବାକୁ ଯାଉଥିଲା ଏବଂ ଚତୁର୍ଥ ଦିନ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଅସ୍ତ ହେବାକୁ ଯାଉଛନ୍ତି— ଯେତେବେଳେ ତା' ଜ୍ଞାତି କୁଟୁମ୍ବର ଲୋକମାନେ ସେଦିନର ବିଧାନ-ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକ ଲାଗି ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଉଥିଲେ— ସିଏ ଅରାଏ ବୁଦା ଭିତରେ ଜାଗାଏ ନିଆଁ ଜଳୁଥିବାର ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିପାରିଲା ।

ଆଉ ଟିକିଏ ଅଧିକ ପାଖକୁ ଯାଇ ହରିଣ-ଶିକାରୀ ସେଠାରେ ନିଜର ସ୍ତ୍ରୀକୁ ମଧ ଆବିଷ୍କାର କରିପାରିଲା । ବଞ୍ଚିଥିବା ବେଳେ ସିଏ ଯେତିକି ସୁନ୍ଦର ଥିଲା, ଏବେ ମଧ ଧଳା-ଶସ୍ୟ କନ୍ୟା ସେତିକି ସୁନ୍ଦର ଦେଖାଯାଉଥିଲା । ସିଏ ଆପଣାର ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ସୁନ୍ଦର ବସ୍ତ୍ର ଏବଂ ଅଳଙ୍କାର ଦ୍ୱାରା ମଣ୍ଡିତ ହୋଇ ରହିଥିଲା- ତା' ମୁଣ୍ଡର ଲମ୍ବା ବାଳଗୁଡ଼ିକ ପିଠି ଉପରେ ବି ଲୋଟି ଯାଉଥିଲା । ସିଏ ମଧ ଆପଣାର ଶେଷ ଯାତ୍ରା ନିମନ୍ତେ ଉପଯୁକ୍ତ ଆଭରଣମାନଙ୍କରେ ସଜ୍ଜିତ ହେଉଥାଏ । ହରିଣ-ଶିକାରୀ ଭୋ' ଭୋ' କାନ୍ଦି ସିଧା ତା'ର ଗୋଡ଼ ତଳେ ଯାଇ ପଡ଼ିଗଲା । କେତେ ଅନୁନୟ ପୂର୍ବକ ତାକୁ ଏକୁଟିଆ ଛାଡ଼ି ଚାଲି ନଯିବାକୁ କହିଥିଲା ଏବଂ ସେପୁରକୁ ପ୍ରସ୍ଥାନ କରିବାର ସଂସ୍କାରମାନ ଆରମ୍ଭ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ତା' ସହିତ ଘରକୁ ଫେରିଯିବାକୁ ବରାବର କହିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଧଳା-ଶସ୍ୟ କନ୍ୟାଟି ମଧ ସ୍ୱାମୀକୁ କେତେ ବୁଝାଇ ବୁଝାଇ ତାକୁ ବିଧାନ ଅନୁସାରେ ତା' ବାଟରେ ଯିବା ସକାଶେ ଛାଡ଼ିଦେବାକୁ କହିଥିଲା । କାରଣ ସିଏ ତ ଏହି ଜୀବନ ଥିବା ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କର ପୃଥିବୀରେ ନଥିଲା, ସେଠାରୁ ବିଦାୟ ନେଇ ଆସିସାରିଥିଲା । ଯଦି ସିଏ ତଥାପି ନଯାଏ ଏବଂ ହରିଣ-ଶିକାରୀର ଘରକୁ ଫେରିଯାଏ, ତେବେ ଆତ୍ମାମାନେ ବହୁତ କ୍ରୋଧ କରିବେ ଏବଂ ସିଏ ସବା ଶେଷରେ କହିଥିଲା, ଯେ ସିଏ ଆଗପରି ସେତେ ସୁନ୍ଦର ହୋଇ ମଧ ରହିବ ନାହିଁ ଓ ତେଣୁ ହରିଣ-ଶିକାରୀର ମନ ବି ତା' ଠାରୁ ଅବଶ୍ୟ ଛାଡ଼ିଯିବ ।

ହରିଣ-ଶିକାରୀ ତଥାପି ରାଜୀ ହୋଇପାରୁନଥାଏ । ଶପଥ କରି କହୁଥାଏ ଯେ, ଧଳା-ଶସ୍ୟ କନ୍ୟାପ୍ରତି ତା'ର ଭଲ ପାଇବା କଦାପି ଊଣା ହୋଇଯିବ ନାହିଁ ଏବଂ ତା'ଆଡୁ ଏପରି ଆଦୌ କୌଣସି ଘଟଣା ଘଟିବ ନାହିଁ, ଯାହାଦ୍ୱାରା କି ସେମାନଙ୍କୁ ଅଲଗା ହେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଆଖର ଧଳା-ଶସ୍ୟର ମନ ମଧ୍ୟ କ୍ରମେ ନରମି ଆସିଲା ଏବଂ ହରିଣ-ଶିକାରୀର ଶପଥ ଉପରେ ତା'ର ଅବଶ୍ୟ ବିଶ୍ୱାସ ରହିଛି ବୋଲି ଉତ୍ତର ଦେଲା । ଜାତିକୁଟୁମ୍ବ ବିଧି ମୁତାବକ ସବୁ ସରଞ୍ଜାମ ଧରି ମନ୍ଦିରକୁ ଯାଉଥିବା ସମୟରେ ଏଣେ ଏ ଦୁହେଁ ପୁନର୍ବାର ଗ୍ରାମସୀମା ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରବେଶ କରିଥିଲେ । ଝିଅର ଆତ୍ମାଟିକୁ ମୁକ୍ତି ଦେବାରେ ପୂଜା ଆହାର ଇତ୍ୟାଦି ଧରି ଆତ୍ମୀୟମାନେ ସେଠାକୁ ଯାଉଥିଲେ । ଉଭୟଙ୍କୁ ଦେଖି ସେମାନେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଭୟତ୍ରସ୍ତ ହୋଇଉଠିଲେ ଏବଂ ଗ୍ରାମର ପ୍ରମୁଖ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ସହିତ ସେମାନେ ସମସ୍ତେ କନ୍ୟାଟିକୁ ଛାଡ଼ିଦେବା ଲାଗି ହରିଣ-ଶିକାରୀକୁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ । ହରିଣ-ଶିକାରୀ ଆଦୌ ମାନିବାର ମନୁଷ୍ୟ ନୁହେଁ ଏବଂ ନାନା ଆଶଙ୍କାପୂର୍ଣ୍ଣ ନାନାଭଳି ଭୟର କଳ୍ପନା ସମସ୍ତ ଗ୍ରାମଟିକୁ ଆଚ୍ଛନ୍ନ କରି ରଖିଥିଲା ।

ସ୍ୱାମୀ ସ୍ତ୍ରୀ ସେମାନଙ୍କର ନିଜ ଘରକୁ ଫେରି ଆସିଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ମାତ୍ର କେଇଟା ଦିନ ନଯାଉଣୁ ହରିଣ-ଶିକାରୀ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ଦେଖିପାରିଲା ଯେ ତା' ସ୍ତ୍ରୀ'ର ଦେହରୁ କ୍ରମେ କ'ଣ ଗୋଟିଏ ଦୁର୍ଗନ୍ଧ ବହାରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା । ଏକଥା ମଧ୍ୟ ଦେଖିପାରିଲା ଯେ, ତା' ଦେହଟି ବି ଧୀରେ ଧୀରେ ଶ୍ୱେତା ପଡ଼ିଆସୁଛି । ଦେହର ଚମଡ଼ା ମଧ୍ୟ ଆଉ ମୋଟେ ଚିକଣ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଦେଖା ଯାଉନାହିଁ । ପ୍ରଥମେ ପ୍ରଥମେ ସେମାନେ ଶୋଇବା ସମୟରେ ଇଏ ସ୍ତ୍ରୀ ଆଡ଼କୁ ପିଠି କରି ଶୋଇଲା । କିଛି ଦିନ ପରେ ଘରଭିତରୁ ବାହାରି ଆସି ସିଧା ଛାତଉପରେ ଯାଇ ରାତି ସାରା ବସି ରହିଲା । ତଥାପି ଧଳା-ଶସ୍ୟ କନ୍ୟା ସର୍ବଦା ତା' ପାଖେ ରହିଥାଏ । ନିଜ ଶପଥରୁ ଆଦୌ ବାହାର ହୋଇନଥାଏ । ଗାଆଁର ଲୋକମାନେ ସେମାନଙ୍କୁ ସାଙ୍ଗ ହୋଇ ଗାଆଁଦାଣ୍ଡରେ ଏବଂ ଶସ୍ୟକେଦାରମାନଙ୍କରେ ଏବେ ମଧ୍ୟ ଦ୍ରୁତ ଗତିରେ ଦଉଡୁଥିବାର ଦେଖିବାକୁ ପାଉଥିଲେ ସିନା, ମାତ୍ର ଝିଅଟି ଏଣିକି କେବଳ ପ୍ରାୟ ଅସ୍ଥି ଚର୍ମସାର ହୋଇ ଆସୁଥିଲା ଏବଂ ଆଗଭଳି ଆଉ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଦେଖାଯାଉନଥିଲା ।

ଏହିପରି ଭାବରେ କେତେ ଦିନ ବିତିଗଲା । ଦିନେ କୁହୁଡ଼ି ଘୋଟି ରହିଥିବା ସକାଳ ସମୟରେ ଗାଆଁ ମଝିରେ ଥିବା ସାନ ନୃତ୍ୟସ୍ଥାନଟିରେ ଗ୍ରାମବାସୀମାନେ ଜଣେ ଦୀର୍ଘକାୟ ଓ ଭବ୍ୟ ଚେହେରାଯୁକ୍ତ ମୂର୍ତ୍ତିର ଆବିର୍ଭାବ ହୋଇଥିବାର ଦେଖିବାକୁ ପାଇଥିଲେ । ମୂର୍ତ୍ତିଟି ନିଖୁଣ ଧୋବରଙ୍ଗର ଗୋଟିଏ ବତକ ଚମଡ଼ାରେ ତିଆରି ହୋଇଥିବା ପରିଚ୍ଛଦଟିଏ ପିନ୍ଧିଥାଏ ଏବଂ ଏପରି ଗୋଟିଏ ବୃହତ୍ ଧନୁକୁ ହାତରେ ଧରିଥିଲା, ଯାହାକି ସେମାନେ ଏଥିପୂର୍ବରୁ ମୋଟେ କେବେହେଲେ ଦେଖିନଥିବେ । ତା' ପିଠି ପଟେ ଗୋଟାଏ କେଡ଼େ ବଡ଼ ଶର ରଖିବାର ମୁଣା । ସେଥିରେ ମଧ୍ୟ ଦୁଇଟା ଅତି ପ୍ରକାଣ୍ଡ ଶର ରଖା ହୋଇଥିବାର ଦେଖାଯାଉଥିଲା, ଲୋକଟି ଗାଆଁର କେନ୍ଦ୍ର ଜାଗାରେ ଆସି ଠିଆ ହେଲା ଓ ଗାଆଁରେ ଥିବା ସବୁ ଘରକୁ ଶୁଣାଯାଇ ପାରୁଥିବା ଏକ ଅତି ଉଚ୍ଚ ଆବାଜରେ ହରିଣ-ଶିକାରୀ ଏବଂ ଧଳା-ଶସ୍ୟ କନ୍ୟା ଦୁହେଁ କେଉଁଠାରେ ଅଛ, ଏଠାରେ ଆସି ଶୀଘ୍ର ଉପସ୍ଥିତ ହୁଅ ବୋଲି ଆଦେଶ ଦେଇଥିଲା । ତା'ର ସେହି ଆବାଜଟି ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରକୃତରେ ଏତେ ଶକ୍ତି ରହିଥିଲା ଯେ, ସେମାନେ ଦୁଇଜଣଯାକ ଆଦୌ କୌଣସି ଆପତ୍ତି ନକରି ବାହାରକୁ ବାହାରି ଆସିଲେ ଏବଂ ଲୋକଟି ଆଡ଼କୁ ମୁହଁ କରି ଠିଆ ହେଲେ ।

ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଭୟ ବିସ୍ମିତ କରିଥିବା ସେହି ମନୁଷ୍ୟଟି ତା'ପରେ ଦୁହିଁଙ୍କୁ କହିଥିଲା ଯେ, ତାକୁ ଆତ୍ମାମାନଙ୍କ ରାଜ୍ୟରୁ ଏଠାକୁ ପଠାଯାଇଛି । କାରଣ ଏହି ଉଭୟେ, ହରିଣ-ଶିକାରୀ ଏବଂ ଧଳାଶସ୍ୟ-କନ୍ୟା ସେମାନଙ୍କର ଜ୍ଞାତି-କୁଟୁମ୍ବମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଚଳି ଆସିଥିବା ପରମ୍ପରାକୁ ଅମାନ୍ୟ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ତଦ୍ଦ୍ୱାରା ଆତ୍ମାଲୋକର ଅଧିବାସୀମାନେ ଅତ୍ୟନ୍ତ କ୍ଷୁବ୍ଧ ହିଁ ହୋଇଛନ୍ତି । ସେମାନେ ପ୍ରକୃତରେ ଏତେ ଅଧିକ ପରିମାଣରେ କେବଳ ନିଜର ସ୍ୱାର୍ଥକୁ ଦେଖିଛନ୍ତି ଯେ ଗ୍ରାମବାସୀମାନଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ବହୁତ ଦୁଃଖଭୋଗର କାରଣ ହୋଇଛନ୍ତି । ଗ୍ରାମଟି ଉପରକୁ ପ୍ରାୟ ଏକ ବିନାଶର ଦଶାକୁ ସେମାନେ ଡାକି ଆଣିଛନ୍ତି । ସିଏ ଆହୁରି କହିଲା, ''ତୁମ୍ଭେମାନେ ତ ପରସ୍ପର ସହିତ ସବୁବେଳେ ଏକାଠି ରହିବ ଓ କେହି କାହାରିକୁ ଛାଡ଼ି ପାରିବ ନାହିଁ ବୋଲି କହୁଛ, ତେବେ ତୁମମାନଙ୍କର ସେହି ଇଚ୍ଛାଟିକୁ ଅବଶ୍ୟ ପୂରଣ କରାଯିବ । ତୁମେ ଦୁହେଁ ଚିରଦିନ ପାଇଁ ସର୍ବଦା ଜଣକ ପଛରେ ଆଉ ଜଣେ ଧାଇଁବାରେ ଲାଗିଥିବ— ବଞ୍ଚି ରହିବାକୁ ହେଲେ ତୁମ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଯେ ପରମ୍ପରାର ସର୍ବଦା ପାଳନ କରିବାକୁ

ହେବ ତୁମେମାନେ ସ୍ତ୍ରୀ ପୁରୁଷ ଭାବରେ ସେମାନଙ୍କୁ ସେହି କଥାଟିକୁ ସ୍ମରଣ କରାଇ ଦେଉଥିବ ।'' ଏତିକି କହି ଗୋଟିଏ ଶର ମାରି ସିଏ ହରିଣ-ଶିକାରୀକୁ ପଶ୍ଚିମ ଦିଗର ଆକାଶର ତଳଭାଗ ଆଡ଼କୁ ଉଡ଼ାଇ ନେଇଗଲା ଏବଂ ଦ୍ୱିତୀୟ ଶରଟିକୁ ମାରି ଧଳାଶସ୍ୟ-କନ୍ୟାକୁ ମଧ ଠିକ୍ ତା' ସ୍ୱାମୀର ପଛେ ପଛେ ନେଇ ରଖିଦେଲା ।

ସେଦିନ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଗ୍ରାମର ଲୋକେ ପଶ୍ଚିମ ଆକାଶରେ ଦୁଇଟି ତାରା ଦେଖିବାକୁ ପାଇଥିଲେ । ପ୍ରଥମଟି ବଡ଼ ଏବଂ ଖୁବ୍ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ; ସେଇଟି ଆକାଶ ମାର୍ଗରେ ପୂର୍ବ ଆଡ଼କୁ ଗତି କରୁଥିଲା ଏବଂ କ୍ଷୁଦ୍ରତର ଦ୍ୱିତୀୟ, ତାରାଟି ତା'ର ଅଳ୍ପ ଦୂରରେ ତା' ପଛେ ପଛେ ଯାଉଥିଲା । ବେଶ୍ ମିଞ୍ଜି ମିଞ୍ଜି ଦେଖା ବି ଯାଉଥିଲା । ସେମାନେ ଏବେ ମଧ ସେହିପରି ରହିଛନ୍ତି ! ଆଗରେ ବଡ଼ ତାରାଟି ଏବଂ ତା' ପଛକୁ ଛୋଟଟି । ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଦିଶୁଥିବା ଆଗ ତାରାଟି ସେଇ ହରିଣ-ଶିକାରୀ— ନିଜର ପୂର୍ଣ୍ଣ ଯୌବନର ଅବସ୍ଥାରେ ସେଠାରେ ତାକୁ ଥାପି ଦିଆହୋଇଛି । ଅଧିକ କ୍ଷୀଣ ଦେଖାଯାଉଥିବା ତାରାଟି ଧଳାଶସ୍ୟ କନ୍ୟା — ସେଠାରେ ଖଞ୍ଜି ଦିଆଯିବା ପୂର୍ବରୁ ସିଏ ମରି ସାରିଥିଲା । ତଥାପି ଅଦୃଷ୍ଟଟିଏ ପରି ହୋଇ ରହିଲା ଯେ ଚିରକାଳ ସକାଶେ ସିଏ ସେହି ଶୂନ୍ୟପଥରେ ତା'ର ସ୍ୱାମୀ ପଛରେ ଧାଉଁଥିବ ଏବଂ ତାକୁ ଛୁଇଁ ପାରୁନଥିବ ।

[ଲୋହିତ ଆମେରିକା]

ଦୁଇ ବିଦୁଷକ କଥା

ପୋଲାଣ୍ଡ୍ ଦେଶର ଗୋଟିଏ ରାଜ୍ୟରେ କାଶିମିର୍ ରାଜତ୍ୱ କରୁଥିବା ସମୟରେ ତାଙ୍କ ସଭାରେ ଜଣେ ବିଖ୍ୟାତ ବିଦୁଷକ ଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ହାସ୍ୟ ବିନୋଦକୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଭଲ ପାଉଥିବାରୁ ସଭାରେ ଜଣେ ମାତ୍ର ବିଦୁଷକ ରହିବା ତାଙ୍କୁ ମୋଟେ ଯଥେଷ୍ଟ ବୋଲି ଲାଗିଲା ନାହିଁ । ତେଣୁ ଆଉ ଜଣେ ବିଦୁଷକ ମଧ୍ୟ ନିଯୁକ୍ତ କଲେ । ତଥାପି ଏକଦା ଜଣେ ତୃତୀୟ ବିଦୁଷକଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ରାଜ୍ୟର ଏକ ଅନ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳରୁ ନିଜ ସଭାକୁ ଡାକି ଆଣିଥିଲେ ।

ଆପଣାର ବିଦୁଷକମାନଙ୍କୁ ନେଇ ରାଜା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗର୍ବ ଅନୁଭବ କରୁଥିଲେ । ତାଙ୍କୁ ନିଜକୁ ମଧ୍ୟ ଦୁଇଟି ତିନୋଟି ହାସ୍ୟ କୌଶଳ ଜଣାଥିଲା । ସଭାରେ ରାଜାଙ୍କ ଗହଣରେ ବସିଥିଲା ବେଳେ ବିଦୁଷକମାନେ ଆପଣା ଭିତରେ ଖୁବ୍ କଥା କଟାକଟି ହେଉଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ଜଣେ ଏପରି ବୁଦ୍ଧିମାନ୍ ଥିଲେ ଯେ ପ୍ରଶ୍ନ କିମ୍ବା ପହେଳିଟିଏ ପଚରାହେବା ମାତ୍ରକେ ସିଏ ଚଟ୍‌କରି ତାହାର ଉତ୍ତର ଦେଇ ପାରୁଥିଲେ । ଉତ୍ତରଟି ସତେଯେପରି ସର୍ବଦା ତାଙ୍କର ଜିଭ ଅଗରେ ହିଁ ରହିଥିଲା । ଅନ୍ୟ ଦୁଇ ବିଦୁଷକଙ୍କ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ବତାଇବା ବେଳକୁ ତ ତାଙ୍କର ବୁଦ୍ଧି ବିଶେଷ ଭାବରେ ପ୍ରଖର ହୋଇ ଯାଉଥିଲା । ତିନି ବିଦୁଷକଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କିଏ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ପାରଙ୍ଗମ ତାହାର ପରୀକ୍ଷା ନେବା ସକାଶେ ରାଜା ଥରେ ମନେ ମନେ ସ୍ଥିର କରିଥିଲେ ।

ସେଦିନ ସେହି ପରୀକ୍ଷାରେ ରାଜ୍ୟର ଅନେକ ମାନ୍ୟଗଣ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତି ରାଜସଭାରେ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇଥିଲେ । ରାଜା କୋଡ଼ିଏଟି ସୁନା ମୋହର ଏବଂ ଗୋଟିଏ ବହୁମୂଲ୍ୟ ପରିଚ୍ଛଦ ସଭାରେ ରଖାଇ କହିଥିଲେ ଯେ, ତିନିଜଣକ ମଧ୍ୟରେ ଯିଏ ସବୁଠାରୁ ଉତ୍ତମ ବୋଲି ପ୍ରମାଣିତ ହେବ, ସିଏ ଏସବୁ ପୁରସ୍କାରର ଅଧିକାରୀ ହେବ । ଯଦି, ଜଣେ ଯାହା ମାଗିବ ତାହା ଅବଶ୍ୟ ପାଇବ ବୋଲି କୁହାଯାଏ, ତେବେ କିଏ କ'ଣ ପାଇବା ନିମନ୍ତେ ଇଚ୍ଛା କରିବ, ବିଦୁଷକମାନଙ୍କ ପ୍ରଥମ ପ୍ରଶ୍ନରୂପେ ସେହି କଥାଟିକୁ ପଚରା ଯାଇଥିଲା ।

ରାଜା ପୁନର୍ବାର କହିଥିଲେ, ''ଏବଂ ସେହି ଇଚ୍ଛାଟିକୁ ଏହି ରାଜସଭାରେ ଏହିଠାରେ ମୋ' ସାମନାରେ ପ୍ରକାଶ କରିବାକୁ ହେବ ।''

ପ୍ରଥମ ବିଦୂଷକ ଜଣକ ଉତ୍ତର ଦେଲେ, ''ମୁଁ ଇଚ୍ଛା କରୁଛି ଯେ, ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କର ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ ରହିଥିବା ଆକାଶ କାଗଜ ହୋଇଯାଆନ୍ତା ଏବଂ ସମୁଦ୍ରଯାକର ପାଣି ଯଦି ସ୍ୟାହି ହୋଇଯାଇ ପାରନ୍ତା, ତେବେ ମୋ'ର କେତେ ଟଙ୍କା ଦରକାର, ମୁଁ ତାହାକୁ ଗୋଟିଏ ସଂଖ୍ୟାକାରରେ ଲେଖିଦେଇ ପାରନ୍ତି ।''

ଦ୍ୱିତୀୟ ବିଦୂଷକ ଜଣକ କହିଲେ, ''ଆକାଶରେ ଯେତୋଟି ତାରା ରହିଛନ୍ତି, ମୁଁ ସେତିକିଟି ଦୁର୍ଗ ଓ ଅଟ୍ଟାଳିକାର ମାଲିକ ହୁଅନ୍ତି, ଯେପରିକି ଏହି ସଭାର ମୋ' ସାଥୀ ବିଦୂଷକମାନେ ଯେତିକି ଧନର ଅଧିକାରୀ ହୁଅନ୍ତେ, ମୁଁ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ନେଇ ତାହା ଭିତରେ ସାଇତି ରଖିପାରନ୍ତି ।''

ତା'ପରେ ତୃତୀୟ ବିଦୂଷକଙ୍କର ପାଳି ଆସି ପହଞ୍ଚିଥିଲା । ସିଏ ତୁଣ୍ଡ ଖୋଲି କହିଲେ, ''ମୁଁ ଇଚ୍ଛା କରିବି ଯେ, ଏଠାରେ ଥିବା ମୋ'ର ଦୁଇ ସାଥୀ ଗୋଟିଏ ଉଇଲ୍‌ପତ୍ର ଲେଖି ସେମାନେ ପାଇବାକୁ ଯାଉଥିବା ସବୁଯାକ ଟଙ୍କାକୁ ମୋତେ ଦାନ କରି ଦିଅନ୍ତେ ଏବଂ ଆପଣ ମଣିମା ସେ ଦୁହିଁଙ୍କୁ ତା'ପରେ ଫାଶୀଖୁଣ୍ଟକୁ ପଠାଇ ଦିଅନ୍ତେ ।''

ଏହି ଉତ୍ତରଟିକୁ ଶ୍ରବଣ କରି ରାଜା ଏବଂ ଉପସ୍ଥିତ ସଭାସଦ୍‌ମାନେ ଭାରି ଉଲ୍ଲସିତ ହୋଇ ହସି ଉଠିଲେ ଏବଂ ପୁରସ୍କାର ରୂପେ ରହିଥିବା ସେହି ବହୁମୂଲ୍ୟ ପରିଚ୍ଛଦ ଓ ସବୁଯାକ ସୁନାମୋହର ଏହି ତୃତୀୟ ବିଦୂଷକଙ୍କୁ ହିଁ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ।

ତେଣୁ ଗୋଟିଏ ପ୍ରଶ୍ନର ଆଶୁ ଉତ୍ତର ଦେଇ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଉଲ୍ଲସିତ କରିଦେଇ ପାରିଲେ ମଧ୍ୟ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ପ୍ରଖ୍ୟାତି ଏବଂ ପ୍ରଚୁର ଅର୍ଥ ଅବଶ୍ୟ ଲାଭ କରିପାରିବ ।

[ଜର୍ମାନୀ]

ଦୁଇଟି ପ୍ରାର୍ଥନା, ଯାହା ସଫଳ ହୋଇଥିଲା

ମନ୍ଦିରର ସମ୍ମୁଖରେ ସାନ ଟେବୁଲଟି ଉପରେ ଧାଡ଼ୀ ଧାଡ଼ୀ ହୋଇ ଘିଅଦୀପସବୁ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ହୋଇ ଜଳୁଛି ଓ ସମସ୍ତ କୋଠାରୀଟିକୁ ଆଲୋକିତ କରି ରଖିଛି । ସେହି ଦୀପଗୁଡ଼ିକର ଆଲୋକରେ ମନ୍ଦିରରେ ସଜ୍ଜିତ ହୋଇ ରହିଥିବା ପବିତ୍ର ବସ୍ତୁଗୁଡ଼ିକୁ ଖୁବ୍ ସ୍ୱଷ୍ଟ ଭାବରେ ଦେଖି ହେଉଛି । ପବିତ୍ର ଶାସ୍ତ୍ରମାନେ କନାରେ ଗୁଡ଼ାହୋଇ ରହିଛନ୍ତି । ଭଗବାନ୍ ବୁଦ୍ଧଙ୍କର ଗୋଟିଏ ମୂର୍ତ୍ତି ରହିଛି ଏବଂ ପୂଜ୍ୟ ଦଲାଇ ଲାମାଙ୍କର ଗୋଟିଏ ଚିତ୍ର ମଧ୍ୟ ଫ୍ରେମ୍‌ରେ ବନ୍ଧା ହୋଇ ଥୁଆ ଯାଇଛି । ରୂପାର କେତେ କେତେ ନୈବେଦ୍ୟପାତ୍ର ଏବଂ ପଛରେ ରହିଥିବା କାନ୍ଥ ଉପରେ ତିବ୍ବତର ରକ୍ଷାକାରୀ ଇଷ୍ଟଦେବ ମଧ୍ୟ ରହିଛନ୍ତି ଏବଂ ତାଙ୍କର ଚାରିପାଖରେ ସୁଗନ୍ଧପୂର୍ଣ୍ଣ ଧୂପର ଧୂଆଁ କୁଣ୍ଡଳିମାନ କାଟି ଉପରକୁ ଉଠିଯିବାରେ ଲାଗିଛି । ସିଏ ହେଉଛନ୍ତି ବୋଧିସତ୍ତ୍ୱ କରୁଣା ସ୍ୱରୂପ, ତାଙ୍କର ଏଗାରଟି ଶିର ଏବଂ ଏକହଜାର ବାହୁ । କ୍ଷୁଦ୍ର ପ୍ରକୋଷ୍ଟଟିର କାନ୍ଥମାନଙ୍କରେ ସବୁଆଡ଼େ ଅନ୍ୟ ଦେବତାମାନଙ୍କର ରୂପଚିତ୍ର ଟଙ୍ଗା ହୋଇଛି । ତିବ୍ବତର ଅଧିବାସୀମାନେ ଏହି ଦେବତାମାନଙ୍କୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଭକ୍ତି ସହକାରେ ପୂଜା ଓ ଧ୍ୟାନ କରି ଆସିଛନ୍ତି । ହଁ, କରୁଣାକୁ ଦେବୀ ରୂପେ କଳ୍ପନା କରାଯାଇଥିବା ଅଙ୍କିତ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଚିତ୍ର ବି ଥୁଆ ହୋଇଛି । ପ୍ରଜ୍ଞାରୂପିଣୀ ମଞ୍ଜୁଶ୍ରୀ ମଧ୍ୟ ରହିଛନ୍ତି ।

ମନ୍ଦିରର ଏହି ଗର୍ଭଗୃହଟି ହେଉଛି ଏହି ସ୍ଥାନର ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ମୂଲ୍ୟବାନ୍ ଗୃହ । ତିବ୍ବତର ଅଧିବାସୀମାନେ ନିଜର ଧର୍ମକୁ ହିଁ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ନିଷ୍ଠାର ସହିତ ଗ୍ରହଣ କରିଥାନ୍ତି । ନିଜର ଜୀବନରେ ଭଗବାନ୍ ବୁଦ୍ଧଙ୍କର ମହାନ୍ ବାଣୀଗୁଡ଼ିକୁ ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ସମ୍ବଳ କରି ବଞ୍ଚିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତି । ସେହି ବୁଦ୍ଧବାଣୀଗୁଡ଼ିକୁ ବୋଧିପ୍ରାପ୍ତ ମହାନ୍ ଗୁରୁ ଏବଂ ସନ୍ଥମାନେ ହିଁ ସେମାନଙ୍କର ଏହି ଭୂମିରେ ଏକଦା ପ୍ରଚାର କରି ଯାଇଛନ୍ତି । ଲୋକମାନେ ବିଶ୍ୱାସ କରି ଆସିଛନ୍ତି ଯେ, ସେହି ଉଚ୍ଚଜ୍ଞାନ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥିବା ସନ୍ଥମାନେ ଆପଣାର ତପସ୍ୟା ଫଳରେ ବୋଧି ଲାଭ କରିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେମାନେ ତଥାପି ଏହି ପୃଥିବୀର ସବୁ ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ସକାଶେ ବି ହିତକାମନା କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ଏହି ଜୀବନ ଓ ଭବିଷ୍ୟତରେ ସେମାନଙ୍କ ଲାଗି ଅପେକ୍ଷା

କରିଥିବା ଜୀବନଗୁଡ଼ିକରେ ସେମାନଙ୍କୁ ସୁରକ୍ଷା ତଥା ମାର୍ଗଦର୍ଶନ ଦେବା ନିମନ୍ତେ ଏହି ସଂସାର ସହିତ ସଂପୃକ୍ତ ହୋଇ ରହିଛନ୍ତି ।

ମନ୍ଦିରରେ ଗୋଟିଏ କଣକୁ ସେହି ସାନ ଥାନଟିରେ ବସିଥିବା ବୁଢ଼ୀଟି ମଧ୍ୟ ସେହିପରି ବିଶ୍ୱାସ କରି ଆସିଛି । ନିଜ ମୁଣିଟି ଭିତରେ ରହିଥିବା ଆଙ୍ଗୁଠିଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ମାଳା ଜପିବାରେ ନିମଗ୍ନ ରହିଛି ଏବଂ ତା' ସହିତ ଇଷ୍ଟଦେବଙ୍କର ପ୍ରାର୍ଥନାଟିକୁ ଆବୃତ୍ତି କରିଚାଲିଛି । 'ଓଁ ମଣି ପଦ୍ମେ ହୁଁ' ନାମକ ସେହି ଶକ୍ତିଶାଳୀ ପ୍ରାର୍ଥନାଟି ତା'ର ମୁହଁରୁ ବାରମ୍ବାର ନିଃସୃତ ହେବାରେ ଲାଗିଥାଏ । ଏହି ବୃଦ୍ଧା ରମଣୀଟିର ମଧ୍ୟ ଗୋଟିଏ ଦୁଃଖ ରହିଥିଲା । ଦରିଦ୍ର, ସ୍ୱାମୀ ମରି ଯାଇଛନ୍ତି, ପାଖରେ ଅର୍ଥ ନାହିଁ କି ଭୂସମ୍ପତ୍ତି ନାହିଁ — ପୃଥିବୀରେ ଗୋଟିଏ ଝିଅହିଁ ତା'ର ଏକମାତ୍ର ସମ୍ପତ୍ତି । ସେଇ ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ସନ୍ତାନ । ବୁଢ଼ୀ ଖୁବ୍ ଭଲ କରି ଏହି କଥାଟିକୁ ଜାଣିଛି ଯେ ହାତରେ ଯୌତୁକ ଦେବାକୁ ଧନ ନଥିଲେ ସେହି ରାଜ୍ୟର କୌଣସି ଧନୀ ବ୍ୟକ୍ତି ତା'ର ଝିଅଟିକୁ ବିବାହ କରିବା ପାଇଁ ଆଦୌ ସମ୍ମତ ହେବେ ନାହିଁ ଏବଂ ତାହା ଫଳରେ ଏହି ଝିଅଟି ମଧ୍ୟ ନିଜର ଜୀବନଯାକ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ଓ ଭୋକଉପାସରେ ରହିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେବ । ବୁଢ଼ୀ ନିଜ ଜୀବନ ବିଷୟରେ ଆଦୌ କିଛି ଭାବୁନଥିଲା; କାରଣ ସେଇଟି ତ ମରିବାକୁ ବସିଲାଣି । ତେଣୁ, ଝିଅଟି କିପରି ସୁଖରେ ଓ ସୁଖୀ ହୋଇ ରହୁ, ସେହି କଥାଟି ବିଷୟରେ ସିଏ ପ୍ରକୃତରେ ଅଧିକ ଚିନ୍ତା କରୁଥିଲା ଏବଂ ସେଇଥିପାଇଁ ଭଗବାନଙ୍କ ପାଖରେ ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଥିଲା ।

ଘଟଣାକ୍ରମେ ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ କୌଣସି ଗାଆଁରେ ବାସ କରୁଥିବା ଜଣେ ଦରିଦ୍ର ବ୍ୟକ୍ତି ବୁଢ଼ୀର ସେହି ଝିଅଟି ବିଷୟରେ ଶୁଣିଥିଲା ଓ ଯେତେବେଳେ ସେ ଝିଅଟିକୁ ପ୍ରକୃତରେ ହାଟକୁ ଯାଇଥିବା ସମୟରେ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲା, ସେତେବେଳେ ତା' ରୂପରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ମୁଗ୍ଧ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା ଏବଂ ତାକୁ ନିଶ୍ଚୟ ନିଜର ସ୍ତ୍ରୀ ରୂପେ ପାଇବା ସକାଶେ ମନେ ମନେ ସଂକଳ୍ପ କରି ନେଇଥିଲା । ମାତ୍ର ତା'ର ତ ଧନ ସମ୍ପତ୍ତି ବୋଲି ଅଦୌ କିଛି ନାହିଁ, ତେଣୁ ତା' ସହିତ ନିଜର ଝିଅକୁ ବାହା ଦେବା ପାଇଁ ବୁଢ଼ୀ କ୍ୱଚିତ୍ ରାଜୀ ହେବ ବୋଲି ମଧ୍ୟ ସିଏ ଖୁବ୍ ଭଲ ଭାବରେ ଜାଣିଥିଲା । ତେଣୁ, ସିଏ ପ୍ରକୃତରେ ଜଣେ ଧନୀ ଏବଂ ସମୃଦ୍ଧିଶାଳୀ ଲୋକ ବୋଲି ମାଆଟି

ବିଶ୍ୱାସ କରିବ, ସେହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସିଏ କୌଣସି ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ର କରିବାକୁ ବିଚାର କରିଥିଲା ।

ଗରିବ ଲୋକଟି ଦିନେ ଗୋପନରେ ଆସି ବୁଢ଼ୀର ଘରେ ଥିବା ଠାକୁର ଘରେ ଆସି ଲୁଚି ରହିଥିଲା— ଏଡ଼େ ଗୋପନୀୟ ଭାବରେ ଆସିଥିଲା, ବୁଢ଼ୀ ତାହାର କୌଣସି ଇସାରା ମଧ୍ୟ ପାଇନଥିଲା । ସେଠାରେ ଲୁଚି ରହି ସିଏ ବୁଢ଼ୀ ସେହି ଘର ଭିତରକୁ ଆସିବାଯାଏ ଅପେକ୍ଷା କରି ରହିଲା । ବୁଢ଼ୀ ଠାକୁରଘରକୁ ଆସିଲା, ଠାକୁରଙ୍କ ପାଇଁ ଭୋଗ ଦେଲା ଏବଂ ତା'ପରେ ଗୋଟିଏ କୋଣରେ ବସି ପ୍ରାର୍ଥନା କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା । ବୁଢ଼ୀତ ସତକୁ ସତ କେତେ ନିଷ୍ଠାର ସହିତ ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଥାଏ । ଜଣେ ଧନୀ ବ୍ୟକ୍ତି କେହି ଆସି ତା' ଝିଅକୁ ସ୍ତ୍ରୀ ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ ଠାକୁରଙ୍କ ଆଗରେ ଜଣାଉଥାଏ । ବୁଢ଼ୀର ପ୍ରାର୍ଥନା ସରିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗରିବ ମନୁଷ୍ୟଟି ସେହିପରି ଲୁଚି ରହି ଅପେକ୍ଷା ମଧ୍ୟ କରିଥାଏ । ବୁଢ଼ୀର ପ୍ରାର୍ଥନା ଗୋଟି ଗୋଟି ହୋଇ ଆସି ତା' କାନରେ ବାଜୁଥିଲା । ପ୍ରାର୍ଥନା ଶେଷକରି ବୁଢ଼ୀ ଘରଭିତରୁ ବାହାରିଯାଉଛି, ଏତିକିବେଳେ ଯାଇ ଲୋକଟି ମୁହଁ ଫିଟାଇ ଯାହାକିଛି କହିଲା ।

ଠାକୁର ମଣିଷଙ୍କ ପରି କଥା କହୁଛନ୍ତି — ବୁଢ଼ୀ ଗୋଟାସୁଦ୍ଧା ତାଜୁବ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ଘର ଭିତରେ ତ ଦ୍ୱିତୀୟ ବ୍ୟକ୍ତି କେହି ନଥିଲେ, ତେଣୁ ଦେବତାମାନେ ହିଁ ତା' ପ୍ରାର୍ଥନାକୁ ନିଶ୍ଚୟ ଶୁଣିଛନ୍ତି ଏବଂ ଇହାଦେ ତା'ର ଉତ୍ତର ଦେଉଛନ୍ତି । ଠିକ୍ ଜଣେ ମଣିଷର କଣ୍ଠରେ ଠାକୁର କହୁଥିଲେ ଯେ, ତହିଁଆର ଦିନ ସକାଳେ ଗୋଟିଏ ଧଳା ଘୋଡ଼ା ଉପରେ ବସି ଜଣେ ଧନୀ ବ୍ୟକ୍ତି ବୁଢ଼ୀ ଘରକୁ ଆସିବ ଏବଂ ବୁଢ଼ୀର ଝିଅକୁ ସ୍ତ୍ରୀ ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରିବା ସକାଶେ ନିଜଆଡ଼ୁ ଇଚ୍ଛା ପ୍ରକାଶ କରିବ ।

ଏକଥା ଶୁଣି ବୁଢ଼ୀ ମନରେ ଆନନ୍ଦର ସୀମା ହିଁ ରହିଲା ନାହିଁ । ମାଆ ଝିଅ ମିଶି ଘର ଦୁଆର ସବୁ ଜାଗାକୁ ଭଲ କରି ପରିଷ୍କାର କରି ଦେଇଥିଲେ । ଠାକୁରମାନେ ଝିଅ ନିମନ୍ତେ ଏହି ଘରକୁ ଯେଉଁ ଧନୀ ମଣିଷଟିକୁ ଖ୍ୱାଇଁ କରି ପଠାଇବେ ବୋଲି କହିଛନ୍ତି, ତାଙ୍କର ଆସିବା ପାଇଁ ସବୁକିଛି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ରଖାଗଲା । ବୁଢ଼ୀ ଭଲ ଭଲ ଖାଦ୍ୟଦ୍ରବ୍ୟ ମଧ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ରଖିଲା ଓ ତହିଁଆରଦିନ ତା'ଘରେ ଗୋଟିଏ ବୃହତ୍ ଉତ୍ସବଭୋଜୀ ହେବ ବୋଲି ପଡ଼ୋଶୀମାନଙ୍କୁ ଯାଇ କହି ଆସିଲା । ଏକୋଇରବଲା

ତା'ର ଏହି ଝିଅଟି ଜଣେ ଧନୀଲୋକକୁ ବିଭା ହେବାକୁ ଯାଉଛି ଯେତେବେଳେ, ପଡ଼ିଶାଲୋକେ ମଧ୍ୟ ସେକଥା ନଜାଣିବେ କେମିତି !

ତହିଁଆରଦିନ ବୁଢ଼ୀ ଓ ତା'ର ଝିଅ ସହଳ ସହଳ ଉଠି ପଡ଼ିଲେ । ଚଢ଼େଇମାନେ ଗଛମାନଙ୍କରୁ ଗୀତ ଗାଇବା ଆରମ୍ଭ କରି ଦେଇଥାନ୍ତି, ସକାଳର ଅଗ୍ନିବର୍ଣ୍ଣର ସୂର୍ଯ୍ୟକିରଣ ପର୍ବତର ଶୃଙ୍ଗମାନଙ୍କ ଉପରେ ପଡ଼ି ନୀଳ ଆକାଶର ପୃଷ୍ଠଭୂମି ଉପରେ ଏକ ଅପରୂପ ଶୋଭାର ସୃଷ୍ଟି ମଧ୍ୟ କରିଦେଇଥାଏ । ସେହି ଶୃଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକ ସତେଅବା ଉଦୟ ହେଉଥିବା ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କର ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ସକାଳକିରଣରେ ସ୍ନାନ କରିବାରେ ହିଁ ଲାଗିଥାଆନ୍ତି । ବୁଢ଼ୀ ଏବଂ ତା' ଝିଅର ମନରେ କେତେ ନା କେତେ ଉତ୍କଣ୍ଠା ଭରପୂର ହୋଇ ରହିଥାଏ — ଦୁହେଁ କେତେ କେତେ ସୁଖର ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିବାରେ ଲାଗିଥାନ୍ତି । ନିଜର ସାନ ଘରଟି ଆଗରେ ସେମାନେ ଏତେ ଅପେକ୍ଷା ରହିଥିବା ଆଗନ୍ତୁକ ଜଣକ ଧଳା ଘୋଡ଼ା ଚଢ଼ି କେତେବେଳେ ପହଞ୍ଚିବେ ବୋଲି ବସି ଅନାଇ ରହିଥାନ୍ତି ।

କ୍ରମେ ସେହି ଆଗନ୍ତୁକ ହେଇ ଆସୁଛନ୍ତି ବୋଲି ଦିଗ୍‌ବଳୟ ଉପରେ କିଛି ସଙ୍କେତ ମିଳିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା । ଲୋକଟି ସେମାନଙ୍କ ଘର ଆଡ଼କୁ ନିକଟ ହୋଇ ଆସୁଥିବାର ବୁଝି ପାରି ଝିଅଟିର ମନରେ କେତେ କେତେ କଳ୍ପନା ଏବଂ ଆଶଙ୍କାର ଏକ ବିକ୍ଷୋଭ ମଧ୍ୟ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଯାଇଥାଏ । ସିଏ ଦେଖିବାକୁ ସୁନ୍ଦର ହୋଇଥିବେ ତ, ନିର୍ଦ୍ଦୟ ହୋଇନଥିବେ ତ ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନ ସିଏ ଯେପରି ଆଶା ଉପରେ ଆଶା କରି କେତେ କ'ଣ ଭାବିବାରେ ଲାଗିଛି, ସେମାନଙ୍କର ଏହି ବୈବାହିକ ଜୀବନଟି ପ୍ରକୃତରେ ସୁଖମୟ ହେବ ତ ? ଇତ୍ୟାଦି ଇତ୍ୟାଦି । ତା' ମୁଣ୍ଡ ଭିତରେ ଏହି ଦୁନିଆଯାକର ପ୍ରଶ୍ନମାନ ଆସି ଉଙ୍କି ମାରିବାରେ ଲାଗିଥାନ୍ତି । ଏହି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ତ ସ୍ୱୟଂ ଦେବତାମାନେ ସ୍ଥିର କରି ଦେଇଛନ୍ତି । ତେଣୁ ମୋଟେ କୌଣସି ବିଷୟରେ ଆଶଙ୍କା ରହିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ବୋଲି ତା'ର ମନେ ପଡ଼ିଯିବାରୁ ସିଏ ସେଥିରୁ ବହୁତ ସାନ୍ତ୍ୱନା ଲାଭ କରିପାରିଲା ।

ଜାମାତା ହେବାକୁ ଆସୁଥିବା ସେହି ଦରିଦ୍ର ଯୁବକଟି ପଡ଼ିଶାରୁ ମାଗି ନେଇଥିବା ପୋଷାକଟିଏ ପରିଧାନ କରିଥିଲା, ନିଜର ଏକମାତ୍ର ସମ୍ପତ୍ତି ରୂପେ ତା'ପାଖରେ ଥିବା ଧଳା ଘୋଡ଼ାଟି ଉପରେ ଆରୋହଣ କରି ସିଏ ଉଚିତ ସମୟରେ ବୁଢ଼ୀ ଘରର

ଦୁଆର ସମ୍ମୁଖରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଗଲା । ଘୋଡ଼ା ଉପରୁ ଓହ୍ଲାଇ ପଡ଼ି ଝିଅଟି ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁ ମୁରୁକି ହସିଦେଲା ଏବଂ ଝିଅଟିର ହାତକୁ ଆଣି ନିଜର ପାପୁଲି ଭିତରେ ରଖିଲା । ସେତେବେଳେ ମାଆବୁଢ଼ୀର ଆନନ୍ଦ ସତେଅବା ଏକାବେଳେକେ କେଉଁ ଉଚ୍ଚ ଶିଖର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉଠି ଲହଡ଼ି ମାରିବାରେ ଲାଗିଥାଏ । ସିଏ ଦଉଡ଼ିଯାଇ ଯୁବକଟିକୁ ଘର ଭିତରକୁ ଅଭ୍ୟର୍ଥନା କରି ଆଣିଲା ଏବଂ କିଞ୍ଚିତ୍ ମୁହଁ ମିଠା କରିବା ନିମନ୍ତେ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇଥିଲା । ଯୁବକ ଅନୁରୋଧ ରକ୍ଷା କଲା ଏବଂ କିଛି ସମୟ ଲାଗି ଏକାଠି କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିବାପରେ, ଝିଅକୁ ନିଜର ପତ୍ନୀରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ତାକୁ ଅନୁମତି ମିଳିବ କି ନାହିଁ, ଶେଷକୁ ବୁଢ଼ୀଲାଗି ଗୋଟିଏ ପ୍ରସ୍ତାବ ଆସିଥିଲା ।

ଆହୁରି ଅଧିକ ଆନନ୍ଦର ଏକ ଅବସର ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା । ବିବାହ-ଉତ୍ସବରେ ପଡ଼ିଶା ଓ ବନ୍ଧୁମାନେ ସମସ୍ତେ ଆସି ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ନବଦମ୍ପତିଙ୍କୁ ଚିରଦିନ ସୌଭାଗ୍ୟ ରହିଥାଉ ବୋଲି କଲ୍ୟାଣ କରି ଯାଇଥିଲେ । ଏହି ବିବାହଟିକୁ ଯେ ପ୍ରକୃତରେ ଦେବତାମାନେ ସିଆଡ଼େ ସେହି ସ୍ୱର୍ଗରାଜ୍ୟରେ ହିଁ ଠିକ୍ କରିଛନ୍ତି, ସେଥିରେ କାହାରି କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ରହିନଥିଲା ।

ଝିଅଟି ତା'ର ସ୍ୱଳ୍ପ ସାମଗ୍ରୀ କେତୋଟିକୁ ଗୋଟିଏ ଟ୍ରଙ୍କରେ ପୂରାଇ ନିଜ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ସହିତ ଯାତ୍ରା କରିଥିଲା । ପାଖରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ଗାଆଁରେ ତା'ର ନୀରସ ସାଧାରଣ ସାନ ଘରଟି — ସେମାନେ ତାହାରି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବାହାରି ଯାଇଥିଲେ । ବାଟରେ ଯାଉଥିବା ସମୟରେ ନିଜର କରିଥିବା ଏହି ଠକାମିଟି ବିଷୟରେ ଭାବି ଯୁବକଟି ଖୁବ୍ ଚିନ୍ତାରେ ପଡ଼ି ଯାଇଥିଲା । ସିଏ ଭାରି ଭୟ କରୁଥିଲା ଯେ, ସିଏ ଆଦୌ ଜଣେ ଧନୀ ବ୍ୟକ୍ତି ନୁହଁ, ମାତ୍ର ଜଣେ ସାଧାରଣ କୃଷକ ଘରର ଯୁବକ ବୋଲି ଯେତେବେଳେ ଝିଅଟି ଜାଣିବାକୁ ପାଇବ, ସେତେବେଳେ ସିଏ ନିଶ୍ଚୟ ଏଡ଼େ ପାଟିରେ ଚିତ୍କାର କରି କାନ୍ଦି ଉଠିବ । ସିଏ ଏପରି ଭୟ ମଧ୍ୟ କରୁଥିଲା ଯେ, ପ୍ରକୃତ ଅବସ୍ଥାଟିକୁ ଦେଖି ଝିଅଟି ଏଠାରୁ ପଳାଇ ବି ଯିବ ଓ ସିଏ ଆଉ ତାକୁ କଦାପି ପାଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ଏହିସବୁ ଭାବନାର ତାଡ଼ନା ଭିତରେ ପଡ଼ି ଯୁବକଟି ମନେ ମନେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ପାଞ୍ଚ କରିଥିଲା; ଟ୍ରଙ୍କ ଭିତରୁ ଝିଅଟିର ନିଜ ଜିନିଷଗୁଡ଼ିକୁ କାଢ଼ିନେଇ ସିଏ ମାଟିତଳେ ପୋତି ଦେଇଥିଲା ଏବଂ ତା'ପରେ ଝିଅଟିକୁ ସ୍ୱୟଂ ସେହି ଟ୍ରଙ୍କ

ଭିତରେ ଯାଇ ବନ୍ଦ ହୋଇ ରହିବାକୁ ଆଦେଶ ଦେଲା । ଝିଅକୁ କହିଥିଲା ଯେ, ସେମାନେ ତା' ଘରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲା ବେଳେ ଝିଅଟି ଯେମିତି ଗୋଟାସୁଦ୍ଧା ଆଚମ୍ବିତ ହୋଇଯିବ, ସିଏ ତାହାହିଁ ଇଚ୍ଛା କରୁଥିଲା । ଝିଅଟି ଟ୍ରଙ୍କ୍ ଭିତରେ ଯାଇ ପ୍ରବେଶ କଲା ଏବଂ ତା'ପରେ ଯୁବକଟି ବାହାରୁ ସେଥିରେ କୋଲପ ପକାଇ ଦେଇଥିଲା । ଏହାପରେ ସେମାନେ ଆହୁରି କିଛି ବାଟ ଯିବା ଉତ୍ତାରୁ ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ରାସ୍ତାର କଡ଼ରେ ସିଏ ଗୋଟିଏ ଗାତ ଭିତରେ ଝିଅଟିକୁ ସେହି ଅବସ୍ଥାରେ ଛାଡ଼ି ଯାଇଥିଲା ।

ଘରେ ପହଞ୍ଚି ଯୁବକ ପ୍ରଥମେ ପାଖରେ ବାସ କରୁଥିବା ନିଜର ପଡ଼ୋଶୀମାନଙ୍କ ପାଖକୁ ଚାଲିଗଲା ଓ ସିଏ ଘରକୁ ଗୋଟିଏ ନୂଆ କନିଆଁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ଆସିଛି ବୋଲି ସମ୍ବାଦ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲା । ମାତ୍ର କନିଆଁଟି ବଡ଼ ଭୟାଳୁ ଏବଂ ରାତିରେ ସବୁଦିନ ଖାଲି ବଡ଼ ପାଟିରେ ଚିତ୍କାର କରି କାନ୍ଦିବାରେ ଲାଗିଥାଏ । ସେଥିରେ ପଡ଼ୋଶୀମାନେ ଆଦୌ ବିଚଳିତ ହେବେ ନାହିଁ ବୋଲି ସିଏ ସେମାନଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କରି ଆସିଲା ଏବଂ ତା'ପରେ ସିଏ ନିଜ ଘରର କବାଟରେ ନୂଆ ମଜବୁତ କଣ୍ଟାମାନ ମଧ୍ୟ ବାଡ଼େଇ ରଖିଲା, ଯେପରିକି ଝିଅଟି ମୋଟେ ଘରଭିତରୁ ପଳାଇ ଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ଯୁବକଟି ଯେଉଁଠାରେ ଝିଅଟିକୁ ଟ୍ରଙ୍କ୍ ଭିତରେ ବନ୍ଦୀ କରି ଛାଡ଼ିଦେଇ ଆସିଥିଲା ଏବଂ ଝିଅଟି ଯେଉଁଠି ତା'ର ସ୍ୱାମୀ ଫେରି ଆସିବାକୁ ଅପେକ୍ଷା କରୁଥିଲା, କିଛି ସମୟ ପରେ ଜଣେ ଧନୀ ପ୍ରମୁଖ ବ୍ୟକ୍ତି ସେହି ବାଟଦେଇ ଯାଉଥିଲେ । ଏହି ମୁଖିଆଜଣକ ନିଜ ଅନୁଚରମାନଙ୍କୁ ଟ୍ରଙ୍କଟିକୁ ଖୋଲିବା ଲାଗି ଆଦେଶ ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ଭିତରେ ରହିଥିବା ଝିଅଟିର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟକୁ ଦେଖି ଏପରି ମୁଗ୍ଧ ହୋଇଯାଇଥିଲେ ଯେ, ସିଏ ଝିଅଟିକୁ ସେଠାରୁ ନିଜ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ଯାଇଥିଲେ । ହଁ, ଝିଅଟି ସ୍ଥାନରେ ଗୋଟିଏ ଭୟଙ୍କର ଭାଲୁକୁ ଟ୍ରଙ୍କ୍ ଭିତରେ ବନ୍ଦ କରିଦେଇ ଚାଲିଗଲେ ।

କିଛି ସମୟ ପରେ ଗରିବ ଲୋକଟି ମଧ୍ୟ ନିଜର କନିଆଁକୁ ଘରକୁ ନେବ ବୋଲି ସେଠାରେ ଆସି ହହଞ୍ଚି ଯାଇଥିଲା । ସେ ଟ୍ରଙ୍କ ଚାରିପାଖରେ ଦଉଡ଼ିଟିଏ ବାନ୍ଧି ଘରଯାଏ ଘୋଷାରି ଘୋଷାରି ନେଉଥିଲା । ଘର ଭିତରକୁ ଯାଇ ଟ୍ରଙ୍କଟିକୁ ଖୋଲି ଯେତେବେଳେ ସେହି ଭୟଙ୍କର ଭାଲୁଟିକୁ ଦେଖିବାକୁ ଯାଇଥିଲା, ସେତେବେଳେ ତା'ର ବୁଦ୍ଧି ହଜିଗଲା । ଭାଲୁଟା ବି ଏତେ ସମୟ ବାକ୍ସଟାରେ ବନ୍ଦ ହୋଇ ରହି ଓ ବାଟଯାକର ଘୋଷରା ଖାଇ ଆହୁରି କ୍ରୋଧାନ୍ୱିତ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲା । ଯୁବକଟି ଅତି କାତର ଚିତ୍କାର କରି ସାହାଯ୍ୟ କର ବୋଲି ପଡ଼ିଶାମାନଙ୍କୁ ଡକା ପାରି ବିକଳ ହୋଇ କେତେ ଡାକିଲା, ମାତ୍ର ପଡ଼ିଶାର ଲୋକେ ଆଗରୁ ଯେପରି ଯୁବକଟିଠାରୁ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଥିଲେ, ସେହି ଅନୁସାରେ ତା'ର ଏହି ଚିତ୍କାରରେ ମୋଟେ ବିଚଳିତ ହୋଇନଥିଲେ । ଲୋକଟି ଭାଲୁର ହାବୁଡ଼ରେ ପଡ଼ିଛି ବୋଲି ସେମାନେ କାହିଁକି ବା ସନ୍ଦେହ କରିଥାନ୍ତେ ?

ତେଣୁ ଏହି ଯେଉଁ ଦରିଦ୍ର ମଣିଷଟି ଏତେ ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ର କରି ଓ ଦେବତା ବୋଲି ଛଳନା କରି କେତେ କେତେ କାଣ୍ଡ ଭିଆଇଥିଲା, ଶେଷକୁ ଜଙ୍ଗଲର ଭୟଙ୍କର ଭାଲୁଟିର କବଳରେ ପଡ଼ିବାକୁ ହେଲା ଏବଂ ବାଳିକାଟି ଜଣେ ଧନୀ ସମ୍ଭ୍ରାନ୍ତ ମୁଖ୍ୟଙ୍କର ପତ୍ନୀରୂପେ ସବୁଦିନ ପାଇଁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସୁଖରେ ରହିଲା । ବିଚରା ମାଆବୁଢ଼ୀଟି ଠାକୁରଙ୍କ ପାଖରେ ଯେଉଁ ପ୍ରାର୍ଥନାମାନ କରିଥିଲା, ତାହା ଅବଶ୍ୟ ଫଳବତୀ ହେଲା ।

[ତିବ୍ବତ]

ସୁଖୀ ଲୋକଟିର କୁର୍ତ୍ତା

ଜଣେ ରାଜାଙ୍କର ଗୋଟିଏ ବୋଲି ପୁଅ । ସିଏ ତାକୁ ନିଜ ଆଖିର ପିତୁଳା ପରି କରି ରଖିଥିଲେ । ମାତ୍ର, ବଡ଼ ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟର କଥା ଯେ ରାଜାପୁଅର ମନରେ କେତେବେଳେ ହେଲେ ସୁଖ ନଥିଲା । ମନଟା ବଡ଼ ଉଦାସ ରହୁଥିଲା ଓ ଦିନପରେ ଦିନ ସିଏ ନିଜ ରହିବା ଘରର ଝରକା ପାଖରେ ବସି ଶୂନ୍ୟକୁ ଅନାଇ ଅନାଇ ସମୟ ସାରି ଦେଉଥିଲେ ।

ବାପା ତାଙ୍କୁ ଦିନେ ପଚାରିଥିଲେ, ''ଆରେ ବାବୁ ଏହି ପୃଥିବୀରେ ତୋ'ର ଆଉ କେଉଁ ପଦାର୍ଥର ଅଭାବ ରହିଛି ? ତୋ'ର କେଉଁଠି କ'ଣ ବିଗିଡ଼ି ଯାଇଛି କହିଲୁ ।''

''ବାପା, ସେକଥା ମୁଁ ନିଜେ ମଧ୍ୟ ଜାଣିନାହିଁ ।''

''ତୁ ଆଉ କାହାର ପ୍ରେମରେ ପଡ଼ିଛୁ କି ? ଯଦି କୌଣସି ଝିଅ ଏପରି ଅଛି ଯାହାକୁ ତୁ ପାଇବା ପାଇଁ ଇଚ୍ଛା କରୁଥାଉ, ତେବେ ମୋତେ କହିଦେଲା ମାତ୍ରକେ ତ ମୁଁ ସବୁକିଛି ବନ୍ଦୋବସ୍ତ କରିଦେବି ଓ ସେହି ଝିଅଟିକୁ ତୁ ବିବାହ କରିପାରିବୁ । ଝିଅଟିର ବାପା ଏହି ଅଞ୍ଚଳର ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ରାଜା ହୋଇଥାନ୍ତୁ ପଛକେ, କିମ୍ବା ଝିଅଟି ଜଣେ ଦରିଦ୍ରତମ କୃଷକର ଝିଅ ମଧ୍ୟ ହୋଇଥାଉ ।''

''ବାପା, ନାଇଁ ମୁଁ କାହାରି ପ୍ରେମରେ ପଡ଼ିନାହିଁ ।''

ପୁଅର ମନକୁ ଖୁସୀ ରଖିବାକୁ ରାଜା କଳ୍ପନା କରାଯାଇ ପାରୁଥିବା କେତେ କଅଣ ବରାଦ କରିବାରେ ଲାଗିଥାଆନ୍ତି; କିନ୍ତୁ ନାଟକ, ନୃତ୍ୟ, ବାଦ୍ୟଛନ୍ଦ ଅଥବା ସଂଗୀତର କେତେ କେତେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ — ତାଙ୍କର ଏହି ସବୁକିଛି ଉଦ୍ୟମରେ ଆଦୌ କୌଣସି ଫଳ ହେଲା ନାହିଁ । ଦିନକୁ ଦିନ ରାଜାପୁଅ ଅଧିକ ଶୁଖି ଶୁଖି ଯାଉଥାଆନ୍ତି ଏବଂ ତାଙ୍କର ଗୋଲାପି ରଙ୍ଗର ଦାଉ ଦାଉ ମୁହଁଟି କ୍ରମେ ଛେଡା ପଡ଼ି ଆସୁଥାଏ ।

ସେଉଠୁ ରାଜା ରାଜ୍ୟଯାକ ଗୋଟିଏ ଘୋଷଣା କରି ରାଜ୍ୟବାସୀଙ୍କୁ ଜଣାଇଲେ ଏବଂ ରାଜପୁତ୍ରଙ୍କୁ ଖୁସୀ କରିଦେଇପାରିବ, ଏମିତି ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ପରିବାରକୁ

ଆସିବା ଲାଗି ଆମନ୍ତ୍ରଣ କରିଥିଲେ । ପୃଥିବୀର ନିକଟ ଓ ଦୂର କେତେ କେତେ ଜାଗାରୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ବିଦ୍ୱାନ୍ ଦାର୍ଶନିକମାନେ ଆସିଲେ, ଚିକିତ୍ସକ ଓ ଅଧ୍ୟାପକମାନେ ମଧ୍ୟ ଆସିଥିଲେ । ରାଜା ସେମାନଙ୍କୁ ନେଇ ରାଜପୁତ୍ରଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚାଇ ଦେଲେ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ପରାମର୍ଶ ଲୋଡ଼ିଲେ । ବିଦ୍ୱାନ୍ ଓ ପଣ୍ଡିତ ଏକାଠି ବସି ସେହି ବିଷୟରେ ବହୁତ କିଛି ଆଲୋଚନା ଓ ଚିନ୍ତା କଲେ ସତ, ମାତ୍ର ରାଜାଙ୍କ ପାଖକୁ ଫେରିଆସି କହିଥିଲେ, ''ମଣିମା, ଆମେ ଏକାଠି ବସି ବହୁତ ଗମ୍ଭୀର ଭାବରେ ଚିନ୍ତା କଲୁ, ରାଜପୁତ୍ରଙ୍କର ଜନ୍ମକୁଣ୍ଡଳୀକୁ ମଧ୍ୟ ପରୀକ୍ଷା କରି ଦେଖିଲୁ । ଆପଣଙ୍କୁ ଏହିଭଳି କରିବାକୁ ହେବ ବୋଲି ଆମ୍ଭେମାନେ ଭାବିଛୁ । ଆପଣ ଜଣେ ସୁଖୀ ଲୋକକୁ ତଲାଶ କରି ନେଇଆସନ୍ତୁ ଯିଏ କି ପୂରା ସୁଖୀ ହୋଇଥିବ, ଦୁଃଖ କ'ଣ ବୋଲି କିଛି ଜାଣିନଥିବ । ଆପଣ ସେହି ଲୋକଟି ପିନ୍ଧିଥିବା କୁର୍ତ୍ତାଟିକୁ ଆଣି ରାଜପୁତ୍ରଙ୍କୁ ପିନ୍ଧାଇଦେବେ ଓ ରାଜପୁତ୍ର ପିନ୍ଧିଥିବା କୁର୍ତ୍ତାଟି ସେହି ଲୋକଟି ପିନ୍ଧିବ ।''

କୌଣସି ବିଳମ୍ବ ନକରି ରାଜା ସେହିଦିନ ହିଁ ନିଜ ଦୂତମାନଙ୍କୁ ପୃଥିବୀର ଚାରିଆଡ଼କୁ ପଠାଇ ଦେଇଥିଲେ; ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ସୁଖୀ ଲୋକଟିକୁ ଖୋଜି ନେଇ ଆସିବା ପାଇଁ ନାନାଆଡ଼େ ଚାଲିଗଲେ ।

ଦିନେ ଜଣେ ପାଦ୍ରୀଙ୍କୁ ଆଣି ରାଜାଙ୍କ ଆଗରେ ହାଜର କରାଗଲା । ''ତୁମେ ଜଣେ ସୁଖୀ ବ୍ୟକ୍ତି କି ?''- ରାଜା ପଚାରିଥିଲେ ।

''ହଁ ମଣିମା, ମୁଁ ପ୍ରକୃତରେ ସୁଖୀ ।''

''ଭାରି ଉତ୍ତମ କଥା । ତୁମେ ତା'ହେଲେ ଏଠାରେ ମୋ'ର ବିଶପ୍ ହୋଇ ରହିବ । ରାଜୀ ?''

''ଆଜ୍ଞା ହଁ ମଣିମା, ସେତ୍ରେ ସୁଯୋଗ ମିଳିଲେ ଅବଶ୍ୟ ରହିବି ।''

''ତା'ହେଲେ ତୁମେ ଯାଇପାର । ମୋ' ଆଗରୁ ଦୂର ହୋଇଯାଅ । ମୁଁ ତ ଏହିଭଳି ବ୍ୟକ୍ତିଟିଏ ପାଇବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁଛି, ଯିଏକି ବର୍ତ୍ତମାନ ଯାହା ହୋଇରହିଛି, ସେଥିରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇ ରହିଛି । ଆଉ କିଛି ଅଧିକ ହେବ ବୋଲି ତା' ମନରେ କୌଣସି ଅଭାବବୋଧ ନାହିଁ ।''

ତେଣୁ, ଏହାପରେ ପୁଣି ବହୁତ କିଛି ଖୋଜା ହେଲା ଏବଂ ଅଳ୍ପଦିନ ପରେ ଦୂତମାନେ ରାଜାଙ୍କ ଆଗରେ ତାଙ୍କ ରାଜ୍ୟକୁ ଲାଗିଥିବା ଆଉ ଗୋଟିଏ ରାଜ୍ୟର ରାଜାଙ୍କର କଥା ଆସି କହିଲେ, ଯାହାଙ୍କୁ କି ସମସ୍ତେ ସତକୁ ସତ ଖୁସୀ ବୋଲି କହୁଥିଲେ । ତାଙ୍କର ପତ୍ନୀ ଗୁଣବତୀ ଥିଲେ ଓ ରୂପବତୀ ମଧ୍ୟ ଥିଲେ ଏବଂ ଆହୁରି ଅଧିକ ସୁଖର କାରଣରୂପେ ବହୁସଂଖ୍ୟକ ସନ୍ତାନ ମଧ୍ୟ ରହିଥିଲେ । ସେ ନିଜର ସବୁ ଶତ୍ରୁଙ୍କ ଉପରେ ବିଜୟ ଲାଭ କରିଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କର ରାଜ୍ୟରେ ଶାନ୍ତି ବିରାଜମାନ କରୁଥିଲା । ତାଙ୍କ ବିଷୟରେ ଶୁଣି ରାଜା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆଶାନ୍ୱିତ ହୋଇ ଉଠିଥିଲେ ଏବଂ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସିଏ ନିଜର କୁର୍ତ୍ତାଟିକୁ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତୁ ବୋଲି ଅନୁରୋଧ କରି ତାଙ୍କର ପାଖକୁ ଦୂତମାନଙ୍କୁ ପଠାଇଥିଲେ ।

ପଡ଼ୋଶୀ ରାଜା ଆଦରର ସହିତ ଦୂତମାନଙ୍କର ସ୍ୱାଗତ କଲେ ଓ କହିଥିଲେ, ‘‘ହଁ, ଏହା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ସତ୍ୟ ଯେ, ଜଣେ ମନୁଷ୍ୟ ଏହି ଜଗତରେ ସମ୍ଭବତଃ ଯାହାକିଛି ପାଇବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରିବ, ମୋ’ ପାଖରେ ସେହି ସବୁଯାକ ପଦାର୍ଥ ଅବଶ୍ୟ ରହିଛି । କିନ୍ତୁ ତା’ ସହିତ ମୋ’ର କିଛି ଚିନ୍ତା ମଧ୍ୟ ରହିଛି । ମୁଁ ଦିନେ ନା ଦିନେ ମରିବି ଓ ଏହି ପୃଥିବୀରୁ ବିଦାୟ ନେଇ ଚାଲିଯିବି, ସେହି ଚିନ୍ତାଟି ମୋତେ ସର୍ବଦା ଘାରି ରଖିଛି । ସେହି ଚିନ୍ତାରେ ହିଁ ରାତିରେ ଶୋଇ ମଧ୍ୟ ପାରୁନାହିଁ ।’’ ଦୂତମାନେ ବିଚାର କଲେ, ଏହି ରାଜାଙ୍କର କୁର୍ତ୍ତାଟିକୁ ନେଲେ ଆଦୌ ଅଭିପ୍ରାୟଟିର ପୂରଣ ହେବନାହିଁ । ସେମାନେ ସେଠାରୁ ବିଦାୟ ନେଇ ଚାଲିଯାଇଥିଲେ ।

ରାଜାଙ୍କର ବୁଦ୍ଧି ହଜିଗଲା ପରି ଲାଗିଲା । ତା’ପରେ ଦିନେ ସିଏ ଶିକାର କରି ଯାଇଥିଲେ । ଗୋଟିଏ ଠେକୁଆ ଦେଖି ଗୁଳି କରିଥିଲେ ସତ, ମାତ୍ର ତଦ୍ୱାରା ସିଏ ମରିନଥିଲା, ତା’ ଦେହରେ କେବଳ କ୍ଷତଟିଏ ହୋଇଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସେ ତିନୋଟି ଗୋଡ଼ରେ ତଥାପି ଧାଇଁବାରେ ଲାଗିଲା । ରାଜା ବି ଠେକୁଆର ପଛେ ପଛେ ଗୋଡ଼ାଇଥାଆନ୍ତି । ତାଙ୍କ ସହିତ ସାଙ୍ଗରେ ଯାଇଥିବା ଶିକାରୀ ଦଳଟିକୁ ସିଏ ବହୁତ ପଛରେ ପକାଇ ବହୁତ ଆଗକୁ ଚାଲି ଯାଇଥିଲେ । ଗୋଟିଏ ଖୋଲା ଜାଗାକୁ ଆସି ସିଏ ଜଣେ ଲୋକକୁ ମନ ଆନନ୍ଦରେ ଗୀତ ଗାଉଥିବାର ଶୁଣିବାକୁ ପାଇଲେ । ରାଜା ଦଉଡ଼ିବା ବନ୍ଦ କରି ସେଇଠି ଅଟକି ଯାଇଥିଲେ । ‘‘ଯେଉଁ ଲୋକଟି ଏତେ

ଆନନ୍ଦରେ ଓ ଏଡ଼େ ମଧୁର ଭାବରେ ଗୀତ ଗାଇ ପାରୁଛି, ସିଏ ଅବଶ୍ୟ ଜଣେ ସୁଖୀ ବ୍ୟକ୍ତି ହୋଇଥିବ ।'' ସଂଗୀତଟି ଆସୁଥିବା ଦିଗଟିକୁ ବାରି ବାଢ଼ି ରାଜା ଗୋଟିଏ ଅଙ୍ଗୁର କିଆରୀରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲେ । ଦେଖିଲେ, ଜଣେ ଯୁବକ ସୁଲଳିତ କଣ୍ଠରେ ସେଠାରେ ଗୀତ ଗାଉଛି ଏବଂ ଅଙ୍ଗୁର ଲତା ଗୁଡ଼ିକରୁ ବଳକା ଡାଳଗୁଡ଼ିକୁ କାଟି ସଫା କରିଦେଉଛି ।

ଯୁବକଟି ଅଭିବାଦନ ଜଣାଇ ରାଜାଙ୍କୁ କହିଥିଲା, ''ମଣିମା ଜୁହାର ! ଆପଣ ଏତେ ସକାଳୁ ଏଇ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳ ଆଡ଼େ ବାହାରି ଆସିଛନ୍ତି ଯେ !''

''ତୋ'ର ମଙ୍ଗଳ ହେଉ ଯୁବକ ! ତୋତେ ମୁଁ ରାଜଧାନୀକୁ ନେଇଯିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କଲେ ତୁ ସେଥିରେ ରାଜୀ ହେବୁ ? ସେଠାରେ ତୁ ମୋ'ର ସଙ୍ଗୀ ହୋଇ ରହିବୁ ।''

''ଆପଣଙ୍କର ଏହି ପ୍ରସ୍ତାବ ପାଇଁ ମୋର କୃତଜ୍ଞତା ଜାଣିବେ, ମଣିମା ! ମାତ୍ର ସେଥିପାଇଁ ମୋ'ର ଆଦୌ ଆକର୍ଷଣ ନାହିଁ ଆଜ୍ଞା । ସ୍ୱୟଂ ପୋପ୍ ଆସି ଏଠୁ ଯିବାପାଇଁ କହିଲେ ମଧ୍ୟ ମୁଁ ତଥାପି ଯିବିନାହିଁ ।''

''କାହିଁକି ଯିବୁନାହିଁରେ ? ତୋ'ପରି ଏଡ଼େ ଉତ୍ତମ ଯୁବକଟିଏ...''

''ନାହିଁ ଆଜ୍ଞା !, କେତେହେଲେ ଯିବିନାହିଁ । ମୋ' ପାଖରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଯାହାକିଛି ଅଛି, ସେଗୁଡ଼ିକୁ ନେଇ ମୁଁ ପୂରା ସନ୍ତୋଷ ସହିତ ଅଛି । ମୋ'ର ଆଉ କିଛିହେଲେ ଲୋଡ଼ା ନାହିଁ ।''

''ନିଶ୍ଚୟ ଜଣେ ସୁଖୀ ମଣିଷ !'' ରାଜା ମନେ ମନେ ଭାବିଥିଲେ । ''ତେବେ ସେକଥା ଥାଉ । ଆଚ୍ଛା ଯୁବକ, ତୁ ମୋ'ର ଗୋଟିଏ ଅନୁରୋଧ ରକ୍ଷା କରିପାରିବୁ ?''

''ଖୁସୀ ହୋଇ କରିପାରିବି ଆଜ୍ଞା । - ଯଦି ମୋ' ଦ୍ୱାରା କିଛି ସମ୍ଭବ ହୁଏ ।''

ରାଜା କହିଲେ, ''ତେବେ ଟିକିଏ ଅପେକ୍ଷା କର ।'' ରାଜା ନିଜର ଆନନ୍ଦକୁ ଆଉ ମୋଟେ ସମ୍ଭାଳି ରଖି ପାରୁନଥାନ୍ତି । ନିଜର ଅନୁଚରମାନଙ୍କୁ ଡାକି ଆଣିବାକୁ

ସେ ତତ୍‌କ୍ଷଣାତ୍ ଚାଲିଗଲେ । ସେମାନଙ୍କୁ କହିଲେ, ''ତୁମେ ସବୁ ଶୀଘ୍ର ମୋ' ସାଙ୍ଗରେ ଆସ ! ମୋ' ପୁଅର ଦୁଃଖ ଏଥର ନିଶ୍ଚୟ ଦୂର ହୋଇଯିବ ।'' ତା'ପରେ ଯୁବକଟିକୁ କହିଥିଲେ, ''ମୋର ପ୍ରିୟ ବାବୁଟି, ତୁ ଯାହା ମାଗିବୁ, ମୁଁ ତାହା ନିଶ୍ଚୟ ଆଣି ତୋତେ ଦେବି । ମାତ୍ର... ମାତ୍ର.... ତା' ବଦଳରେ ତୁ ମୋତେ ତୋ.....''- ରାଜା ଆଉ କଥା କହି ପାରୁନଥାନ୍ତି ।

''କ'ଣ ଦେବି ଆଜ୍ଞା, ଆପଣ ମୋ'ଠାରୁ କ'ଣ ମାଗୁଛନ୍ତି ?''-ଯୁବକଟି ପଚାରୁଥାଏ ।

''ମୋ' ପୁଅ ନଅରରେ ମୃତ୍ୟୁମୁଖରେ ପଡ଼ିଛି । କେବଳ ତୋହରି ଦ୍ୱାରା ତା'ର ଜୀବନରକ୍ଷା ହୋଇପାରିବ । ଆ, -ମୋ' ନିକଟକୁ ଆ !''

ରାଜା ଆଗକୁ ପାଦଗୁଡ଼ିକୁ ପକାଇ ଯୁବକଟିକୁ ଦୃଢ଼ କରି ଧରିନେଲେ ଓ ସିଏ ପିନ୍ଧିଥିବା ଜ୍ୟାକେଟ୍‌ଟିରୁ ବୋତାମ ଖୋଲିବେବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ । ମାତ୍ର କ'ଣ ଦେଖିଲେ କେଜାଣି, ତାଙ୍କର ହାତଗୁଡ଼ିକ ହଠାତ୍ ଆଉ ମୋଟେ ଚଳିଲା ନାହିଁ । ସିଏ କାବା ହୋଇ ଅଟକି ଯାଇଥିଲେ ।

ସୁଖୀ ମଣିଷଟିର ଦେହରେ କୌଣସି କୁର୍ତ୍ତା ହିଁ ନଥିଲା ।

[ଇଟାଲୀ]

✿ ✿ ✿

ହଜି ଯାଇଥିବା କୁରାଢ଼ି

ଜଣେ ଲୋକର ଗୋଟିଏ କୁରାଢ଼ି ଥିଲା । ଦିନେ କୁରାଢ଼ିଟିକୁ ଖୋଜି ନପାଇବାରୁ ପଡ଼ିଶା ଘରର ପୁଅ ସେଇଟିକୁ ନିଶ୍ଚୟ ନେଇଛି ବୋଲି ସିଏ ସନ୍ଦେହ କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲା । ନିଜର ଅନୁମାନକୁ ସମର୍ଥନ ଦେଇ ମନେ ମନେ କହୁଥିଲା : ''ଏଥିରେ କିଛି ସନ୍ଦେହ ଅଛି ନା ? ଲୋକଟା ଠିକ୍ ଚୋରଙ୍କ ପରି ଚାଲେ, ପୂରା ଚୋର ପରି ଦେଖାଯାଏ, କଥା କହିବାବେଳେ ମଧ ଚୋରଙ୍କ ପରି କଥା କହେ ।'' ଏମିତି ସନ୍ଦେହ ସିନା କଲା, ମାତ୍ର ବାରିପଟ ଗୋଟିଏ ଜାଗାରେ ମାଟି ଖୋଳୁ ଖୋଳୁ ସେହି କୁରାଢ଼ିକୁ ପାଇ ଯାଇଥିଲା ଏବଂ ତା'ପରେ ଯେତେବେଳେ ସିଏ ପୁଣି ପଡ଼ୋଶୀ ଘରର ସେହି ପୁଅଟିକୁ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲା, ସେତେବେଳେ ଅନୁଭବ କରି ପାରିଲା ଯେ ପୁଅଟା ଯେକୌଣସି ଅନ୍ୟ ଛୁଆ ପରି ଚାଲୁଛି, ଦେଖାଯାଉଛି ଏବଂ କଥା କହୁଛି । ଆଦୌ କୌଣସି ଫରକ ନାହିଁ ।

[ଚୀନ]

✿ ✿ ✿

ଜନ୍ ବ୍ରୋଡ଼ିସନ୍

ଏକଦା ଆମ ଦେଶରେ ଜଣେ ବିଚିତ୍ର ବ୍ୟକ୍ତି ଥିଲେ । ସିଏ ବେଲାନାଲେକ୍ ନାମକ ଏକ ଜାଗାରେ ବାସ କରୁଥିଲେ । ତାଙ୍କର ନାମ ଜନ୍ ବ୍ରୋଡ଼ିସନ୍ ।

ତାଙ୍କର ନାମ ହେଉଛି ଜନ୍ ବ୍ରୋଡ଼ିସନ୍ ।

ପକ୍କା ମିଥ୍ୟାବାଦୀ, ସତ କହିବାକୁ ଗଲେ ସିଏ ମିଥ୍ୟାବାଦୀମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଏକାବେଳକେ ଓସ୍ତାଦ । ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ଚିହ୍ନିଥିଲି । ଅନେକ ସମୟରେ ମୋ'ର ତାଙ୍କର କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଉଥିଲା । ଭାରି ଚଟାଚଟ୍ ବୁଦ୍ଧିବାଲା, ଆଦୌ କୌଣସି ପରିସ୍ଥିତିରେ ହଟିବାର ନୁହନ୍ତି । ସମସ୍ତଙ୍କୁ ବୋକା ବନାଇ ଦେଉଥିବା ଜଣେ ବେଶୀ ବୟସର ବାଳକ ପରି !

ଦିନେ ରାତିରେ କୌଣସି ସ୍ଥାନରୁ ସିଏ ଘରକୁ ଫେରୁଥିଲେ । ସାଙ୍ଗରେ ଗାଡ଼ିଟିଏ, ଗାଡ଼ିରେ ଏକ ଗଧ ଯୋଚା ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ଆଇନ୍ ଅନୁସାରେ ସନ୍ଧ୍ୟା ହୋଇଯିବା ପରେ ରାସ୍ତାରେ ଯାଉଥିବା ଯାନମାନଙ୍କରେ ନିଶ୍ଚୟ ଆଲୁଅଟିଏ ରହିଥିବ । ଆଲୁଅ ନଥିଲେ ମୋଟେ ଚଳିବ ନାହିଁ । ପୋଲିସ୍ ଦେଖିଲେ ଗାଡ଼ିକୁ ନିଶ୍ଚୟ ଅଟକାଇବ ।

ହଁ, ସେଦିନ ମଧ୍ୟ ଛକଉପରେ ଜଣେ ପୋଲିସ୍ ଛିଡ଼ା ହୋଇଥିଲା । ଏତେ ରାତି ହୋଇଗଲାଣି, ଏହି ଛକଉପରେ ଯେ ପୋଲିସ୍‌ବାଲା ଅବଶ୍ୟ ଥିବେ, ସେକଥା ବ୍ରୋଡ଼ିସନ୍‌ଙ୍କୁ ଖୁବ୍ ଭଲ କରି ଜଣାଥିଲା । ତେଣୁ ସିଏ ନିଜ ଗାଡ଼ି ଉପରୁ ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇ ପଡ଼ିଥିଲେ ।

ଗଧଟିକୁ ଗାଡ଼ିରୁ ଫିଟାଇଦେଲେ ଏବଂ ତାକୁ ଗାଡ଼ିର ପଛରେ ନେଇ ବାନ୍ଧି ଦେଇଥିଲେ ।

ତା'ପରେ ସ୍ୱୟଂ ଗାଡ଼ିର ଆଗଟାକୁ ଯାଇ ଧରିଲେ ଏବଂ ନିଜେ ଗାଡ଼ି ଟାଣିବାକୁ ଲାଗିଲେ ଏବଂ ଗାଡ଼ି ପଛରେ ବନ୍ଧା ହୋଇ ଗଧଟି ଚାଲି ଚାଲି ଯାଉଥାଏ ।

ଏହିପରି ଭାବରେ ଯେତେବେଳେ ସିଏ ଯାଇ ଛକ ଉପରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲେ, ପୋଲିସ୍ ହାବୁଡ଼ରେ ପଡ଼ିଲେ । ପୋଲିସ୍ ତାଙ୍କୁ ଅଟକାଇ ରଖିଲା ଓ କହିଲା, "ବାବୁ ବ୍ରୋଡ଼ିସନ୍ ! ତୁମ ଗାଡ଼ିରେ ଆଲୁଅ କାହିଁକି ନାହିଁ ? କାହିଁକି ଆଲୁଅ ଦେଇନାହଁ, ଶୀଘ୍ର କୁହ !"

"ସିଏ ଗାଡ଼ି ଚଳାଉଛି, ତାକୁ ପଚାର ।"

"ଯିଏ ଗାଡ଼ି ଚଳାଉଛି ?"

ଏଥର ଜାଣନ୍ତୁ, ସିଏ କେଡ଼େ ଚତୁର ଥିଲେ, କେଡ଼େ ମିଥ୍ୟାବାଦୀ ମଧ୍ୟ ଥିଲେ ।

ହଁ, ତାଙ୍କର ପ୍ରଶଂସା ନକରି ମୋଟେ ରହି ହେବ ନାହିଁ ।

[ଆୟର୍ଲାଣ୍ଡ]

ବେଦୁଇନ୍‌ର ହରିଣ

ଜଣେ ବେଦୁଇନ୍ ଦିନକର ନିଜର ଛୁଆ ପୁଅଟିକୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ତା' ମାଇ ଓଟଟିକୁ ଚରାଇବାକୁ ଯାଇଥିଲା । ଓଟ ତ ଘାସଭୂମି ପାଇଗଲେ ଆପେ ଚରୁଥିବ ଏବଂ ସେହି ସମୟରେ ସିଏ ନିଜେ ମଧ୍ୟ କିଛି ଶାଗ ମୂଳ ତୋଳି ଘରକୁ ମଧ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ କରି ଆଣିପାରିବ ଏବଂ ରାତିରେ ତା' ଭାରିଯା ସେହିଗୁଡ଼ିକରୁ ହିଁ କିଛି ଖାଇବା ମଧ୍ୟ ରାନ୍ଧିଦେଇ ପାରିବ । ଜନ୍ତୁଟି ଚରିସାରିବା ପରେ ସେମାନେ ସଂଗ୍ରହ କରିଥିବା ଶାଗ ଓ ମୂଳଗୁଡ଼ିକୁ ନେଇ ତା' ପିଠିରେ ଲଦିଦେଲେ ଏବଂ ସେଠାରୁ ପୁଣି ଘରକୁ ଫେରି ଆସୁଥିଲେ । ଆସିବା ବାଟରେ ପଲେ ହରିଣ ଆସି ହଠାତ୍ ସେମାନଙ୍କର ହାବୁଡ଼ରେ ପଡ଼ିଗଲେ । ହରିଣଗୁଡ଼ିକ ଦେଖିବାକୁ ବହୁତ ସୁନ୍ଦର । ପୂରା ଚିକ୍‌ଚିକ୍ କରୁଥାନ୍ତି । ଆଦୌ କୌଣସି ଶବ୍ଦ ନକରି ବାପ ନିଜ ଓଟଟିକୁ ଭୂଇଁଆଡ଼କୁ ତଳୁଆ କରି ଆଣିଲା । ଓଟ ଗୋଡ଼ ଭାଙ୍ଗି ନଇଁଗଲା ପରେ ବେଦୁଇନ୍ ଥିରି ହୋଇ ନିଜକୁ ତା' ପିଠି ଉପରୁ ତଳକୁ ଖସାଇ ଆଣିଥିଲା । ହଁ ଫେରି ନଆସିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ପୁଅଟିକୁ ଆଉ କୁଆଡ଼େ ଆଦୌ ନଯାଇ ସେଇ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରେ ହିଁ ଅପେକ୍ଷା କରିବା ଲାଗି ସାବଧାନ କରାଇ ଦେଇଯାଇଥିଲା । ତା'ପରେ ହରିଣରୁ ଅନ୍ତତଃ ଗୋଟିଏ ହେଲେ ଧରିବ ବୋଲି ସେମାନଙ୍କ ପଛରେ ଦଉଡ଼ି ବାହାରି ଗଲା । ଆଗରେ ହରିଣଙ୍କର ସେହି ପଲ ଓ ପଛରେ ବେଦୁଇନ୍‌ର ଏହି ଦଉଡ଼ିବା — ଏହା ଫଳରେ ରାସ୍ତା ଉପରେ ଧୂଳି ଏବଂ ଘାସକୁଟାମାନ ଉଡ଼ି ବାଟଟାକୁ ପ୍ରାୟ ଝାପ୍‌ସା କରି ଦେଇଥିଲେ ସତ, କିନ୍ତୁ ବେଦୁଇନ୍‌ଟି ଜଣେ ସିଦ୍ଧହସ୍ତ ଶିକାରୀ ହୋଇଥିବାରୁ ଓ ସେହିପରି ଶିକାର କରିବା ହିଁ ତାକୁ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ଭଲ ଲାଗୁଥିବାରୁ ସିଏ ଆଦୌ ସେଥିରେ ରହି ଯାଇନଥିଲା । ପଲ ପଛେ ସେହିପରି ଦଉଡ଼ିବାରେ ଲାଗିଥାଏ ।

ଏଣେ ଛୁଆ ପୁଅଟି ସେହିଠାରେ ଅପେକ୍ଷା କରି ରହିଥାଏ । ଅଦୃଷ୍ଟରେ ଯାହା ଥିବ, ତାହା ଅବଶ୍ୟ ଘଟିବ, ଅଦୃଷ୍ଟକୁ ଆଦୌ ଟାଳିଦେଇ ହେବନାହିଁ । ତେଣୁ, ସେହି ଛୁଆଟିର ମନ୍ଦଭାଗ୍ୟ ବୋଲି କୁହାଯିବ ଯେ, ଇତି ମଧ୍ୟରେ ଗୋଟିଏ ପିତାଶୁଣୀର ଦୃଷ୍ଟି ପଡ଼ି ଯାଇଥିଲା । ଏମାନେ ତ ସବୁବେଳେ ଏହିପରି ନିର୍ଜନ ଅରମା

ସ୍ଥାନ ଦେଖି ରହିଥାନ୍ତି । ମଣିଷ ମାଉଁସ ଖାଇବାକୁ ଭାରି ଭଲ ପାଆନ୍ତି । ପିଚାଶୁଣୀ ଗୋଟିଏ ଡିଆଁରେ ଆସି ପିଲାଟି ପାଖରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଗଲା । ତାକୁ ମାଡ଼ି ବସି ଗୋଟା ସୁଦ୍ଧା ଗିଳି ପକାଇଲା ।

ତେଣେ ବାପାଟି ବାଟ ହରିଣମାନଙ୍କ ପଛରେ ଦଉଡ଼ିଥିଲା ସିନା, ମାତ୍ର ଗୋଟିଏ ହେଲେ ହରିଣକୁ ବି କାବୁ କରି ପାରିନଥିଲା । ଶେଷକୁ ଦଉଡ଼ିବାରୁ ନିରସ୍ତ ହୋଇ ଖାଲି ହାତରେ ହିଁ ଯେଉଁଠାରୁ ଯାଇଥିଲା ସେଠାକୁ ଫେରି ଆସିଥିଲା । ମାଇ ଓଟଟିକୁ ସିଏ ଯେଉଁଠାରେ ଆଣ୍ଠେଇ ଦେଇ ଯାଇଥିଲା, ଓଟ ଠିକ୍ ସେହି ଜାଗାରେ ହିଁ ସେହି ଅବସ୍ଥାରେ ଥିଲା, ମାତ୍ର ପୁଅଟିକୁ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲା ନାହିଁ । ଏପାଖ, ସେପାଖ, ଚାରିଆଡ଼ ଖୋଜିଲା । ମାତ୍ର ପିଲାଟି କେଉଁଠାରେ ହେଲେ ନଥିଲା । ଏହିପରି ସନ୍ଧାନ ନେଉ ନେଉ ସେ ଭୂଇଁ ଉପରେ ମୁନ୍ଦା ମୁନ୍ଦା ରକ୍ତ ପଡ଼ିଥିବାର ଦେଖିପାରିଲା । ଭାରି ବିକଳ ହୋଇ ''ମୋ' ପୁଅ, ମୋ' ପୁଅଟିକୁ କିଏ ଖାଇଗଲା'' ବୋଲି ରୋଦନ କରିବାରେ ଲାଗିଥାଏ । କିନ୍ତୁ, ଓଟଟିକୁ ଅଡ଼ାଇ ଘରକୁ ଫେରିବା ବ୍ୟତୀତ ତା'ର ଆଉ କୌଣସି ଚାରା ନଥିଲା ।

ଫେରିବା ବାଟରେ ଗୁମ୍ଫାଟିଏ ପଡ଼ିଲା । ବେଦୁଇନ୍ ଦେଖିଲା, ଗୁମ୍ଫା ଭିତରେ ଗୋଟିଏ ପିଶାଚୁଣୀ ବଡ଼ ଆନନ୍ଦରେ ନାଚିବାରେ ଲାଗିଛି । ଇହାଦେ ତ ଏଡ଼େ ବଢ଼ିଆ ଚିଜଟିଏ ଖାଇଥିଲା । ତଳକୁ ଝୁଲି ପଡ଼ିଥିବା ତା'ର ସ୍ତନଦୁଇଟା କୌଣସି ପୋଷାକର ଖୋଲା ମୁଣାଗୁଡ଼ିକ ପରି ଏପାଖକୁ ସେପାଖକୁ ହେବାରେ ଲାଗିଥାନ୍ତି । ଭାରି ନିପୁଣ ଭାବରେ ଧନୁରେ ତୀରକୁ ଖଞ୍ଜିଦେଇ ବେଦୁଇନ୍ ଏମିତି ଲକ୍ଷ୍ୟ ସହିତ ମାରିଲା ଯେ, ସେଥିରେ ସେହି ପିଚାଶୁଣୀର ପ୍ରାଣ ଚାଲିଯାଇଥିଲା । ତା' ଦେହଟା ଫାଁ ଗାଳିଦେଇ ସେଠାରେ ପଡ଼ିରହିଥାଏ । ବେଦୁଇନ୍ ତତ୍କ୍ଷଣାତ୍ ଯାଇ ପିଚାଶୁଣୀର ପେଟଟାକୁ ଚାକୁ ଦ୍ୱାରା ଫାଡ଼ି ଚିରିଦେଲା ଏବଂ ତା' ଭିତରେ ନିଜର ଛୁଆଟିକୁ ଆବିଷ୍କାର କରି ପାରିଥିଲା । ତାକୁ କାନ୍ଧ ଉପରେ ପକାଇ ଓ ତା' ଉପରେ ଗରମ କପଡ଼ା ଢାଙ୍କି ଦେଇ ସିଏ ତାକୁ ନିଜ ଘରକୁ ବୋହି ଆଣିଥିଲା ।

ନିଜ ତମ୍ବୁ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚି ଭାରିଯାକୁ ଡାକି କହିଲା, ''ଜାଣିଲୁ, ମୁଁ ଗୋଟିଏ ପୂରା ହରିଣ ଆଜି ତୋ ପାଇଁ ଘରକୁ ଆଣିଛି । କିନ୍ତୁ ତାହାକୁ କେବଳ ଏଭଳି

ଗୋଟିଏ କଡ଼େଇରେ ରନ୍ଧାଯାଇ ପାରିବ ଯେଉଁଥିରେ କି ଆଗରୁ ଶୋକ ପାଳନ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କୌଣସି ପଦାର୍ଥ କେବେହେଲେ ରନ୍ଧା ଯାଇନାହିଁ ।''

ବେଦୁଇନ୍ ମାଆଟି ସେହିଭଳି ଗୋଟିଏ କଡ଼େଇ ମାଗିଆଣିବା ସକାଶେ ପଡ଼ିଶାରେ ରହିଥିବା ତମ୍ବୁଗୁଡ଼ିକୁ ଚାଲିଗଲା । ତମ୍ବୁ ପରେ ତମ୍ବୁ ହୋଇ ସବୁଘରେ ପଚାରିଥିଲା । କିନ୍ତୁ, ପ୍ରଥମ ପଡ଼ିଶା ଘର କହିଲା, ''ଭଉଣୀ, ମୋ' ସ୍ୱାମୀ ଯେତେବେଳେ ଚାଲିଗଲେ, ସେତେବେଳେ ଆମ ଘରକୁ ଶୋକ ପ୍ରକାଶ କରିବା ପାଇଁ ଆସିଥିବା ଜ୍ଞାତିମାନଙ୍କୁ ଖାଇବାକୁ ଦେବା ସକାଶେ ହିଁ ଏହି ବଡ଼ କଡ଼େଇରେ ଭାତ ରନ୍ଧା ଯାଇଥିଲା'' ଏବଂ ଜଣେ ଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରତିବେଶୀ ମଧ୍ୟ କହିଥିଲେ, ''ମୋ' ପୁଅର ଅନ୍ତ୍ୟେଷ୍ଟିକ୍ରିୟା ସମୟକୁ ହିଁ ଆମ ଘରର ବଡ଼ ହାଣ୍ଡିଟି ଚୂଲୀ ଉପରକୁ ଯାଇଥିଲା ।'' ସିଏ ବିଚାରୀ ଏହିପରି ଘରକୁ ଘର ଯାଇ ପଚାରିଥିଲା; କିନ୍ତୁ ସିଏ ଖୋଜୁଥିବା ବାସନ ପରି ବାସନଟିଏ କେଉଁଠାରେ ହେଲେ ପାଇନଥିଲା । ତେଣୁ, ଖାଲି ହାତରେ ତା' ସ୍ୱାମୀ ପାଖକୁ ଫେରି ଆସିଲା ।

''ତା' ହେଲେ ତୋତେ ସେଭଳି ପାତ୍ରଟିଏ କେଉଁଠାରେ ହେଲେ ମିଳିଲା ନାହିଁ ?''- ବେଦୁଇନ୍ ଭାରିଯାକୁ ପଚାରିଲା । ''ହଁ ଏପରି କୌଣସି ଗୋଟିଏ ଘର ନାହିଁ, ଯାହାକୁ କି ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟ ଭୋଗିବାକୁ କେବେହେଲେ ପଡ଼ିନାହିଁ ।'' ଭାରିଯା ଉତ୍ତର ଦେଇ କହିଲା, ''ପାତ୍ର ତ ସମସ୍ତଙ୍କ ଘରେ ଅଛି, କିନ୍ତୁ ସବୁ ଘରେ ଶୋକପ୍ରକାଶର ବେଳା ଆସି ପହଞ୍ଚିଛି ଓ ସେତିକିବେଳେ ସେହି ହାଣ୍ଡିରେ ଖାଦ୍ୟପଦାର୍ଥ ରନ୍ଧା ଯାଇଛି ।'' ସେତେବେଳେ ଯାଇ ବାପଟି ଶବ ଉପରେ ପଡ଼ିଥିବା ପଶମ ପୋଷାକଟିକୁ ଶବ ଉପରୁ କାଢ଼ିନେଲା ଏବଂ କହିଥିଲା, ''ହଁ ଲୋ ହଁ, ଦୁଃଖ, ଶୋକ, ମୃତ୍ୟୁ ସମସ୍ତଙ୍କ ଘରକୁ ଆସିଛି ଓ ସମସ୍ତେ ସେଗୁଡ଼ିର ଆଘାତକୁ ଅଙ୍ଗେ ନିଭାଇଛନ୍ତି । ଆଜି ଆମର ବି ସେହି ପାଳି ଆସି ପଡ଼ିଗଲା । ହଁ, ନେ, ଏଇଟି ହେଉଛି ମୋ'ର ହରିଣ !''

[ସାଉଦି ଆରବ]

ଦୂର ଦେଶରୁ ବାର୍ତ୍ତା ଆସିଲା

ନେରି ଓଲାଭ୍ସନ କିଛିଦିନ ସକାଶେ ସମୁଦ୍ରକୂଳର ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରେ ବାସ କରୁଥିଲା । ମଝିରେ ମଝିରେ ତାକୁ ବହୁତ ଦିନ ସମୁଦ୍ରକୁ ଯିବାକୁ ପଡୁଥିବା ବେଳେ ତା'ର ସ୍ତ୍ରୀ'କୁ ହିଁ ଚାଷବାସ ଦେଖିବାକୁ ହେଉଥିଲା । ଥରେ ବଡ଼ଦିନ ଉତ୍ସବ ଆଉ ଦିନେ ଅଛି, ତା' ଜୀବନରେ ପ୍ରକୃତରେ ଗୋଟିଏ ବିଚିତ୍ର ଘଟଣା ଘଟିଲା । ନେରି ସେତେବେଳକୁ ସୁଦୂର ଚୀନ ସମୁଦ୍ରର ଉପକୂଳରେ ଥାଏ । ସେହି ଘଟଣାଟିକୁ ଏହିପରି ଭାବରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଥାଏ ।

ଘରେ ପତ୍ନୀ ଗର୍ଭବତୀ ଥିବା ସମୟରେ ତାକୁ ଘରୁ ସମୁଦ୍ରକୁ ଯିବାକୁ ହେଲା । ପ୍ରବାସରେ ଗଲା ସିନା, ମାତ୍ର ମନେ ମନେ ବଡ଼ ଚିନ୍ତିତ ଥାଏ ଓ ସବୁବେଳେ ତା'ର ଘରକଥା ମନେ ପଡୁଥାଏ ।

''ତେଣେ ଘରେ କ'ଣ ସବୁ ଘଟିଲା ନଘଟିଲା, ସେକଥା ଜାଣିବାର କିଛି ଉପାୟ ହେଲେ ଥାଆନ୍ତା କି !''- ନିଜର ସାଥୀ ଜଣେ ଜାହାଜ କର୍ମଚାରୀକୁ ସେ ଖୁବ୍ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ କହୁଥାଏ । ସେହି ସାଥୀ କର୍ମଚାରୀଟିକୁ ସାଧାରଣଙ୍କ ତୁଳନାରେ ଅଧିକ ଅନେକ ବିଦ୍ୟା ଜଣାଥିଲା । ନେରି ତାକୁ କହିଥିଲା, ''ଘରେ ସ୍ତ୍ରୀ ଗର୍ଭବତୀ ଥିବା ସମୟରେ ମୋତେ ତାକୁ ଏକୁଟିଆ ଛାଡ଼ି ଏଣେ ଆସିବାକୁ ପଡ଼ିଲା । ତା' ପରେ କ'ଣ ସବୁ ଘଟିଲା ବା ଘଟିବାକୁ ବାକି ଅଛି, କେବଳ ଭଗବାନ ହିଁ ସେହିକଥା ଜାଣିଥିବେ ।''

ସାଥୀ କର୍ମଚାରୀଟି କହିଥିଲା, ''ଯଦି ମୁଁ ଆଜି ରାତିରେ ତୋ' ଘରକୁ ଯାଇ ଖବର ନେଇଆସେ, ତେବେ ତୁ ମୋତେ କ'ଣ ଦେବୁ ?''

ନେରି କିପରି ତା' କଥାକୁ ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତା ! ''ତୁ କଦାପି ତାହା କରିପାରିବୁ ନାହିଁ'' - ସିଏ କହିଥିଲା ।

ସାଥୀଟି କହିଲା, ''ଯଦି ମୋତେ ଗିନାଏ ବ୍ରାଣ୍ଡି ଦେଇପାରିବୁ, ତେବେ ମୁଁ କରିଦେଇ ପାରିବି ।''

‘‘ଆରେ ଗୋଟିଏ ଗିନା କ’ଣ, ମୁଁ ପାଞ୍ଚ ଗିନା ବ୍ରାଣ୍ଡି ଦେବି । ଯଦି କୌଣସି ମନୁଷ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ଏହି ଅସାଧ କାର୍ଯ୍ୟଟି ସମ୍ଭବ ହେବ, ତେବେ ସିନା ଦେବି !’’- ନେରି ପୁନର୍ବାର କହିଲା ।

ସେହି ସଙ୍ଗୀ ନାବିକଟି ତା’ପରେ ନେରିକୁ କହିଲା, ‘‘ତୋ’ ଘରେ ଯବି ଏପରି ଗୋଟିଏ ଜିନିଷ ଥିବ, ମୁଁ ଯାହାକୁ ତୋ’ ପାଖରେ ଆଣି ପହଞ୍ଚାଇ ଦେଲେ ଯାଇ ମୁଁ ପ୍ରକୃତରେ ଯାଇଥିଲି ବୋଲି ତୋ’ର ପ୍ରତ୍ୟୟ ହେବ, ତେବେ ମୋତେ କହ, ମୁଁ ସେଇଟିକୁ ମଧ ସାଙ୍ଗରେ ଆଣି ଆସିଥିବି ।’’

ନେରି ଘରେ ଗୋଟିଏ ରୂପା ତିଆରି ଚାମଚ୍ ରହିଥିଲା, ଯାହାକୁ ଘରେ କେହି ବ୍ୟବହାର କରୁନଥିଲେ । ରୂପା ତାମଚଟି ଝରକା ଉପରେ କାନ୍ଥରେ ଗୋଟିଏ ଫାଙ୍କ ଭିତରେ ରଖା ଯାଇଥିଲା । ‘‘ତୁ ସେହି ଚାମଚଟିକୁ ଆଣି ମୋତେ ଦେଇପାରିବୁ ?’’- ନେରି ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଲା ।

ସାଥୀ ନାବିକଟି କହିଥିଲା ଯେ, ସିଏ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟଟିକୁ ଶେଷ ନକରିଥିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନୌକାଉପରେ ଏଠାରେ ସମସ୍ତେ ମୂଷାଟିଏ ପରି ତୁନି ହୋଇ ରହିଥିବେ, ଏପରିକି କୌଣସି ଖୁଡ଼୍‌ଖାଡ଼୍ ମଧ କରିବେ ନାହିଁ । ଏଥିରେ ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତେ ତତ୍‌କ୍ଷଣାତ୍ ରାଜୀ ହୋଇ ଯାଇଥିଲେ । ସେହି କଥାଟିକୁ ନିଶ୍ଚୟ ମାନିବେ ବୋଲି ପ୍ରତିଜ୍ଞା କଲେ । ତା’ପରେ ସେହି ନାବିକଟି ଜାହାଜର ଚଟାଣ ଉପରେ ଖଡ଼ିରେ ମୁଣ୍ଡଳାଟିଏ ବୁଲାଇଦେଲା ଓ ତାହାରି ଭିତରେ ଯାଇ ଲମ୍ବା ହୋଇ ପଡ଼ିରହିଲା । ସତେଅବା ଜୀବନ ନଥିବା ପରି ପଡ଼ି ରହିଲା । ଅନ୍ୟ ନାବିକମାନେ ଦେଖିଥାଆନ୍ତି ତା’ ଦେହଟି କ୍ରମେ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଫିକା ହୋଇ ଆସୁଥାଏ । ତା’ର ଗୋଟିଏ ହେଲେ ଅଙ୍ଗ ପ୍ରତ୍ୟଙ୍ଗ ଏତେ ଟିକିଏ ହେଲେ ମଧ ହଲୁନଥାଏ । ଏସବୁ ପରିଣାମ ଦେଖି ଦେଖଣାହାରିମାନେ କ୍ରମେ ବଡ଼ ଭୀତତ୍ରସ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲେ । ନାବିକଟି ବେଶ୍ କିଛି ସମୟଯାଏ ସେହିପରି ପଡ଼ିରହିଲା ଏବଂ ତା’ପରେ ହଠାତ୍ ଭଡ଼୍ କରି ଉଠି ବସିପଡ଼ିଲା; ଉଠି ଛିଡ଼ା ହୋଇଗଲା ଏବଂ ସମସ୍ତେ ତା’ ହାତରେ ସିଏ ରୂପା ତାମଚଟିକୁ ଧରିଥିବାର ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲେ ।

ଲୋକଟି ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ନେରି ପାଖକୁ ଚାଲିଆସି କହିଲା, ''ହେଇ ତୋ' ରୂପା ଚାମଚ । ଇହାଦେ ମୁଁ ତୋ' ଘରକୁ ଯାଇ ଫେରିଆସିଲି । ଚାମଚଟାକୁ ମଧ୍ୟ ସାଙ୍ଗରେ ଆଣିଲି ।''

ନେରି ବେଶ୍ ଚାମଚଟିକୁ ଚିହ୍ନି ପାରିଲା । ''ସେଠି ସମସ୍ତେ କିଭଳି ଅଛନ୍ତି ?'' ବୋଲି ପଚାରିଥିଲା ।

ସାଥୀ ନାବିକଟି କହିଥିଲା, ''ସମସ୍ତେ ଖୁବ୍ ଭଲ ଅଛନ୍ତି । ତୋ' ସ୍ତ୍ରୀ ପୁଅଟିଏ ଜନ୍ମ କରିଛି । ଏକାବେଳେକେ ଏଡ଼େବଡ଼ ପିଲାଟାଏ । ତୋ'ର ମାଆ ମଧ୍ୟ ସେଠାରେ ଗୋଟିଏ କଣଘରେ ବସିଥିଲା । ଗୋଟିଏ ତାକୁଡ଼ି ଧରି ସୂତା କାଟୁଥିଲା । ତାକୁ ଏବେ ଟିକିଏ ଦୁର୍ବଳ ଲାଗୁଛି ବୋଲି ମୋତେ କହୁଥିଲା । କିନ୍ତୁ ତୋ' ବାପା ଭଲ ଅଛନ୍ତି, ମୁଁ ଯାଇଥିବା ସମୟରେ ଆଣ୍ଠୁମାଡ଼ି ବସି ଜାଳେଣି ସକାଶେ କାଠ କାଟି ରଖୁଥିଲେ ।''

ନେରି ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଏହି ନାବିକଟି ସେଠାରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଥିବା ତାରିଖ ଓ ସମୟକୁ ଲେଖି ରଖିଲା ଏବଂ ସମୁଦ୍ର ଯାତ୍ରାରୁ ଯେତେବେଳେ ଘରକୁ ଫେରିଆସିଲା, ସିଏ ଘରେ ସମସ୍ତେ ଓ ସବୁକିଛି ଠିକ୍ ରହିଛନ୍ତି ବୋଲି ଦେଖିପାରିଲା; ସାଥୀ ନାବିକଟି ତାକୁ କହିଥିବା ପରି, ଅବିକଳ ।

ଏତିକିବେଳେ ଘରେ ସମସ୍ତେ କହିଲେ, ''ହଁ, ସେହି ରୂପାଚାମଚଟା ହିଁ ଆଉ ଦେଖିବାକୁ ମିଳୁନାହିଁ । ଦିନେ କ'ଣ ଗୋଟାଏ ଘଡ଼ଘଡ଼ ଶବ୍ଦ ହେଲା ଯେ ଘରଟାଯାକ କମ୍ପି ଉଠିଲା । ଏପରି କାହିଁକି ହେଉଛି ବୋଲି କିଛି ଅନୁମାନ କରି ପାରିଲୁ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ସେହି ଦିନଠାରୁ ଆମେ ସେହି ରୂପାଚାମଚଟିକୁ ସେଠାରେ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲୁନାହିଁ ।''

''ସେହି ଚାମଚଟି ହେଇ ମୋ' ପାଖରେ ଅଛି ।'' - ନେରି ଉତ୍ତର ଦେଲା - ''ସିଏ ବହୁତ ବାଟ ଅତିକ୍ରମ କରି ଚୀନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚାଲି ଯାଇଥିଲା ।'' ତା'ପରେ ସେ ଘରର ଲୋକମାନଙ୍କୁ ସବୁ ଘଟଣା ଗୋଟି ଗୋଟି କରି କହି ଦେଇଥିଲା ।

[ନରୱେ]

✿ ✿ ✿

ଅସୁରମାନେ ଚାଲିଗଲେ

ଆରମ୍ଭ କାଳର ସେହି ମନୁଷ୍ୟ ସମୂହମାନେ ଏଠାରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିବା ପୂର୍ବରୁ ଏହି ଭୂଇଁରେ ଦଳେ ଅସୁର ବାସ କରୁଥିଲେ । କେତେ ଲୋକ କହନ୍ତି ଯେ, ଈଶ୍ୱର ପ୍ରଥମେ ଅସୁରମାନଙ୍କୁ ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲେ ଓ ତା'ପରେ ଯାଇ ମନୁଷ୍ୟମାନଙ୍କୁ ତିଆରି କଲେ । ବର୍ତ୍ତମାନ ସେମାନଙ୍କର ଆକାର ଯେଡ଼ିକି, ଠିକ୍ ସେହି ଆକାରରେ । ଅସୁରମାନେ ସତକୁ ସତ ଅସୁରଙ୍କ ପରି ହୋଇଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କର ପାଣି ବୋହିନେବା ପାତ୍ରଗୁଡ଼ିକ ପୂରା ଗୋଟାଏ ହାତୀର ଚମଡ଼ାରୁ ତିଆରି ହେଉଥିଲା । ବର୍ଛାମାନେ ଗୋଟାଏ ଗୋଟାଏ ତାଳଗଛ ପରି ଏବଂ ଯେଉଁ ଟେକାଗୁଡ଼ିକୁ ସେମାନେ ନିଜ ଛିଟିକିଣିରେ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିଲେ, ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଗୋଡ଼ି ବୋଲି ନକହି ମୁଣ୍ଡାଏ ମୁଣ୍ଡାଏ ମସ୍ତ ପଥର ବୋଲି କୁହାଯାଇ ପାରିବ । ବଲ୍ଲେ ଖାଇବା ନିମନ୍ତେ ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କୁ ଗୋଟା ଗୋଟା ଗୋରୁଙ୍କୁ ନିଆଁ ଉପରେ ଆଣି ସିଝାଇବାକୁ ପଡୁଥିଲା ଏବଂ ଏଡ଼େ ଏଡ଼େ ଗଙ୍ଗାଳ ଧରି ସେମାନେ ସେଥିରୁ ଗୋରସ ବି ପିଉଥିଲେ । ଯେତେବେଳେ ଅନ୍ୟ ସମୂହମାନେ ଆପଣାର ଗୋରୁଗାଈ ଓ ଛେଳିମାନଙ୍କୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ପାଣିର ସନ୍ଧାନରେ ସେଠାରେ ଆସି ପହଞ୍ଚି ଯାଉଥିଲେ ସେତେବେଳେ ଏହି ଅସୁରମାନେ ସେମାନଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରୁଥିଲେ କିମ୍ବା ନିଙ୍କାଳି ଦେଉଥିଲେ । ଅସୁରମାନଙ୍କର ଇଛା ବିରୋଧରେ ଅନ୍ୟ ସମୂହର ବହୁତ ଯୋଦ୍ଧାଙ୍କୁ ଏହିପରି ଜଳାଧାରଗୁଡ଼ିକୁ ନିଜ ଅଧୀନରେ ରଖିବାକୁ ଯାଇ ଜୀବନ ବି ଦେବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା ।

ଏବେ ତ ଆଉ ଅସୁରମାନେ ନାହାନ୍ତି, ତଥାପି ନିଜ ଘରର ନିଅଁ ପକାଇବା ପାଇଁ ସେମାନେ ଯେଉଁ ପ୍ରକାଣ୍ଡ ପଥରମାନଙ୍କୁ ଆଣି କାମରେ ଲଗାଇଥିଲେ, ସେସବୁ ଏବେ ମଧ୍ୟ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଯିବ ଏବଂ ଏଠି ସେଠି ଏଭଳି ଅନେକ ସମାଧିସ୍ଥାନର ଭଗ୍ନାବଶେଷ ରହିଥିବାର ତୁମେ ଦେଖିପାରିବ, ଯେଉଁଠାରେ କି ସେତେବେଳେ ଅସୁରମାନଙ୍କୁ ମଲାପରେ ସମାଧି ଦିଆଯାଉଥିଲା । ସବାଶେଷରେ ଅସୁରମାନେ ଏଠାରୁ କିଭଳି ଭାବରେ ଅନ୍ତର୍ହିତ ହୋଇଗଲେ, ଏହି କାହାଣୀଟିରେ ତାହାରି ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି । ବିଭିନ୍ନ ସମୂହର ବୁଢ଼ାବୁଢ଼ୀ ମାନଙ୍କ ମୁହଁରୁ ଏଗୁଡ଼ିକୁ ଶୁଣିବାକୁ ମିଳିଥାଏ ।

ଈଶ୍ୱର ଉତ୍ତମ ରୂପେ ବୁଝିପାରିଲେ ଯେ ଏହି ଅସୁରମାନଙ୍କ ସକାଶେ ହିଁ ସବୁକିଛି ଅଶାନ୍ତି ଭିତରେ ରହୁଛି । ପୃଥିବୀରେ ଆଉ କୌଣସି ଭାରସାମ୍ୟ ରହି ପାରୁନାହିଁ । ତେଣୁ ସିଏ ଅସୁରମାନଙ୍କ ମୁଖିଆଙ୍କୁ ଡକାଇ ଆଣିଲେ ଓ ତାକୁ କହିଥିଲେ, ''ଏଥର ବେଳ ଆସିଗଲା, ତୁମ ଅସୁରମାନଙ୍କୁ ଏହି ପୃଥିବୀ ଛାଡ଼ି ଚାଲିଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।''

ଅସୁରଙ୍କ ମୁଖିଆ କହିଲେ, ''ଆଜ୍ଞା, ଆମେ ଆପଣଙ୍କର ଏହି କ୍ରୋଧ ଜନ୍ମିବା ଭଳି କି ଦୋଷ କଲୁ ଆଜ୍ଞା ଯେ ଆମକୁ ଏଠାରୁ ଛାଡ଼ି ଚାଲିଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ ?''

ଈଶ୍ୱର ଉତ୍ତର ଦେଇ କହିଥିଲେ, ''ତୁମେ ଅସୁରମାନେ ତୁମଠାରୁ ସାନ ବାସିନ୍ଦାମାନଙ୍କ ଉପରେ ବହୁତ ଉପଦ୍ରବ କରୁଛ । ତୁମେମାନେ ପୂରା ଭୁଲିଗଲଣି ଯେ ଗୋରୁମାନେ ପାଣି ପିଇବେ ବୋଲି ସବୁ ସମୂହମାନଙ୍କୁ ଜଳାଧାରମାନ ବାଣ୍ଟି କରି ଦିଆଯାଇଥିଲା । ତୁମେମାନେ କିନ୍ତୁ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ତଡ଼ି ବାହାର କରି ଦେଉଛ ଏବଂ ସେମାନେ ତୁମମାନଙ୍କର ଆଦୌ କୌଣସି ଅନିଷ୍ଟ କରିନାହାନ୍ତି ।''

ଏକଥା ଶୁଣି ଅସୁରମାନଙ୍କର ମୁଖିଆ କହିଥିଲେ, ''ଆଜ୍ଞା, ସମୂହଗୁଡ଼ିକ ସମସ୍ତେ ନିଜ ନିଜର ଜଳାଧାରକୁ ହେପାଜତରେ ରଖୁଛନ୍ତି, ପହରା ଦେଇ ଜଗୁଛନ୍ତି । ନିଜ ନିଜର ଭୂମିକୁ ରକ୍ଷା କରିବା ନିମନ୍ତେ ସବୁ ସମୂହ ଯୁଦ୍ଧ କରୁଛନ୍ତି । ଆମେ ଆଉ ଅଲଗା କିଛି ତ ମୋଟେ କରିନାହୁଁ ।''

ଈଶ୍ୱର ପୁନର୍ବାର କହିଲେ : ''କିନ୍ତୁ ତୁମେମାନେ ଏଡ଼େ ଏଡ଼େ ହୋଇଛ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ଆକାରରେ ତୁମମାନଙ୍କଠାରୁ କେତେ ସାନ; ତେଣୁ ଆଉ ଆଦୌ ଭାରସାମ୍ୟ ରହି ପାରୁନାହିଁ । ତୁମର ଅସୁର-ସମୂହଟା ମାଡ଼ିବସି ସବୁ ଖାଇଯାଉଛି, ସବୁ ମାରିନେଉଛି ଏବଂ ବିଚରା ଅନ୍ୟ ସମୂହମାନେ ଦୂରରୁ ଗୋଟିଏ ମୁଣ୍ଡିଆ ଉପରେ ଛିଡ଼ା ହୋଇ ଦେଖୁଛନ୍ତି, ତୁମେମାନେ କିପରି ଥରକର ଆହାରରେ ପୂରା ଗୋଟାଏ ଗୋଟାଏ ଗୋରୁ ଖାଇ ପକାଉଛ, ତୁମମାନଙ୍କର ସେହି ଆହାରରେ ସେମାନଙ୍କର ହୁଏତ ଗୋଟାଏ ମାସ ଚାଲିଯାଉଥାନ୍ତା ।''

ଅସୁରଙ୍କ ମୁଖିଆ ନମ୍ର ଭାବରେ କହିଲେ, ''ଆଜ୍ଞା, ସେଥିରେ ଆମ ଅସୁରମାନଙ୍କର କି ଦୋଷ ରହିଲା ଆଜ୍ଞା । ଆପଣ ତ ନିଜେ ଆମକୁ ସେହିପରି ଭାବରେ ତିଆରି କରିଛନ୍ତି ।''

ଈଶ୍ୱର କହିଥିଲେ, ''ତୁମମାନଙ୍କର କିଛି ଦୋଷ ନାହିଁ ବୋଲି ମୁଁ ଜାଣିଛି । ତଥାପି, ତୁମେମାନେ ଏହି ପୃଥିବୀରୁ ଚାଲିଯାଅ ବୋଲି ମୁଁ ଇଛା କରୁଛି । ତେଣୁ, ତୁମମାନଙ୍କ ଉପରେ ଯେତେ ଦୟା ଦେଖାଇବା ସମ୍ଭବ, ସେକଥା ମୁଁ ଅବଶ୍ୟ କରିବି । ମୁଁ ତୁମମାନଙ୍କୁ ଦୁଇଟି ଉପାୟ କହିବି ଓ ତୁମେମାନେ ଦୁଇଟିରୁ କୌଣସି ଗୋଟିକୁ ବାଛିନେବ । ତୁମେମାନେ ମୋ' ଅଭିଶାପ ନେଇ ଏଠାରୁ ଯିବ ଅଥବା ମୋ' ଆଶୀର୍ବାଦ ନେଇ ମଧ୍ୟ ଯାଇପାରିବ ।''

ଅସୁରମାନଙ୍କର ମୁଖିଆ କହିଲେ, ''ଈଶ୍ୱରଙ୍କର ଅଭିଶାପ ପାଇବା ପାଇଁ କିଏ କାହିଁକି ଇଛା କରିବ ? ତେଣୁ, ଯଦି ଯିବାକୁ ହିଁ ହେବ, ତେବେ ଆପଣ ଆମକୁ ଆଶୀର୍ବାଦ ସହିତ ବିଦାୟ ଦେବେ ।''

ତହିଁର ଜବାବ ଦେଇ ଈଶ୍ୱର କହିଥିଲେ, ''ତେବେ ତାହାହିଁ ହେବ । ତୁମମାନଙ୍କୁ ମୁଁ ଆଶୀର୍ବାଦ ଦେଇ ବିଦାୟ ଦେବି । ହଁ, ବଂଶରେ ପୁଅମାନେ ଜନ୍ମ ଦେବାକୁ ସର୍ବଦା ଈଶ୍ୱରଙ୍କର ଏକ ଆଶୀର୍ବାଦ ବୋଲି ବିଚାର କରାଯାଇଥାଏ ନା ନାହିଁ ? ତେବେ, ଏଣିକି ଅସୁରମାନଙ୍କର ଯେତେ ପିଲା ଜନ୍ମ ହେବେ, ସେମାନେ ସମସ୍ତେ କେବଳ ପୁଅ ହେବେ । ପୁଣି, ଗାଈମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ସମସ୍ତେ ଈଶ୍ୱରଙ୍କର ଆଶୀର୍ବାଦ ବୋଲି କହନ୍ତି, କାରଣ ଗାଈମାନେ ବାଛୁରୀ ଜନ୍ମ କରନ୍ତି ଓ ଗୋରସ ବି ଦିଅନ୍ତି । ତେଣୁ, ମୁଁ ଆଶୀର୍ବାବ କରୁଛି ଯେ ଏଣିକି ତୁମମାନଙ୍କର ଘରେ କେବଳ ମାଈ ବାଛୁରୀ ଜନ୍ମ ହେବେ ।''

ଅସୁରମାନଙ୍କର ମୁଖିଆ ଆପଣାର ଜ୍ଞାତିମାନଙ୍କ ପାଖକୁ ଫେରି ଆସିଥିଲେ । ଈଶ୍ୱର ଅସୁରକୁଳକୁ ଯେଉଁ ଆଶୀର୍ବାଦଗୁଡ଼ିକ ଦେଲେ ସମସ୍ତଙ୍କ ଆଗରେ ସେହି ବିଷୟରେ କହିଥିଲେ ଏବଂ ସମସ୍ତେ ସେକଥା ଶୁଣି ବହୁତ ଖୁସୀ ହେଲେ ଏବଂ

ଭଗବାନ ଯେଉଁପରି ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇଥିଲେ, ପ୍ରକୃତ ଘଟଣାରେ ତାହାହିଁ ଘଟିଲା । ସେମାନଙ୍କର ଭାରିଯାମାନେ କେବଳ ପୁଅପିଲା ଜନ୍ମ କଲେ ଓ ଗାଈମାନଙ୍କଠାରୁ ଖାଲି ମାଈବାଛୁରୀ ହିଁ ହେଲେ । ପୁଅମାନେ ବଡ଼ ହୋଇ ଯେତେବେଳେ ସେମାନଙ୍କର ବିବାହ-ବୟସ ଆସିଲା, ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଆଉ କନିଆଁ ମିଳିଲେ ନାହିଁ । ମାଈ ବାଛୁରୀମାନେ ବଡ଼ ହୋଇ ଫଳ ଗଲେ ସିନା, ମାତ୍ର ଷଣ୍ଢ ତ କେଉଁଠି ନଥିଲେ, ତେଣୁ ସେମାନଙ୍କର କୌଣସି ଛୁଆ ହୋଇନଥିଲେ । ଅର୍ଥାତ୍, ଅସୁରମାନଙ୍କର ଆଉ କୌଣସି ଛୁଆ ହେଲେ ନାହିଁ ଓ ଗୋରୁମାନଙ୍କର ବାଛୁରୀ ବି ହେଲେ ନାହିଁ । ଯେତିକି ଅସୁର ଥିଲେ, ସେମାନେ ବଡ଼ ହୋଇ ମରିଗଲେ । ଗୋରୁମାନେ ମଧ୍ୟ ଗଲେ । ଅସୁରମାନଙ୍କର ସମୂହଟି କ୍ରମେ ଲୋପ ପାଇ ଯାଇଥିଲା ।

ପରିଶେଷରେ ଯେତିକି ଅସୁର ତଥାପି ବାକୀ ଥିଲେ, ସେମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ପୁରୁଖାମାନଙ୍କୁ ଡାକି ମୁଖିଆ ଗୋଟିଏ ସଭା କରାଇଲେ । ସମସ୍ତଙ୍କୁ ବୁଝାଇଦେଇ କହିଲେ, ‘‘ସମସ୍ତେ ତ ବେଶ୍ ଦେଖି ପାରୁଥିବ, ଈଶ୍ୱରଙ୍କର ଆଶୀର୍ବାଦରୁ ଆମ ଅସୁରକୁଳ କିପରି ଲୋପ ପାଇଯାଉଛି । ତେବେ, ଏଠାରେ ଗୋଟାସୁଦ୍ଧା ନିଶ୍ଚିହ୍ନ ହୋଇଯିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପଡ଼ିରହି ଆଉ କୌଣସି ଲାଭ ନାହିଁ । ଚାଲ, ଆମେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅସୁର ନିଜ ନିଜ ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ କବରଘର ତିଆରି କରିବା ଓ ଉପରେ ପଥରର ଛାତ ଦେଇ ଦେବା । ତା’ପରେ ଜଣ ଜଣ ହୋଇ ପ୍ରତ୍ୟେକେ ନିଜ କବର ଭିତରକୁ ଚାଲିଯିବା ଓ ଦୁଆରଟିକୁ ବନ୍ଦ କରିଦେବା । ଏହିପରି ଭାବରେ ଆମେ ସମସ୍ତେ ପୃଥିବୀରୁ କ୍ରମେ ବିଦାୟ ନେଇ ଚାଲିଯାଇ ପାରିବା ।’’

ତା’ ପରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅସୁର ନିଜ ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ କବର ଗୃହ ନିର୍ମାଣ କରିଥିଲା, ତା’ଉପରେ ପଥର ଦ୍ୱାରା ଛାତ ବନାଇଲା ଏବଂ କବରଟି ଭିତରେ ପ୍ରବେଶ କରି ଭିତରୁ ଦୁଆରଟିକୁ କିଳିନେଲା । ଜୀବନ ଯିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସିଏ ତାହାରି ଭିତରେ ବନ୍ଦ ହୋଇ ରହିଥିଲା । ଏହିପରି ଭାବରେ ଅସୁରମାନେ ଲୋପ ପାଇଥିଲେ ଏବଂ ଏଠାରୁ ଅନ୍ତର୍ହିତ ହୋଇଗଲେ ।

ବହୁଦିନ ପରେ କବରର ଛାତଗୁଡ଼ିକ ଭାଙ୍ଗି ଖସିପଡ଼ିଲେ । ସିଏ ମଧ୍ୟ ଏକ ବହୁତ ପୁରାତନ ଘଟଣା । ବର୍ତ୍ତମାନ ଗଲେ ଆମେ ସେଠାରେ କେବଳ ଗଦାଏ ଗଦାଏ ପଥର ହିଁ ଦେଖିବାକୁ ପାଇବା । ଅସୁରମାନଙ୍କର ଯେ ଶେଷକୁ କି ଦଶା ହୋଇଥିଲା, ଆଦିବାସୀ ମଣିଷମାନେ ସେହିକଥା ମନେ ରଖିଥିବାରୁ, ଯେତେବେଳେ ବେଳେ ବେଳେ ଭାରି ସୁଖରେ କାଳ କାଟୁଥାଆନ୍ତି ଓ ଆଦୌ କୌଣସି ଅଭାବ ନଥାଏ, ସେତେବେଳେ ଏହି କଥାଟିକୁ କହନ୍ତି :

"ସାବଧାନ ଥିବୁରେ ବାବୁ ଈଶ୍ୱରଙ୍କଠାରୁ ଆଶୀର୍ବାଦ ପାଇ ଆମକୁ ମଧ୍ୟ ଅସୁରମାନଙ୍କ ପରି ଯେପରି ମରିବାକୁ ନପଡ଼େ ।"

[ଆଫ୍ରିକା]

ଓକିଲ ଏବଂ ଶଇତାନ

ଏକଦା ଏଠାରେ ଜଣେ ଲୋକ ବାସ କରୁଥିଲା, ଯାହାର ତିନୋଟି ପୁଅ ଥିଲେ । ବାପ ଚାହୁଁଥିଲା ଯେ ଏହି ପୁଅମାନେ ପୃଥିବୀରେ ଅବଶ୍ୟ କିଛି ଯୋଗ୍ୟର ହୁଅନ୍ତୁ, ମାତ୍ର ହାତରେ କୌଣସି ପଇସା ନଥିଲା । ତେଣୁ, ଦିନକର ସିଏ ଶଇତାନ ହାତରେ ନିଜକୁ ବିକ୍ରୀ କରିଦେଲା ଯେପରିକି ଶଇତାନ କୁଆଡ଼ୁ କିଛି ହେଲେ ପଇସା ଆଣି ଦେବ ଓ ସେହି ପଇସାରେ ତିନୋଟିଯାକ ପୁଅ ସ୍କୁଲକୁ ଯାଇପାରିବେ । ପୁଅମାନେ ଯୋଗ୍ୟ ହେଲେ । ଜଣେ ପାଦ୍ରୀ ହେଲା, ଆରଟି ଡାକ୍ତର ହେଲା ଏବଂ ତୃତୀୟଟି ଓକିଲ । ସେହି ପୁଅମାନଙ୍କର ପାଠପଢ଼ା ନିମନ୍ତେ ଶଇତାନ ତାକୁ ସର୍ବଦା ଦରକାର ହେଉଥିବା ପଇସା ଆଣି ଦେଉଥିଲା ।

ଲୋକଟି ଯେତେବେଳେ ନିଜକୁ ଶଇତାନ ପାଖରେ ବିକ୍ରୀ କରିଦେଇଛି, ତେବେ ଆଇନ୍ ଅନୁସାରେ ତ ସିଏ ଶଇତାନର ସମ୍ପତ୍ତି । ତେଣୁ, ସାତବର୍ଷ ଅପେକ୍ଷା କରିବା ପରେ ଶଇତାନ ଆସି ପହଞ୍ଚିଗଲା ଓ ଲୋକଟିକୁ ତା'ର ଆତ୍ମା ସହିତ ନିଜ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇଯିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କଲା । କହିଲ, ''ଚାଲ ମୋ' ସାଙ୍ଗରେ — ତୁମେ ଓ ତୁମର ଆତ୍ମା ମୋ' ସହିତ ନର୍କରାଜ୍ୟକୁ ଆସ ।'' ସେତେବେଳେ ଲୋକଟିର ତିନି ପୁଅଯାକ ସେଠାରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ କିମ୍ବା ଥରକେ ସେମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ଜଣେ ସେଠି ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲା । ପ୍ରଥମେ ପାଦ୍ରୀ ପୁଅଟି ସହିତ ଭେଟ ହୋଇଥିଲା । ଶଇତାନ ଆସି ପହଞ୍ଚି ବାପକୁ ମାଗିବାରୁ ପାଦ୍ରୀ ପୁଅଟି ବହୁତ ବିନୟ କରି ବାପକୁ ନେବ ବୋଲି ତା' ପାଖରେ ଛାଡ଼ିଯିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲା । ଶଇତାନର ମନରେ ନିଶ୍ଚୟ ଦୟା ହୋଇଥିବ; ତେଣୁ ଆଗାମୀ କେତେବର୍ଷ ଲାଗି ସିଏ ତା' ବାପକୁ ସାଙ୍ଗରେ ନନେଇ ଲେଉଟି ଯାଇଥିଲା ।

କେତେ ବର୍ଷ ପରେ ଶଇତାନ ପୁନର୍ବାର ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା ବେଳକୁ ଡାକ୍ତରପୁଅଟି ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲା । ଡାକ୍ତର ପୁଅ ମଧ୍ୟ ଶଇତାନକୁ ଆଉ କିଛି ବର୍ଷ ପାଇଁ ମହଲତ ଦେଇ ଛାଡ଼ିଯିବାକୁ ପାର୍ଥନା କରି କହିଥିଲା । ଶଇତାନ ରାଜୀ ହୋଇ ବାହୁଡ଼ି ଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଯେତେବେଳେ ବୁଢ଼ା ବାପ ଏଥର ଅବଶ୍ୟ ଯିବ ବୋଲି ଦାବୀ କରି

ତୃତୀୟ ଥର ସକାଶେ ଶଇତାନ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା, ସେତେବେଳେ ଓକିଲପୁଅ ସହିତ ତା'ର ଭେଟ ହୋଇଥିଲା । ଓକିଲପୁଅ ଶଇତାନକୁ କହିଲା :

"ତୁମେ ତ ଆମ ବାପାଙ୍କୁ ନଦେଇ ଦୁଇଥର ମହଲତ ଦେଇ ସାରିଲଣି ଏବଂ ଆଉ କଦାପି ମହଲତ ଦେବନାହିଁ ବୋଲି ମୁଁ ଭଲ କରି ବୁଝିପାରୁଛି, ମାତ୍ର"- ପୁଅଟି ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଲା, "ସର୍ବଶେଷ ଥର ପାଇଁ ତୁମେ କ'ଣ ସେଠାରେ ଥୁଆ ହୋଇ ମହମବତୀଟି ଜଳୁଥିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହି କେତେଟା ମାତ୍ର କ୍ଷଣ ମହଲତ ଦେଇ ପାରିବ ନାହିଁ ?"

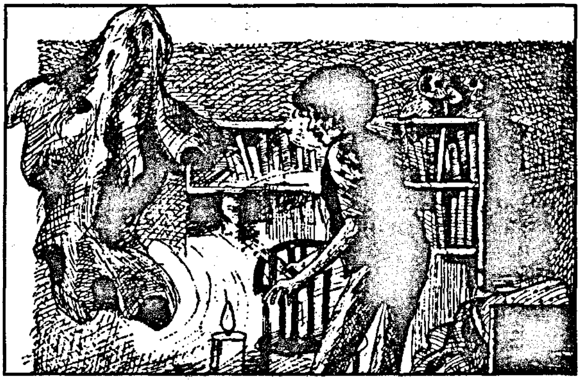

ମହମବତୀଟି ଗୋଟିଏ ଟେବୁଲ ଉପରେ ଜଳୁଥିଲା ।

ଯାହା ହେଉ, ଶଇତାନ ସେହି କଥାରେ ରାଜୀ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ମହମବତୀଟା ଜଳି ପ୍ରାୟ ଶେଷ ହୋଇ ଆସିଥିଲା, ଏତେଟିକିଏ ମୁଣ୍ଡି ଯାହା ବାକୀ ଥିଲା । ସରିବାକୁ ବା ଆଉ କେତେ ସମୟ ଲାଗିବ ?

ଶଇତାନ ବାହାରକୁ ଚାଲିଯିବା ପରେ ଓକିଲପୁଅଟି ସେହି ମହମବତୀର ମୁଣ୍ଡିଟିକୁ ସେଠାରୁ ଉଠାଇ ନେଇ ନିଭାଇ ଦେଇ ନିଜ ପକେଟରେ ନେଇ ରଖିଦେଲା । ବାସ୍, ଏତିକିରେ ତା' କାମ ଫତେ ହୋଇଯାଇଥିଲା । ଶଇତାନ ଫେରିଆସି ସେଠାରେ ମହମବତୀଟିକୁ ଦେଖିବାକୁ ହିଁ ପାଇଲା ନାହିଁ । ନିଜର ଜବାବଟି ରକ୍ଷା କରି ତାକୁ ବୁଢ଼ାକୁ ସାଙ୍ଗରେ ନନେଇ ଏକୁଟିଆ ଫେରିଯିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା । କାରଣ ଓକିଲପୁଅଟି ମହମବତୀଟିକୁ ଆଉ ମୋଟେ ପକେଟରୁ ବାହାର କରି ନଥିଲା । ତେଣୁ ହେ ସଂସାରବାସୀମାନେ, ଶଇତାନକୁ ପରାସ୍ତ କରାଇବାକୁ ହେଲେ ଓକିଲ ଉପରେ ହିଁ ବିଶ୍ୱାସ ରଖିଥିବ ।

[ଆୟର୍ଲାଣ୍ଡ]

ଦୁଇ କୁଜା

ଦୁଇ ଭାଇ, ଦୁଇଜଣଯାକ କୁଜା । ଦିନେ ସାନ କୁଜା କହିଲା, ‘‘ମୁଁ ଯାଉଛି ବିଦେଶ କରି; ମୋ’ ଭାଗ୍ୟର ପରୀକ୍ଷା କରିବି । ଯଦି କିଛି ଭାଗ୍ୟରେ ଥିବ, ତେବେ ନିଶ୍ଚୟ ମିଳିଯିବ । ଏକଥା କହି ସିଏ ପାଦରେ ଚାଲି ଚାଲି ବାହାରିଗଲା । ମାଇଲ୍ ମାଇଲ୍ ବାଟ ଚାଲିବା ପରେ ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରେ ବାଟ ଭୁଲି ଯାଇଥିଲା ।

‘‘ବାଟ ତ ଭୁଲିଗଲି, ଏବେ କ’ଣ କରିବି ? ଯଦି ଡାକୁମାନେ ଆସି ମୋତେ ମାରି ପକାଇବେ ! ... ବରଂ ଯାଉଛି ଏହି ଗଛଟା ଉପରେ ଚଢ଼ିଯିବି ।’’ ଗଛ ଉପରକୁ ଚଢ଼ିଯିବା ପରେ ସିଏ ଭାରି ପାଟିତୁଣ୍ଡ ଶୁଣିବାକୁ ପାଇଲା । ‘‘ହେଇ ସେମାନେ ସେହିଠାରେ ଅଛନ୍ତି । ମୋତେ ସାହାଯ୍ୟ କର ।’’ ସିଏ ଭୟରେ କହିଉଠିଲା ।

ଡାକୁ ବା ହତ୍ୟାକାରୀ କେହି ନଥିଲେ; ମାତ୍ର ମାଟି ଭିତରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ଗାତରୁ କୁନି ବୁଢ଼ୀଟିଏ ବାହାରି ଆସିଲା । ତା’ପରେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ବୁଢ଼ୀ, ତା’ ପରେ ପୁଣି ଆଉ ଗୋଟିଏ — ଏହିପରି ଗୋଟାଏ ପୂରା ଧାଡ଼ି ଲଗାଇ କେତେ ନା କେତେ ଖାଲି ବୁଢ଼ୀମାନଙ୍କର ଗୋଟିଏ ଦଳ । ଜଣଙ୍କର ଠିକ୍ ପଛରେ ଆଉଜଣେ । ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ଗଛଟିକୁ ଘେରିଯାଇ ନାଚିବାକୁ ଲାଗିଲେ :

ଶନିବାର ଆଉ ରବିବାର !
ଶନିବାର ଆଉ ରବିବାର !

ସେମାନେ ଗଛ ଚାରିପାଖରେ ଘେରା ବୁଲିବାରେ ଲାଗିଥାନ୍ତି ଓ ବାର ବାର ସେହି ଗୀତଟିକୁ ବୋଲୁଥାନ୍ତି !

ତେଣେ କୁଜାଟି ଗଛଉପରେ ବସିଥାଏ; ସିଏ ମଧ୍ୟ ସେଥିରେ ଯୋଗ ଦେଇ ଗାଇଲା :

ଆଉ ସଅଁବାର !

ତା’ ପାଟି ଶୁଣି ତଳେ ବୁଢ଼ୀମାନେ ଭାରି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱିତ ହୋଇ ଖାଇବା ବନ୍ଦ କରି ଦେଇଥିଲେ । ଉପରକୁ ଅନାଇ ଦେଖିଲେ ଏବଂ ତା’ପରେ ଗୋଟିଏ ବୁଢ଼ୀ କହିଲା,

''ଆହା, କେଡ଼େ ଭଲ ମଣିଷଟିଏ ଗୋ ! କେହି ହେଲେ ନିଜେ ଏଭଳି ଧାଡ଼ିଟିଏ ମୋଟେ ଭାବି ପାରିନଥାନ୍ତେ !''

ସେମାନଙ୍କର ଆନନ୍ଦର ସୀମା ରହିଲା ନାହିଁ । ସେମାନେ ଗଛଟି ଚାରିପାଖରେ ପୁନର୍ବାର ନାଚିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲେ ଏବଂ ସେହିପରି ଗାନ କରିବାରେ ଲାଗିଥାଆନ୍ତି :

ଶନିବାର, ରବିବାର,
ଆଉ ସଅଁବାର !
ଶନିବାର, ରବିବାର,
ଆଉ ସଅଁବାର !

ଏହିପରି ଘେରା ପରେ ଘେରା ଗାଇ ଗାଇ ବୁଲିବା ପରେ ସେମାନେ ଗଛ ଉପରେ କୁଜାକୁ ଠାବ କରିପାରିଥିଲେ । ଏଥର ଜୀବନ ନିଶ୍ଚୟ ଗଲା ବୋଲି ଜାଣି କୁଜା ଭୟରେ କମ୍ପିବାରେ ଲାଗିଥାଏ । ''ମୋ' ଉପରେ ଦୟା କର, ହେ ସାନ ବୁଢ଼ୀମାଉସୀମାନେ, ମୋତେ ତୁମେମାନେ ମାରନାହିଁ । ତୁମେମାନେ ଗାଉଥିବା ସମୟରେ ଭାରି ଅଜାଣତରେ ମୋ' ପାଟିରୁ ସେହି ଧାଡ଼ିଟା ବାହାରି ଯାଇଛି । ନିୟମ କରି କହୁଛି, ମୁଁ ତୁମମାନଙ୍କର କୌଣସି ଅମଙ୍ଗଳ ଚିନ୍ତା କରିନାହିଁ ।''

''ତେବେ ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆ' । ତୋତେ ଆମେ ସମସ୍ତେ କିଛି ପୁରସ୍କାର ଦେବାପାଇଁ ଇଛା କରୁଛୁ । ତୁ କ'ଣ ମାଗୁଛୁ ମାଗ୍ । ଆମେ ତୋତେ ତାହା ନିଶ୍ଚୟ ଆଣିଦେବୁ ।''

କୁଜା ଗଛ ଉପରୁ ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆସିଲା ।

''ଏଥର ମାଗ୍ ।''

''ମୁଁ ଜଣେ ବଡ଼ ଦରିଦ୍ର ଲୋକ । ମୁଁ ଆଉ କ'ଣ ମାଗିପାରିବି ବୋଲି ତୁମେମାନେ ଆଶା କରୁଛ ? ଏହି କୁଜାଟା ମୋ' ପିଠି ଉପରୁ ଚାଲିଯାଉ ବୋଲି ମୁଁ ସର୍ବପ୍ରଥମେ ଇଛା କରିବି । କାରଣ, ଏଇଟା ସକାଶେ ପିଲାଗୁଡ଼ାକ ମୋତେ ଚିଡ଼ାଇ ଚିଡ଼ାଇ ଆଉ ରଖି ଦେଉନାହାନ୍ତି ।''

''ହଉ ତାହାହିଁ ହେବ, କୁଜଟା ଆଉ ରହିବ ନାହିଁ ।''

ବୁଢ଼ୀଟିଏ କଅଁଳିଆ କରତଟିଏ ନେଇ କୁଜଟିକୁ କାଟି ବାହାର କରିଦେଲା । ତା'ପରେ କଟାଜାଗା ଉପରେ ମଲମ ଲଗାଇଦେଲା । ଫଳରେ ସବୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଠିକ୍ ହୋଇଗଲା ଓ କଟାଥାନର କୌଣସି ଚିହ୍ନ ବି ଆଉ ଦେଖା ଗଲା ନାହିଁ । କୁଜଟାକୁ ନେଇ ସେମାନେ ଗଛ ଉପରେ ଟାଙ୍ଗି ଦେଲେ ।

ନିଜ କୁଜରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇ କୁଜା ଘରକୁ ଚାଲିଗଲା ଏବଂ ଘରେ ତାକୁ କେହି ଚିହ୍ନି ବି ପାରିନଥିଲେ । ''ତୁ ଯେମିତି ଥିଲୁ ସେମିତି ତ ଆଉ ଆଦୌ ଦିଶୁନାହୁଁ ।''- ତା' ଭାଇ କହିଲା ।

''ମୁଁ ଯାହା ଥିଲି, ବର୍ତ୍ତମାନ ମଧ୍ୟ ତାହା ହିଁ ଅଛି, କିନ୍ତୁ ଚେହେରାଟା କେଡ଼େ ସୁନ୍ଦର ହୋଇଯାଇଛି ଦେଖିଲୁ ।''

''ହଁ, ମୁଁ ମଧ୍ୟ ସେଇକଥା ଭାବୁଥିଲି । ତୁ ଏକଥା କିପରି କରିପାରିଲୁରେ ।''

''ତେବେ ଶୁଣ୍''... ଭାଇ ଆଗରେ ସିଏ ସବୁକଥା ବର୍ଣ୍ଣନା କରି କହିଲା । ସେଇ ଗଛ, ପ୍ରଥମେ ଗାତ ଭିତରୁ ବାହାରିଥିବା ସେଇ କୁନି ବୁଢ଼ୀଟି ଏବଂ ତା'ପରେ ସେମାନେ ଗାଇଥିବା ଗୀତ ।

ସବୁକଥା ଶୁଣି ବଡ଼ ଭାଇ ମଧ୍ୟ ଭାରି ଖୁସୀ ହୋଇ କହି ପକାଇଲା, ''ତେବେ ମୁଁ ମଧ୍ୟ ସେଇଠାକୁ ଯାଉଛି ।''

ଘରୁ ବାହାରିଯାଇ ସିଏ ସେଇ ଜଙ୍ଗଲ ମଧ୍ୟ ଦେଇ ସେଇ ଗଛଟିକୁ ଠାବ କରିଥିଲା ଓ ସେଇ ଗଛରେ ଚଢ଼ି ଉପରେ ଯାଇ ବସିଲା । ଶେଷକୁ ସେଇ ଏକା ସମୟରେ ସେଇ କୁନି ବୁଢ଼ୀଟି ଗାତରୁ ବାହାରିଲା ଏବଂ ସେଇ ଗୀତଟିକୁ ଗାଇବାରେ ଲାଗିଲା :

ବଡ଼ ଭାଇଟି ସେଇ ଗଛ ଉପରେ ଥାଇ ଧାଡ଼ିଟିଏ ଯୋଡ଼ି ଗାଇବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା :

ବୁଢ଼ୀମାନେ ମଧ୍ୟ ତା'ପରେ ଗାଇଥିଲେ :

ଶନିବାର, ରବିବାର,
ଆଉ ସଅଁବାର !
ଶନିବାର, ରବିବାର,
ଆଉ ସଅଁବାର !

କିନ୍ତୁ ଏହି ନୂଆ ଧାଡ଼ିଟି ବୁଢ଼ୀମାନଙ୍କୁ ପୁରୁଣା ଧାଡ଼ିଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ମୋଟେ ନମିଶୁଥିବା ପରି ମନେ ହୋଇଥିଲା । କ'ଣ ଗୋଟାଏ ବେତାଳ ହୋଇ ଯାଉଥିଲା ବାଗିର୍ ଲାଗିଥିଲା ।

ପୁଣି ମଙ୍ଗଳବାର,

ବୁଢ଼ୀମାନେ ମଧ୍ୟ ତା'ପରେ ଗାଇଥିଲେ :

ଶନିବାର, ରବିବାର,
ଆଉ ସଅଁବାର !
ପୁଣି ମଙ୍ଗଳବାର !

ସେମାନେ ଭାରି ରାଗିଗଲେ ଓ ଗଛ ଉପରକୁ ଅନାଇଦେଲେ : "ଏ ଚୋରଟା ପୁଣି କେଉଁଆଡୁ ଏଠାକୁ ଆସିଲା, ଆସି ଆମ ଗୀତଟାକୁ ବିଗାଡ଼ି ଦେଲା ? ଆମେ କିପରି ତାଳକୁ-ତାଳ ମିଶାଇ ଗୀତଟିକୁ ଗାଉଥିଲୁ ଏବଂ ଇଏ ଆସି ସବୁ ମାଟି କରିଦେଲା । ଆମ ଗୀତଟିକୁ ଆସି ହରଣ କରି ନେଇଗଲା ।" କୁଜାଟି ଗଛ ଉପରେ ଯେଉଁଠାରେ ବସିଥିଲା, ସେମାନେ ତାକୁ ସେଠାରୁ ଆବିଷ୍କାର କରିନେଲେ ଏବଂ ପାଟି କରି କହିଲେ, "ତୁ ସେଠାରେ ଯିଏ ବସିଛୁ, ଆଗ ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇଲୁ !"

ଏସବୁ ଶୁଣି କୁଜା ଭୟରେ କଳା ପଡ଼ିଗଲାଣି । "ନାଇଁ ନାଇଁ, ମୁଁ ମୋଟେ ତଳକୁ ଯିବିନାହିଁ । ତୁମେମାନେ ମୋତେ ମାରିଦେବ ।"

"ନାଇଁ, ନାଇଁ, ଆମେ ତୋତେ ମାରିବୁ ନାହିଁ । ଆଗ ତଳକୁ ଆ ।"

କୁଜା ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆସିଲା । ହାବୁଡ଼ରେ ପାଇ ବୁଢ଼ୀମାନେ ତାକୁ ଏକାଠି ମାଡ଼ିବସିଲେ ଏବଂ ସେଠାରେ ଗଛଡାଳରେ ଲଟକୁଥିବା ତା' ସାନଭାଇର କୁଜଟିକୁ ଆଣି ତା'ର ଛାତି ଉପରେ ଲଖାଇଦେଲେ ।" ତୋତେ ଠିକ୍ ଏହିପରି ଶାସ୍ତି ଦିଆଯିବା ଉଚିତ୍ ।"

ବିଚରା କୁଜା ବଡ଼ ମନ ଦୁଃଖରେ ନିଜ ଘରକୁ ଫେରିଲା । ଏଣିକି ତାକୁ ଗୋଟିଏ ବଦଳରେ ଦୁଇଟି କୁଜ ବୋହିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା ।

[ଇଟାଲି]

✿ ✿ ✿

ଉପଯୁକ୍ତ ପ୍ରାପ୍ୟ

ଏକଦା ଗୋଟିଏ ଲୋକ ଥିଲା ଯେ, ଥରକରେ ତା' ଘୋଡ଼ା ପଘା ଛିଣ୍ଡାଇ କୁଆଡ଼େ ପଳାଇ ଚାଲିଯିବାରୁ ସିଏ ତାକୁ ଖୋଜି ଖୋଜି ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲା । ଗୋଟିଏ ଥାନରେ ତାକୁ ପାହାଡ଼ ଭିତରେ ତୀଖ ରାସ୍ତାରେ ଉପରକୁ ଉଠିବାକୁ ମଧ ପଡ଼ିଲା । ସେତେବେଳେ ସିଏ ଦେଖିଲା, ଗୋଟାଏ ଏଡ଼େ ବଡ଼ ସାପ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରେ ତା'ର ଲାଞ୍ଜ ପଥରତଳେ ରହି ଯାଇଥିବାରୁ ସେହିଠାରେ ଅଟକି ଯାଇଛି । ମୋଟେ ଆଗକୁ ଯାଇ ପାରୁନାହିଁ ।

ଲୋକଟିକୁ ଦେଖି ସାପ କହିଲା, ''ହେ ମଣିଷଭାଇ, ତୁ ମତେ ଟିକିଏ ସାହାଯ୍ୟ କରନ୍ତୁ କି, ତେବେ ଏଠାରୁ ମୁଁ ମୁକ୍ତି ପାଇ ବାହାରିଯାଇ ପାରନ୍ତି । ସେଥିପାଇଁ ତୋତେ ପୁରସ୍କାର ନିଶ୍ଚୟ ଦିଅନ୍ତି ।''

ଏକଥା ଶୁଣି ଲୋକଟି ତା' ବାଡ଼ି ସାହାଯ୍ୟରେ ପଥରଟାକୁ ଟିକିଏ ଠେଁସ ଦେଇ ଟେକି ଧରିଲା ଓ ତା' ଫଳରେ ସାପ ଲାଙ୍ଗୁଳଟିକୁ ବାହାର କରିଦେଇ ପାରିଲା ଓ ମୁକ୍ତି ପାଇଲା ।

''ଭାଇ ତୋତେ ବହୁତ ଧନ୍ୟବାଦ । ବର୍ତ୍ତମାନ ତୁ ଦୟା କରି ଟିକିଏ ମୋ' ପାଖକୁ ଆ' ଓ ତୋ'ର ଉପଯୁକ୍ତ ପ୍ରାପ୍ୟଟି ନେଇଯାଆ ।''- ସାପ କହିଲା ।

''ମୋ'ର ଉପଯୁକ୍ତ ପ୍ରାପ୍ୟ ହିସାବରେ ତୁ ମୋତେ କ'ଣ ଦେବୁ ?''-ଲୋକଟି ପଚାରିଥିଲା ।

ଉତ୍ତର ଦେଇ ସାପ କହିଲା, ''ତୋ' ମୃତ୍ୟୁ । ମୃତ୍ୟୁ ହେଉଛି ତୋ'ର ଉପଯୁକ୍ତ ପ୍ରାପ୍ୟ ।''

ଲୋକଟି ବିସ୍ମିତ ହୋଇଗଲା । କହିଲା, ''ବାଃ- ଏଭଳି ବିଚାର ତ ମୁଁ ଆଗରୁ କେବେହେଲେ ବି ଶୁଣିନଥିଲି । ଚାଲ, ଏ ବିଷୟରେ ଆଉ ଜଣକୁ ପଚାରିବା । ବାଟରେ ଯେଉଁ ପ୍ରାଣୀଟି ସହିତ ସବା ଆଗ ଦେଖାହେବ ତାହାକୁ ହିଁ ପଚାରିବା ।''

ସେମାନେ ଏକାଠି ଯାଉ ଯାଉ ପ୍ରଥମେ ଭାଲୁକୁ ଭେଟିଲେ । ଗୋଟିଏ ଉପଯୁକ୍ତ ପ୍ରାପ୍ୟ କ'ଣ ହେବା ଉଚିତ ବୋଲି ଲୋକଟି ଭାଲୁକୁ ପଚାରିବାରୁ ଭାଲୁ ''ଉପଯୁକ୍ତ ପ୍ରାପ୍ୟ ମୃତ୍ୟୁ'' ବୋଲି ଉତ୍ତର ଦେଲା ।

ସାପ କହିଲା, ''ଦେଖିଲୁ ଟି ? ତେଣୁ ତୋ'ର ଉପଯୁକ୍ତ ପ୍ରାପ୍ୟ ହେଉଛି ମୃତ୍ୟୁ । ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଁ ଯିବି ଓ ତୋତେ ଦଂଶନ କରିବି ।''

କିନ୍ତୁ ଲୋକଟି ଅନୁରୋଧ କରି କହିଥିଲା, ''ନାଇଁ ନାଇଁ, ଚାଇ ଆଉ ଟିକିଏ ଆଗକୁ ଯିବା ଏବଂ ଆଉ ଜଣକୁ ପଚାରିବା ।''

କିଛିବାଟ ଆଗକୁ ଯାଇ ସେମାନେ ଏକ ଗଧିଆକୁ ଭେଟିଲେ । ଉପଯୁକ୍ତ ପ୍ରାପ୍ୟ ପ୍ରକୃତରେ କ'ଣ ହେବା ଉଚିତ ବୋଲି ତାକୁ ପଚାରିଥିଲେ ।

ଗଧିଆ ମଧ୍ୟ ସେଇଆ କହିଲା, ''ମୃତ୍ୟୁ ହେଉଛି ଉପଯୁକ୍ତ ପ୍ରାପ୍ୟ ।''

ଏହା ପରେ ସାପ କହିଲା, ''ଏଥର ଜାଣିଲୁ ତ ? ତେଣୁ ଆଉ ଡେରି କାହିଁକି କରିବା ?''

ଲୋକଟି ଆପତ୍ତି କରି କହିଲା, ''ନାଇଁ, ନାଇଁ, ଚାଲ୍ ତଥାପି ଆଉ ଜଣକୁ ପଚାରିବା । ସିଏ ବିଚାର କରିବେବ । ସିଏ ଯାହା କହିବ, ମୁଁ ନିଶ୍ଚୟ ରାଜୀ ହୋଇଯିବି ।''

ଅଳପ ବାଟ ଯିବା ପରେ ସେମାନେ ଗୋଟିଏ କୋକିଶିଆଳିକୁ ଭେଟିଲେ । କୋକିଶିଆଳି ମତରେ ଉପଯୁକ୍ତ ପ୍ରାପ୍ୟ କ'ଣ ହେବା ଉଚିତ ବୋଲି ଲୋକଟି ତାକୁ ପଚାରିଲା ।

ଆଗର ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ପରି କୋକିଶିଆଳି ମଧ୍ୟ ଉତ୍ତର ଦେଇଥିଲା, ''ମୃତ୍ୟୁ ।''

ସାପ ବର୍ତ୍ତମାନ ବଡ଼ ହୃଷ୍ଟ ହୋଇ କହିଲା, ''ଏଥର ମନ ବୁଝିଲା ତ ? ତେଣୁ ତୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଯାଆ ।''

ସାପର କଥାଟି ଶୁଣି କୋକିଶିଆଳି କହିଲା, ''ନାଇଁ, ନାଇଁ । ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ସବୁକଥା ପରୀକ୍ଷା କରି ନଦେଖିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହି ବିଷୟରେ କୌଣସି ଶେଷ ନିଷ୍ପତ୍ତି

ହୋଇ ପାରିବ ନାହିଁ ବୋଲି ମୁଁ ଭାବୁଛି । ତୁମେ ଦୁହେଁ ମୋତେ କହିଲ, ପ୍ରକୃତରେ କ'ଣ କିଭଳି ସବୁ ଘଟିଲା ।''

ଲୋକଟି କହିଲା, ''ଗୋଟାଏ ପଥରତଳେ ଏହି ସାପର ଲାଙ୍ଗୁଳ ରହି ଯାଇଥିଲା ।''

କୋକିଶିଆଳି କହିଲା, ''ବରଂ ଚାଲ, ସେହି ପ୍ରକୃତ ଜାଗାକୁ ଯିବା ଓ ସବୁ ଭଲ କରି ଜାଣିବା ।''

ସେମାନେ ତାହାହିଁ କଲେ । ଘଟଣାଟି ଘଟିଥିବା ଜାଗାରେ ପହଞ୍ଚି ଲୋକଟି ପ୍ରଥମେ ତା' ବାଡ଼ିକୁ ପୂରାଇ ପଥରଟାକୁ ଟେକିଧରୁ ବୋଲି କୋକିଶିଆଳି ତାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲା ଏବଂ ସାପକୁ ମଧ୍ୟ ତା' ଲାଙ୍ଗୁଡ଼ଟା ଯେପରି ଭାବରେ ସେଠାରେ ଫାଙ୍କ ଭିତରେ ଅଟକି ଯାଇଥିଲା, ତାହାକୁ ଠିକ୍ ଠିକ୍ ଦେଖାଇ ଦେବା ପାଇଁ କହିଥିଲା । ସାପ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ମାନି ନିଜ ଲାଙ୍ଗୁଳକୁ ପୁଣି ପଥରତଳ ଫାଙ୍କ ଭିତରେ ନେଇ ଭର୍ତ୍ତି କରିଦେଲା । ତା'ପରେ ବାଡ଼ିଟା କାଢ଼ି ନେବାକୁ ଲୋକଟିକୁ ମଧ୍ୟ ଆଦେଶ ଦେଲା ।

ତା'ପରେ ସାପକୁ ପଚାରିଲା, ''ଠିକ୍ ଏହିପରି ଥିଲା ନା ଆଉ ଟିକିଏ ଅଧିକ କଷିକରି ?''

''ଟିକିଏ ଅଧିକ କଷି ହୋଇ'' - ସାପ ଉତ୍ତର ଦେଲା ।

''ତେବେ ଲାଙ୍ଗୁଡ଼କୁ ଆହୁରି ଟିକିଏ ଅଧିକ ଭିତରକୁ ପୂରାଇଦେ, ଯେପରିକି ଆଉ ଟିକିଏ ଅଧିକ କଷି କରି ରହିପାରିବ ।'' ସାପ ରାଜୀ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା ।

''ମଣିଷ ଭାଇ, ଲାଙ୍ଗୁଡ଼ଟା ଆଉ ଟିକିଏ ଭିତରକୁ ଯାଉ''- କୋକିଶିଆଳି ସାପକୁ ମଧ୍ୟ ପଚାରିଲା, ''ଏତିକି ନା ଆଉ ଟିକିଏ ବେଶୀ ?''

''ଟିକିଏ ବେଶୀ''- ସାପ ଉତ୍ତର ଦେଇଥିଲା ।

କୋକିଶିଆଳି ଏକଥା ଶୁଣି ଲୋକଟିକୁ କହିଲା, ''ଭାଇ, ତେବେ ତୁମେ ଲାଙ୍ଗୁଡ଼ଟାକୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ପଥରତଳେ ନେଇ ପୂରାଇ ଦିଅ'' ଏବଂ ସାପକୁ ପଚାରିଲା, ''ସେତେବେଳେ ଆହୁରି ବେଶୀ ଥିଲା ନା ଏତିକି ?''

''ନାଇଁ ନାଇଁ, ଆଗ ଅପେକ୍ଷା ବରଂ ବେଶୀ କଷ୍ଟ ହୋଇଗଲାଣି ।'' ସାପ ଉତ୍ତର ଦେଲା ।

ସେଇଠୁ କୋକିଶିଆଳି ସାପକୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କରି କହିଥିଲା, ''ତୁ ତେବେ ସେଠାରେ ସେହି ଆଗପରି ହିଁ ରହିଥାଆ । ତେବେ ନ୍ୟାୟଟା ଉପଯୁକ୍ତ ହୋଇପାରିବ ।''

ତା'ପରେ ସାପ ସେହି ଫାଟ ପାଖରେ ହିଁ ଅଟକି ପଡ଼ିରହିଲା । ଲାଙ୍ଗୁଡ଼ଟା ତ ପଥର ତଳେ ଯାବି ହୋଇରହିଲା । ସିଏ ଆଉ କୁଆଡ଼େ ଯାଇଥାଆନ୍ତା ?

ମଣିଷଟି ଖୁସୀ ହୋଇ ସେଠାରୁ ଚାଲି ଯାଇଥିଲା, ତା'ର ଉପଯୁକ୍ତ ପ୍ରାପ୍ୟ ତାକୁ ମିଳିଲା ନାହିଁ ବୋଲି ଭାରି ଖୁସୀ ହୋଇ !

[ସୁଇଡ଼େନ]

ଭଉଣୀ ଆନୁସ୍କା, ଭାଇ ଇଭାନୁସ୍କା

ଗୋଟିଏ ରାଜ୍ୟରେ ଜଣେ ରଜା ଓ ତାଙ୍କର ରାଣୀ ଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କର ଦୁଇଟି ସନ୍ତାନ; ଗୋଟିଏ ପୁଅ ଓ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଝିଅ । ସେମାନଙ୍କର ନାମ ଇଭାନୁସ୍କା ଓ ଆନୁସ୍କା । ବାପାମାଆଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଯିବାରୁ ଭାଇ ଭଉଣୀ ଏକାକୀ ହୋଇ ଯାଇଥିଲେ । ମନରେ କ'ଣ ଭାବି ସେମାନେ ଦିନେ ବୃହତ୍ତର ପୃଥିବୀ ସହିତ ପରିଚିତ ହେବା ଲାଗି ବାହାରି ଯାଇଥିଲେ । ବହୁତ ବାଟ ଚାଲି ଚାଲି ସେମାନେ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ପୋଖରୀ ପାଖରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଥିଲେ । ସେହି ପୋଖରୀ ପାଖରେ ପଲେ ଗୋରୁ ଚରୁଥିଲେ ।

ଭାଇଟି କହିଲା, ''ମୋତେ ବଡ଼ ଶୋଷ କଲାଣି । ଚାଲ ପାଣି ପିଇବା ।''

ଭଉଣୀ ଉତ୍ତର ଦେଇଥିଲା, ''ନାହିଁରେ ନାହିଁ ! ତୁ' ଏହି ପୋଖରୀରୁ ମୋଟେ ପାଣି ପିଇବୁ ନାହିଁ ଟି ! ଏଠୁ ପାଣି ପିଇଲେ ତୁ ଗୋଟିଏ ବାଛୁରୀରେ ପରିଣତ ହୋଇଯିବୁ ।'' ଭାଇ ଭଉଣୀର କଥା ମାନି ଆଉ ପାଣି ପିଇଲା ନାହିଁ ଏବଂ ଉଭୟେ ପୁଣି ଆଗକୁ ଆଗକୁ ଗଲେ । ବହୁତ ଦୂର ଯିବା ପରେ ଗୋଟିଏ ନଦୀ ପଡ଼ିଲା । ନଦୀ ପାଖରେ ପଲେ ଘୋଡ଼ା ଚରୁଥିଲେ ।

ଇଭାନୁସ୍କା କହିଲା, ''ଭଉଣୀ, ମୋ'ର ତଣ୍ଟି ଶୁଖିଯାଉଛି । ପାଣି ନପିଇଲେ ମୋଟେ ହେବ ନାହିଁ ।''

''ନାଇଁ, ନାଇଁ — ଏଠାରେ ମଧ୍ୟ ପାଣି ପିଇବା ଉଚିତ ନୁହେଁ; ଏଠାରେ ପାଣି ପିଇଲେ ତୁ ଗୋଟିଏ ଘୋଡ଼ାରେ ପରିଣତ ହୋଇଯିବୁ ।'' ଭାଇ କଥା ମାନିଲା ଏବଂ ଦୁହେଁ ପୁଣି ଆହୁରି ଆଗକୁ ଚାଲିଲେ । ବହୁତ ବାଟ ଯିବାପରେ ସେମାନେ ଗୋଟିଏ ହ୍ରଦ ପାଖରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲେ । ସେହି ହ୍ରଦ କୂଳରେ ପଲେ ମେଣ୍ଢା ଚରୁଥିଲେ ।

''ଭାରି ଶୋଷ କଲାଣି'' - ଭାଇ ପୁନର୍ବାର କହିଲା । ''ନହେଲେ ତୁ ମଧ୍ୟ ଗୋଟିଏ ମେଣ୍ଢା ହୋଇଯିବୁ ।'' ଏଥର ମଧ୍ୟ ଭାଇ ଭଉଣୀର କଥା ମାନିଲା ଏବଂ

ସେମାନେ ପୁଣି ଆଗକୁ ଚାଲିଲେ । ବହୁତ ବାଟ ଯିବା ପରେ ଗୋଟିଏ ଝରଣା ପାଖରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲେ । ଝରଣା କୂଳରେ ପଲେ ଘୁଷୁରି ଚରୁଥିଲେ ।

"ମୁଁ ଏଠି ନିଶ୍ଚୟ ପାଣି ପିଇବି, ଆଉ ଆଦୌ ରହି ପାରିବି ନାହିଁ ।" ଭାଇ ପୁଣି କହିଲା ।

"ନାଇଁ, ନାଇଁ, ଏଠି ମଧ୍ୟ ନୁହେଁ । ନହେଲେ ତୁ ଗୋଟାଏ ଘୁଷୁରିଛୁଆ ହୋଇଯିବୁ ।" ଭାଇ ଭଉଣୀର କଥା ମାନି ପାଣି ପିଇ ନଥିଲା ଓ ଦୁହେଁ ପୁଣି ଆଗକୁ ଚାଲିଲେ । ଶେଷରେ ଗୋଟିଏ କୂଅ ପାଖରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ, ଯେଉଁଠାରେ ପଲେ ଛେଳି ଚରୁଥିଲେ ।

ଭାଇଟି ପୁନର୍ବାର ପାଣି ପିଇବ ବୋଲି ଭାରି ଜିଦ୍ କଲା ।

"ନାଇଁରେ ଭାଇ, ଏଠୁ ପାଣି ପିଇଲେ ତୁ ଗୋଟିଏ ଛେଳିଛୁଆ ହୋଇଯିବୁ ! ମୋଟେ ପିଇନା !" ମାତ୍ର ଇଭାନୁସ୍କା ଆଉ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ସମ୍ଭାଳି ପାରିନଥିଲା ଓ ଭଉଣୀର କଥା ମାନି ପାରିଲା ନାହିଁ । ଯାଇ କୂଅରୁ ପାଣି ପିଇଦେଲା ଓ ତତ୍କ୍ଷଣାତ୍ ଗୋଟିଏ ଛେଳିଛୁଆରେ ପରିଣତ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ଆନୁସ୍କା ଆଗରେ ଫକ ଫକ ହୋଇ ଡେଇଁବାକୁ ଲାଗିଲା । ଖାଲି ମେଁ ମେଁ ଶବ୍ଦ କରୁଥାଏ ।

ଆନୁସ୍କା ତାକୁ ଗୋଟିଏ ରେଶମ ଦଉଡ଼ିରେ ବାନ୍ଧିଦେଲା ଓ ଦଉଡ଼ିଟିକୁ ଧରି ଏକା ଏକା ଯିବାକୁ ଲାଗିଲା । ତା'ର ଆଖିରୁ ଧାର ଧାର ଲୋତକ ବୋହି ଯାଉଥାଏ । ଛେଳିଛୁଆଟି ସବୁବେଳେ ଆଗକୁ ଆଗକୁ ଦଉଡ଼ି ପଳାଇ ଯିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥାଏ । ସିଏ ଆଖିର ଜଣେ ରାଜାଙ୍କର ଉଦ୍ୟାନ ଭିତରେ ଯାଇ ପଶି ବି ଯାଇଥିଲା । ଉଦ୍ୟାନର ଜଗୁଆଳିମାନେ ତାକୁ ଦେଖିଲେ ଓ ରାଜାଙ୍କୁ ଯାଇ ଜଣାଇଦେଲେ । କହିଲେ, ''ମଣିମା, ଆମ ଉଦ୍ୟାନ ଭିତରେ ଗୋଟିଏ ଛେଳିଛୁଆ ଆସି ପଶିଛି । ତା' ବେକରେ ଦଉଡ଼ି ବନ୍ଧା ହୋଇଛି ଓ ଗୋଟିଏ ଝିଅ ସେହି ଦଉଡ଼ିକୁ ହାତରେ ଧରିଛି । ସେହି ଝିଅଟିର ସୁନ୍ଦର ରୂପଟିର କଥା ବର୍ଣ୍ଣନା ହିଁ କରି ହେବ ନାହିଁ ।''

ସେମାନେ କିଏ ଏବଂ କେଉଁଠାରୁ ଆସିଛନ୍ତି ଯାଇ ଜାଣିବାକୁ ରାଜା ଜଗୁଆଳିମାନଙ୍କୁ ଆଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ଜଗୁଆଳିମାନେ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଯାଇ ଝିଅଟିକୁ ସବୁକଥା ପଚାରିଲେ ।

ଝିଅ ଆନୁସ୍କା ଉତ୍ତର ଦେଇଥିଲା, ''ଆମେ ହେଉଛୁ ଗୋଟିଏ ରାଜ୍ୟର ରାଜାଙ୍କର ଝିଅ ଓ ପୁଅ, ସେମାନେ ଉଭୟେ ଏହି ସଂସାରରୁ ଚାଲିଯିବାରୁ କେବଳ ଆମେ ପିଲାଦୁହେଁ ହିଁ ରହିଗଲୁ । ମୁଁ ହେଉଛି ସେଇ ଝିଅ ଓ ଇଏ ମୋ' ସାନ ଭାଇ, ସେମାନଙ୍କର ପୁଅ । ତାକୁ ଭାରି ଶୋଷ କଲା ଓ ସିଏ ସମ୍ଭାଳି ନପାରି ଗୋଟିଏ କୂଅରୁ ପାଣି ପିଇଦେଲା ଯେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଗୋଟିଏ ଛେଳିଛୁଆରେ ପରିଣତ ହୋଇଗଲା ।''

ଜଗୁଆଳିମାନେ ରାଜାଙ୍କ ଆଗରେ ଯାଇ ସମସ୍ତ ସମାଚାର କହିଥିଲେ । ରାଜା ଝିଅଟିକୁ ଡକାଇ ତା'ଠାରୁ ସ୍ୱୟଂ ସମୁଦାୟ ଘଟଣାଟିକୁ ଶୁଣିଥିଲେ । ଝିଅଟି ଉପରେ ସିଏ ଏଡ଼େ ପ୍ରୀତ ହୋଇଗଲେ ଯେ ତାକୁ ବିବାହ କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଆଦେଶ ପ୍ରମାଣେ ବିବାହକାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପନ୍ନ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା ଓ ଆନୁସ୍କା ତା'ପରେ ରାଜାଙ୍କର ରାଣୀ ହୋଇ ରହିଲା ଏବଂ ଛେଳିଛୁଆଟି ସେମାନଙ୍କର ପାଖେ ପାଖେ ରହିଥାଏ । ମନ ଆନନ୍ଦରେ ଉଦ୍ୟାନଯାକ ବୁଲୁଥାଏ ଏବଂ ରାଜା ଓ ରାଣୀଙ୍କ ସହିତ ଏକାଠି ଖିଆପିଆ ସବୁ କରେ ।

ଦିନେ ରାଜା ଦୂରକୁ ଶିକାର କରି ଗଲେ । ସିଏ ଉପସ୍ଥିତ ନଥିବାର ସୁଯୋଗ ନେଇ ଗୋଟିଏ ଡାଆଣୀ ରାଣୀଙ୍କ ଉପରେ ନିଜର ଗୁଣି ବିଦ୍ୟା ବିସ୍ତାର କରି ଦେଲା । ତା'ପରେ ଆନୁସ୍କା ଖୁବ୍ ରୋଗରେ ପଡ଼ିଲା ଓ ଦିନକୁ ଦିନ ବଡ଼ ଦୁର୍ବଳ ଓ ଶେତା ଦେଖାଗଲା । ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ରାଜାଉଆସଟା ଦୁଃଖ ଦ୍ୱାରା ଆଚ୍ଛନ୍ନ ହୋଇ ରହିଥାଏ । ଉଦ୍ୟାନରେ ଫୁଲମାନେ ମଉଳି ଆସିଲେ, ବୃକ୍ଷମାନେ ଶୁଖି ଶୁଖି ଗଲେ, ଘାସଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ଉପୁଡ଼ି ଆସିଲେ । ରାଜା ଶିକାରରୁ ଫେରିଆସି ରାଣୀଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ, ''ତୁମେ କୌଣସି ରୋଗରେ ପଡ଼ିଲ କି ?''

''ହଁ, ମୁଁ ପ୍ରକୃତରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ରୁଗ୍ଣ ହୋଇଗଲି''- ରାଣୀ ଉତ୍ତର ଦେଇ କହିଲେ ।

ତହିଁ ଆରଦିନ ରାଜା ପୁଣି ଶିକାରରେ ବାହାରିଗଲେ । ଆନୁସ୍କା ରୋଗଶଯ୍ୟାରେ ପଡ଼ିଥାଏ । ଡାଆଣୀ ପୁଣି ଆସି ପହଞ୍ଚିଗଲା ଓ ତାକୁ କହିଥିଲା, ''ମୁଁ ତୋ ରୋଗକୁ ଭଲ କରିଦିଏ ବୋଲି ତୁ ଯଦି ଇଚ୍ଛା କରୁଥିବୁ, ତେବେ ଯାଆ ଠିକ୍ ସନ୍ଧ୍ୟା ହେଉଥିବା ସମୟରେ ଅମୁକ ସମୁଦ୍ର ପାଖରେ ଯାଇ ପାଣି ପିଇବୁ ଓ ଭଲ ହୋଇଯିବୁ ।''

ତା' କଥାକୁ ମାନି ରାଣୀ ଯାଇ ସେହି ସମୁଦ୍ର ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲେ । ସନ୍ଧ୍ୟା ହୋଇ ଆସୁଥାଏ । ଡାଆଣୀ ସେଇଠାରେ ଆଗରୁ ଯାଇ ଟାକି ବସିଥିଲା — ଆନୁସ୍କାକୁ କବଳିତ କରିନେଇ ତା' ଗଳାରେ ପଥର ବାନ୍ଧି ତାକୁ ସମୁଦ୍ର ଭିତରକୁ ଫିଙ୍ଗି ଦେଲା । ଆନୁସ୍କା ପାଣି ଭିତରେ ପଡ଼ି ଏକାବେଳେକେ ଭୂଇଁରେ ଯାଇ ଲାଗି ଯାଇଥିଲା । ତହୁଁ ଛେଳିଛୁଆଟି କୂଳ ଉପରକୁ ଦଉଡ଼ିଯାଇ ଭାରି ବିକଳ ହୋଇ କାନ୍ଦିବାକୁ ଲାଗିଲା । ମାତ୍ର, ସେତେବେଳକୁ ଡାଆଣୀ ରୂପ ବଦଳାଇ ରାଣୀଙ୍କର ରୂପ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା ଓ ଠିକ୍ ରାଣୀଙ୍କ ପରି ଦିଶୁଥିଲା ଏବଂ ସେ ତା' ପରେ ରାଜଉଆସ ଆଡ଼କୁ ଯିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ରାଜା ମଧ୍ୟ ଉଆସକୁ ଫେରି ଆସିଥିଲେ । ରାଣୀ ପୁନର୍ବାର ନିରୋଗ ହୋଇଗଲେଣି ଦେଖି ସିଏ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆନନ୍ଦିତ ହୋଇଗଲେ । ରାତ୍ରିଭୋଜନର ବ୍ୟବସ୍ଥା ହେବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା । ''ଛେଳିଛୁଆ କୁଆଡ଼େ ଯାଇଛି ?'' - ରାଜା ପଚାରିଲେ ।

ରାଣୀଙ୍କର ରୂପକୁ ଧାରଣ କରିଥିବା ଡାଆଣୀ ଉତ୍ତର ଦେଲା, ''ନାଇଁ, ଆମେ ଆଉ ଛେଳିଛୁଆଟାକୁ ଆମ ପାଖରେ ରଖିବା ନାହିଁ । ତେଣୁ ମୁଁ ତାକୁ ବାହାରକୁ ନେଇଯିବାକୁ ଆଦେଶ ଦେଇଛି । ସେଇଟା ବଡ଼ ଛେଳିଆ ଛେଳିଆ ବି ଗନ୍ଧାଉଛି ।'' ପୁଣି, ତହିଁ ଆରଦିନ, ରାଜା ଶିକାରରେ ବାହାରିଯିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଡାଆଣୀ ଛେଳିଛୁଆଟିକୁ ପିଟି ପିଟି ଦରମରା କରିଦେଲା ଓ ଧମକ ଦେଇ କହିଲା, ''ରହ, ରାଜା ଶିକାରରୁ ଫେରିଆସନ୍ତୁ, ତୋତେ ଏକାବେଳେକେ ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ହାଣିଦେବାକୁ କହିବି ।''

ରାଜା ଫେରିଲେ । ଛେଳିଛୁଆଟାକୁ ହାଣି ଦେବା ସକାଶେ ଡାଆଣୀ ତାଙ୍କୁ ବାରବାର ଅନୁରୋଧ କରି କହୁଥାଏ । ''ସେଇଟାକୁ ଦେଖି ମୋତେ ବଡ଼ ଚିଡ଼ିମାଡୁଛି । ସତରେ ଆଉ ମୋତେ ଭଲ ଲାଗୁନାହିଁ ।'' ସିଏ ଖୁବ୍ ଅନୁନୟ କରିବାରେ ଲାଗିଥାଏ ।

ଛେଳିଛୁଆଟି ଉପରେ ରାଜାଙ୍କର ବଡ଼ ଦୟା ହେଲା । କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କର ଆଉ କିଛି କରିବା ପାଇଁ ଚାରା ନଥିଲା । ରାଣୀ ଏପରି ଜିଦ୍ କରି ତାଙ୍କ ପଛେ ପଛେ ଲାଗିଥାଆନ୍ତି ଯେ ସିଏ ଶେଷକୁ ଛେଳିଛୁଆଟିକୁ ମାରିଦେବା ସକାଶେ ରାଜୀ ହୋଇ ଯାଇଥିଲେ । ତାକୁ ହାଣିବା ନିମନ୍ତେ ଲୁହା କଟୁରୀମାନ ଯେ ଗଦାହେବାକୁ ଲାଗିଲାଣି, ସିଏ ତାହା ବେଶ୍ ଦେଖି ପାରୁଥାଏ । ସିଏ ଭାରି ଅଧୀର ହୋଇ କାନ୍ଦିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା । ରାଜାଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇ ତାଙ୍କୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରି କହିଲା, ''ମଣିମା, ମୋତେ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତୁ ଯେ ମୁଁ ସମୁଦ୍ରକୁ ଯାଇ ପାଣିପିଇବି ଓ ମୋ ପେଟ ଭିତରକୁ ପରିଷ୍କାର କରିଦେଇ ଆସିବି ।''

ରାଜା ଅନୁମତି ଦେଇଥିଲେ । ଛେଳିଛୁଆ ତତ୍‌କ୍ଷଣାତ ସମୁଦ୍ର ଅଭିମୁଖରେ ଧାଇଁ ଯାଇଥିଲା ଏବଂ ପାଣିତଟରେ ଛିଡ଼ା ହୋଇ ଭାରି ବିକଳରେ ନିଜ ଭଉଣୀକୁ ସମ୍ବୋଧନ କରି ଗୀତଟିଏ ଗାଇଲା :

ଆନୁସ୍କା - ମୋ ସୁନା ଭଉଣୀଟି,
ଥରେ ଆ, ଏହି ତଟ ଉପରକୁ ଆ'-
ତେଣେ ନିଆଁ ଜଳିଲାଣି,

ପାଣି ଟକଟକ ହୋଇ ଫୁଟୁଛି,
ହତିଆରମାନେ ପଜା ହେଉଛନ୍ତି-
ସେମାନେ ମୋତେ ହାଣିଦେବେ ବୋଲି ବାହାରିଲେଣି ।

ଭଉଣୀ ଉତ୍ତର ଦେଇ ଗାଇଥିଲା;

ଇଭାନୁସ୍କା, ମୋ' କୁନି ଭାଇଟି,
ଭାରି ପଥରଟା ମୋତେ ତଳକୁ ତଳକୁ ଟାଣିନେଉଛି,
ନିର୍ଦ୍ଦୟ ପାଣିନାଗଟା ମଧ ମୋ' କଲିଜାକୁ
ପୂରା ଖାଇଦେଲାଣି ।

ଛେଳିଛୁଆଟି କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ଘରକୁ ଲେଉଟି ଆସିଲା । ମଧ୍ୟାହ୍ନ ସମୟରେ ସିଏ ରାଜାଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କରି ପୁନର୍ବାର କହିଥିଲା : ''ମଣିମା, ମୋତେ ଆପଣ ପୁଣିଥରେ ସମୁଦ୍ରକୁ ଯିବାପାଇଁ ଅନୁମତି ଦିଅନ୍ତୁ । ମୁଁ ପାଣି ପିଇବି ଓ ପେଟ ଭିତରକୁ ସଫା କରି ଫେରିଆସିବି ।'' ରାଜା ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କଲେ । ଛେଳିଛୁଆ ସମୁଦ୍ର ଆଡ଼କୁ ଧାଇଁ ଯାଇଥିଲା ଓ ପୁନର୍ବାର ସେହି ଗୀତଟିକୁ ଗାଇଥିଲା :

ଆନୁସ୍କା - ମୋ ସୁନା ଭଉଣୀଟି,
ଆ, ଏହି ତଟ ଉପରକୁ ଆ'-
ତେଣେ ନିଆଁ ଜଳିଲାଣି,
ପାଣି ଟକଟକ ହୋଇ ଫୁଟୁଛି,
ହତିଆରମାନେ ପଜା ହେଉଛନ୍ତି-
ସେମାନେ ମୋତେ ହାଣିଦେବେ ବୋଲି ବାହାରିଲେଣି ।

ଭଉଣୀ ଉତ୍ତର ଦେଲା;

ଇଭାନୁସ୍କା, ମୋ' କୁନି ଭାଇଟି,
ଭାରି ପଥରଟା ମୋତେ ତଳକୁ ତଳକୁ ଟାଣିନେଉଛି,
ନିର୍ଦ୍ଦୟ ପାଣିନାଗଟା ମଧ ମୋ' କଲିଜାକୁ
ପୂରା ଖାଇଦେଲାଣି ।

ଛେଳିଛୁଆଟି କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ଘରକୁ ଫେରି ଆସିଥିଲା । ଛେଳିଛୁଆଟି କାହିଁକି ବାରମ୍ବାର ସମୁଦ୍ରଆଡ଼କୁ ଧାଇଁଯାଉଛି, ରାଜା କିଛି ବୁଝି ପାରୁନଥାନ୍ତି । ଛେଳିଛୁଆଟି ତୃତୀୟଥର ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ପୁନର୍ବାର ଆସି କହିଲା ''ମଣିମା, ସମୁଦ୍ର ଆଡ଼କୁ ଯିବା ପାଇଁ ଆପଣ ମୋତେ ଆଉ ଥରେ ଅନୁମତି ଦିଅନ୍ତୁ । ମୁଁ ଯାଇ ମୋ' ପାଣି ପିଇବି ଓ ମୋ' ପେଟ ସଫା କରିଦେଇ ଆସିବି ।'' ରାଜା ଏଥର ମଧ୍ୟ ଅନୁମତି ଦେଲେ, କିନ୍ତୁ ଘଟଣା କ'ଣ ଜାଣିବା ନିମନ୍ତେ ନିଜେ ମଧ୍ୟ ତା' ପଛରେ ଯାଇଥିଲେ । ସମୁଦ୍ର ତଟ ଯାଏ ଯିବା ପରେ ସିଏ ଛେଳିଛୁଆକୁ ତା' ଭଉଣୀକୁ ଡାକୁଥିବାର ଶୁଣିବାକୁ ପାଇଲେ :

ଆନୁସ୍କା - ମୋ ସୁନା ଭଉଣୀଟି,
ଥରେ ଆ, ଏହି ତଟ ଉପରକୁ ଆ'-
ତେଣେ ନିଆଁ ଜଳିଲାଣି,
ପାଣି ଟକଟକ ହୋଇ ଫୁଟୁଛି,
ହତିଆରମାନେ ପଜା ହେଉଛନ୍ତି-
ସେମାନେ ମୋତେ ହାଣିଦେବେ ବୋଲି ବାହାରିଲେଣି ।

ଭଉଣୀ ଉତ୍ତର ଦେଇ ଗାଇଥିଲା;

ଇଭାନୁସ୍କା, ମୋ' କୁନି ଭାଇଟି,
ଭାରି ପଥରଟା ମୋତେ ତଳକୁ ତଳକୁ ଟାଣିନେଉଛି,
ନିର୍ଦ୍ଦୟ ପାଣିନାଗଟା ମଧ୍ୟ ମୋ' କଳିଜାକୁ
ପୂରା ଖାଇଦେଲାଣି ।

ଛେଳିଛୁଆ ପୁନର୍ବାର ତା' ଭଉଣୀକୁ କୂଳକୁ ଆସିବା ନିମନ୍ତେ ଡାକିଥିଲା । ଆନୁସ୍କା ଏଥର ପହଁରି ପହଁରି ପାଣି ଉପରକୁ ଆବିର୍ଭୂତ ହୋଇଆସିଲା । ରାଜା ବାହାରିପଡ଼ି ତା' ବେକକୁ ନିଜ ହାତରେ ଧରି ଉପରକୁ ଟାଣି ଆଣିଲେ, ପଥରଟାକୁ କାଢ଼ି ଫୋପାଡ଼ିଦେଲେ । ଏସବୁ କିପରି ଏତେଯାଏ ଘଟିଲା ବୋଲି ତାକୁ ପଚାରିଥିଲେ । ଆନୁସ୍କା ରାଜାଙ୍କୁ ଗୋଟି ଗୋଟି କରି ସବୁ କହିଗଲା ।

ରାଜା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଖୁସୀ ହୋଇଗଲେ, ଛେଳିଛୁଆଟି ମଧ୍ୟ କମ୍ ଖୁସୀ ହେଲା ନାହିଁ । ଖୁସୀରେ ଫକ ଫକ ହୋଇ ଡେଇଁବାକୁ ଲାଗିଲା । ବଗିଚାରେ ପତ୍ରମାନେ ପୁନର୍ବାର ସବୁଜ ହୋଇଗଲେ । ଫୁଲମାନେ ଫୁଟି ଉଠିଲେ । ରାଜା ନିଜ ଅନୁଚରମାନଙ୍କୁ ଡାଆଣୀଟିକୁ ଜୀବନରୁ ମାରିଦେବା ପାଇଁ ଆଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ଦୁଆର ମଝିରେ ଗଦାଏ କାଠ ସଜ କରି ନିଆଁ ଲଗାଗଲା ଓ ତାକୁ ତାହାରି ଭିତରକୁ ନିକ୍ଷେପ କରାଯାଇଥିଲା । ତା'ପରେ ରାଜା ରାଣୀ ଏବଂ ଛେଳିଛୁଆ ତିନିହେଁ ସୁଖରେ ରହିଲେ । ପୂର୍ବପରି ଖାଇଲେ, ପିଇଲେ ଏବଂ ସମୃଦ୍ଧି ଲାଭ କଲେ ।

[ରୁଷିଆ]

ଧନୀ ଲୋକ, ଦରିଦ୍ର ଲୋକ

ଏଇଏ ହେଉଛି ପ୍ରାଚୀନ, ବହୁତ ପ୍ରାଚୀନ କାଳର ଗୋଟିଏ ଘଟଣା । ଏହି ଭୂଖଣ୍ଡରେ ଗୋଟିଏ ଗାଆଁରେ ଦୁଇଜଣ ଲୋକ ବାସ କରୁଥିଲେ । ସେମାନେ ଜଣେ ଆଉ ଜଣକର ପଡ଼ୋଶୀ ଭଳି ରହିଥିଲେ । ଜଣେ ଧନୀ ଏବଂ ଆଉ ଜଣେ ଦରିଦ୍ର । ତଥାପି, ଦୁହିଁଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବେଶ୍ ବନ୍ଧୁତା ମଧ୍ୟ ରହିଥିଲା । ଦରିଦ୍ର ଲୋକଟି ଧନୀ ଲୋକଟି ପାଖରେ କାମ କରି ପରିବାର ପୋଷଣ କରୁଥିଲା— ନାନାପ୍ରକାର କାମରେ ତାକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଥାଏ । ଥରେ ସେହି ରାଜ୍ୟରେ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ପଡ଼ିଲା । ଲୋକମାନଙ୍କର କଷଣ ଦିନକୁ ଦିନ ବଢ଼ିବାରେ ଲାଗିଥାଏ — ସମସ୍ତେ ନିଜ ପେଟର ଚିନ୍ତାରେ ପାରି ହୋଇ ରହିଥାଆନ୍ତି । ସେତେବେଳେ ଧନୀ ବ୍ୟକ୍ତିଟି ମଧ୍ୟ ଦରିଦ୍ର ଲୋକଟିକୁ କ୍ରମେ ଭୁଲି ଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଆଗରୁ ଦରିଦ୍ର ବ୍ୟକ୍ତିଟି ନିୟମିତ ଭାବରେ ଧନୀ ବ୍ୟକ୍ତିଟିର ଘରେ ଖାଇ ଆସୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏଣିକି ତାକୁ ଯାଇ ତା' ପାଖରେ ଭିକ ମାଗି ଛିଡ଼ାହେବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା । ଶେଷକୁ ଅବସ୍ଥା ଏପରି ବଢ଼ି ଯାଇଥିଲା ଯେ ଧନୀ ଲୋକଟି ଦରିଦ୍ର ଲୋକଟିକୁ ନିଜ ଘରୁ ନିକାଲି ବି ଦେଇଥିଲା । କାରଣ ହେଉଛି ଯେ, ଜଣେ ଧନୀ ଲୋକ ଅଧିକ ସମୟ ପାଇଁ କଦାପି ଜଣେ ଦରିଦ୍ର ଲୋକର ବନ୍ଧୁ ହୋଇ ରହି ପାରିବ ନାହିଁ । ତେଣୁ, ଧନୀ ବ୍ୟକ୍ତିଟି ଏପରି ଅନୁଭବ କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲା ଯେ, ବର୍ତ୍ତମାନ ଦରିଦ୍ର ଲୋକଟିକୁ ଆଗପରି ନିତାନ୍ତ ଖଣ୍ଡେ ବା ଟୁକୁଡ଼ାଏ ଖାଇବା ପଦାର୍ଥ ଦେବାଟା ମଧ୍ୟ ଅତିରିକ୍ତ ହୋଇଯିବ । ତେଣୁ ସେ ସେହି ଅନୁସାରେ ହିଁ ନିଷ୍ପତ୍ତି କରିନେଲା ।

ଦିନେ ଦରିଦ୍ର ଲୋକଟି ପାଗଳଙ୍କ ପରି କିଛି ଖାଦ୍ୟ ପାଇବ ବୋଲି ଗାଆଁଯାକ ବୁଲିବାରେ ଲାଗିଥାଏ । ଗତ ଦିନାକେତେ ହେବ ତା' ପେଟରେ ଆଦୌ କିଛି ହେଲେ ପଡ଼ିନଥାଏ । ତା'ର ଏହି ଅବସ୍ଥା ଦେଖି ଆଉ ଜଣେ ଲୋକର ଦୟା ହେଲା ଓ ସିଏ ଏହି ଭୋକିଲା ଲୋକଟିକୁ ଡାକି କିଛି ମକ୍କା ଆଣି ଦେଲା । ଲୋକଟି ତାକୁ ନେଇ କେଡ଼େ ଆନନ୍ଦରେ ନିଜ ଘରକୁ ଚାଲିଗଲା ଓ ତା' ସ୍ତ୍ରୀ ତାକୁ ରାନ୍ଧି ବାହାରିଲା । ରନ୍ଧା ସିନା ହୋଇଗଲା, ମାତ୍ର ଲଗାଇ ଖାଇବାକୁ କିଛି ନଥିଲା । କିଛି ମାଉଁସ ଥିଲେ ଝୋଳ ହୋଇପାରନ୍ତା ଓ ସେହି ଝୋଳକୁ ଲଗାଇ ଖାଇଲେ ମକ୍କା ବି ସୁଆଦିଆ ଲାଗିପାରନ୍ତା ।

ହଁ, ଘରେ ଲୁଣ ମଧ୍ୟ ନଥିଲା, ଅଲଣା ମକ୍କାକୁ ମଧ୍ୟ କିପରି ଖିଆଯିବ ? ଦରିଦ୍ର ବ୍ୟକ୍ତିଟି କହିଲା, ''ମୁଁ ଯାଉଛି ପଡ଼ିଶାରେ ରହୁଥିବା ମୋ'ର ସେହି ଧନୀ ବନ୍ଧୁଟି ପାଖକୁ । ତାଙ୍କ ଘରେ ହୁଏତ ରାତିରେ ଖାଇବା ସକାଶେ ଭଲ ଝୋଳଟିଏ ରନ୍ଧା ହୋଇଥିବ । ମୁଁ ସେଥିରୁ କିଛି ଆମ ପାଇଁ ମାଗିଆଣିବି ।'' ସିଏ ଏତକ କହି ପଡ଼ୋଶୀ ଧନୀବନ୍ଧୁଟିର ଘରକୁ ଚାଲିଯାଇଥିଲା; ହତା ଭିତରେ ପଶୁ ପଶୁ ସେହି ଘରେ କ'ଣ ସବୁ ରନ୍ଧା ହେଉଥିବାର ମହକ ଆସି ତା' ନାକରେ ବାଜିବାକୁ ଲାଗିଲା । ତେବେ ଏମାନଙ୍କ ଘରୁ ଅବଶ୍ୟ କିଛି ମିଳିବ ବୋଲି ଦୃଢ଼ ଭାବରେ ବିଶ୍ୱାସ କରି ପୁଣି ନିଜ ଘରକୁ ଫେରିଆସିଥିଲା । ନହେଲେ ଝୋଳର ବାସ ତ ମିଳିବ । ତେଣୁ ସ୍ତ୍ରୀ ମଧ୍ୟ ମକ୍କାତକ ରାନ୍ଧି ଘୋଡ଼ାଇକରି ରଖିଦେଲା । କିଛି ସମୟ ପରେ ତାହାକୁ ଧରି ପଡ଼ୋଶୀ ବନ୍ଧୁଟିର ଘରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଗଲା । ସେଠି କାନ୍ଥକୁ ଆଉଜି ବସିପଡ଼ିଲା ଓ ନିଜ ଘରର ରନ୍ଧାକୁ ଖାଇବାକୁ ଲାଗିଲା । ଲମ୍ବା ଲମ୍ବା ନିଃଶ୍ୱାସ ପକାଉଥାଏ ଓ ଧନୀ ଲୋକଟି ଖାଉଥିବା ବେଳର ବାସନାଟି ଆସି ତା' ନାକରେ ବାଜି ଯାଉଥାଏ । ସେହି ବାସନାଟିକୁ ଘ୍ରାଣ କରି ତାହାରି ବଳରେ ନିଜର ଖାଇବାତକ ଖାଇ ଶେଷ କରିଦେଲା ।

ଆଉ ଦିନକର କଥା— ଗରିବ ବ୍ୟକ୍ତିଟି ଧନୀ ବ୍ୟକ୍ତିଟିକୁ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଥିଲା ଓ ତା' ପାଖକୁ ଯାଇ କହିଲା, ''ଭାଇ, ମୁଁ କିଛିଦିନ ତଳେ ରାତିରେ ତୁମ ଘରକୁ ଆସିଥିଲି । ସେତେବେଳେ ତୁମେ ଖାଇ ବସିଥିଲ । ବାସ୍, ମୁଁ ତୁମ ଘରର କାନ୍ଥକୁ ଆଉଜି କରି ବସିଗଲି ଏବଂ ତୁମ ଖାଇବାରୁ ଯେଉଁ ବଢ଼ିଆ ବାସନା ବାହାରୁଥିଲା, ତାହାକୁ ଆଘ୍ରାଣ କରୁ କରୁ ହିଁ ମୋ' ନିଜର ଖାଇବାତକ ଖାଇଦେଲି ।''

ଏକଥା ଶୁଣି ଧନୀ ମଣିଷଟି ରାଗି କରି ଅଗ୍ନିବାଣ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା ଏବଂ କହିଲା, ''ଆରେ, ସେଦିନ ସେଇଥି ସକାଶେ ହିଁ ମୋ' ଖାଇବାଟା ଏଡ଼େ ଫିକା ଲାଗିଲା । ମୋତେ ସୁଆଦ ଲାଗିଲା ନାହିଁ । ତୁମେ ତ ଆସି ମୋ ଖାଇବାରୁ ସୁଆଦଟିକୁ ଆଘ୍ରାଣ କରି ପୂରା ଶୋଷି ନେଇଗଲ, ତେଣୁ ତାହା ଆଉ କିପରି ସୁଆଦ ଲାଗିଥାନ୍ତା ? ତୁମକୁ ମୋତେ ସେଥିପାଇଁ ପଇସା ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଚାଲ, ମୋ' ସାଙ୍ଗରେ ବର୍ତ୍ତମାନ କାଜିଙ୍କ ପାଖକୁ ଚାଲ, ମୁଁ ତୁମ ନାମରେ ଗୋଟିଏ ମୋକଦ୍ଦମା ଦାଏର୍ କରିବି ।'' ନିଜର କହିବା ଅନୁସାରେ ଧନୀ ବ୍ୟକ୍ତିଟି ତାହାହିଁ କରିଥିଲା । କାଜି ମଧ୍ୟ ଦରିଦ୍ର ଲୋକଟିକୁ

ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷକୁ ଗୋଟିଏ ଛେଳି ଦେବା ପାଇଁ ଆଦେଶ ଦେଇଥିଲେ — ଧନୀଲୋକଟିର ଖାଇବାରୁ ସିଏ ଯେ ସବୁଯାକ ବାସନାକୁ ବାହାରେ ଲୁଚି ରହି ଖାଇ ଯାଇଥିଲା, ତାହାରି କ୍ଷତିପୂରଣ ହିସାବରେ । କିନ୍ତୁ ଦରିଦ୍ର ଲୋକଟିଠାରେ ଛେଳିଟିଏ କିଣି ଆଣିଦେବାକୁ ମଧ୍ୟ ଧନ ନଥିଲା । ତେଣୁ ଆଉ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଧରି ନପାରି ନିଜ ଘରକୁ ଯିବା ବାଟରେ ସିଏ ଭୋ, ଭୋ କରି କାନ୍ଦି ଉଠିଲା ।

ଘରକୁ ଯିବା ବାଟରେ ତା'ର ଜଣେ ଖୁବ୍ ବିଦ୍ୱାନ୍ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସହିତ ଭେଟ ହୋଇଥିଲା । ସେହି ବ୍ୟକ୍ତି ଜଣେ ଉତ୍ତମ ବକ୍ତା ମଧ୍ୟ ଥିଲେ । ଦରିଦ୍ର ମଣିଷଟି କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ଯାଉଥିବାର ଦେଖି ସିଏ ତାକୁ ଘଟଣା କ'ଣ ବୋଲି ପଚାରିଥିଲେ । ସବୁ ଶୁଣି ସିଏ ତାକୁ ନିଜ ତରଫରୁ ଛେଳିଟିଏ ବି ଆଣିବେଲେ ଏବଂ ସିଏ ଫେରିଆସିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ତାହାକୁ ନିଜ ପାଖରେ ରଖିଥିବ ବୋଲି ପରାମର୍ଶ ଦେଇଥିଲେ । ହଁ, ତେଣେ କାଜି ଗୋଟିଏ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଦିନ ସ୍ଥିର କରିଦେଇଥିଲେ, ଯାହାରି ଭିତରେ କି ଦରିଦ୍ର ଲୋକଟିକୁ ତା' ଜୋରିମାନା ଦେୟଟିକୁ ନେଇ ଧନୀ ବ୍ୟକ୍ତିଟି ପାଖରେ ପହଞ୍ଚାଇ ଦେବାର କଥା ଥିଲା । ସେହି ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଦିନଟିରେ ବହୁତ ମଣିଷ ସେହି ଘଟଣାଟିକୁ ଦେଖିବେ ବୋଲି ସେଠାରେ ଆସି ରୁଣ୍ଡ ବି ହୋଇଥିଲେ । ବିଦ୍ୱାନ ବ୍ୟକ୍ତିଜଣକ ମଧ୍ୟ ସେଠାରେ ଏହି ସମୟରେ ଆସି ପହଞ୍ଚି ଯାଇଥିଲେ ଓ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ପାଟିତୁଣ୍ଡ କରୁଥିବାର ଦେଖି "ତୁମେମାନେ ଏଠାରେ କାହିଁକି ଏତେ ଗୋଳ ଲଗାଇଛ" ବୋଲି ସେମାନଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ । ଉଚିତ ସମୟରେ କାଜି ମଧ୍ୟ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ ଏବଂ ବିଦ୍ୱାନ ଜଣଙ୍କୁ ଉତ୍ତର ଦେଲେ, "ଏହି ଦରିଦ୍ର ଲୋକଟି କ୍ଷତିପୂରଣ ସ୍ୱରୂପ ଧନୀ ଲୋକଟିକୁ ଗୋଟିଏ ଛେଳି ଆଣି ଦେବାଲାଗି ମୁଁ ଆଦେଶ ଦେଇଛି, କାରଣ ସିଏ ଆର ବ୍ୟକ୍ତିଟି ଖାଉଥିବା ସମୟରେ ଲୁଚି ରହି ତା' ଖାଦ୍ୟର ବାସନାକୁ ନିଜ ନିଃଶ୍ୱାସ ଦ୍ୱାରା ଆଘ୍ରାଣ କରି ନେଇଯାଇଛି ।" ବିଦ୍ୱାନ ବ୍ୟକ୍ତି ଏକଥା ଶୁଣି ପୁନର୍ବାର ତାଙ୍କର ପ୍ରଥମ ପ୍ରଶ୍ନଟିକୁ ହିଁ ପଚାରିଥିଲେ ଏବଂ କାଜିଙ୍କଠାରୁ ମଧ୍ୟ ସେହି ଏକା ଉତ୍ତର ପାଇଥିଲେ । ବିଦ୍ୱାନ ବ୍ୟକ୍ତି ଜଣକ ପୁଣି କହିଥିଲେ, "ଆଜ୍ଞା ଏହି ମୋକଦ୍ଦମାଟି ଉପରେ ଆପଣ ମୋତେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ରାୟ ଦେବା ନିମନ୍ତେ ବି ଅନୁମତି ଦେବେ କି ?" ଲୋକମାନେ ଉତ୍ତର ଦେଇଥିଲେ । "ଯଦି ଆପଣ ଜଣେ

ଉତ୍ତମ କାଜି ହୋଇଥିବେ, ତେବେ ତାହା ଅବଶ୍ୟ କରିପାରିବେ ।''
ଲୋକମାନଙ୍କଠାରୁ ସମର୍ଥନ ଲାଭ କରି ବିଦ୍ୱାନ ବ୍ୟକ୍ତି କହିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲେ, ''ତେବେ, ଜଣେ ଲୋକ ଯେତିକି ପରିମାଣରେ କୌଣସି ଦ୍ରବ୍ୟ ନେଇଛି, ତାକୁ କେବଳ ସେତିକି ପରିମାଣରେ ହିଁ ତାହାର ପରିଶୋଧ କରିବାକୁ ହେବ । ତା' ଠାରୁ ଆଦୌ ବେଶୀ ନୁହେଁ, କମ୍ ମଧ୍ୟ ନୁହେଁ ।''

ବଡ଼ ବିଚିତ୍ର କଥା ତ ! ଲୋକମାନେ ସେକଥା ଶୁଣି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଯାଇଥିଲେ । କେବଳ ବାସନାଟାକୁ କିପରି ପରିଶୋଧ କରାଯାଇପାରିବ ? ଉତ୍ତର ଦେଇ ସେହି ବିଦ୍ୱାନ ବ୍ୟକ୍ତିଜଣକ କହିଥିଲେ, ''ତେବେ ରହ, ତୁମମାନଙ୍କୁ ମୁଁ ଦେଖାଇ ଦେଉଛି !'' ତା'ପରେ ଧନୀ ଲୋକଟି ଆଡ଼କୁ ଅନାଇ କହିଲେ, ''ହେ ବାବୁ, ବର୍ତ୍ତମାନ ଶୁଣ ! ମୁଁ ଇହାଦେ ଏହି ଛେଳିଟିକୁ କଷିକରି ଭୁଷାଟିଏ ପକାଇବି । ଭୁଷାଟିକୁ ଖାଇ ଛେଳିକୁ ତ ଖୁବ୍ କାଟିବ । ତେଣୁ ସିଏ ଭାରି ଶବ୍ଦ କରି ବୋବାଇ ଉଠିବ ଏବଂ ସେତେବେଳେ ତୁମେ କେବଳ ସେହି ବୋବାଇବାର ଶବ୍ଦଟାକୁ ହିଁ ତୁମର ପାଉଣାରୂପେ ନେଇଯିବ । କିନ୍ତୁ ସାବଧାନ, ବିଚରା ଗରିବ ଲୋକଟିର ଛେଳି ଦିହରେ ମୋଟେ ହାତ ଦେବ ନାହିଁ ଟି ! ସିଏ ତ ତୁମ ଖାଇବା ପଦାର୍ଥରେ ମୋଟେ ହାତ ଲଗାଇ ନଥିଲା'' ଏବଂ ତା' ପରେ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କରି ସିଏ ପୁଣି କହିଥିଲେ, ''ଆପଣମାନେ ଶୁଣନ୍ତୁ ମୁଁ କିପରି ଏହି ଧନୀ ଲୋକଟିକୁ ତା'ର ଉଚିତ ପ୍ରାପ୍ୟଟିକୁ ପରିଶୋଧ କରିଦେଉଛି ।'' ଏତକ କହିସାରି ଛେଳିଟିକୁ ସେ ଖୁବ୍ ଆଣ୍ଟ କରି ଗୋଟିଏ ଭୁଷା ଦେଲେ ଓ ଛେଳି ତତ୍‌କ୍ଷଣାତ୍ ବିକଳରେ ମେଁ ମେଁ କରିବାକୁ ଲାଗିଲା ଏବଂ ତା'ପରେ ସେ ଧନୀ ବ୍ୟକ୍ତିଟିକୁ କହିଥିଲେ, ''ତୁମେ ଏହି ଶବ୍ଦଟିକୁ ନିଅ; ତୁମ ସୁସ୍ୱାଦୁ ଖାଦ୍ୟର ବାସନାକୁ ଯେ ତୁମ ପଡ଼ିଶାଲୋକଟି ଘ୍ରାଣ କରିନେଇଥିଲା, ଏହାରି ଦ୍ୱାରା ହିଁ ତୁମେ ତାହାକୁ ଫେରିପାଇଲ ।''

[ଆଫ୍ରିକା]

ଶେଷକୁ ଶିଖିଲା

ଜଣେ ବାପାଙ୍କର ଦୁଇଜଣ ପୁଅ; ବଡ଼ଟି ଭାରି ଚତୁର ସବୁଥିରେ ଆଗଭର, ସବୁକାମକୁ ପାରିବାର ଲୋକ । ଭାରି ବୁଦ୍ଧି । ମାତ୍ର ସାନଟି ମାନ୍ଦା, ଶିଖିବା ବେଳକୁ ପୂରା ପଛୁଆ; ଆଦୌ କିଛି ବି ବୁଝିପାରେ ନାହିଁ । ତାକୁ ଏପରି ଅଯୋଗ୍ୟ ଦେଖି ଅପର ଲୋକମାନେ କହୁଥିଲେ, ''ଏଇ ପୁଅଟି ତା' ବାପକୁ ଅନେକ କଷ୍ଟ ଦେବ ।'' କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଲେ ସବୁବେଳେ ବଡ଼ଟିକୁ ହିଁ ବାଧ୍ୟ ହୋଇ ସେଇଟି କରିବାକୁ ପଡୁଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଯଦି କେତେବେଳେ ଗୁଡ଼ାଏ ଡେ଼ରି ହୋଇଯାଉଥିଲା, ରାତି ସମୟରେ କିମ୍ବା ଯଦି ତାକୁ ଗୀର୍ଜା ଭିତରେ ଥିବା କବରଥାନ ମଧ୍ୟଦେଇ କୁଆଡ଼େ ଯିବାକୁ ହେଉଥିଲା ବା ଆଉ କୌଣସି ନିଛାଟିଆ ଭୟପ୍ରଦ ଜାଗାକୁ ଯିବାପାଇଁ କୁହାଯାଉଥିଲା, ସିଏ କାହିଁକି ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅରାଜୀ ହୋଇ କହୁଥିଲା, ''ନାଇଁ ବାପା ନାହିଁ, ସେବାଟେ ମୁଁ ଆଦୌ ଯାଇପାରିବି ନାହିଁ ।'' କାରଣ ତାକୁ ପ୍ରକୃତରେ ଭାରି ଡର ମାଡୁଥିଲା । ଅଥବା, ରାତିରେ ବଡ଼ମାନଙ୍କ ଠାରୁ ରୋମ ଟାଙ୍କୁରି ଉଠିବା ଭଳି ଭୟାନକ କାହାଣୀମାନ ଶୁଣୁଥିବା ସମୟରେ, ସିଏ ଅଥବା ଶୁଣୁଥିବା ଅନ୍ୟମାନେ ମଧ୍ୟ ''ଆମକୁ ଭାରି ଡର ମାଡ଼ିଲାଣି'' ବୋଲି କହି ଉଠୁଥିଲେ । ମାତ୍ର ସେତେବେଳେ ସାନ ପୁଅଟି ଗୋଟିଏ କୋଣରେ ପ୍ରାୟ ଅଲଗା ହେଲା ପରି ଯାଇ ବସିଥିବାର ଦେଖାଯାଉଥିଲା । ସିଏ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ପରି କାହାଣୀଗୁଡ଼ିକୁ ଶୁଣୁଥିଲା ସିନା ମାତ୍ର ଅନ୍ୟମାନେ କହୁଥିବା କଥାଟିକୁ ଆଦୌ ବୁଝି ପାରୁନଥିଲା । ''ଆମକୁ ଡର ମାଡୁଛି'', ''ଆମକୁ ଡର ମାଡୁଛି'' ବୋଲି ଅନ୍ୟମାନେ କ'ଣ ପାଇଁ କହୁଛନ୍ତି, ସିଏ କଳ୍ପନା ମଧ୍ୟ କରି ପାରୁନଥିଲା । ''କାହିଁ ମୋତେ ଡର ମାଡୁନାହିଁ ।'' ବୋଲି ସିଏ ମନେ ମନେ ଭାବୁଥିଲା । ''ଡର ମାଡ଼ିବା ହୁଏତ ଏପରି କ'ଣ କଥାଟିଏ ନିଶ୍ଚୟ ହୋଇଥିବ, ଯାହାକୁ କି ଆଦୌ ବୁଝି ପାରୁନାହିଁ ।''

ଘଟଣାକ୍ରମେ ଦିନେ ତା' ବାପା ତାକୁ ଡାକି କହିଲେ, ''ହଇରେ ବାବୁ, ତୁ ତ ସବୁବେଳେ ଯାଇ ସେହି କୋଣଟିରେ ବସି ରହୁଛୁ, ବେଶ୍ ଡେଙ୍ଗା ଓ ମଜବୁତ

ହେବାରେ ବି ଲାଗିଛୁ, ମାତ୍ର ତୁ ବି ତ କିଛି ନା କିଛି ଶିଖନ୍ତୁ ଯାହାଦ୍ୱାରା କି ବଡ଼ ହୋଇ ଆପଣାର ପେଟପାଟଣା ନିମନ୍ତେ କିଛିହେଲେ କରିପାରନ୍ତୁ ।''

ସାନ ଉତ୍ତର ଦେଇ କହିଲା, ''ହଁ ବାପା, ମୋ' ଦ୍ୱାରା ଯାହା ଶିଖିହେବ ମୁଁ ତାହା ଶିଖିବା ଲାଗି ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ରାଜୀ ହୋଇ ସିନା ରହିଛି; କିନ୍ତୁ ମଣିଷମାନଙ୍କୁ ଡର କିପରି ମାଡ଼େ ମୁଁ ସେହି କଥାଟିକୁ ମୋଟେ ବୁଝି ପାରିଲି ନାହିଁ । ମୁଁ ଆଗ ସେଇଟି ଶିକ୍ଷା କରି ପାରନ୍ତି ନାହିଁ ?''

ସାନଭାଇର କଥା ଶୁଣି ବଡ଼କୁ ହସ ମାଡ଼ିଲା । ସିଏ ମନେ ମନେ କହୁଥାଏ, ''ହେ ଭାଗବନ୍, ଏଇଟା ପ୍ରକୃତରେ କେଡ଼େ ବୋକାଟାଏ । ଜୀବନ ତମାମ ସିଏ ।ଦୌ କୌଣସି କାମ ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ହୋଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ତୁମେ ଦାଆ ହେବାକୁ ମନ କରିବ ମାତ୍ର ବେଳ ଅନୁସାରେ ବଙ୍କା ହେବାକୁ ରାଜୀ ହେବନାହିଁ । ଏକଥା ପୁଣି କିପରି ହେବ ?''

ବାପା ମଧ୍ୟ ଏକ ଦୀର୍ଘ ନିଃଶ୍ୱାସ ପକାଇଲେ ଓ ସାନକୁ ଉତ୍ତର ଦେଇଥିଲେ, ''ହଁ, ହଁ, ଡର ମାଡ଼ିବାର କଥାଟିକୁ ତୁ ଶୀଘ୍ର ଶିଖିଯିବୁ ଯେ, କିନ୍ତୁ ସେଥିରେ ତ ପେଟ ପୂରିବା ଭଳି କିଛି କରି ପାରିବୁ ନାହିଁ ।''

ଅଳ୍ପ ଦିନ ପରେ ଦିନକର ଗୀର୍ଜାର ଜଣେ କର୍ମଚାରୀ ସେମାନଙ୍କ ଘରକୁ ଆସିଥିଲେ ଏବଂ ସେତେବେଳେ ବାପଟି ଅତ୍ୟନ୍ତ ମନଦୁଃଖରେ ତାଙ୍କୁ ନିଜ ସାନପୁଅଟିର ଅସୁବିଧାଟି ବିଷୟରେ କିଛି କହିଥିଲେ । ପିଲାଟି ବଡ ହୋଇ ଆସୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ କିପରି ସବୁକଥାରେ ଅପାରଗ ହୋଇ ରହିଯାଇଛି ଏବଂ ଆଦୌ କିଛିହେଲେ ଜାଣି ନାହିଁ ଓ ଶିକ୍ଷା କରି ପାରୁନାହିଁ, ସେହି କଥାଟିର ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଥିଲେ । କହିଥିଲେ, ''ଆପଣ ନିଜେ ଭାବିଲେ, ବଡ଼ ହୋଇ କିପରି ନିଜ ପେଟ ପୋଷିବ ବୋଲି ମୁଁ ତାକୁ ଯେତେବେଳେ କହୁଛି, ସିଏ ମୋତେ ସବୁବେଳେ ଉତ୍ତର ଦେଉଛି ଯେ, ଲୋକମାନେ କିପରି ଡରନ୍ତି ଓ ଡରିକରି ସେମାନଙ୍କର ଦେହ କମିଯାଏ, ସେହି କଥାଟିକୁ ସେ ସବା ଆଗ ଶିଖିବ ।''

ଏକଥା ଶୁଣି କର୍ମଚାରୀଜଣକ କହିଲେ, ''ଯଦି କେବଳମାତ୍ର ଏତିକି କଥା, ତେବେ ମୁଁ ନିଜେ ତାକୁ ସେହି କଥାଟି ଶିଖାଇଦେବି । ତୁମେ ପୁଅକୁ ମୋ' ପାଖକୁ ପଠାଇଦେବ, ମୁଁ ତାକୁ ବାଗକୁ ନେଇଆସିବି ।''

ସେକଥା ଶୁଣି ବାପା ଖୁସୀ ହୋଇ ଯାଇଥିଲେ । କାରଣ ସେ ଭାବିଲେ, ''ହଁ, ପୁଅ ସେଠାକୁ ଯାଇ ଅବଶ୍ୟ କିଛି ଶିକ୍ଷା କରି ପାରିବ ।'' ତା'ପରେ ପୁଅଟି ଯାଇ ସେହି କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଘରେ ରହିଲା । ତାକୁ ପ୍ରଥମେ ଗୀର୍ଜାର ଘଣ୍ଟାକୁ ବଜାଇବାର କାମ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଦିନେ ଦୁଇଦିନ ପରେ କର୍ମଚାରୀ ରାତି ଅଧରେ ଥରେ ଯାଇ ତାକୁ ନିଦରୁ ଉଠାଇ ଦେଲେ ଏବଂ ଶୀଘ୍ର ଟାୱାର୍ ଉପରକୁ ଯାଇ ଗୀର୍ଜାର ଘଣ୍ଟାଟିକୁ ବଜାଇବା ନିମନ୍ତେ ଆଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ମନେ ମନେ ଭାବୁଥିଲେ, ''ଡର ମାଡ଼ିବା ଓ ଦେହ କମ୍ପିଉଠିବା କାହାକୁ କହନ୍ତି, ଆଜି ତାକୁ ଅତିଶୀଘ୍ର ମାଲୁମ ହୋଇଯିବ ।'' କର୍ମଚାରୀ ତା' ଆଗରୁ ନିଜେ ଯାଇ ଗୋପନରେ ଟାୱାର ଉପରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଗଲେ ଏବଂ ପିଲାଟି ମଧ୍ୟ ଉପରକୁ ଯାଇ ଘଣ୍ଟାରେ ଲଗା ହୋଇଥିବା ଧରିବାକୁ ଯାଉଛି, ଗୋଟିଏ ଧଳା ରୂପ ସେଠାରେ ତା' ସାମନାରେ ଛିଡ଼ା ହୋଇଥିବାର ଦେଖିବାକୁ ପାଇଥିଲା ।

ଖୁବ୍ ବଡ଼ ପାଟି କରି କହିଥିଲା, ''ସେଠାରେ କିଏ ଛିଡ଼ା ହୋଇଛ ?'' ମାତ୍ର ରୂପଟି କୌଣସି ଉତ୍ତର ଦେଇନଥିଲା — ସେଠାରୁ ଘୁଞ୍ଚିଯାଇ ନଥିଲା ଓ ଏତେଟିକିଏ ହଲିଲା ବି ନାହିଁ । ପୁଅଟି ପୁନର୍ବାର ଚିତ୍କାର କରି କହିଲା, ''ମୋ କଥାରେ ଜବାବ ଦେ ନଚେତ୍ ସେଠାରୁ ହଟି ବାହାରି ଯାଆ । ଏଠି ଏତେ ରାତିରେ ତୋ'ର ପୁଣି କି କାମ ପଡ଼ିଲା ?''

କର୍ମଚାରୀଜଣକ ସେହିଠାରେ ହିଁ ଛିଡ଼ା ହୋଇଥାନ୍ତି, ମୋଟେ ହଲଚଲ ହେଉନଥାନ୍ତି । ମନେ ମନେ ବିଚାରୁଥାନ୍ତି, ସିଏ ହୁଏତ ମୋତେ ଗୋଟିଏ ଭୂତ ବୋଲି ନିଶ୍ଚୟ ଭାବିବ ।

ପୁଅଟି ପୁନର୍ବାର ବଡ଼ ପାଟିରେ କହିଥିଲା, ''ତୁ ସେଠାରେ କ'ଣ ଇଚ୍ଛା କରି ଛିଡ଼ା ହୋଇ ରହିଛୁ ? ଯଦି ଉତ୍ତମ ମଣିଷଟିଏ ହୋଇଥିବୁ ତେବେ ନିଶ୍ଚୟ ପାଟି

ଖୋଲି ମୋ' କଥାର ଉତ୍ତର ଦେବୁ । ନହେଲେ, ଧକ୍କାଟାଏ ମାରି ତୋତେ ଏମିତି ଠେଲିଦେବି ଯେ ପାହାଚ ବାଟେ ଗଡ଼ଗଡ଼ ହୋଇ ସିଧା ଯାଇ ତଳେ ପଡ଼ିବୁ ।''

ଗୀର୍ଜା କର୍ମଚାରୀ ଭାବିଲେ, ''କଥାରେ ସିନା କହିଦେଉଛି, ମାତ୍ର ସିଏ କଦାପି ଏତେ ମନ୍ଦ ସ୍ୱଭାବର ହୋଇନଥିବ ।'' ତେଣୁ ସିଏ ତଥାପି ପାଟି ଖୋଲିନଥିଲେ ଓ ସତେଅବା ପଥରର ମୂର୍ତ୍ତିଟିଏ ପରି ସେଇଠାରେ ଠିଆ ହୋଇ ରହିଲେ । ସେଇଠୁ ଇଏ ତାଙ୍କୁ ତୃତୀୟ ଥର ପାଇଁ ଡାକିକରି ସତର୍କ କରି ଦେଇଥିଲା; ମାତ୍ର ଯହୁଁ ତଦ୍ୱାରା କିଛି ଫଳ ହେଲାନାହିଁ, ସେ ଆଗକୁ ମାଡ଼ିଯାଇ ଭୂତଟାକୁ ଏପରି ନିର୍ଘାତିଆ ଭାବରେ ପେଲିଦେଇଥିଲା ଯେ, କର୍ମଚାରୀଜଣକ ସିଡ଼ିର ପାହାଚ ଦେଇ ଗଡ଼ି ଗଡ଼ି ପୂରା ତଳେ ଆସି ପଡ଼ିଲେ । ସମ୍ଭବତଃ ଦଶଟା ପାହାଚ ଗଡ଼ି ଆସିଥିବେ । ବହୁତ ଆଘାତ ପାଇ ସିଏ ସେଠାରେ ପ୍ରାୟ ଜୀବନହୀନ ପରି ପଡ଼ିରହିଥିଲେ । ତା'ପରେ ସାନପୁଅ ଢଂ ଢଂ କରି ଗୀର୍ଜାର ଘଣ୍ଟାଟିକୁ ବଜାଇଦେଲା, ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆସିଲା ଏବଂ ନିଜ ବିଛଣା ଉପରେ ଯାଇ ଶୋଇ ପଡ଼ିଥିଲା ।

କର୍ମଚାରୀଙ୍କର ପତ୍ନୀ ସ୍ୱାମୀ ଫେରିଆସିବେ ବୋଲି ଦୀର୍ଘ ସମୟ ଅପେକ୍ଷା କରି ରହିଥାଆନ୍ତି; ମାତ୍ର ସିଏ ଫେରି ନଆସିବାରୁ ଶେଷକୁ ବଡ଼ ଅସ୍ଥିର ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ ଓ ସାନପୁଅକୁ ଉଠାଇ ପଚାରିଥିଲେ, ''ହଇରେ ବାବୁ, ସିଏ କୁଆଡ଼େ ଗଲେ ତୁ ଜାଣିଛୁ କି ? ତୋ' ଯିବା ଆଗରୁ ତ ସିଏ ପାହାଚ ବାଟ ଦେଇ ଗୀର୍ଜା ଉପରକୁ ଯାଇଥିଲେ ।''

ପୁଅଟି ଉତ୍ତର ଦେଇ କହିଲା, ''କାହିଁ, ମୁଁ ତ କିଛି ଜାଣିନାହିଁ । ହଁ, ହଁ, ଉପରେ ପାହାଚ ସେକଡ଼େ ଜଣେ କିଏ ଠିଆ ହୋଇଥିଲେ । ମୁଁ କିଏ ଛିଡ଼ା ହୋଇଛ ବୋଲି କେତେ ଡାକିଲି, କିନ୍ତୁ ସିଏ କିଛି କହିଲେ ନାହିଁ କିମ୍ବା ଉହୁଙ୍କିଲେ ବି ନାହିଁ । ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ଭୂତ ବୋଲି ଭାବି ଏମିତି ଭାବରେ ପେଲିଦେଲି ଯେ ସିଏ ପାହାଚ ଉପରେ ଗଡ଼ି ଗଡ଼ି ତଳକୁ ଚାଲିଗଲେ । ଆପଣ ଯାଆନ୍ତୁ ଦେଖିବେ । ଯଦି ପ୍ରକୃତରେ ସେଇ ହୋଇଥିବେ ତେବେ ତାହା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୁଃଖର କଥା ହେବ ।'' ଭଦ୍ର ମହିଳା ସେହି ଜାଗାଟିକୁ ଦଉଡ଼ିଗଲେ ଓ ସେଠାରେ ଖୁବ୍ ଦୟନୀୟ ଅବସ୍ଥାରେ ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ଆବିଷ୍କାର କରିଥିଲେ ।

ପତ୍ନୀ ତାଙ୍କୁ ତଳକୁ ନେଇ ଆସିଲେ ଏବଂ ଏଡ଼େ ବଡ଼ ଚିତ୍କାର କରି ତା'ପରେ ପିଲାଟିର ବାପ ପାଖକୁ ଯାଇ ଅତ୍ୟନ୍ତ ରୁଷ୍ଟ ଭାବରେ କହିଥିଲେ : ''ତୁମର ପୁଅ କେଡ଼େ ବଡ଼ କାଣ୍ଡଟାଏ କରିଛି ଦେଖ । ମୋ' ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ଉପରୁ ଠେଲି ଦେଇଛି ଯେ, ସିଏ ଗଡ଼ଗଡ଼ ହୋଇ ତଳକୁ ପଡ଼ିଆସିଛନ୍ତି । ଗୋଟିଏ ଗୋଡ଼ ପୂରା ଭାଙ୍ଗି ବି ଯାଇଛି । ତୁମେ ଅତିଶୀଘ୍ର ନିଜର ସେହି ସବୁଥିକୁ ଅଯୋଗ୍ୟ ପୁଅକୁ ନିଜ ଘରକୁ ନେଇଆସ ।''

ସେକଥା ଶୁଣି ବାପଟିର ହାଲୁକା ଶୁଖି ଯାଇଥିଲା, ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଦଉଡ଼ିଯାଇ ସେ ପୁଅ ଉପରେ ଗାଳି ବର୍ଷଣ କରିବାକୁ ଲାଗିଲା : ''ତୋ' ମୁଣ୍ଡରେ ନିଶ୍ଚୟ ଶଇତାନ ଆଣି ଏହି ଦୁର୍ବୁଦ୍ଧିମାନ ପୂରାଇ ଦେଇଛି, ନହେଲେ ତୁ ଏଭଳି କାଣ୍ଡଟିଏ ଆଦୌ କରିନଥାନ୍ତୁ ।''

ପୁଅ ଉତ୍ତର ଦେଇଥିଲା, ''ବାପା, ଆଗ ମୋ କଥା ଶୁଣ; ତା'ପରେ ମୋତେ ଯାହା ଗାଳି ଦେବାର ଦିଅ । ମୋ'ର ପ୍ରକୃତରେ କୌଣସି ଦୋଷ ନାହିଁ । ନିଶ୍ଚୟ ଗୋଟିଏ ମନ୍ଦ ଫିସାଦ କରି ରାତିରେ ସିଏ ସେଦିନ ସେଠାରେ ଯାଇ ଛିଡ଼ା ହୋଇଥିଲେ । ଲୋକଟା ସତକୁ ସତ କିଏ ବୋଲି ମୁଁ କିପରି ଜାଣନ୍ତି ? ମୁଁ ଥରେ ନୁହେଁ, ତାଙ୍କୁ ତିନି ଥର ଆବାଜ ଦେଲି, କଥା କହ ନଚେତ୍ ସେଠାରୁ ଚାଲିଯାଅ ବୋଲି ସତର୍କ କରିଦେଲି । ମାତ୍ର ସିଏ ତଥାପି ମାନିଲେ ନାହିଁ ।''

ବାପା କହିଲେ, ''ଦେଖୁଛି, ମୋତେ କେବଳ ଦୁଃଖ ଦେବା ପାଇଁ ହିଁ ତୁ ଜନ୍ମ ହୋଇଛୁ । ପ୍ରକୃତରେ ତୋ'ର ମୁହଁ ଚାହିଁବା ମଧ୍ୟ କୌଣସି କାମର ହେବ ନାହିଁ । ଏଥର ତୁ ଯୋଉଠିକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁଛୁ ସେଠାକୁ ଯାଆ ।''

''ତେବେ ସେହିକଥା ହିଁ ହେବ ବାପା । ରାତି ପାହି ସକାଳ ହେଉ, ମୁଁ ନିଶ୍ଚୟ ବାହାରି ଚାଲିଯିବି । ଡର କେମିତି ମାଡ଼େ, ଦେହ କିପରି କମ୍ପିଉଠେ, କେଉଁଠି ନା କେଉଁଠି ତାହା ଅବଶ୍ୟ ଶିଖିବାର ସୁଯୋଗ ପାଇବି । ତେବେ ଅନ୍ତତଃ ଗୋଟିଏ କଥା ଶିଖିଯିବି, ଯାହାକି ମୋ' ପାଇଁ ଅନେକ କାରବାର ହୋଇପାରିବ ?''

ବାପା ପୁନର୍ବାର କହିଥିଲେ, ''ତୋ'ର ଯାହା ଇଚ୍ଛା, ଏଥର ତାହାହିଁ କର । ଯେଉଁଠାକୁ ଇଚ୍ଛା ସେଠାକୁ ଯାଆ । ମୁଁ ଆଦୌ କିଛି କହିବି ନାହିଁ ବା ଖବର ରଖିବି

ନାହିଁ । ତୋତେ ହାତରେ କିଛି ପଇସା ମଧ୍ୟ ଦେଉଛି, ସେତକ ନେଇ ଏହି ବୃହତ୍ ପୃଥିବୀରେ ନିଜର ଭାଗ୍ୟକୁ ପରୀକ୍ଷା କରି ଦେଖିବୁ ଯାଆ । କିନ୍ତୁ ତୋ' ଘର କେଉଁଠାରେ କିମ୍ବା ତୁ କାହାର ପୁଅ, ସେକଥା କେବେ କାହାରିକୁ କହିବୁ ନାହିଁ । ମୋ' ନିଜର ତ ପୁଣି ଲଜ୍ଜା ବୋଲି କିଛି ରହିଛି ।''

''ହଁ, ବାପା, ତୁମର ସବୁ ଇଚ୍ଛା ଅବଶ୍ୟ ରହିବ । ତୁମର ଏତିକି କଥାକୁ ମୁଁ ନିଶ୍ଚୟ ମନେରଖିବି ।''

ତେଣୁ ସକାଳ ହୋଇଗଲା ପରେ ପୁଅ ବାପା ଦେଇଥିବା ପଚାଶଟି ମୁଦ୍ରାକୁ ପକେଟ ଭିତରେ ପୂରାଇ ବଡ଼ ରାସ୍ତା ଧରି ସେଠାରୁ ଚାଲିଯାଇଥିଲା । ''ମଣିଷମାନେ କ'ଣ ପାଇଁ ଡରନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କର ଦେହ କ'ଣ ପାଇଁ କମ୍ପିଉଠେ, କେଉଁଠାରେ ହେଲେ ତ ଏତକ ଶିଖିପାରିବି ।'' ମନେ ମନେ ଏହି କଥାଟିକୁ ବାରମ୍ବାର କହିବାରେ ଲାଗିଥାଏ ।

ଏହିପରି ଯାଉ ଯାଉ ସାନପୁଅର ଏପରି ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ସହିତ ଭେଟ ହେଲା ଯିଏକି ତା' ପାଖକୁ ଆସି ତା'ର ମନକଥାଟିକୁ ଜାଣିପାରିଥିଲା । ଦୁହେଁ ଏକତ୍ର ପୁଣି କିଛି ବାଟ ଆଗକୁ ଯାଇଥିଲେ ଏବଂ ଶେଷରେ ଗୋଟିଏ ଫାଶୀ ଦିଆଯାଇଥିବା ସ୍ଥାନରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲେ । ବାଟରେ ଭେଟ ହୋଇଥିବା ମଣିଷଟି ସାନପୁଅକୁ କହିଲା, ''ସେଇ ଯେଉଁ ଗଛଟି ଦେଖାଯାଉଛି, ସେଠାରେ ସାତଜଣ ମଣିଷଙ୍କୁ ଫାଶୀ ଦଉଡ଼ି ବଳୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିର ଝିଅ ସହିତ ବିବାହ କରି ଦିଆଯାଇଛି । ସେମାନେ ବର୍ତ୍ତମାନ କିପରି ଉଡ଼ିପାରିବେ ବୋଲି ଶିକ୍ଷା କରୁଛନ୍ତି । ତୁ ଏହି ଗଛଟି ତଳେ ଯାଇ ବସିଥିବୁ ଏବଂ ରାତି ହୋଇଗଲେ ଦେହ କିପରି କମ୍ପେ ସେକଥା ଶିଖିଯିବୁ ।''

ପୁଅ ଉତ୍ତର ଦେଇ କହିଥିଲା, ''ମାତ୍ର ଏତିକି କଥା ତ ! ତେବେ ତ ତାହା ଖୁବ୍ ସହଜରେ ହୋଇଯିବ ଏବଂ ଯଦି ଏତେ ସହଜରେ ମୁଁ କଥାଟିକୁ ଏତେ ଶୀଘ୍ର ଶିକ୍ଷା କରିପାରିବି, ତେବେ ମୋ' ପାଖରେ ଥିବା ଏହି ପଚାଶଟି ମୁଦ୍ରା ତୁମକୁ ନିଶ୍ଚୟ ଦେଇଦେବି । ତେଣୁ ସକାଳ ହେବାମାତ୍ରକେ ଏଠିକି ଆସିବ ଓ ମୁଦ୍ରାତକ ପାଇବ ।'' ତା'ପରେ ସାନପୁଅ ଫାଶୀ ଦିଆଯାଉଥିବାର ସ୍ଥାନଟିକୁ ଗଲା ।

ସେହିଠାରେ ଗଛତଳେ ବସିପଡ଼ି ସନ୍ଧ୍ୟା ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅପେକ୍ଷା କରି ରହିଥିଲା । କ୍ରମେ ଭାରି ଥଣ୍ଡା ଲାଗିବାରୁ ସିଏ କାଠିକୁଟା ସଂଗ୍ରହ କରି ଜାଗାଏ ନିଆଁଟିଏ ସଜ କରିଦେଲା; କିନ୍ତୁ ଅଧରାତି ହେଲା ବେଳକୁ ଏଡ଼େ ବେଗରେ ପବନ ବୋହିଲା ଯେ, ନିଆଁଟିଏ ଜଳୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତଥାପି ଭାରି ଜାଡ଼ ଲାଗୁଥାଏ । ପବନର ଆଘାତରେ ଫାଶୀ ପାଇ ଝୁଲୁଥିବା ମଣିଷଗୁଡ଼ିକ ଆଗକୁ ପଛକୁ ଦୋହଲିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲେ, ବେଳେ ବେଳେ ଗୋଟିଏ ଆଉ ଗୋଟିଏ ସହିତ ବାଡ଼େଇ ବି ହୋଇଯାଉଥିଲେ । ସାନପୁଅଟି ସେହି ଦୃଶ୍ୟଟିକୁ ଦେଖି ନିଜମନକୁ ଭାବୁଥାଏ, "ମୁଁ ନିଆଁ ପାଖରେ ବସିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ମୋତେ ତ ଏତେ ଜାଡ଼ ଲାଗୁଛି, ଆଉ ସେଠାରେ ଲଟକିଥିବା ବିଚରା ସେମାନେ କେତେ କଷ୍ଟ ପାଉନଥିବେ । ସେମାନଙ୍କର ଦିହ ତ ଗୋଟା ସୁଦ୍ଧା ବରଫ ହୋଇଯିବଣି ।" ତା'ର ଚିତ୍ତରେ ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ବଡ଼ ଦୟା ହେଲା ଏବଂ ପାଖରେ ପଡ଼ିଥିବା ସିଡ଼ିଟିକୁ ଡେରି ଦେଇ ସିଏ ଉପରକୁ ଚଢ଼ିଗଲା, ମୁର୍ଦ୍ଦାରଗୁଡ଼ିକୁ ଗୋଟିକ ପରେ ଗୋଟିଏ ଫାଶୀରୁ ଫିଟାଇ ଆଣିଲା । ସାତୋଟିଯାକ ଏହିପରି ଆସିଯିବା ପରେ ସେ ନିଆଁଟିକୁ ଅଧିକ ଜାଳ ଦେଇ ଓ ଫୁଙ୍କି ଟିକିଏ ଜହ ତେଜ କରିଦେଲା ଏବଂ ସେମାନେ ମଧ୍ୟ କିଛି ଉଷୁମ ପାଆନ୍ତୁ ବୋଲି ଇଚ୍ଛା କରି ମୁର୍ଦ୍ଦାରମାନଙ୍କୁ ନିଆଁର ଚଉପାଶରେ ସଜାଡ଼ି ରଖିଦେଲା ।

ମୁର୍ଦ୍ଦାରମାନେ ସେହିଠାରେ ହିଁ ପଡ଼ି ରହିଥାଆନ୍ତି ଓ ଆଦୌ ହଲଚଲ ମଧ୍ୟ ହେଉନଥାନ୍ତି । କ୍ରମେ ନିଆଁଟା ମାଡ଼ି ମାଡ଼ି ଆସି ସେମାନଙ୍କର କପଡ଼ାକୁ ଧରିଲା । ସାନପୁଅ ସେମାନଙ୍କୁ ସାବଧାନ କରି ଦେଉଥିବାର ଶୈଳୀରେ କହୁଥାଏ, "ସାବଧାନ ହୋଇ ରହିଥିବ, ନଚେତ୍ ମୁଁ ତୁମମାନଙ୍କୁ ନେଇ ପୁଣି ଦଉଡ଼ିରେ ଝୁଲାଇଦେଇ ଆସିବି ।" ମୁର୍ଦ୍ଦାର ତ ମୁର୍ଦ୍ଦାର, ତେଣୁ ସେମାନେ କିପରି ବା ସେହି ସତର୍କ ବାଣୀକୁ ଶୁଣି ପାରିଥାନ୍ତେ । ଯେମିତି ସେମିତି ଜଡ଼ ପରି ରହିଥାଆନ୍ତି ଓ ସେମାନଙ୍କର ପରିଧାନଗୁଡ଼ିକ କ୍ରମେ ନିଆଁ ଧରିଯାଇ ଜଳିବାରେ ଲାଗିଥାଏ । ଏଥିରେ ସାନପୁଅଟିର ବହୁତ ରାଗ ହେଲା ଓ ସିଏ କହିଲା, "ନିଜେ ସତର୍କ ନହେଲେ ତୁମମାନଙ୍କୁ ମୁଁ ମୋଟେ ରକ୍ଷା କରି ପାରିବି ନାହିଁ । ତୁମେମାନେ କ'ଣ ଭାବୁଛ ଯେ ମୁଁ ମଧ୍ୟ ତୁମମାନଙ୍କ ସହିତ ନିଆଁରେ ପୋଡ଼ିହୋଇ ମରିବି ?" ଏହିପରି ଭାବି ସେହି ମଲା

ମଣିଷମାନଙ୍କୁ ଗୋଟି ଗୋଟି କରି ବୋହିନେଇ ଫାଶୀ ଦଉଡ଼ିରେ ଲଟକାଇ ଦେଇ ଆସିଲା । ତା'ପରେ ପୁଣି ନିଆଁ ପାଖରେ ଆସି ବସିଲା ଏବଂ ଏହିପରି କେତେବେଳେ ଯେ ନିଦରେ ଶୋଇପଡ଼ିଲା, ମୋଟେ କିଛି ଜାଣିପାରିଲା ନାହିଁ ।

ରାତି ପାହି ସକାଳ ହେଲା । ତାକୁ ସେଠାରେ ରହିବା ପାଇଁ ପରାମର୍ଶ ଦେଇ ଯାଇଥିବା ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିଟି ସେଠାରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଗଲେ ଓ ତାକୁ ଜବାବ ହୋଇଥିବା ପଚାଶ ମୁଦ୍ରା ମାଗିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲେ । ଆଗ ପଚାରିଲେ, ''ଭୟ ହେଲେ ଦେହ କିପରି କମ୍ପେ, ସେକଥା ତୁ ଶିଖିଲୁ ତ ?''

ସାନପୁଅ ଉତ୍ତର ଦେଇଥିଲା ''ଶିଖିଲି ଆଉ କେମିତି ? ସେଠି ବଉଡ଼ିରେ ଲଟକିଥିବା ଲୋକଗୁଡ଼ାକ ଯେତେଯାହା କଲେ ମଧ୍ୟ ମୁହଁ ଖୋଲିଲେ ନାହିଁ କିମ୍ବା ପଦେ କଥା ମଧ୍ୟ କହିଲେ ନାହିଁ । ଏଭଳି ବୋକାଗୁଡ଼ାଏ ଯେ, ନିଆଁ ଧରି ସେମାନେ ପିନ୍ଧିଥିବା କପଡ଼ା ଜଳିବାକୁ ଲାଗିଲା ପଛକେ, ସେମାନେ ସେହିପରି ଥିର ହୋଇ ରହିଥିଲେ, କିଛିହେଲେ କରିନଥିଲେ ।''

ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିଜଣକ ଏଥର ବୁଝିଗଲେ ଯେ ପଚାଶଟି ମୁଦ୍ରା ସିଏ ଆଉ ମୋଟେ ପାଇ ପାରିବେ ନାହିଁ । ତେଣୁ ସିଏ ସେଠାରୁ ଚାଲିଯିବେ ବୋଲି ବାହାରିଲେ ଏବଂ ମନେ ମନେ କହୁଥିଲେ, ''ଏପରି ଯୁବକଟିଏ ମୁଁ ଆଗରୁ କେବେହେଲେ ଦେଖିନଥିଲି ।''

ଯୁବକଟି ମଧ୍ୟ ଆଗକୁ ବାହାରିଗଲା । ସିଏ ପୁଣି ଥରେ ଧୀର ସ୍ୱରରେ ଗୁଣି ହେଉଥାଏ, ''ଭୟରେ କିପରି ଦେହ କମ୍ପେ, ମୁଁ ଥରେହେଲେ ତାହା ଶିଖି ପାରନ୍ତି କି ! ପଛେ ପଛେ ଯାଉଥିବା ଜଣେ ଗାଡ଼ିବାଲା ତା'ର ସେହି କଥାଟିକୁ ଶୁଣିପାରି ତାକୁ ପଚାରିଥିଲା ।

''ତୁ କିଏ ଯାଉଛୁରେ ବାବୁ ?''

''ମୁଁ କହି ପାରିବି ନାହିଁ'' - ଯୁବକ ଉତ୍ତର ଦେଇଥିଲା ।

''ତୋ' ବାପର ନାଆଁ କ'ଣ ?''

''ତୁ ଗୁଣୁଗୁଣୁ ହୋଇ ସବୁବେଳେ କ'ଣ ସବୁ କହୁଛୁ ?''

ଉତ୍ତର ମିଳିଲା, ''ଡର ମାଡ଼ିଲେ ଦେହ କିପରି ଥରିଉଠେ, ମୁଁ ମଧ୍ୟ ସେହି କଥାଟିକୁ କିପରି ଜାଣି ପାରନ୍ତି କି ? ମାତ୍ର ମୋତେ ସେହି କଥାଟିକୁ କେହି ଶିଖାଇ ଦେଇ ପାରୁନାହାନ୍ତି ।''

''ସେମିତି ବୋକାଙ୍କ ପରି କାହିଁକି କଥା କହୁଛୁ ?'' - ଗାଡ଼ିବାଲା କହିଲା, ''ଚାଲ, ମୋ' ସାଙ୍ଗରେ ଚାଲ । ମୁଁ କେଉଁଠିହେଲେ ତୋତେ ଗୋଟିଏ କାମରେ ଲଗାଇ ଦେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବି ।''

ସାନପୁଅ ଗାଡ଼ିବାଲା ସହିତ ଆଗକୁ ଚାଲିଥାଏ ଏବଂ ସନ୍ଧ୍ୟା ହେବା ବେଳକୁ ସେମାନେ ଗୋଟିଏ ପାନ୍ଥଶାଳାରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ, ଯେଉଁଠାରେ କି ରାତିରେ ରହିବା ପାଇଁ ସ୍ଥିର କରିନେଲେ । ସେମାନେ ଦୁଆର ଅତିକ୍ରମ କରି ଘର ଭିତରକୁ ଯାଉଛନ୍ତି, ସେହି ସମୟରେ ଅନ୍ୟମାନେ ବେଶ୍ ଶୁଣି ପାରିବା ଭଳି ଯୁବକଟି ପୁନର୍ବାର ସେହି କଥାଟିକୁ କହୁଥାଏ, ''ଦେହ କିପରି କମ୍ପେ, ମୁଁ କିପରି ସେହି କଥାଟିକୁ ଶିଖି ପାରନ୍ତି କି !''

ପାନ୍ଥଶାଳାର ମାଲିକ ସେହି କଥାଟିକୁ ଶୁଣି ପାରିଥିଲେ ଓ କହିଲେ, ''ଯଦି ତୁମେ ସତକୁ ସତ ସେଇଟି ଇଚ୍ଛା କରୁଥାଅ, ତେବେ ଏଠାରେ ସେଥିଲାଗି ଏକ ଉତ୍ତମ ସୁଯୋଗ ନିଶ୍ଚୟ ମିଳିପାରିବ ।''

ସେଇଠି ମାଲିକାଣୀ ମଧ୍ୟ ଥିଲେ । ସ୍ୱାମୀଙ୍କ କଥା ଶୁଣି କହିଥିଲେ, ''ତୁମେ ସେପରି କଥା କାହିଁକି କହୁଛ କହିଲ ! ଏଡ଼େ ଏଡ଼େ ମଣିଷ ସେହି ଫାଶରେ ପଡ଼ି ଜୀବନ ହରାଇଛନ୍ତି, ଏହି ପୁଅଟିର ଏଡ଼େ ସୁନ୍ଦର ସୁନ୍ଦର ଆଖି— ସିଏ ବି ଯଦି ସକାଳ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ନିଜ ଜୀବନଟିକୁ ହରାଇ ବସିବ, ତେବେ ତାହା ଖୁବ୍ ଦୁଃଖ ଓ ଲଜ୍ଜାର କଥା ହେବ ।''

କିନ୍ତୁ ସାନପୁଅ କହିଲା, ''ଯେତେ ବେଶୀ କଷ୍ଟ ହେଉ ପଛକେ, ମୁଁ ଏହି କଥାଟିକୁ ନିଶ୍ଚୟ ଶିଖିବି । ଏହି କଥାଟି ଶିକ୍ଷା କରିବି ବୋଲି ତ ମୁଁ ଘରୁ ବାହାରି ଆସି ଏତେ ବାଟ ବୁଲି ସାରିଲିଣି ।'' ସିଏ ଆଉ ପାନ୍ଥଶାଳାର ମାଲିକକୁ ବସାଇ

ଉଠାଇ ଦେଲା ନାହିଁ । ଶେଷରେ ଇଏ ବାଧ୍ୟ ହୋଇ କହିଥିଲେ ଯେ, ସେହି ସ୍ଥାନରୁ ଖଣ୍ଡେ ଦୂରରେ ଗୋଟିଏ ଭୂତକୋଠି ଅଛି, ସେଠାକୁ ଗଲେ ଦେହ କିପରି କମ୍ପିଉଠେ, ସେହି କଥାଟିକୁ ନିଶ୍ଚୟ ଶିକ୍ଷା କରାଯାଇ ପାରିବ । ସେଥିପାଇଁ ସେହି କୋଠିରେ ତିନୋଟି ରାତି ରହିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ରାଜ୍ୟର ରାଜା ତ ପ୍ରତିଜ୍ଞା କରିଛନ୍ତି ଯେ, ଯିଏ ସାହସ କରି ଏହି ଅସାଧ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟଟିକୁ କରିପାରିବ, ତାଙ୍କର କନ୍ୟା ସହିତ ତାହାର ବିବାହ ହେବ ଏବଂ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଆଲୋକ ଦେଉଥିବା ଏହି ପୃଥିବୀଯାକରେ ତା' ପରି ସୁନ୍ଦରୀ ମୋଟେ ଜଣେ କେହି ନାହାନ୍ତି । ହଁ, ଗୋଟିଏ ଦୁର୍ଗ ପରି ସେହି କୋଠିରେ ଅମାପ ଧନରତ୍ନ ମଧ୍ୟ ଗଚ୍ଛିତ ହୋଇ ରହିଛି । ସେହି ଧନରତ୍ନକୁ ଭୟଙ୍କର ପ୍ରେତମାନେ ଜଗି କରି ରହିଛନ୍ତି । ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଉଦ୍ଧାର କରାଯାଇ ପାରିଲେ ଜଣେ ଦରିଦ୍ର ମନୁଷ୍ୟ ମଧ୍ୟ କେଡ଼େ ଧନୀ ହୋଇଯାଇ ପାରିବ । ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କେତେ କେତେ ଲୋକ ସେହି ଦୁର୍ଗକୁ ଯାଇ ରାତିରେ ରହିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଛନ୍ତି; ମାତ୍ର ସେମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ଜଣେ ମଧ୍ୟ ଉଦ୍ଧାର ପାଇନାହିଁ । ସାନପୁଅ ଏହି କଥାମାନ ଶୁଣିଲା ଓ ତହିଁ ଆର ଦିନ ସକାଳେ ରାଜାଙ୍କ ସମୀପକୁ ଯାଇ କହିଲା, ''ମଣିମା, ଯଦି ହୁକୁମ ମିଳନ୍ତା, ତେବେ ମୁଁ ସେହି କୋଠିରେ ତିନି ରାତି ରହିବାକୁ ରାଜୀ ଅଛି ।''

ରାଜା ଯୁବକଟି ଆଡ଼କୁ ନିରେଖି ଚାହିଁଲେ ଏବଂ ମନ ମାନିବାରୁ ତାକୁ କହିଥିଲେ, ''ଆଚ୍ଛା, ତେବେ ନିଜ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇକରି ଯିବାପାଇଁ ତୁମେ ମୋତେ ତିନୋଟି ପଦାର୍ଥ ମାଗି ପାରିବ । କିନ୍ତୁ ସେଗୁଡ଼ିକ ଜୀବନ ନଥିବା ତିନୋଟି ଜିନିଷ ହୋଇଥିବା ଆବଶ୍ୟକ ।''

ଯୁବକ ତିନୋଟି ଜିନିଷ ମାଗିଲା : ଗୋଟିଏ ଛୁରୀ, ଗୋଟିଏ ଧାତୁ କାଟି ପାରୁଥିବା ଲେଦ୍ ମେସିନ୍ ଓ ଗୋଟିଏ ଧାତୁ ନିର୍ମିତ ପଟା, ଯାହା ଉପରେ କୌଣସି ପଦାର୍ଥ ରଖି ଛୁରୀରେ କଟାଯାଇ ପାରିବ ।

ଦିନ ସମୟରେ ରାଜାଙ୍କ ଆଦେଶରେ ସେହି ତିନିଗୋଟି ଦ୍ରବ୍ୟକୁ ନେଇ ଦୁର୍ଗରେ ରଖି ଦିଆଗଲା । ରାତି ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଯୁବକଟି ସେଠାକୁ ଯାତ୍ରା କଲା ଓ ସେଠାରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ କୋଠରୀରେ ଖୁବ୍ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ କରି ନିଆଁଟିଏ ଜଳାଇ ଦେଲା । ନିଆଁ ପାଖରେ ଛୁରୀ ଓ କାଟିବାର ପଟାଟିକୁ ରଖି ଦେଇଥିଲା ଓ ଲେଦ୍ ମେସିନ୍‌ଟି ପାଖରେ

ଯାଇ ବସିରହିଲା । ମନେ ମନେ କହୁଥାଏ, ''ଯଦି ଦେହ ଥରିଯିବାଟା ଏଥର ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରନ୍ତା । ମାତ୍ର ଯାହା ଜଣାପଡୁଛି, ଏଠାରେ ମଧ୍ୟ ମୋତେ ସେହି ସୁଯୋଗଟି ତଥାପି ମିଳିପାରିବ ନାହିଁ ।''

ରାତି ଅଧ ହୋଇ ଆସୁଥାଏ । ଯୁବକଟି ଗୋଟିଏ ଗୋଜିଣା ଦେଇ ଏବଂ ଫୁଙ୍କି କରି ନିଆଁଟିକୁ ଅଧିକ ଜଳାଇବାର ଚେଷ୍ଟା କରୁଥାଏ । ହଠାତ୍ ସେହି ଘରର ଗୋଟିଏ କୋଣରୁ କିଏ ହଠାତ୍ କାନ୍ଦି ଉଠିବାର ଶବ୍ଦ ଶୁଣିବାକୁ ପାଇଥିଲା । ''ମ୍ୟାଉଁ, ମ୍ୟାଉଁ— ଆଜି ପ୍ରକୃତରେ କେଡ଼େ ଜାଡ଼ କରୁଛି ଲୋ ।''

ଯୁବକ ବଡ଼ ପାଟିରେ ଉତ୍ତର ଦେଇଥିଲା, ''ବୋକାଗୁଡ଼ାକ କିରେ ? ସେମିତି ମିଛଟାରେ କାହିଁକି ସାକୁଲେଇ ହେଉଛ କହିଲ ! ଯଦି ସତକୁ ସତ ଶୀତ ଲାଗୁଛି, ତେବେ ଆସି ଏହି ନିଆଁ ପାଖରେ ବସ, ନିଆଁ ପୁଇଁଲେ ତ ଉଷୁମ ଲାଗିବ'' ଏବଂ ସିଏ ଏତିକି କଥା କହିଛି କି ନାହିଁ, ଦୁଇଟା ପ୍ରକାଣ୍ଡ କଳା ବିଲେଇ କେଡ଼େ ବଡ଼ ଗୋଟାଏ ଗୋଟାଏ ଡିଆଁ ମାରି ସେଠାରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଗଲେ ଏବଂ ଯୁବକଟିର ପାଖରେ ଆସି ବସିଲେ । ଗୋଟିଏ ତା'ର ଏପାଖକୁ ଓ ଆଉ ଗୋଟିଏ ସେପାଖକୁ । ନିଜ ନିଜର ଭୟଙ୍କର ଡିମା ଆଖିଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ତା' ଆଡ଼କୁ ଅନାଇ ରହିଥିଲେ । ଅଳ୍ପ ସମୟ ପରେ ଟିକିଏ ଉଷୁମ ହୋଇ ଆସିବା ଉତ୍ତାରୁ ସେମାନେ ଯୁବକଟିକୁ କହିଥିଲେ, ''ହେ ସାଙ୍ଗ ବର୍ତ୍ତମାନ ଟିକିଏ ତାଆସ ଖେଳିବା କି ?''

''ହଁ, ହଁ, ନିଶ୍ଚୟ ଖେଳିବା''- ସେ ଉତ୍ତର ଦେଇ କହିଥିଲା । ତା'ପରେ ବିଲେଇମାନେ ନିଜ ନଖଗୁଡ଼ିକୁ ଦେଖାଇ ଗୋଡ଼ଗୁଡ଼ିକୁ ଆଗକୁ ମେଲାଇଦେଲେ । ଯୁବକଟି କହିଥିଲା, ''ଆରେ ବାପ୍‌ରେ ଏ ନଖଗୁଡ଼ିକୁ ତୁମେମାନେ କେଡ଼େ ବଡ଼ ବଡ଼ କରିଛ ! ଟିକିଏ ଅପେକ୍ଷା କର ମୁଁ ଆଗ ସେଗୁଡ଼ିକୁ କାଟି ଛୋଟ କରିଦିଏ ।'' ଏପରି କହି ସେମାନଙ୍କ ଗଳାପାଖରୁ ସେମାନଙ୍କୁ ଧରି ପକାଇଲା, ପଟା ଉପରେ ସେମାନଙ୍କୁ ପକାଇଦେଇ ଗୋଡ଼ମାନଙ୍କରେ ପେଚ ଦେଇ କଷିଦେଲା । ପୁନର୍ବାର କହିଲା, ''ତୁମ ଆଙ୍ଗୁଠିଗୁଡ଼ିକୁ ବି ଦେଖିଲି — ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଦେଖିବା ମାତ୍ରକେ ତାଆସ ଖେଳିବା ନିମନ୍ତେ ମୋ'ର ସମସ୍ତ ଆଗ୍ରହ ତତ୍‌କ୍ଷଣାତ୍ ଦୂର ହୋଇଗଲା । ତା'ପରେ ବିଲେଇମାନଙ୍କୁ ପିଟି ମାରିଦେଲା ଏବଂ ପାଣିକୁ ଫିଙ୍ଗିଦେଲା ।

କିନ୍ତୁ ଏହି ବିଲେଇମାନଙ୍କର ହାବୁଡ଼ରୁ ମୁକୁଳି ସିଏ ପୁନର୍ବାର ନିଆଁ ପାଖରେ ବସିବାକୁ ଯାଉଛି, ଏହି ସମୟରେ ସେଠାରେ ଥିବା ସବୁ ଗାତ ଓ ସବୁ କୋଣରୁ କଳା କଳା କେତେ ବିଲେଇ ଏବଂ କୁକୁର ବାହାରି ଆସିଥିଲେ — ଏତେ ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟାରେ ଆସି ପହଞ୍ଚି ଯାଉଥାଆନ୍ତି ଯେ, ଯୁବକଟି ପାଇଁ ଆଉ ହାତଗୋଡ଼ ହଲାଇବାକୁ ମଧ୍ୟ ଜାଗା ରହିଲା ନାହିଁ । ସେମାନେ ଭୟଙ୍କର ଭାବରେ ଚିତ୍କାର କରିବାରେ ଲାଗିଥାନ୍ତି । ଥିଲେ, ଥିଲେ, କେତେଟା ନିଆଁ ଉପରକୁ ଡେଇଁ ପଡ଼ିଲେ, ଜଳୁଥିବା କାଠଗୁଡ଼ିକୁ ଏଣେତେଣେ କରିଦେଲେ ଓ ନିଆଁଟିକୁ ନିଭାଇ ଦେବାପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲେ । ଯୁବକଟି ପ୍ରଥମେ ଚୁପ୍ ରହି ଏହି ସବୁ କାଣ୍ଡ ଦେଖିବାରେ ଲାଗିଥାଏ, ମାତ୍ର କ୍ରମେ ଘଟଣାଟି ସୀମା ବାହାରକୁ ଚାଲିଯିବା ପରି ହେବାରୁ ନିଜର ଛୁରୀଟିକୁ ହାତରେ ଧରି ସେମାନଙ୍କୁ ଦେଖାଇ କହିଲା, ''ଏଥର ଏଠୁ ଶୀଘ୍ର ପଳାଅ, ନହେଲେ-'' ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ଗୋଟି ଗୋଟି କରି କାଟି ପକାଇବାରେ ଲାଗିଗଲା । ଏହିପରି ଭାବରେ କିଛି ମଲେ, ସେମାନଙ୍କୁ ସିଏ ମାଛପୋଖରୀ ଭିତରକୁ ଫିଙ୍ଗିଦେଲା ଏବଂ ବାକୀମାନେ ଭୟରେ ପଳାଇ ଯାଇଥିଲେ ।

ତେଣୁ ଫେରିଆସି ସିଏ ପବନ କରି ନିଆଁର ଅଙ୍ଗାରଗୁଡ଼ିକୁ ପୁଣି ଅଧିକ ରଡ଼ କରି ଦେଇଥିଲା ଓ ନିଆଁ ପୁଇଁବାକୁ ଲାଗିଲା ଏବଂ ଏହିପରି ଭାବରେ କିଛି ସମୟ ବସିଛି, ତା'ର ଆଖିଗୁଡ଼ାକ କ୍ରମେ ଲାଗି ଲାଗି ଆସିଲା ଓ ଶୋଇ ପଡ଼ିବାକୁ ଭାରି ଇଚ୍ଛା ବି ହେଲା । ଚାରିଆଡ଼କୁ ଚାହିଁ ଦେଖି ପାରିଲା ଯେ ଘରର ଗୋଟିଏ କୋଣରେ ବିଛଣାଟିଏ ମଧ୍ୟ ପଡ଼ିଛି । ''ଆରେ ବାଃ, ମୋ'ର ତ ଠିକ୍ ତାହାହିଁ ଦରକାର ଥିଲା''- କହି ସେ ବିଛଣା ଉପରକୁ ଯାଇ ଲମ୍ବା ହୋଇ ଶୋଇପଡ଼ିଲା । ମାତ୍ର, ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟିତ କଥା, ତା' ଆଖି ଦୁଇଟି ବୁଜି ହୋଇ ଆସୁଛି । ଏହି ସମୟରେ ବିଛଣାଟି ମନକୁ ମନ ଚାଲିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା ଓ କିଛି ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଦୁର୍ଗ ଭିତରର ଚାରିଆଡ଼େ ବୁଲି ବି ଆସିଲା । ''ଇଏ ବି ଖୁବ୍ ଭଲ ହେଲା; ମାତ୍ର ତୁ ଟିକିଏ ଅଧିକ ବେଗରେ ଚାଲୁନୁ କାହିଁକି ?'' ଏହାପରେ, ଗତିଟି ଏପରି ବଢ଼ିଗଲା ଯେ, ମନେହେଲା ସତେଯେପରି ସେଥିରେ ଛଅଟା ଘୋଡ଼ା ଯୋଚା ହୋଇ ଦଉଡ଼ିବାରେ ଲାଗିଛନ୍ତି । ବିଛଣାଟି ଉପରକୁ ଯାଉଥାଏ, ତଳକୁ ଆସୁଥାଏ, ଦୁଆର ଓ ସିଡ଼ି, ସବୁଆଡ଼େ

ଖେଦି ଯାଉଥାଏ । ମାତ୍ର ତା'ପରେ ଫକ ଫକ ଡେଇଁବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲ, ଓଲଟି ପଡ଼ିଲା ଏବଂ ପୁଅଟି ଉପରେ ଗୋଟିଏ ପର୍ବତ ପରି ଲଦି ହୋଇରହିଲା । ମାତ୍ର ସିଏ ଶେଯ ଓ ତକିଆମାନଙ୍କୁ ବିଛଣାରୁ ବାହାରକୁ ଫୋପାଡ଼ି ଦେଇଥିଲା ଓ ନିଜେ ମଧ୍ୟ ବିଛଣାରୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆସି କହିଲା- ''ବର୍ତ୍ତମାନ ଆଉ ଯାହାର ଇଛା ହେଉଛି ସେଇ ଆସି ବିଛଣା ଉପରେ ବସୁ ।'' କହି ପୁନର୍ବାର ନିଆଁ ପାଖକୁ ଯାଇ ଶୋଇ ପଡ଼ିଲା । ରାତି ପାହି ବିନ ହେବା ପରେ ଯାଇ ତା'ର ନିବ ଭାଙ୍ଗିଥିଲା ।

ସକାଳ ହେବା ପରେ ଯାଇ ରାଜା ଆସିଲେ । ଦେଖିଲେ, ଯୁବକଟି ସେଠାରେ ଭୂଇଁ ଉପରେ ଶୋଇ ରହିଛି । ଭାବିଲେ, ରାତିରେ ପ୍ରେତମାନେ ଆସି ନିଶ୍ଚୟ ଏହାକୁ ଜୀବନରୁ ମାରି ଦେଇଛନ୍ତି । ମନେ ମନେ କହିଲେ, ''କେଡ଼େ ସୁନ୍ଦର ଚେହେରାର ଯୁବକଟିଏ ଥିଲା— ଭାରି ଦୁଃଖର ବିଷୟ ।''

ରାଜାଙ୍କ କଥା କାନରେ ଯାଇ ବାଜିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଯୁବକଟି ଉଠି ପଡ଼ିଥିଲା; କହିଲା, ''ନାହିଁ ମଣିମା, ଘଟଣାଟା ଆଦୌ ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯାଇନାହିଁ ।''

ରାଜାଙ୍କର ବିସ୍ମୟର ସୀମା ରହିଲା ନାହିଁ । ମାତ୍ର ସିଏ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆନନ୍ଦିତ ହୋଇ ରାତିରେ କ'ଣ ସବୁ ଘଟିଲା ବୋଲି ତାକୁ ପଚାରିଥିଲେ । ଯୁବକଟି ଉତ୍ତର ଦେଇଥିଲା ''ଖୁବ୍ ଭଲରେ କଟିଲା ଆଜ୍ଞା । ଗୋଟିଏ ରାତି କଟିଗଲା, ଆଉ ଦୁଇରାତି ମଧ୍ୟ ଏମିତି ଏମିତି ନିଶ୍ଚୟ କଟିଯିବ ।'' ସିଏ ତା'ପରେ ପାନ୍ଥଶାଳାର ମାଲିକ ପାଖକୁ ବି ଗଲା । ମାଲିକ ତାକୁ ଦେଖି ନିଜ ଆଖିକୁ ଆଦୌ ବିଶ୍ୱାସ କରିପାରିଲା ନାହିଁ । ଏଡ଼େ ବଡ଼ ବଡ଼ ଆଖି କରି କହିଥିଲେ, ''ତୁ ସତେ ଜୀବନ ନେଇ ଆସିବୁ ବୋଲି ମୋ'ର ବିଶ୍ୱାସ ନଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଦେହ କିପରି କମ୍ପେ, ସେହି କଥାଟିକୁ ଶିଖିଗଲୁ ତ ?''

''କୋଉଠି ଆଉ ଶିଖିପାରିଲି ? ତେଣୁ ସବୁ ବୃଥା ହୋଇଗଲା । ଯଦି ମୋତେ କେହି ସେତିକି ହେଲେ ଶିଖାଇ ଦେଇ ପାରନ୍ତା !''

ତହିଁ ଆରଦିନ ରାତିରେ ମଧ୍ୟ ଯୁବକଟି ସେହି ଦୁର୍ଗ ଭିତରକୁ ଯାଇଥିଲା । ନିଆଁ ପାଖରେ ଯାଇ ବସିଲା ଓ ଦେହଟା ଏବେ ମଧ୍ୟ କମ୍ପ ଶିଖିପାରିଲା ନାହିଁ ବୋଲି

ବାର ବାର କହିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଏମିତି ରାତି ଅଧ ହୋଇଆସିବା ବେଳକୁ ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ଗର୍ଜନ ଶୁଣାଗଲା ଓ ବୋତଲ ଗୁଡ଼ାଏ ଗୋଟିଏ ଆଉ ଗୋଟିଏ ସହିତ ବାଡ଼େଇ ହୋଇ ଯାଉଥିବାର ମନେ ହୋଇଥିଲା । ପ୍ରଥମେ ଥିରି ଥିରି ମନେ ହେଉଥିଲା, ତା'ପରେ କ୍ରମେ କାନ ଅତଡ଼ା ପଡୁଥିଲା ପରି ଲାଗିଲା । ତା'ପରେ ସବୁ କ୍ଷଣକ ପାଇଁ ତୁନି ପଡ଼ିଗଲା ଓ ପୁଣି ତା'ପରେ ଏକ ଭୟଙ୍କର ଚିତ୍କାର କରି ଅଧା ଶରୀର ଥିବା ମଣିଷଟିଏ ଚିମ୍‌ନି ଭିତରୁ ବାହାରି ଆସି ତା' ଆଗରେ ଲମ୍ବ ହୋଇ ପଡ଼ିଯାଇଥିଲା । ''ଏତିକି ସବୁ ନୁହଁରେ ବାବୁ, ଆହୁରି ଅଧେ ତଥାପି ରହିଛି''- ଅଧା ଶରୀରଟା ଗର୍ଜନ କରି କହିବାରେ ଲାଗିଥାଏ । ପୁଣି ଏକ ଭୟଙ୍କର ଗର୍ଜନ ହେଲା ଓ ଆର ଅଧଟି ବାହାରି ଆସିଲା । ଠିକ୍ ସେହିପରି ଆସି ତା' ଆଗରେ ଲମ୍ବ ହୋଇ ପଡ଼ିଯାଇଥିଲା । ତାକୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କରି ଯୁବକଟି କହିଲା, ''ରହ, ରହ, ମୁଁ ତୋ' ଲାଗି ମଧ୍ୟ ନିଆଁଟାକୁ ଫୁଙ୍କି ଟିକିଏ ଭଲ କରି ଜଳାଇଦେବି । ନିଆଁଟି ଭଲ କରି ଜଳିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା । ଯୁବକ ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗକୁ ଅନାଉ ଅନାଉ ଦୁଇଟିଯାକ ଅଧ ହଠାତ୍ ଗୋଟିଏ ହୋଇ ଯୋଡ଼ି ହୋଇ ଆସିବାର ଦେଖି ପାରିଥିଲା । ଯୋଡ଼ା ହୋଇଥିବା କୁତ୍ସିତ ମଣିଷଟା ଆସି ତା' ପାଖରେ ଯାଇ ବସିଗଲା । ଯୁବକଟି ଠେଲି ଠେଲି ଦେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥାଏ; କିନ୍ତୁ ଯୁବକ ଅଭିଯୋଗ କରି କହିଲା, ''ନାଇଁ ସେଭଳି କିଛି ଚୁକ୍ତି ତ ଆଗରୁ ମୋତେ ହୋଇନାହିଁ । ଏହି ବସିବା ଜାଗାଟି ହେଉଛି ପୂରାପୂରି ମୋ'ର ।'' ଠେଲିବାର ଚେଷ୍ଟାଟି ତଥାପି ସେହିପରି ଚାଲିଥାଏ; ଯୁବକ ଶେଷକୁ ଆଉ ସହ୍ୟ କରି ନପାରି ନିଜର ପୂରା ବଳକୁ ଲଗାଇ ସେଇଟାକୁ ପୂରା ସେଠାରୁ ନିକାଲି ଦେଇଥିଲା ଓ ସେଠାରେ ନିଜେ ହିଁ ବସିରହିଲା । ଏହାପରେ ଆହୁରି ଅଧିକ ମଣିଷ ସେଠାରେ ଆସି ପଡ଼ିଲେ— ସେମାନେ ଗୋଟିକ ପରେ ଗୋଟିଏ ଆସି ପଡୁଥାନ୍ତି । ସାଙ୍ଗରେ ନଅଜଣ ମଲା ମଣିଷଙ୍କର ଗୋଡ଼ ଓ ଦୁଇଟି ଖପୁରି ମଧ୍ୟ ସାଙ୍ଗରେ ଆଣିଥାଆନ୍ତି । ସେଗୁଡ଼ିକୁ ସେଠାରେ ରଖି ସେମାନେ କାଠିଖେଳ ଖେଳିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଦେଇଥିଲେ । ସାନପୁଅ ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କ ସହିତ ଖେଳିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କଲା । କହିଲା, ''ହଇରେ ହେ, ମୁଁ ବି ତୁମମାନଙ୍କ ସହିତ ଖେଳନ୍ତି ନାହିଁ ?''

''ତୋ' ପାଖରେ ଯଦି ପଇସା ଥିବ, ତେବେ ନିଶ୍ଚୟ ଖେଳିପାରିବୁ ।''

ଯୁବକ ଉତ୍ତର ଦେଇ କହିଥିଲା, ''ପଇସା ଖୁବ୍ ଅଛି । ମାତ୍ର ତୁମମାନଙ୍କର ବଲ୍‌ଗୁଡ଼ିକ ପୂରା ଗୋଲ ହୋଇନାହିଁ ତ ।'' ତା'ପରେ ସେ ଖପୁରିଗୁଡ଼ିକୁ ନେଇ ଲେଦ୍ ମେସିନ୍ ସାହାଯ୍ୟରେ ପୂରା ଠିକ କରି ଗୋଲ୍ କରି ନେଇଆସିଲା । କହିଲା, ''ହେଇ ଦେଖ, ବର୍ତ୍ତମାନ ଏଗୁଡ଼ିକ ପୂରା ବଲ୍ ପରି ଭଲଭାବରେ ଗଡ଼ିପାରିବେ ।... ତେବେ ଆସ, ଏକାଠି ହୋଇ ଖେଳିବା, ଭାରି ମଜା ହେବ ।'' ତା'ପରେ କିଛି ସମୟ ନିମନ୍ତେ ସେ ସେମାନଙ୍କ ସହିତ ଖେଳରେ ମାତି ଯାଇଥିଲା, କିଛି ପଇସା ବି ହାରିଲା; ମାତ୍ର ଯେତେବେଳେ ଘଣ୍ଟାରେ ଢଂ ଢଂ କରି ବାରଟା ବାଜିଲା, ସେତେବେଳେ ସେମାନେ ସମସ୍ତେ କୁଆଡ଼େ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ ହୋଇଗଲେ । ଯୁବକଟି ତା'ପରେ ବିଛଣା ଧରି ନିଘୋଡ଼ ନିଦରେ ଶୋଇଗଲା ।

ଯୁବକଟିର କ'ଣ ହେଲା ବୋଲି ଜାଣିବା ଲାଗି ରାଜା ତହିଁ ଆରଦିନ ସକାଳେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଥିଲେ । ''କିରେ ତୋ'ର କାଲି ରାତିଟା କିପରି କଟିଲା ?'' ବୋଲି ତାକୁ ପଚାରିଥିଲେ ।

ଯୁବକ ଉତ୍ତର ଦେଲା, ''କାଲି ରାତିଟା କାଠିଖେଳରେ କଟିଗଲା । କିଛି ପଇସା ବି ହରାଇବାକୁ ହେଲା ।''

''ଦେହ କିପରି କମ୍ପେ, ତୁ ସେକଥାଟିକୁ ବି ଶିଖିପାରିଲୁ ନା ନାହିଁ ?''

''ଦେହ କମ୍ପିବାର ତ କୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନ ନଥିଲା । ସମୟଗୁଡ଼ିକ ଭାରି ବଢ଼ିଆ ବାଗିର୍ କଟିଗଲା । ସେଥିରେ ଦେହ କମ୍ପିବାର କୌଣସି ଅବକାଶ କିପରି ବା ଆସିଥାନ୍ତା ?''- ଯୁବକ ଉତ୍ତର ଦେଇଥିଲା ।

ତୃତୀୟ ଦିନ ରାତିରେ ମଧ୍ୟ ସିଏ ଦୁର୍ଗକୁ ଯାଇ ସେହି ବେଞ୍ଚିଟି ଉପରେ ବସିଲା ଓ ଟିକିଏ ଅବସାଦ ସହିତ ମନେ ମନେ କହୁଥିଲା : ''ଯଦି ଆଜି ମଧ୍ୟ ମୋତେ କେହି ଦେହ କମ୍ପି ଉଠିବାଟା ଶିଖାଇ ପାରନ୍ତେ !'' କ୍ରମେ ରାତି ଅଧିକ ହେବାରୁ ଛଅଟା ଡେଙ୍ଗା ଡେଙ୍ଗା ମଣିଷ ଆସି ପହଞ୍ଚିଗଲେ, ସେମାନେ ସାଙ୍ଗରେ ଏକ କଫିନ୍ ଆଣି ଆସିଥିଲେ । କଫିନ୍ ଭିତରେ ଗୋଟିଏ କାହାର ଶବ ବି ରହିଥିଲା । ତାହାକୁ

ଦେଖି ଯୁବକ ପୁଅଟି କହି ଉଠିଲା, ''ଆରେ, ଇଏ ତ ନିଶ୍ଚୟ ମୋ' ସାନ କକାପୁଅ ଭାଇର ଶବ ହୋଇଥିବ, - ମାତ୍ର ଅଳ୍ପଦିନ ପୂର୍ବେ ହିଁ ତା'ର ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଛି ।'' ହାତର ଆଙ୍ଗୁଠିଗୁଡ଼ାକରେ ଇସାରା ଦେଇ ପୁଣି କହିଥିଲା ''ଆ'ରେ ମୋ କକାପୁଅ କୁନି ଭାଇଟି ! ଆ, ଆ, ମୋ' ପାଖକୁ ଆ' !'' କଫିନ୍‌ଟିକୁ ସେହି ଲୋକମାନେ କାନ୍ଧରୁ ଓହ୍ଲାଇ ତଳେ ରଖି ଦେଇଥିଲେ । ସାନପୁଅ ଶଙ୍କି ନଯାଇ ସିଧା ଆହୁରି ପାଖକୁ ଯାଇ କଫିନ୍‌ଟିର ଢାଙ୍କୁଣି ଖୋଲି ଦେଇଥିଲା । କଫିନ୍ ଭିତରେ ଗୋଟିଏ ମୁର୍ଦ୍ଦାର ରଖା ହୋଇଥାଏ । ଯୁବକ ତା'ର ମୁହଁରେ ହାତ ମାରି ଦେଖିଲା । ମୁହଁଟା ଭାରି କାଲୁଆ ହୋଇଯାଇଥିଲା । ସତେଅବା ବରଫ ହୋଇଯାଇଛି । ତା'ପରେ କହିଲା, ''ଟିକିଏ ରହିଥା, ଆଗ ମୁଁ ତୋତେ ନିଆଁ ସାହାଯ୍ୟରେ କିଞ୍ଚିତ୍ ଉଷୁମ କରିଦିଏ ।'' ସେ ନିଆଁ ପାଖକୁ ଯାଇ ନିଜ ହାତକୁ ଗରମ କରି ଆଣିଲା ଓ ମୁର୍ଦ୍ଦାରଟାର ମୁହଁକୁ ସେକି ଦେଲା । କିନ୍ତୁ ସେଇଟା ସେହିପରି କାଲୁଆ ହୋଇ ରହିଥାଏ । ମୋଟେ ଉଷୁମ ହେଲା ନାହିଁ । ଯୁବକଟି ତା'ପରେ ମୁର୍ଦ୍ଦାରକୁ କଫିନ୍ ଭିତରୁ ପଦାକୁ ଦାହାର କରି ଆଣିଲା ଏବଂ ନିଆଁ ପାଖରେ ବସି ପଡ଼ି ତାକୁ ନିଜ ଛାତି ଉପରେ ପକାଇ ତା' ଦେହରେ ନିଜ ହାତକୁ ଭାରି ଜୋରରେ ଘଷିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା, ଯେପରିକି ତା' ଦିହରେ ଅନ୍ତତଃ କିଛି ରକ୍ତ ସଞ୍ଚାଳନ ହୋଇପାରିବ । ଏଥିରୁ ମଧ୍ୟ କିଛି ଲାଭ ନହେବାରୁ ସିଏ ମନେ ମନେ କହିଲା, ''ଯେତେବେଳେ ଦୁଇଜଣ ମଣିଷ ଲଗାଲଗା ହୋଇ ଗୋଟିଏ ବିଛଣାରେ ଶୋଇବେ, ସେତେବେଳେ ଜଣକ ଦେହର ଉଷୁମ ତ ଆଉ ଜଣଙ୍କର ଦେହକୁ ନିଶ୍ଚୟ ଆସିବ । ଏହିଭଳି ବିଚାରି ସିଏ ମୁର୍ଦ୍ଦାରକୁ ବିଛଣା ଉପରକୁ ବୋହି ନେଇ ଯାଇଥିଲା, ତା'ଉପରେ ଗୋଟାଏ ବସ୍ତ୍ର ଘୋଡ଼ାଇ ଦେଲା ଓ ତା' ପାଖରେ ଯାଇ ନିଜେ ମଧ୍ୟ ଶୋଇ ପଡ଼ିଲା । ଯାହାହେଉ, କିଛି ସମୟ ପରେ ମୁର୍ଦ୍ଦାର ମଧ୍ୟ ଟିକିଏ ଉଷୁମୁ ହୋଇ ଆସିଥିଲା ଏବଂ ହଲଚଲ ହେବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲା । ସାନପୁଅ ଖୁସୀ ହେଲାପରି କହି ଉଠିଲା, ''ଦେଖିଲୁ ମୋ' କକାପୁଅ ଭାଇ, ମୁଁ ତୋତେ ଉଷୁମ କରିଦେଇ ପାରିଲି କି ନାହିଁ ।''

ମୁର୍ଦ୍ଦାରଟା ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଲା ପରି ଉଠି ପଡ଼ିଥିଲା ଓ ଭୟଙ୍କର ଗର୍ଜନଟାଏ କରି କହିଲା, ''ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଁ ତୋ'ର ତଣ୍ଟି ଚିପିଦେବି ।''

ଯୁବକ ଉତ୍ତର ଦେଲା, ''କ'ଣ ହେଲା, ତେବେ ମୋ ବିଷୟରେ ତୁ ଶେଷକୁ ଏହିପରି ଚିନ୍ତା କଲୁ ? ତେବେ ଭଲ ବୁଦ୍ଧି କର, ନହେଲେ ତୋତେ ମୁଁ ପୁଣି ଥରେ ନେଇ କଫିନ୍ ଭିତରେ ଭର୍ତ୍ତି କରିଦେବି ।'' କହି ସିଏ ମୁର୍ଦ୍ଦାରକୁ ସତକୁ ସତ ଟେକି ନେଇ କଫିନ୍ ଭିତରକୁ ଫିଙ୍ଗିଦେଲା ଓ ଉପରୁ ଢାଙ୍କୁଣିଟିକୁ ବି ବନ୍ଦ କରିଦେଲା । ତା'ପରେ ସେହି ଛଅଜଣ ମଣିଷ ଆସି ତାକୁ ନେଇ ସେଠାରୁ ପ୍ରସ୍ଥାନ କରିଥିଲେ । ବଡ଼ ହତାଶ ହେଲାପରି ଯୁବକଟି କହୁଥାଏ, ''ଆ-ହା ଆଜି ମଧ୍ୟ ସେହି ଦିହ କମ୍ପିବାଟାକୁ ମୁଁ ଶିଖି ପାରିଲି ନାହିଁ । ଖୁବ୍ ସମ୍ଭବ ମୁଁ ଜୀବନଯାକ ରହିଲେ ମଧ୍ୟ ଏଠାରେ ସେକଥାଟିକୁ ଶିଖି ପାରିବି ନାହିଁ ।''

ତା'ପରେ ଜଣେ ଲୋକ ଆସି ସେଠାରେ ପ୍ରବେଶ କରିଥିଲା, ଯିଏକି ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ଡେଙ୍ଗା ଥିଲା ଏବଂ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଭୟାନକ ବି ଦେଖା ଯାଉଥିଲା । ଅବଶ୍ୟ ବୁଢ଼ା ହୋଇ ଯାଇଥିଲା ଓ ତା' ଦାଢ଼ିର ବାଳଗୁଡ଼ିକ ପୂରା ଧଳା ହୋଇଯାଇଥିଲା । ଲୋକଟା ଘୋର ଚିତ୍କାର କରି କହିଲା, ''ତୁ ଆଜି - ଆଉ ବେଶୀ ବିଳମ୍ବ ନାହିଁ, ଏଥର ତୁ ନିଶ୍ଚୟ ଭଲ କରି କମ୍ପିବା ଶିଖିଯାଇ ପାରିବୁ । କାରଣ ଏଥର ତୋ'ର ମରିବା ସମୟ ଆସି ପହଞ୍ଚିଗଲା ।''

''ନାଇଁରେ ବାବୁ, ଏତେ ଶୀଘ୍ର ମୁଁ କଦାପି ମରିବି ନାହିଁ'' - ଯୁବକ ଉତ୍ତର ଦେଲା । ''ଯଦି ନିତାନ୍ତ ମରିବାକୁ ହୁଏ ତେବେ ମୁଁ ମଧ୍ୟ ମୋ' ଆଡୁ କିଛି କହିବାକୁ ସୁଯୋଗ ପାଇବି ।''

''ତେବେ ଦେଖି ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଁ ତୋତେ ଧରିବାକୁ ଯାଉଛି ।''

''ହଁ, ଧରିବୁ ଆ— କିନ୍ତୁ ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ । ଏଡ଼େ ବଡ଼ ବଡ଼ କଥା କହିବାର ଆଦୌ ପ୍ରୟୋଜନ ନାହିଁରେ ! ତୋ' ପରି ମୋର ମଧ୍ୟ ବଳ ରହିଛି । ହୁଏତ ତୋ' ଠାରୁ ଅଧିକ ବଳ ।''

''ତେବେ ଦେଖାଯାଉ''- ବୁଢ଼ାଟି ଉତ୍ତର ଦେଇଥିଲା । ଯଦି ତୋ'ର ଅଧିକ ବଳ ଥିବ, ତେବେ ମୁଁ ତୋତେ ଛାଡ଼ିଦେବି । ତେବେ ଆ, ପରୀକ୍ଷା କରି ଦେଖିବା ।'' ତା'ପରେ ସେ ଯୁବକଟିକୁ ଗୋଟାଏ ଅନ୍ଧାରୁଆ ଗଳିବାଟରେ ଆଗକୁ ଆଗକୁ

ନେଇଗଲା ଓ ଗୋଟିଏ କମାର ଶାଳରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲା । ସେଠାରେ କୁରାଢ଼ି ଦ୍ୱାରା ଚୋଟେ ମାରିବେଇ ମାଟି ଉପରେ ଗୋଟାଏ ନେହି ପୋତି ଦେଇଥିଲା ।

ଏହାର ଜବାବରେ ଯୁବକଟି କହିଥିଲା, "ମୁଁ ତୋ' ଠାରୁ ଅଧିକ ବଢ଼ିଆ କରାମତି ବି ଦେଖାଇ ପାରିବି । ସିଏ ସେଠାରେ ପଡ଼ିଥିବା ଆଉ ଗୋଟିଏ ନେହି ପାଖକୁ ଆଗେଇଗଲା । ଏହାପରେ ସିଏ କ'ଣ କରିବ ବୋଲି ଉତ୍ତମ ରୂପେ ଅନାଇ ଦେଖି ପାରିବା ଲାଗି ବୁଢ଼ାଟି ଖୁବ୍ ନିକଟକୁ ଚାଲିଆସିଲା । ଏତେ ପାଖକୁ ଚାଲିଗଲା ଯେ ତା'ର ଧଳା ଦାଢ଼ିଟା ସେହି ନେହି ଉପରେ ହିଁ ଝୁଲିକରି ରହିଥାଏ । ଯୁବକ ତକ୍ଷଣେ ଆଗେଇଯାଇ ହାତରେ କୁରାଢ଼ିକୁ ଧରିଲା ଏବଂ ଗୋଟାଏ ଚୋଟରେ ହିଁ ନେହିଟାକୁ ଫଟାଇ ଦେଇଥିଲା ଏବଂ ସେହି ଫାଟ ଭିତରେ ବୁଢ଼ାଟିର ଦାଢ଼ିଟି ମଧ୍ୟ ଅଟକି ରହିଗଲା । ବୁଢ଼ାକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକରି ସେ କହିଲା, "ଏଥର ବାବୁ ତୁ ଆଉ କୁଆଡ଼େ ବି ଯାଇ ପାରିବୁ ନାହିଁ । ମରିବା ଛଡ଼ା ତୋ'ର ବର୍ତ୍ତମାନ କୌଣସି ଗତି ନାହିଁ ।" ସେଇଠୁ ଗୋଟାଏ ଲୁହାଛଡ଼ ହାତରେ ସେଇ ବୁଢ଼ା ଉପରେ ଏପରି ଶକ୍ତ ଭାବରେ ପ୍ରହାର କରିଥିଲା ଯେ ସିଏ ବିକଳ ହୋଇ ଚିତ୍କାର କରିବାକୁ ଲାଗିଲା ଏବଂ "ଆଉ ମାର୍‌ନା, ଆଉ ମାର୍‌ନା" ବୋଲି ଯୁବକକୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କଲା । "ମୋତେ ଛାଡ଼ିଦେଲେ ମୁଁ ତୋତେ କେତେ କେତେ ଧନ ସମ୍ପଦ ଆଣି ଦେଇପାରିବି ।" ଏହା ପରେ ଯୁବକପୁଅଟି ନେହିର ଫାଟ ଭିତରୁ କୁରାଢ଼ିଟି ବାହାର କରି ଆଣିଲା ଓ ବୁଢ଼ାକୁ ମୁକ୍ତି ଦେଲା ।

ବୁଢ଼ା ଦୁର୍ଗକୁ ଲେଉଟି ତାକୁ ଏପରି ଗୋଟିଏ କୋଠାରୀ ମଧ୍ୟକୁ ବାଟ ଦେଖାଇ ନେଇଗଲା, ଯେଉଁଠାରେ କି ଏକାବେଳେକେ ତିନିଟା ବାକ୍ସ ସୁନାଭର୍ତ୍ତି ହୋଇ ରହିଥିଲେ । ବୁଢ଼ା କହିଲା, "ଏଥିରୁ ଗୋଟିଏ ବାକ୍ସ ଗରିବଙ୍କ ପାଇଁ, ଅନ୍ୟଟି ରାଜାଙ୍କର ଓ ତୃତୀୟଟି ତୋ'ର ।" ସେତେବେଳେ ଘଣ୍ଟାରେ ବାରଟା ବାଜିଲା ଏବଂ ପ୍ରେତବୁଢ଼ାଟା ସେଠାରୁ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ ହୋଇ ଚାଲିଯାଇଥିଲା । ଯୁବକଟି ସେହି ଅନ୍ଧାର ଭିତରେ ଛିଡ଼ା ହୋଇ ରହିଥାଏ । ମନେ ମନେ କହିଲା, "ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଁ ନିଶ୍ଚୟ ବାହାରକୁ ଯିବାର ବାଟ ପାଇପାରିବି । ତା'ପରେ ସିଏ ବାଟ ଅଣ୍ଡାଳି ଅଣ୍ଡାଳି

ବାହାରି ଆସି ପାରିଥିଲା ଏବଂ ନିଜର ସେହି କୋଠରୀଟିରେ ନିଆଁଟି ପାଖରେ ନିଦରେ ଶୋଇ ପଡ଼ିଲା ।

ତହିଁ ଆରଦିନ ରାଜା ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ ଓ ତାକୁ ପଚାରିଥିଲେ : ''ହେଦ କମ୍ପିଉଠିବାର ବାଗଟି ତ ଏଥର ନିଶ୍ଚୟ ମିଳିଯାଇଥିବ ।''

ଯୁବକ ଉତ୍ତର ଦେଲା, ''ନାହିଁ ମହାଶୟ, କିଛି ବି ହେଲା ନାହିଁ । କ'ଣ ବା ହୋଇ ପାରିଥାନ୍ତା ? କଫିନ୍ ଭିତରେ ତ ମୋ' କକାପୁଅ ଭାଇର ଶବଟା ରଖା ହୋଇଥିଲା । ତା'ପରେ ଜଣେ ଦାଢ଼ିଆ ଲୋକ ଆସି ମାଟିତଳେ ଗୋଟିଏ ବଖରାରେ ସାଇତା ହୋଇ ରହିଥିବା ଗଦାଏ ପଇସା ପାଖକୁ ମୋତେ ଡାକି ନେଇଗଲା । କିନ୍ତୁ କ'ଣ ଘଟଣା ଘଟିଲେ ଯେ ଦେହ ଥରିଉଠେ, ମୋତେ ସେକଥା କେହି କହିଲେ ନାହିଁ ।''

ରାଜା କହିଲେ, ''ଆରେ ବାବୁ, ତୁ ଆମ ଦୁର୍ଗଟିକୁ ରକ୍ଷା କରିପାରିଲୁ । ବର୍ତ୍ତମାନ ମୋ'ର କନ୍ୟା ସହିତ ତୋ'ର ବିବାହ ହେବ ।''

ଯୁବକ ଉତ୍ତର ଦେଲା, ''ଆଜ୍ଞା, ଏହି ସବୁକିଛି ଖୁବ୍ ଭଲ କଥା ଯେ, ଦେହ କମ୍ପି ଉଠିବାର ଉପାୟଟି ମୁଁ ତଥାପି ଶିଖି ପାରିଲି ନାହିଁ ।''

ଏହାପରେ ସୁନାଗୁଡ଼ିକୁ ସଂଗ୍ରହ କରି ଅଣାଗଲା ଓ ବିବାହ ଉତ୍ସବଟି ସମ୍ପନ୍ନ ହେଲା । ରାଜ୍ୟରେ ଏହି ନୂଆ ରାଜା ବହୁତ ଭଲ ମଧ୍ୟ ପାଇଲେ ସିନା, ମାତ୍ର ଯେତେ ସୁଖୀ ହୋଇ ରହିଲେ ମଧ୍ୟ ଯୁବକଟି ସବୁବେଳେ ସେହି ଗୋଟିଏ କଥାକୁ ହିଁ ଗୁଣି ହେବାରେ ଲାଗିଥାଏ : ''ଯଦି ଦେହଟା ଟିକିଏ କମ୍ପି ଉଠି ପାରନ୍ତା- ଯଦି ଦେହଟା....'' ଏହି କଥାରେ ରାଜକନ୍ୟାର ମନରେ ଟିକିଏ ରାଗ ମଧ୍ୟ ହୋଇ ଆସିଥିଲା ।

ତା'ର ଜଣେ ଦାସୀ ତାକୁ ଦିନେ ବୁଦ୍ଧି ବତାଇ ଦେଲା ପରି ଆସି କହିଲା : ''ଜେମାଦେଇ ଏଥିକୁ ମୁଁ ଗୋଟିଏ ଉପାୟ ବତାଇ ଦେଇ ପାରିବି ଏବଂ ସ୍ୱାଇଁଙ୍କୁ ଦେହ କିପରି କମ୍ପିଉଠେ, ତାହାର ଶିକ୍ଷାଟିଏ ମଧ୍ୟ ମିଳିଯିବ ।'' ଏକଥା କହି ଦାସୀଟି ଉଦ୍ୟାନ ଭିତରଦେଇ ବହି ଯାଉଥିବା ଝରଣା ପାଖକୁ ଚାଲି ଯାଇଥିଲା ଏବଂ

ରାଜକନ୍ୟା ପାଖରେ ସେଠାରୁ ଗୋଟିଏ ବାଲ୍‌ଟି ପାଣି ଆଣି ରଖିଦେଲା ଏବଂ ରାତିବେଳେ ନୂଆ ରାଜା ନିଦରେ ଶୋଇଥିବା ସମୟରେ ରାଜକନ୍ୟା ତାଙ୍କ ଦେହରୁ ପିନ୍ଧା ବସ୍ତ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ପୂରା କାଢ଼ିଦେଇ ବାଲ୍‌ଟିକ ଯାକ କାଳୁଆ ପାଣିକୁ ନେଇ ଢାଳି ଦେଇଥିଲେ । ପାଣିରେ କିଛି ଝୁରି ମାଛ ମଧ୍ୟ ରଖାଯାଇଥିଲେ ଓ ବର୍ତ୍ତମାନ ପାଣିକୁ ଢାଳି ଦେବାରୁ ସେଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ଯୁବକଟିର ଦେହ ଉପରେ ଫକ ଫକ ହୋଇ ଡେଇଁବାକୁ ଲାଗିଲେ । ସାନ ରାଜାଙ୍କର ନିଦ ଭାଙ୍ଗି ଯାଇଥିଲା ଓ ସିଏ ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଥିଲେ : ''ମୋ' ଦେହଟା ଏପରି ଭାବରେ କ'ଣ ପାଇଁ କମ୍ପିଉଠୁଛି କହିଲ ! ହଁ ବୁଝି ପାରିଲି ଏବଂ ଦେହ କମ୍ପି ଉଠିଲେ କିପରି ଲାଗେ, ସେହି କଥାଟିକୁ ମଧ୍ୟ ଭଲ କରି ବୁଝିଗଲି ।''

[ଜର୍ମାନୀ]

✿ ✿ ✿

ଏବଂ ଶେଷରେ ଆଉ ଗୋଟିଏ

ଏକଦା ମଣିଷଟିଏ ଥିଲା । ଯାହାର କି କୌଣସି କଥାର ଅଭାବ ନଥିଲା । ଘରେ ଗୁଣବତୀ ପତ୍ନୀ, ଏକ ସ୍ନେହପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିବାର ଏବଂ ପ୍ରଚୁର ଧନସମ୍ପତ୍ତି, ସବୁକିଛି ରହିଥିଲା । ଆପଣାର ବୁଦ୍ଧି ନିମନ୍ତେ ସିଏ ସେହି ଅଞ୍ଚଳଯାକରେ ଖୁବ୍ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ମଧ ହୋଇପାରିଥିଲା । କିନ୍ତୁ, ଏତେ ଏତେ ଥାଇ ମଧ ତା' ମଧ୍ୟରେ ଗୋଟିଏ ଦୁଃଖ ବି ରହିଥାଏ ।

ଦିନକର ସେ ନିଜ ପତ୍ନୀକୁ କହିଲା, ''ମୁଁ ସତ୍ୟକୁ ଜାଣିବାକୁ ଇଛା କରୁଛି ।''

''ତେବେ ତାକୁ ଖୋଜିବାକୁ ପଡ଼ିବ'' - ସ୍ତ୍ରୀ ଉତ୍ତର ଦେଲା ।

ଏକଥା ଶୁଣି ଲୋକଟି ନିଜର ଘର ଓ ସଂସାରରେ ରହିଥିବା ତା'ର ସବୁଯାକ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ନିଜ ସ୍ତ୍ରୀ ନାମରେ ଲେଖିଦେଲା (ସ୍ତ୍ରୀ ମଧ ସେହିପରି କରାଯାଉ ବୋଲି ଜିଦ୍ କରି କହିଥିଲେ) ଏବଂ ସତ୍ୟ ସହିତ ସାକ୍ଷାତ କରିବ ବୋଲି ରାସ୍ତାରେ ବାହାରିଗଲା ଏବଂ କେତେ କୁଆଡ଼େ ସତ୍ୟକୁ ଖୋଜିଲା । ପାହାଡ଼ ଚଢ଼ିଲା, କେତେ କେତେ ଉପତ୍ୟକାକୁ ପାର ହେଲା । ସାନ ଗାଆଁ ଏବଂ ବଡ଼ ସହର ସବୁଆଡ଼େ ଗଲା । ଅରଣ୍ୟ ଭିତରକୁ ଯାଇଥିଲା ଏବଂ ବଡ଼ ସମୁଦ୍ରର କୂଳେ କୂଳେ କେତେ ଦୀର୍ଘ ବାଟ ଚାଲିଲା । ଅନ୍ଧାରୁଆ ଓ ଅପନ୍ତରା ଊଷରଭୂମି ଏବଂ ଛନଛନିଆ ଫୁଲ ଫୁଟିଥିବା କେତେ କେତେ ପ୍ରାନ୍ତର ଅତିକ୍ରମ କରିଥିଲା । ଏହିପରି ଖୋଜି ଖୋଜି ବହୁତ ଦିନ, ବହୁତ ସପ୍ତାହ ଏବଂ ବହୁତ ମାସ ବିତି ଯାଇଥିଲା ।

ଶେଷକୁ ଦିନେ, ଗୋଟିଏ ଉଚ୍ଚ ପର୍ବତର ଶିଖ ଉପରେ ଥିବା ଏକ ସାନ ଗୁମ୍ଫାରେ ଯାଇ ତା'ର ସତ୍ୟ ସହିତ ଭେଟ ହୋଇ ପାରିଥିଲା ।

ସତ୍ୟ ବୁଢ଼ୀର ଚେହେରା ଗୋଟାସୁଦ୍ଧା ଶୁଖିଲା ଏବଂ ଧୋକଡ଼ା ହୋଇଯାଇଥିଲା । କେବଳ ତା' ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ ଯାହା ଗୋଟିଏ ବୋଲି ଦାନ୍ତ ନପଡ଼ି ରହି ଯାଇଥିଲା । ବାଳଗୁଡ଼ିକ ଶୁଖିଲା ସରୁ ସରୁ ଛୁଇଁପରି ତଳକୁ ଝୁଲି ରହିଥାଏ । ମୁହଁ ଉପରେ ଚମଡ଼ାଟା ପୂରା ମାଟିଆ ଆଉ ପୁରୁଣା, ସତେଅବା ଆଉ କାହାର

ଚମ ଭଳି ଦେଖାଯାଉଥାଏ । ହନୁ ହାଡ଼ମାନ ଚମତଳୁ ଏଡ଼େ ଏଡ଼େ ହୋଇ ବି ରହିଥାଏ । ବୁଢ଼ୀ ଲୋକଟିକୁ ଦେଖି ହାତରେ ତାକୁ ଇସାରା ଦେଇ ଡାକିଲା । ତା’ ସରୁଆ ହାତଟା ବୟସର ଚାପରେ କଙ୍କଡ଼ାର ଗୋଡ଼ ପରି ଦିଶୁଥିଲା ସିନା, ମାତ୍ର କଣ୍ଠର ଧୀର ସ୍ୱରଟି ଭାରି ମଧୁର ଓ ସ୍ୱଷ୍ଟ ଶୁଣାଯାଉଥିଲା । ସତ୍ୟ ସହିତ ତା’ର ପ୍ରକୃତରେ ଭେଟ ହେଲା ବୋଲି ଲୋକଟି ସେତେବେଳକୁ ଯାଇ ଜାଣିଲା ।

ଲୋକଟି ତା’ପରେ ଏକ ବର୍ଷ ଏକଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସତ୍ୟ ପାଖରେ ଇହିଲା ଏବଂ ସତ୍ୟବୁଢ଼ୀ ତାକୁ ଯାହା କିଛି ଶିକ୍ଷା ଦେଲା, ସିଏ ସବୁଗୁଡ଼ିକୁ ଶିକ୍ଷା କଲା ଏବଂ ଏକ ବର୍ଷ ଏକ ଦିନ ବିତିଯିବା ପରେ ସିଏ ଗୁମ୍ଫା-ଦୁଆରକୁ ଆସି ନିଜ ଘରକୁ ଫେରିଯିବ ବୋଲି ଛିଡ଼ା ହୋଇ ରହିଲା ।

ସିଏ ସତ୍ୟ ପାଖରେ ନିବେଦନ କରିଥିଲା, “ଆପଣ ମୋତେ ସତକୁ ସତ କେତେ କ’ଣ ଶିଖାଇଛନ୍ତି, ତେଣୁ ଆଜି ଏଠାରୁ ଯିବା ପୂର୍ବରୁ ମୁଁ ଆପଣଙ୍କ ପାଇଁ ବି କିଛି କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁଛି । ଆପଣ ସେହିଭଳି କିଛି ଇଚ୍ଛା କରୁଛନ୍ତି କି ?”

ନିଜ ମୁହଁକୁ ଗୋଟାଏ ଆଡ଼କୁ କରିଦେଇ ବୁଢ଼ୀ କ୍ଷଣକପାଇଁ କ’ଣ ଚିନ୍ତା କଲେ । ତା’ପରେ ନିଜ ହାତର ଗୋଟିଏ ଆଙ୍ଗୁଠିକୁ ଟେକିଦେଇ ଉତ୍ତର ଦେଲେ, “ଆରେ ବାବୁ ପୃଥିବୀରେ ଯଦି କେତେବେଳେ ଲୋକମାନଙ୍କୁ କିଛି କହିବୁ, ସେତେବେଳେ ସର୍ବଦା ମୁଁ ଏକ ଯୁବତୀ ଏବଂ ଦେଖିବାକୁ ଖୁବ୍ ସୁନ୍ଦର ବୋଲି ଅବଶ୍ୟ କହିବୁ ।”

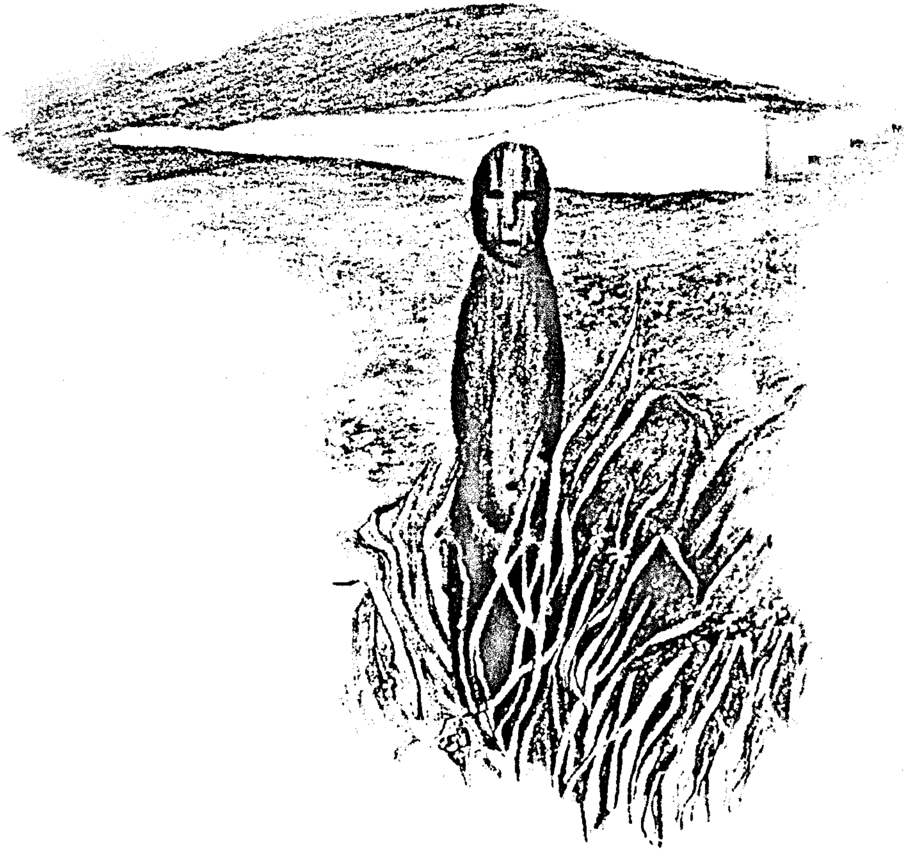

nabapallav, Bhubaneswar